

H.C. Andersen som sangfugl ved *Det Collinske Hus*

Indledende bemærkninger
til *Familiens Viser*

Af Thomas Estrup Iversen

CENTRUM. Forskningscenter for centralitet. Rapport nr. 18 2024

MUSEUM ODENSE

CENTRUM. Forskningscenter for centralitet. Rapport nr. 18 2024

E-publikation udgivet af Forskningscenter CENTRUM ved

Museum Odense / H.C. Andersens Hus 2024

ISBN 978-87-90267-69-8

© Museum Odense & Thomas Estrup Iversen

Redaktion: Kirstine Haase

Redaktionel tilrettelæggelse: Thomas Estrup Iversen

Hvor ikke andet er oplyst stammer billedmaterialet fra Det Kgl. Bibliotek og Museum Odense

Museum Odense

Overgade 48

5000 Odense C

museum@odense.dk

museumodense.dk

museumodense.dk/forskning/forskningscentret-centrum

Under ovenstående papirclip er et stambogsblad påklistret med H.C. Andersens digt:

'Mørke Griller, flyver bort!
Solskin faaes i morgen.
Livets Vise er saa kort,
Knap saa lang, som Sorgen!'

Verslinjerne stammer fra det dramatiske digt *Agnete og Havmanden*,

'Efterspil til første Deel' (1832)

Indhold

H.C. Andersen som sangfugl ved *Det Collinske Hus*

Indledende bemærkninger til <i>Familiens Viser</i>	1
Klods-Hans.....	2
Familien Drewsen, Collin og H.C. Andersen synger for.....	2
Sørgedigte, fødselsdags-, bryllups-, højtids- samt afrejse- og hjemkomstviser	4
Andersens yndlingsmelodier.....	6

Familiens Viser, ***samlede 1847, af A. Drewsen***

<i>Forord. Noget om Familien.</i> [I1-I59; 31 digte og viser]	1
<i>Familiens Viser I, 1826-'43</i> [I60-I199(2), vise 1-67b+ <i>Epiloqus</i>]	66
<i>Familiens Viser I, 1843-'55</i> [I200-I464, vise 68-169+ <i>Epiloqus</i>]	180
<i>Familiens Viser II, 1855-'65</i> [II170-II185, HCA-viser 170-223]	395

Indholdsfortegnelse over <i>Familiens Viser</i>	1-26
---	------

Forord

Af redaktør Kirstine Haase

Med nærværende rapport bliver A. Drewsens version af *Familiens Viser* fra 1847 nu tilgængelig i en transskriberet, annoteret, digital og søgbar udgave. Det store arbejde er tilrettelagt og udført af Thomas Estrup Iversen, akademisk medarbejder ved H.C. Andersens Hus, Museum Odense, som også introducerer transskriptionen. Introduktionen er dels en læsevejledning og dels en redegørelse for baggrunden for *Familiens Viser*, der placerer samlingen i sin datidige kontekst og forklarer visernes rolle i samtiden og i H.C. Andersens liv.

Indledende bemærkninger til *Familiens Viser*

Thomas Estrup Iversen, akademisk medarbejder ved H.C. Andersens Hus, Museum Odense

Foreliggende visebog – *Familiens Viser, samlede 1847 af A. Drewsen*, herunder *Forord. Noget om Familien* (59 håndskrevne sider) samt *Familiens Viser* (430 håndskrevne sider, i udvalg) – rummer i alt 255 viser og digte, som jurist og auditør Adolph Drewsen (20.3.1803-2.2.1885) har indsamlet og kommenteret.¹

Familiens Viser består af to bind, hvoraf det første bind blev anlagt i 1847. Samlingsværket er overordnet fordelt med først *Forord. Noget om Familien* [sidetal I1-I59], der primært angår familiens slægt og aner med tilhørende mindedigte, efterfulgt af *Familiens Viser* hhv. bind I med perioden 1826-1855 [sidetal I60-I464, vise 1-169] samt bind II, perioden 1855-1865 [sidetal II170-II186, vise 170-223, i udvalg]. Her er H.C. Andersen (2.4.1805-4.8.1875) repræsenteret ved hele 86 viser, digte og private skuespil – hvoraf en tredjedel først kommer offentligheden til skue med denne udgivelse – fordelt på godt 30 melodier.

Nærværende udgave er således overvejende baseret på bind I (1826-1855), hvor H.C. Andersens tilknytning til *Det Collinske Hus* tydeligvis var størst. Bind II (1855-1884) er her udelukkende valgt repræsenteret ved Andersens i alt kun 10 lejlighedsdigte for denne anden periode, som for H.C. Andersen afslutter 1865. Teksten er så vidt muligt tilstræbt gengivet efter originalmanuskriptet, nu bare offentliggjort digitalt. Visse ord og passager fremstår ulæselige og er derfor markeret med kantet parentes.

Bagerst findes en *Indholdsfortegnelse* over visebogens samlede digte, viser og kommentarer. Herudover refereres der i *Familiens Viser* og i indholdsfortegnelsen løbende til følgende kilder:

Udvalg af Familiens Viser, samlede 1847 af A. Drewsen og derefter fortsatte (377 håndskrevne sider), som Jonna Stampe f. Drewsen (1827-1878) modtog af sin far, Adolph Drewsen, i 1851, og som Museum Odense er i besiddelse af.

H.C. Andersens Samlede Skrifter, 2. udgave, 1876.

¹ Nærværende udgave "*Familiens Viser, samlede 1847 af A. Drewsen*" blev solgt på auktion 2001 og er 2016 købt af en samler i Kina; Det Kgl. Bibliotek og Museum Odense er dog i besiddelse af en kopi, som denne udgave baserer sig på.

Birger Frank Nielsen, *H.C. Andersen Bibliografi*, Digterens Danske Værker 1822-1875, 1942.

Jørgen Skjerk, Aarhus Tekniske Skole, hvor hæfteudgivelserne *H.C. Andersens Collinske Fødselsdagsviser* (1983), *H.C. Andersen og Henriette Collin den Ældre* (1986), *H.C. Andersen og Ingeborg Drewsen f. Collin* (1987) samt *H.C. Andersen – En rest af Drewsens visebog* (1988) refereres, benævnt ved årstal.

Klods-Hans

Udover sine eventyr har H.C. Andersen gennem hele sit liv sat ord til musik, herunder lejlighedsdigte – typisk hvor digtet tager udgangspunkt i særlige festlige eller sørgelige begivenheder inden for den nære kreds, mens melodien er kendt i forvejen – hvilket *Familiens Viser* er et rigt og bredt eksempel på.

Forinden sin officielle entré iblandt den højere borgerlige stand havde H.C. Andersen førhen forsøgt sig som både balletdanser, sanger og skuespiller. Og det var mens den unge Andersen 1821 stod optaget ved teatrets drengekor, at kontakten til den senere faderfigur, Jonas Collin (6.1.1776-28.8.1861), blev indledt. Collin var nemlig samme år indtrådt i direktionen for *Det Kongelige Teater*, da den unge digterspire som blot 16-årig finder på at sende ham et digt på sin egen fødselsdag, 2. april. Collin blev da en afgørende brik for den unge kunstners videre færden. 1827 indleder H.C. Andersen sin faste tilknytning til *Det Collinske Hus* ved hver tirsdag, som såkaldt 'Kostgjænger', at deltage ved middagsbordet. 22. oktober 1828 består han sin studentereksamen, hvorefter han kan kalde sig akademisk borger.

Første gang vi således oplever H.C. Andersen deltage midt i begivenheder i *Familiens Viser* er i forbindelse med Jonas og Henriette (f. Hornemann) Collins sølvbryllupsfest, 13. november 1828. Så er eventyret for så vidt begyndt for åbent tæppe. Altså står den 23-årige nu parat på de bonede gulve og bidrager herefter med et stort, fyldigt og varieret repertoire i *Familiens Viser*.

Familien Drewsen, Collin og H.C. Andersen synger for

Som sagt er visebogen indsamlet og kommenteret af Adolph Drewsen, halvbror til ejeren af Strandmøllens papirfabrik i Søllerød, Johan Christian Drewsen (23.12.1777-25.8.1851) – betydningsfuld og god ven med jævnaldrende Jonas Collin. De var begge frisindede, liberale frontfigurer bl.a. i *Landhusholdningsselskabet*, hvor de begge indtog ledende roller. Og som bekendt: Mennesker mødes – og sød musik opstår... Den 18. oktober 1826 blev Adolph Drewsen gift med Ingeborg Nicoline Collin (23.8.1804-27.5.1877), som var den

ældste datter af Jonas Collin. Dette ægteskab styrkede familiebåndene, hvilket kan ses i udformningen af visebogen. *Familiens Viser* begynder nemlig i 1826.²

Det Collinske Hus – hvor familiens viser ofte blev afsunget – lå oprindeligt placeret på Bredgade, tæt ved Kongens Nytorv, hvorefter familien fra 1838 fik til huse på *Amaliegaarden*, Amaliegade 9, som stadig findes i dag; Adolph Drewsen og hans collinske hustru, Ingeborg, boede da på 2. sal, Jonas og Henriette Collin (f. Hornemann; 26.11.1772-21.5.1845) på 1. sal og i stuen, hvor H.C. Andersen var regelmæssig fast gæst begge steder, optaget som en del af familien.

En anden betydningsfuld og særdeles aktiv rolle udgør Edvard Collin (2.11.1808-10.4.1886), søn af Jonas Collin, og jævnaldrende med H.C. Andersen. Fra de to møder hinanden til døden dem skiller optræder en ambivalent og dog følelsesfuld nær relation de to imellem. Ligesom H.C. Andersen var Edvard Collin beleven, empatisk og meget optaget af både litteratur og musik; herunder medstifter af *Musikforeningen*, der eksisterede 1836 til 1935. Således er Edvard Collin her klart den, der leverer næstflest lejlighedsviser og digte til begivenhederne gengivet her, i alt 58 stk. – kun overgået af H.C. Andersen, der i bogen som sagt leverer hele 86 af slagsen.

Af de andre aktive visemagere – der enten var familiemedlemmer eller nære venner af *Det Collinske Hus* – kan nævnes præsten og digteren C.J. Boye (vise I26, 1, 6, 112), der 1818 var blevet gift med Jonas Collins steddatter Maria Adolphine Birckner (21.7.1796-17.6.1880), samt baron Henrik Stampe (15.3.1821-24.2.1892) (vise I56, 81, 89, 90), der 1850 blev gift med Adolph og Ingeborg Drewsens datter, Jonna Drewsen (22.8.1827-30.5.1878).

Hertil tidens store fejrede kunstnere: Adam Oehlenschläger (1777-1850) (vise I29, 3, 44), der især er kendt for at være en af dem, som introducerer danskerne for romantikken. 1802 udkom Oehlenschlägers digt *Guldhornene*, der siden nærmest er blevet et pseudonym for selve guldalderen – hvilket også H.C. Andersen tydeligt repræsenterer: Naturen, kærligheden – ånden – og længslen efter henslængte sande værdier. Andersen og Oehlenschläger opnåede i brevform at skrive digte til hinanden.

Digter og dramatiker Henrik Hertz (1797-1870) (fødselsdags- og bryllupsviserne 23, 46, 101, 125, 129, 154), der næst efter Ludvig Holberg og J.L. Heiberg nok er den danske forfatter, der har opnået flest teateropsætninger; ca. 50 dramatiske arbejder ført til over 950 opførelser. Henrik Hertz og H.C. Andersen mødes i Rom 1833 og opholder sig sammen på deres dannelsesrejse i Syditalien – Hertz havde få år forinden

² Før Andersen deltager ved festerne, afholder professor i botanik Jens Hornemann (1770-1841) og frue Marie Judithe (1779-1830) sølvbryllup 9. oktober 1826, hvor hhv. K.L. Rahbek – gift med den så frisdede og tidsskelsættende bestyrer af *Bakkehuset* Kamma Rahbek (1775-1829), hvis søster, Christiane Heger (1782-1841), 1800 var blevet forlovet og 1810 gift med Adam Oehlenschläger. De to søstres mor var Anna Louise Heger f. Drewsen (1751-1799) – altså familiemæssigt ret nære bånd til Drewsen-familien. Af samme grund er de to søstre, Kamma og Christiane, grandkusiner til grandfætteren Adolph Drewsen. K.L. Rahbek og Oehlenschläger udgjorde således svogerskab til hinanden. Tilsvarende var Jonas Collin svoger til Jens Hornemann.

i *Gjengangerbreve* karikeret H.C. Andersen som en "hellig-Anders", hvorfor H.C. Andersen for en periode anså Hertz og ham som "Uvenner"³.

Digteren Chr. Winther (1796-1876) (fødselsdags- og bryllupsviserne 50, 95, 102, 128), der ligesom H.C. Andersen kendte til livets barske realiteter, havde som Andersen med sin digtekunst formået at rejse sig fra støvet og var 1820 med til at stifte *Studenteforeningen*. Foruden H.C. Andersen og Frederik Paludan-Müller (1809-1876) var Chr. Winther blandt de få på den tid, der blev bevilliget den såkaldte 'Digtergage' – der i dag svarer til Statens Kunstfonds livsvarige hædersydelse.

Desuden danser og balletmester August Bournonville (1805-1879) (157, 158, 209), der opførte henved 50 balletter og opnåede stor international anerkendelse. Ligesom H.C. Andersen var Bournonville trend-sættende i guldalderen og endda iblandt dem, som kunstnerisk blev skelsættende for perioden. Bournonville og Andersen anså hinanden som nære venner og deres brevveksling er ganske stor.

En stor øvrig række interessante notabiliteter – fx J.L. Heiberg, Grundtvig og Ingemann – samt medvirkende familiegrene optræder i visebogen, som for fuldt udbytte selvsagt kræver sin kontekstuelle gennemlæsning.

Sørgedigte, fødselsdags-, bryllups- og højtids- samt afrejse- og hjemkomstviser

I bogens *Forord. Noget om Familien* opridses familiens aner og nærmeste slægt. Her optræder ti sørgedigte ved død og begravelse. To særlige anebånd er givet: ét for hustruen Ingeborg Drewsen født Collin, hvis mor er Henriette Christine Collin født Hornemann, og ét for Adolph Drewsen, hvis far døde, da Adolph var syv år. Altså angår mindeordene kun to familiegrene, bragt i uddrag fra hhv. Hornemann-slægten og Drewsen-slægten, som samlet er repræsenteret ved to gange fem sørgedigte, hvorom syv personer bliver mindet; heraf har H.C. Andersen personligt skrevet tre af disse digte.⁴ Værd at bemærke er sørgedigtene først nedfældet senere (dækkende perioden 1830-'74, som svarer til H.C. Andersens aktive samtid), og derfor løbende noteret i visebogens venstre margin.

³ Jf. HCA's brev til sin tidligere privatlærer Ludvig Müller (1806-1851), 26. aug. 1832: "I dette Øieblik elsker jeg den hele Verden, alle mine Uvenner, selv Hertz (...)." Emnet ligger også imellem linjerne i vise 8, 2. april 1833, hvor Edvard Collin nævner hhv. Hertz' og Andersens forestående dannelsesrejse. Ved H.C. Andersens Hus står i Mindehallen et stort freskomaleri, der bl.a. gengiver Hertz' og Andersens fælles, vidt forskellige oplevelser i Napoli, 1833.

⁴ HCA's sørgedigte: I7 (Henriette Collin f. Hornemann: 1772-21.5.1845; mindeskriftet er oprindeligt udgivet på tysk 1847, s.å. som nedskrivningen til *Familiens Viser*, i HCA-selvbiografien *Das Märchen meines Lebens*; identisk med tekstpassagen i HCA's *Mit Livs Eventyr*, 1855), I30 (Jens Wilken Hornemann: 1770-30.7.1841) samt I41 (Michael Drewsen: 1804-26.2.1874 – hvor HCA året før sin egen død i sørgedigtet omtaler 'Oldingen'). Desuden I26, I29, I30, I40 X 3, I42.

Familiens Viser er især repræsenteret ved fødselsdagsviser, som udgør henved halvdelen af de 255 viser og digte. Heraf optræder 63 viser til overhovedet Jonas Collin, hvoraf hele 31 er af H.C. Andersen⁵. Dernæst er der til hustruen Henriette Collin otte viser, hvoraf endda Andersen har forfattet de syv⁶. Tilsvarende til deres datter Ingeborg, der modtager otte fødselsdagsviser, hvor H.C. Andersen står for tre.⁷ Edvard fik blot fire viser, alle skrevet af Andersen⁸ - ligesom han selv modtog tre viser, alle fra Edvard.⁹ Resten af fødselsdagsviserne er stilet til øvrige familiemedlemmer og venner.

Derefter angår viserne tydeligvis bryllup og bryllupsmærkedage: Fem bryllupper med i alt 23 viser samt to øvrige vielsesfejringer. H.C. Andersen deltog ved fem af disse begivenheder, og endda er Andersen den, der ofte synger for. Med andre ord må H.C. Andersen anses for at have været både anerkendt og nær ven i kredse. Desuden seks sølvbryllupsbegivenheder med i alt 22 viser, hvor Andersen deltager med viser ved tre af festerne.¹⁰

Der er også seks juleviser og ti nytårsviser, alle fra perioden nytåret 1843 til årsskiftet 1855/'56. De 16 højtidsviser er bl.a. præget af omstændighederne under overgangen fra enevælde til folkestyre (realiseret 1849), ligesom Treårskrigen (1848-'51) satte tanker i gang. I perioden 1843 til 1856 har Andersen alderen 38 til 50 år og er her den suverænt mest aktive visedigter – én julevise og otte nytårsviser, mod Edvard Collins blot to juleviser og en nytårsvise.¹¹

⁵ HCA's fødselsdagsviser til Jonas Collin: 12, 19, [unummereret mellem 21 og 22], 22, 33, 34, 38, 43, 55, 58, 60, 61, 68, 70, 74, 87, 92, 96, 118, 123, 135, 140, 147, 163, 172, 174, 177, [unummereret mellem 177 og 185], 185, 199, 207, 214.

⁶ HCA's fødselsdagsviser til Henriette Collin: 21, 30, 42, 64, 67, 67B, 69. Henriette endte døvblind, mens flere af viserne er sunget for selskabet.

⁷ HCA's fødselsdagsdigt og -viser til Ingeborg Drewsen: I55, 72, 91.

⁸ HCA's fødselsdagsviser til Edvard Collin: 13, 18, 20, 158; de to sidstnævnte er samtidigt fællesfejret for Gusta Collin (2.11.1801-1865) og Theodor Collin (2.11.1815-1902). Gusta, Edvard og Theodor havde nemlig – med syv års interval – fødselsdag samme dag, 2. november.

⁹ Edvard Collins fødselsdagsviser til HCA: 14, 78, 111 De to første viser er egentlig afsunget som afrejsefejringer, hhv. 1833 og 1847; sidstnævnte en kombineret fællesfest for igen at fejre Jonna Drewsen og Henrik Stampes bryllup (2. feb. '50) – på selve HCA's fødselsdag 2. april.

¹⁰ HCA' bryllups-, års- og sølvbryllupsviser: vise 7 (Jonas og Henriette Collins sølvbryllup, 13. november 1828), 8 (Ingeborg og Adolph Drewsens 5. bryllupsdag, 18. oktober 1831), 26 (højskoleforstander Jens Wegener (1781-1846) og Birgitte Bindsbølls (1793-1856) sølvbryllup, 4. oktober 1836), 47 (Louise Collin (3.8.1813-1.3.1898) og jurist Bernt C.V. Linds (27.12.1807-23.12.1891), 25. november 1840), 99 (Jonna Drewsen og Henrik Stampe, 2. februar 1850), 122 (Valdemar Drewsen (11.12.1828-2.1.1892) og Pouline Beutner (28.10.1828-23.8.1908), 22. juni 1854), 145 (Jette "Norske" (1822-1901) og [fætter] fuldmægtig Henrik Adolph Boye (1816-1889), 8. oktober 1853), 192 (Gottlieb og Augusta 'Gusta' Collin, 24. oktober 1854). Desuden optræder vise 2ff (Jens Hornemann og Marie Hornemanns sølvbryllup, 9. oktober 1826 – som bekendt før HCA medvirker), 16 (papirhandler Wilhelm Wancher (1802-1882) og Karen Wegener (1813-1879), 19. maj 1834 – mens HCA er på dannelsesrejse i Europa) samt vise 23ff (Edvard Collin og Henriette Thyberg, 10. august 1836 – hvor HCA bemærkelsesværdigt nok ikke deltog ved festen, men opholdt sig på Fyn).

¹¹ HCA: vise 85 og I58, 86, 117, 134, 139, 146, 170 samt Edvard Collins viser: 82 og 162 samt 93; øvrige viser: I55, I57, 132 og 133.

Andre karakteristiske lejlighedsviser er baseret på afrejse og hjemkomst, som kan ses i andre betydningsfulde livsbegivenheder – fx flytning, rejsegilde og karriereskift – dvs. livsforandringer. Disse følger ofte en struktur kendt som kontraktmodellen, der indebærer et brud på den eksisterende orden, en farefuld overgangsfase, og genetableringen af en ny orden. I den farefulde fase – ude – er alt på spil, hvilket afspejler menneskets frigørelse fra en fastlåst tilværelse. Tankesættet optræder bl.a. i dannelsesromanens livsrejse og i flere af H.C. Andersens eventyr. I *Familiens Viser* findes tolv sådanne lejlighedsviser, rettet til otte modtagere ved syv begivenheder, hvoraf H.C. Andersen – igen – har skrevet seks og selv modtaget to.¹²

Andersens yndlingsmelodier

Familiens Viser strækker sig fra 1826 frem til 1865, hvor Andersens nok største mentor, Jonas Collin, dør i 1861, og H.C. Andersen selv som bekendt går af dage 1875. Andersens aktivitet i *Familiens Viser* er af samme grund tydeligvis størst i perioden mens Jonas Collin stadig levede: I perioden 1828-’34 leverer Andersen ét lejlighedsdigt årligt, hvorefter visetrangen med ét slag er tredoblet i perioden 1835 frem til og med 1849; en markant aktivitet opleves 1850-’53, hvor hele 24 viser optræder, hvorefter digteren 1854-’58 trapper ned på to årlige viser og endda fra 1859 til og med 1861 igen kun har serveret en vise årligt. Efter faderskikkelsens bortgang blev interessant kun én vise givet af H.C. Andersen, 1865.

H.C. Andersen benytter især seks udvalgte yndlingsmelodier, hvilket samtidigt synes at afspejle hans særlige sans og interesse for lejlighedsdigtning. Af disse er størstedelen af viserne sunget som underholdning i private selskaber. Melodierne, som alle var populære i samtiden og for så vidt er at genkende i dag, udgør hhv. *Aa Kjører Vatten og kjøre ved* (8 stk.)¹³, *Vi Sømænd gjør ei mange Ord* (8)¹⁴, *Der*

¹² HCA: vise 35 (Severin Bindesbøll), 40+41 (Emil Hornemann), 61 (Theodor Collin), 92 (Valdemar Drewsen), 116 (Ingeborg Drewsen, Jonna Stampe og Rigmor Stampe) samt I15 ('Conditor Grandjean' og Det Collinske Hus). Hhv. afskeds- og hjemkomstvise, sunget da HCA som 28-årig skulle af sted på dannelsesrejse 1833, skrevet af Edvard (vise 14), samt ved HCA's hjemkomst 1846 efter en større Europarejse, hvor han havde opnået høj status og popularitet, forfattet af Bourneville (vise 73).

¹³ *Aa Kjører Vatten og Kjøre ved*: HCA vise 21, 45, 55, 60, 74, 77, 100, 145. Gammel norsk folkeviser; HCA anvender folkevisens oprindelige refræn, 'De røde Roser og de Øine blaa'.

¹⁴ *Vi Sømænd gjør ei mange Ord*: HCA vise I15, 30, 87, 117, 143, 153, 177, 214. Oprindelig tekst og musik: J.C. Tode/André Gretry fra syngespillet *Søeofficeren* eller *Dyd og Ære paa Prøve*, opført på Det Kongelige Teater 1783. Desuden P.L. Møller (56), C.J. Boye (112) og Edvard Collin (80, 142, 161, 165).

er et Land, dets Sted er Højt mod Nord (Sang for Danske) (8)¹⁵, Jeg ønsker mig en yndig Viv (7)¹⁶, Menuetten af Elverhøj (7)¹⁷ samt Druen vokser paa vor Klode (6)¹⁸.

De ovennævnte seks visemelodier, som H.C. Andersen valgte at anvende mellem seks og otte gange, udgør samlet set hele 44 af Andersens 74 viser (hertil førnævnte tre sørgedigte, tre privatteaterstykker samt seks rene digte, dvs. 86 i alt). Udover de seks nævnte visemelodier har H.C. Andersen ført 21 andre melodier til sine 30 tilhørende viser, som hver repræsenterer mellem én og fire forskellige rimversioner fra Andersens hånd.

Interessant at H.C. Andersen i *Familiens Viser* i flere sammenhænge er ene om at tage brug af bestemte melodier.

For en samlet oversigt og orientering om H.C. Andersens 86 tekststykker i *Familiens Viser* henvises til *Indholdsfortegnelse* samt nedenstående liste:

H.C. Andersens viser: I15, I37, 7, 8, 9, 12, 13, 18, 19, 20, 21, 22, 26, 30, 33, 34, 35, 38, 40, 41, 42, 43, 55, 60, 61, 62, 64, 66, 67a, 67b, 68, 69, 70, 72, 74, 77, 79, 83, 85, 86, 87, 91, 92, 96, 99, 106, 109, 116, 117, 118, 122, 123, 127, 134, 135, 139, 140, 143, 145, 146, 147, 153, 158, 163, 170, 172, 174, 177, 185, 192, 199, 207, 214, 223. **Rene digte:** I47, I47, I50, I55, I57, 177 [*Impromptu*']. **Mindedigte:** I7, I30, I41. **Privatteater:** NN [unummereret ml. 132/133], NN [unummereret ml. 146/147], NN [unummereret ml. 146/147].

Kursivmarkeringerne fremviser 25 hidtil upublicerede digte af H.C. Andersen. Herudover findes 30 øvrige H.C. Andersen-digte, løbende udgivet af Andersen-filologen Jørgen Skjerk, foruden samlingens 31 resterende H.C. Andersen-digte, der hver giver reference til Birger Frank Nielsen-registreringen (BFN), som dækker publiceringer i H.C. Andersens levetid. Dermed nås her 86 digteriske rimvers af H.C. Andersen.

¹⁵ *Der er et Land, dets Sted er højt mod Nord (Sang for Danske)*: HCA vise 68, 72, 83, 85, 123, 139, 163, 185. Fædrelandssang, skrevet af Jonas Collins svigersøn, præst og forfatter C.J. Boye (1791-1853), der skrev digte, skuespil og salmer, her med melodi af C.E.F. Weyse (1774-1842); opført på Det kongelige Teater 1826. Desuden 'Nytaarsang', 1851, ved digteren H.V. Kaalund, som selv var aktiv udøver under Treårskrigen.

¹⁶ *Jeg ønsker mig en yndig Viv*: HCA vise 18, 19, 35, 96, 122, 199, 207. Sangen er baseret på en populær vaudeville fra J.L. Heibergs *Kjøge Huuskors*, 23. scene, opført 1831 (komponeret af Heiberg selv). Desuden to sange skrevet af Edvard Collin 1832, hhv. en munter sommervise om et besøg på godset 'Nygaard' ved Silkeborg (11) og en fødselsdagsvise til H.C. Andersen (14).

¹⁷ *Menuetten fra Elverhøj*: HCA vise I37, 61, 67A, 70, 86, 147, 170. Populært syngespil med melodi af Frederik Kuhlau (1786-1832), komponeret til J.L. Heibergs kendte nationalskuespil *Elverhøj*, opført på Det Kongelige Teater 1828. Selve menuetten er i teaterstykket instrumental, hvorefter melodien hurtigt blev udbredt til brug i selskabs- og drikkeviser. Desuden fødselsdagsviser til Jonas Collin ved P.L. Møller (58) og Viggo Drewsen (120).

¹⁸ *Druen vokser paa vor Klode*: HCA vise 13, 20, 33, 62, 64, 109. Drikkevise skrevet af dramatiker og jurist Enevold de Falsen (1755-1808), komponeret af F.L.Æ. Kunzen (1761-1817) til syngestykket *Dragedukken*, opført på Det Kongelige Teater 1797; i alt 43 opførelser, sidste gang 1821, hvor sandsynligvis Andersen har oplevet stykket. Værket er apropos et syngespil om en skomagerfamilie, som forsynstro tilstræber social retfærdighed. 1823 omdelte HCA som 17-årig sin 'Fastelavns Sang' med selvsamme melodi.

Forord. Noget om Familien samt *Familiens Viser*, med deres forskelligartede temaer og undertoner, udgør en kompleks og underholdende del af vores kulturarv, som H.C. Andersen selv var en helt central del af. Ønskes en nærmere belysning af emnet kan en udførligere artikel rekvireres via museum@odense.dk.

God fornøjelse – og skål!

Taksigelse:

Værket blev oprindeligt præsenteret fysisk for mig af lektor, ph.d. Ane Grum-Schwensen fra H.C. Andersen Centret, der opfordrede til en fremtidig digitalisering. Dette ser jeg i dag tilbage på med taknemmelighed, som en større kulturhistorisk tilegnelse og en vigtig brik i rammeforståelsen af H.C. Andersen.

Jeg retter en stor tak til udviklingschef, ph.d. Mads Runge og forskningsleder, ph.d. Kirstine Haase, Museum Odense, for deres støtte til projektets gennemsyn og udgivelse. Endelig går min særlige tak til seniorforsker, ph.d. Ejnar Stig Askgaard for kollegialt dyb og bred faglig sparring, saglige drøftelser, interessante punktnedslag samt generel support.

Ønskes yderligere indsigter anbefaler jeg klart, at man læser *Kongesange og skydeviser fra Det Kongelige Kjøbenhavnske Skydeselskab og Danske Broderskab 1784-1869*, hvor H.C. Andersen også var aktiv, forfattet af ph.d., specialkonsulent Holger Berg fra H.C. Andersen Centret.

Eksempel på en håndskreven vise, hvor Adolph Drewsen sirligt gengiver tekstens oprindelige originaludgave: Drikkevisen den 6te Januar 1836. Mel: "Der var en Stjerne, jeg troer Polar.", digterisk forfattet af H.C. Andersen – et af de 25 digte, som hidtil har været upubliceret:

Drikkevisen den 6te Januar 1836.

Mel: "Der var en Stjerne, jeg troer Polar."

Der var en Polar og far var vi!
Hvor var vi kom, og vi Anden fælde
Af nittig Hjælt og af Kæpi,
Der var i Viden vi fælde fælde;
Hil kun Lovise og Lind vi kende
Hvor var Polar og nittigst fælde,

Der var det nok!

Der Glæde blev en Lænder - Day,
Der var fælde jo rager ikke!
Der Lænder fælde den fælde Day,
Der var Day vil vi Lænder fælde
Af Hiv, fælde vi fælde fælde,
Af fælde, som Lænder var og fælde,
Det var en Day.

Hvor naar salter gave Lov og Hæder,
Der for os kommer jule i vor Hæder,
Der vil os Læder, om saa vi staa,
Og Gollan er en uhyre Drua,
Saa mange Draaban ni præst milla
Og Kommanden om Leber spille
Et Klang Krug!

Gid den man skinner for os iser,

Den skinner den med for Lærelundat,
Gid lidt og ofte ni samles for
Hvor Drækløst er rigtigt blødt.
Hvor Hæder er i Glastet pringer,
Hvor Glastet mædet og født det kluger;
Gurra, vor Læder!

H. C. Andersen.

Sangteksten er en af 63 viser, der synges for Jonas Collin ved fejringen af hans fødsels-
dage, hvoraf H.C. Andersen står for 31. Her gengivet efter *Udvalg af Familiens Viser*,
samlede 1847 af A. Drewsen og derefter fortsatte, 1851, p. 50-52. Samme sang findes i
digitaliseret udgave i *Familiens Viser*, samlede 1847 af A. Drewsen, vise 22 (I113, p. 108).

Familiens Viser

samlede 1847,~

af A. Drewsen.

Ethvert Familieliv er en Musik;
Fra Følelsen som Mand og Viv forener
Den strømmer ud og Alting Klang forlener,
Og giver Livet; Tact og Maal og Skik.
I Børn og Folk dens Strøm sig kun forgrener.
For sig at samle næste Øieblik
Og af de fælles Toner op sig svinger
Den Melodi, som Hjemmet gjennemklinger.

#

Men dette Liv af musikalsk Natur
Mens skjult det rører sig i Hjemmets Zoner,
Omsætter og i Former sine Toner
Og danner, seet fra uden, en Figur.
Musiken bliver her Architectur,
Den indre Klang til ydre Proportioner,
Hvori de skjulte Forhold træde frem,
Og som et *Huus* sig viser da et *Hjem*.

#

Paludan-Müller (: "*Adam Homo*")

I, 2

Forord.

I, 3

Noget om Familien.

En Familie, som den, hvori jeg ved mit Giftermaal er bleven optaget og et Familieliv, som det, den nu i en lang Aarrække har ført, hører vistnok til de sjældne. **Dens Hoved, min Svigerfader, Conferentsraad Collin**, er ikke blot den udmærkede Embedsmand og Statsborger, hvis utrættelige Virken har frembragt Resultater, der have erhvervet ham hans Landsmænds Høiagtelse og Taknemlighed, og sikkert ham Efterkommernes Erkjendtlighed – denne Deel af hans Liv tilhører Historien – men han er ikke mindre beundringsværdig ved huuslige og private Dyder.

Her er ikke Stedet at tale om ham som den Ulykkeliges, den Trængedes Trøster og Hjælper i Nøden, men næppe gives der nogen Mand i Danmark, hvis Navn velsignes meer end hans, og hvem kan nævne deres Tal, som han har fremhjulpet, understøttet, opretholdt og reddet, ikke blot ved i fuld Maal at benytte den store Leilighed, hans offentlige I, 4 Stilling frembød, men ogsaa ved at bruge hans egne Midler dertil; vi vide alle, at denne sidste Hjælp udflød i rige Strømme fra hans Haand, skjønt han aldrig lod den venstre vide hvad godt den høire gjorde.

Det er som Familiefader, han her har sin Plads, og det er den første, der tilkommer *ham*, thi han er Familiens Hoved, det Midtpunkt, hvorom den er samlet, og stedse har været det hans Aand har gennemtrængt den, og idet jeg beder Gud bevare den til de sildigste Slægter, kan jeg ikke ønske den bedre Velsignelse end at hans Aand stedse maa hvile over den. – Det hedder med Rette i Visen (p. 63)

”Her sidder hans nette Familie

Og ikke en Nar deriblandt!”

og i disse skemtsomme Ord ligger en dyb Betydning, thi hvormangen Fader har saa stor en Familie, som hans, kan med Sandhed sige, at der blandt hans Afkom ikke findes een Eneste, hans Øie ikke kan hvile paa med Glæde?

Men det kan han sige! Han er en sjælden lykkelig Familiefader og skjønt det ikke er hans Maneer at udtale deslige Følelser i Ord, kan han dog ikke forhindre I, 5 dem fra at afspeile sig tydeligt i hans Ansigt, især i hans milde Øine, naar han i sin Bopæl staaer omringet af sine Børn og sin store flok smukke og haabefulde Børnebørn. Mildhed er det især, der betegner hans forhold til hans familie, Mildhed i Dom, Mildhed i Adfærd, dermed være det ikke sagt, at han ei kan blive hæftig; han er tværtimod af Naturen begavet med ikke lidet hidsigt Blod, men det er et Særkjende ved ham, at hans Overmænd altid meer have følt Virkningerne deraf, end hans Undergivne.

En anden Egenskab, Naturen har udrustet ham med i særegen Grad er Liberalitet; han er liberal, men i Ordets sande, ædle Betydning, ikke i den, hvortil det i vore politiske Tider misbruges. Ingen kan bedømme sine Medmennesker og deres Gjerninger paa en liberalere Maade end han; denne Egenskab er saa fremherskende hos ham, at den ikke altid holdes indenfor de Grændser, vi Andre ansee for de yderste; saaledes, for at anføre et oplysende Exempel, kan han aldrig godt lide at høre mig skjænde paa mine Børn, naar de have faaet daarlig Charakter i Skolen, eller naar de ere komne ned i Classen det er nu engang saaledes indrettet, mener han, at nogle Disciple maae komme op, andre ned, og der er derfor ingen Grund I, 6 til at skjænde, naar det Sidste er Tilfældet.

Naar hertil kommer, at han, forsaavidt en eller anden Embeds-Ubehagelighed ikke stundom forstemmer ham, næsten altid er munter, at han efter sine med Juraflid opfyldte Embedspligter altid søger Sindets Forfriskning i sit eget Huus, hvilket han aabner med sjælden Gjæstfrihed, og hvor mange meer eller mindre udmærkede Personligheder samles, vil man kunne begribe, hvilken Indflydelse en saadan Fader udøver paa Familien, og man vil ikke undres over, at den kunde jeg næsten sige, seer op til ham, som om han var et Væsen af en høiere Natur.

Det patriarkalske Forhold, der hersker i den, strækker sig lige til Tyendet, og paa en Tid, da der høres saa megen Klage over dettes Slethed, er det næsten uhørt, at nogen af hans Tjenestefolk forlader hans Huus, før de have tjent der i en lang Række Aar, og sjældent før de ved Giftermaal eller paa anden Maade ere forsgjorte; dette smukke Forhold til de Tjenende er ogsaa arveligt, og det finder saaledes Sted i mit Huus, hvor min Kone, som nok er den af Collins Børn, der har faaet de fleste af hans Egenskaber, forgudes (:kan jeg gjerne sige, uden at sige for meget:) af sine Piger, uden at hun dog derfor [ff]

8. I "das Märchen meines Lebens" der oprindeligt er skrevet paa dansk, har jeg givet *Erindringer om hende*, især Mindet om hendes Død, som det lever i mig:

Alt, som man bliver ældre, ihvor meget man tumler sig om i Verden, bliver dog eet Sted det egenlige Hjem; selv Trækfuglen har sit bestemte Sted, hvor han den søger, mit var, som sagt, og bliver det Collinske Huus; behandlet som Søn og næsten opvoxet med Sønnerne og Døttrene er jeg blevet et Leed af Familien; et inderligere. Sammenhold, et bedre Hjem, har jeg aldrig kjendtj eet Leed brast i denn Kjæde og just i Tabets Time følte jeg, hvor fast jeg var voxet her at jeg blev betragtet som een af Børnene. Skulde jeg nævne et Exempel paa en Huusmoder, der ganske tabte sit eget Jeg i sin Mand og sine Børn, da maa jeg nævne Collins Hustru. ~~I de sidste Aar var hendes Syn.~~ Med en Moders Deeltagelse fulgte hun mig i Sorg og Glæde. I de sidste Aar var hendes Hørelse aftaget og hun havde den Ulykke, snart at blive næsten blind, et Øien-Operation blev foretaget, den faldt lykkelig ud, hun kunde frem begynde at læse en Bog og var taknemlig glad derover; længtes forunderligt efter at see det første Foraars Grønne, og hun saa det i sin lille Have-Eng. Søndag-Aften forlod jeg hende glad og sund; om Natten blev jeg kaldt op, Collins Tjener bragte et Brev, Collin skrev:

"Min Kone er meget syg; alle Børnene ere samlede herude!"

Jeg forstod det; jeg fløi afsted, hun sov stille uden Smerte, uden Smerte, uden som det syntes at drømme. Det var den Godes Søvn. Det var Døden, som nærmede sig saa stille, som muligt. Paa tredie Dag laa hun endnu saaledes i uafbrudt rolig Slummer, da gik der en Bleghed hen over Ansigtet og hun var død

"Du lukked' Øiet, for at samle ret

Med Tanken i én [...] den hele Lykke.

10. Vi saae et Blund, som Barnets blød og let.

O død, du er jo Glands og ikke Skygge."

Aldrig havde jeg tænkt mig det at forlade denne Verden, kunde være saa smerte frit, saa lykkeligt; der kom en Andagt i min Sjæl, en Forvisning om Gud og Evigheden, som opløftede dette Øieblik til et Moment i mit Liv; det var den første DødsSeng jeg som ældre havde staaet ved. Børn og Børnebørn vare samlede; i et saadant Øieblik er det helligt rundt omkring os! Hendes Sjæl var Kjærlighed og Gud!

H.C. Andersen.

I, 11

staaer Caffen paa Bordet, om Vinteren naturligviis i Dagligstuen, og foruden at de gifte Børn jævnlig indfinde sig til denne (: Edvard hver Dag, jeg kun om Søndagen for det daglige Møde i Criminalretten:) hører H. C. Andersen til de daglige Gjæster, men især om Søndagen er Besøget meget talrigt, saa at Stuen ofte er ganske fuld Flere af vore Digtere og andre mere eller mindre mærkelige Personer træffes der.

Collins gifte Børn spise hos ham regelmæssigt engang hver Uge; Gottliebs og Edwards hver Torsdag, Linds og vi hver Søndag; men desuden feires naturligviis mange Familiefestdage dels hos ham, dels hos Børnene;

og det er disse Fester, der have fremkaldt Familie-Viserne. Da alle Collins Børn ere musicalske og have gode Syngestemmer, ligesom ogsaa flere af "den faste Stok"/See p. 172:/ ere syngende Medlemmer af Samfundet /: Wanscher har en ganske udmærket høi og kraftig Tenor:/ vare slige Sange begribeligviis uundværlige. Disse Fester ville være uforglemmelige for Eenhver, der nogensinde har bivaanet dem; de sprudlede af Lystighed, Vid og Lune.

Familiens egentlige Vugge er *den gamle Gaard No 159 i Norgesgade (Bredgade)* som er skildret i Carl Bernhards i Vinter udkomne I, 12 "Krøniker fra Christian den Andens Tid". Denne Gaard er saa gammel, at den har ligget udenfor Byen, paa den Tid, da Østerport var ved Enden af Østergade mod Kongens Nyetorv, og efter Sagnet har den engang været Tilflugtsted for Dyveke, da hun maatte flygte; den har ogsaa været den spanske Ministers Hotel, hvor fra det spanske Vaaben, som endnu findes paa Facaden udmod store Strandstræde, hidrører . See p. 14.

Ifølge Skjøde af 22. Juni 1744, som endnu er i Collins Værge, blev denne stud. Abraham Races Stermbo tilhørende Gaard kjøbt paa Auction d. 5. Juni samme Aar af Hr. Jonas Collin (denne var Cancelliraad og Classelotteri Inspecteur og hans fulde Navn Jonas Baltazar Collin; han var min Svigerfaders Bedste fader) - Kjøbesummen var 1401 Rdr. dansk Courant Mynt og det sees af Skjødet, at den var forsikkret i Brandcassen for 3000 Rdr efter Police af 22. Januar 1732. -Den er paa to Etager.

Collin selv er født deri, ligesom alle hans Børn, og alle mine, undtagen Jonna, der fødtes i Fredericia, medens jeg var Auditeur ved det der garnisonerende Fyenske Infanteri-regiment. - I Aaret 1838 fraflyttede Collin den, da han havde kjøbt Gaarden No. 155 i Amaliegaden, hvor han senere har boet, og da hans Datter Louise i 1840 blev gift med Auditeur Lind, flyttede de ind i hans gamle Værelser i den gamle Gaard, [tilføjelse i venstre margin]¹ I, 13 hvor de endnu boe, og hvor deres to Børn ere fødte.

Gaardens ældste Deel, nærmest mod Kongens Nytorv, bestaar af Binding værk, halvdelen omtrent af Gaardsrummet er belagt med Muursteen paa Kant, men meget ødelagt af Tidens Tand; over dem gaaer man af en gammeldags Trappe op i en Svalegang paa første Sahl, og der var Indgangen til Collins Beboelses

¹ Af *gamle Pergament Documenter, Gaarden betræffende* har min Svigerfader et Skjøde af 21. Mai 1666, hvorefter "erlig och velfornehme Mand Johan Esmit, ko. Ma. Tolder her for Kjøbenhafn schiødte - til hans Excellents, dend høyder och Velbaarne Mand Jørgen Bielche til Høfvindsholm, ko. Ma. Raad, Krigsraad, General-Lieutenant och Høfvinds- mand øfver Callundborg Amt - hans Gaard af Grundmuur med Haufge liggendes udi Strandstræde heri Kjøbenhafn mellem Jens Andersen Steen hugger paa dend ene og Peder Haansen Brændeviinsmand paa den anden Side, deres Huuse og Eiendomme sammesteds-/her følger nærmere Beskrivelse:/ -Som og Haufgerumb, Træer og andre Gevæxt och Frugter, som nu staa udi Jorden, saavelsom Lysthuus, Steenbord, Billederne baade af Træ og Steen, de maledede Urtepotter af Steen, perspectinen och Plancheverchet, Haufgen tilhører vi. - (denne Have laae mod Nord i Nabogaarden) - efter derom oprettet Kjøbecontract de dato Hafnia dend 4. September 1665 - saaog efter gamle Adkomstbrefvis vide Formelding. vi. -

Leilighed. den anden og noget nyere Deel af Bygningen er Grundmuur og det var den, vi beboede. Ikkun Facaden mod Store Strandstræde er i lige Flugt med de andre Bygninger i Gaden; mod Bredgaden begrænses Gaarden af en lang Muur, der ender i Facaderne af to Sidebygninger. Paa Midten omtrent af denne Muur findes Hovedporten, og inde i Gaarden paa venstre Side af denne staaer Lindetræet, der har trykket den nærmeste Muur meget udaf, og er saa gammel, at dets Alder slet ikke vides. Bygningens Facade, eller rettere Facader mod Gaardsrummet bestaaer af underlige Kanter eller Hjørner. Den mærkeligste Deel deraf, nærmest Kongens Nytorv, har Maleren Fritz Petzholdt (:Svoger til Gottlieb Collin:) som ganske ung, foreviget ved et Oliemaleri, som tilhører min Kone, og som er afcopieret paa et Par Kopper fra den kgl. Porcellainsfabrik, hvilke ligeledes ere hendes.

Petzholdt har aftegnet Gaarden fra et Vindue [tilføjelse i venstre margin] ² I, 14 i Thotts Palais ligeoverfor. det er min Svoger Edvard Collin, der staaer i det aabne Vindue, som er det midterste i Hjørnestuen i det nyere og grundmuurede Deel af Bygningen, hvilket Værelse var en Dagligstue, men det er ikke tydeligt betegnet paa Maleriet, at dette Vindue er anbragt midt i et temlig skarpt Hjørne, paa høire Side deraf for Bygningen endnu 4 Fag Vinduer, der gaa ud til en lille Deel af Gaardsrummet, hvis nordre Side begrænses af den Sidebygning, hvori Stalden var. den Dør, der sees ligefor Hovedporten, udenfor hvilken staaer en Pige, er til Opgangen til vor forrige Beboelsesleilighed, der var paa første Sahl til venstre, hvorimod Collins var i samme Etage til høire. Samme Opgang fører til det saakaldte *Baqkammer*, nemlig Quisten paa 3 Fag Vinduer, som kunne skjemtes gennem Lindetræets Grene; deri stod Collins Bibiothek, og det var tillige hans Sønners [Gottliebs og Edwards] Værelse, berømt i Familien. - Opgangen til Collin var længe tilhøre i Hjørnet, og paa Svalen sees en Mand, der skal ind til ham; Døren, der ringes paa, sees tydeligt. Den Hund, der løber udenfor paa Gaden og (efter gammel Sædvane) giør af Folk, er Familiens berømte *Beauty*, om hvem siden (p. 84) og den Mand, der kommer ud af Porten med en Portefeuille, er Hundens intime Ven, nu afdøde Theaterbud, forhen Chorist

² Endvidere har min Svigerfader et Pergaments Kjøbebrev af 7. Mai 1675, hvorefter Jørgen Bielche tilh. Hofvindsholm, som her kaldes Ridder, kongl=Maj. Geheime och EtatsRaad, General Lieutenant, Assessor udi Collegio Status Høyeste Ret och Krigs Collegio, samt Amptmand offver Callundborrig, Dragsholm, Sæbygaard och Holbecks Ampter - har solgt til erlig aectbar og velfornehme Mand Johan Petersen Klein, Landfogit offver lisland -: min Gaard – strækendis sig ud til Strandstræde imellem (:som forhen) och ud til Dronninggaden imellem forbemeldte Jens Steenhuggers paa den ene, och Sahl. Lyder StyfkruB Enchis og Arffvingers Huse og Haufver paa den Anden Side v - Endelig har han Skjødet til Johan Peterson Klein, Landfouget ofver lisland af 17. Mai 1675 ligeledes paa Pergament. - Seglene paa alle disse Documenter ere af Vox, indeni Træcapsler, som ere hængte i Pergaments Strimler, saaledes at de ei uden at beskadige Seglet kunn tages af.

Abrahamsen. (Til Børnenes Fornøielser hørte paa den Tid at faae Hunden [tilføjelse i venstre margin]³ til at giøe og fare omkring ved at sige: "Beauty, der kommer Abrahamsen!" hvilket Experiment aldrig slog Feil.⁴

³ Om det spanske Vaaben

Klewenfeldts Excepter under Spanske Gesandten:

Comte de Rebolledo. Tempore Fr. 3. "handB Vaaben huggen i Steen findes paa et lidet Huus i Nyhafn paa Hjørnet af Strandstræde, dog Vaabenet ud til Hafnen."

Da Conditor Granjean nedbrød den gamle Gaard blev dette vaaben ifølge Kjøbecontracten afleveret til min Svoger Gottlieb collin paa Familiens Vegne.

⁴ I dag d. 3. Januar 1853 blev en Kjøbecontract underskrevet, ifølge hvilken *Collin sælger Gaarden* til Conditor Grandjean for 35.000 Rbr. For det Tilfælde, at Gr. skulde beslutte sig til at nedrive den forbeholdt C. sig blandt Andet Vaabenet (: det spanske), som er anbragt i Muren ud til Strandstræde. Gaarden blev samme Aar nedbrudt. Da Grunden blev udgravet, fandtes der Fodstykker af ældre Mure, Vandrender, men iøvrigt Intet mærkværdigt. Gr. har bebygget Grunden og ind mod Gaardspladsen er det spanske Vaaben indmuret - med en stor Gaard. Reisegildet stod i dec. 1853, til hvilket Collin og hans Sønner vare indbudte; Gottlieb og Theodor Collin mødte. Følgende Sang af Andersen blev ved den Leilighed afsjunget:

Fritz Petzholdt: *Den Collinske Gaard i Bredgade*, olie på lærred (21X26 cm)

Foto af maleri malet ca. 1835 af Fritz Petzholdt (1805-1838), svoger til Gottlieb Collin, hvis hustru var Augusta Collin (f. Petzholdt, 1801-1865). Fritz Petzholdt er især kendt for landskabsmalerier og malede de sidste syv år af sin unge liv primært i Italien og Grækenland. Adolph Drewsen nævner ganske relevant at 'paa Svalen sees en Mand, der skal ind til ham', hvor personen tydeligvis er påklædt høj hat, på vej ind til Jonas Collin; monstro det er H.C. Andersen – eller Adolph Drewsen, der selv boede på 2. sal og ligesom H.C. Andersen fandt på at bære høj hat. I hvert fald kendte Andersen og Petzholdt hinanden; født samme år, begge skabende kunstnere, ligesom de fx nød kulturelt samvær i Rom 1833-'34. Det Collinske Hus, 'Den gamle Gaard', ved Kongens Nytorv fremstod i sit ydre som en finere borgerlig embedsmandsbolig, mens det inden for var et altid åbent og åndeligt berigende hjem. 1838 overtog og beboede Jonas Collin og familien derefter *Amaliegaarden*, 'Den Nye Gaard', som endnu eksisterer. 1840 overtog datteren Louise Collin og svigersønnen B.C.W. Lind 'Den gamle Gaard' hvor der i forhaven apropos stod et gammelt, beundret lindetræ, som vist på billedet, der ofte nævnes i viserne. 13 år senere, 3. januar 1853, blev bygningen solgt til 'Conditor Grandjean' alias Christian Frederik Bredo Grandjean (1811-1877). 22. december samme år afholdt Grandjean rejsegilde, hvortil Jonas Collin og sønnerne var indbudt; Gottlieb og Theodor Collin deltog, mens Edvard og husets tidligere fader udeblev – men H.C. Andersen sang da en vise (I15; se evt. vise 172). Gottlieb og 'Gusta' flyttede året efter, 1854, ind i Granjeans nye bygning på Bredgade, som stadig findes. Maleriet er solgt på aktion, opkøbt af anonym privatperson 2016.

Krandsens Hejsning

paa

*Hr. Grandjeans ny Gaard.***den 22. Dec. 1853**

Mel.: "Vi Sømænd gjør ei mange Ord."

Fra gammel Tid en Gaard her stod

Nu er den "gamle Minder"

Men paa dens Grund og den er god

En ny man opreist finder

Vi reiste den med Krandsen paa

Vi til dens Fest os samle

Du nye Gaard, gid Lykken maa

Boe her, som i den Gamle.

#

Gid meget Godt og Dygtigt skee

I dette Huus, vi satte!

Gid Fremtids Børn maa' paa det see

Som en af Byens skatte

Saa mærkeligt i meer end Grund

Saa at derom man sjunger

Og nu fra Hjerte og fra Mund

Vort Hurra for det runger!

#

H.C. Andersen.

Den nye Gaard i Amalieqaden No 155 er ved et meget høit Jerngitte adskilt fra Gaden; paa hver Side af Gitterporten er i Forgaarden plantet et Buskads i Form af en Triangel op af Nabohusenes høie Mure, som danne de to Sider af Forgaarden, slynge sig en Mængde Planter af vild Viin (*vitis vulpina*), blandede med enkelte almindelige Viinstokke; hvilket paa den Side, der vender mod Syd, frodigt bedækker Muren, nu til en Høide som tredie Etages Vinduer hos os, saa at vi ligeudenfor dem om Sommeren have den grønne Væg. Gaardspladsen selv er begroet med Græs og andet Ukrud, især en Mængde Løvetand, da Collin ikke lider, at den luges, til stor Sorg for Børnene, da den ligger aaben til Gaden. – Bygningen bestaaer af tre Etager, af hvilke Collin benytter de to underste, og vi beboe den øverste, idet vi flyttede fra den gamle Gaard herhen med Collin i 1838. Paa den modsatte Side er en Baggaard, adskilt fra Haven med et Gitter, her findes det

førnævnte af Collin byggede Udhuus, hvoraf største Delen ligger i Haven, og i hvilket er Stalden med Familiens gamle Ridehest, 3/4 Blods Hoppen Norna, ved Logic og en Pot 8 os Hoppe. Den gjælder for en af de bedste Traverser i Byen. Haven er udelukkende betroet til min Omsorg, da jeg er en ivrig Haveven og Elsker af I, 16 Naturen, ved at passe og pleie den finder jeg for en Deel den mig efter mine daglige anstrængende Embedsforretninger fornødne Recreation. Den er især bleven berømt for sine Georginer og Stifienders Blomster, i dens øverste Ende mod Haven til Schimmelmans Palais er anbragt en Vippe, som er til stor Moroe, ikke alene for Børnene men ofte ogsaa for de Voxne.

Hvad jeg har berettet og beskrevet ovenfor maaske vel udførligt – thi min store Interesse derfor lader mig maaske overvurdere Andres – har jeg anseet nødvendigt, for at Familiens senere Slægter skulle kunne sætte sig ind i og forstaae Viserne. Disse har jeg i Slutningen af forrige og Begyndelsen af dette Aar (:1846/47) med temlig Besværlighed samlet sammen i Familien, da min egen i Tidens Løb gjorde Samling, bestaaende af de oprindelige løse Viser, havde henligget i et Omslag paa en Boghylde, hvor der fandtes et andet Omslag med Papirer, mine Børn, som smaa, havde Lov at benytte til at tegne paa, men til min Skræk opdagede jeg engang, at de ogsaa havde taget til Viserne, og endeel af disse var og blev væk. Jeg troer imidlertid, at jeg har faaet Samlingen saa temmelig fuldstændig, saa at der idetmindste ikke mangler nogen af de Viser, der have befæstet et eller andet Minde om sig i vor Hukommelse.

Jeg anfører dem saavidt mueligt i chronologisk I, 17 Orden, men ved endeel af dem, især Fødselsdagsviserne til 6=Januar og 26, November, har det været umueligt at udfinde, fra hvilket Aar de skrive sig, hvilket vil blive bemærket ved hver enkelt af dem. – Visernes Begyndelse maa regnes fra Boyes Sang til Collins Fødselsdag i 1826, og den første Plads i Samlingen tilkommer denne med Rette. Jeg kjender kun een ældre Vise, som kan henhøre til denne Samling, nemlig følgende af Blok-Tøxen til Collins Fødselsdag i 1824, der samme Dag blev sendt i endeel trykte Exemplarer fra Forfatteren og sjungen ved Bordet:

Fødselsdaagskvad

Til

Etatsraad og Ridder

J. Collin

den 6^e Januar 1824.

Kjøbenhavn.

trykt hos P. D. Kjøpping.

(Tone: "Smilende Haab").

Tidens Gudinder slynge Livets Krands
Men ikke hver en Tinding smykke de;
:/: Ak! Thi kun Faa, i Vaarens lette Dandse
Kaste et Blik paa Vinterbanens Snee :/:

#

Kundskab og *Daad* de Livsenstræer ere
Udaf hvis Løv de Krands flettes maae
:/: Ei uden hine Timen Frugt kan bære
Ære og Dyd hver anden Krands forsmaa:/:

[Tilføjelse i venstre margin] ⁵

Kundskab og *Daad* idag vi, glade, hylde
Sjældent de stod, forenede som her!
:/: Sjældent saa skjønt de hvert et Krav opfylde:
Seillet saa lyst - saa ædel Hjertets Færd! :/:

I, 18

Ædle Collin! Vor Røst er Sandheds Stemme:
Hvo kjender Dig og føler ei som vi?
:/: *Hele Dit Liv Du ofrer, Held at fremme:*
Held følge Dig ad Pligtens Klippesti ! :/:

Blok Tøxen

⁵ x) Efter min Svigermoders Død fandt Collin mellem hendes Papirer efterstaaende Vise til deres Bryllupsdag, den er af Lyders Sagen:

I Anledning af den 13. november 1803

Mel: "Og Odin han sendte Hermoder afsted."

En Pillegrim bad mig paa veien herhid
Til Eder at frembringe dette
Han vilde -o, havde han ikkun havt Tid
En vakkrere Krands Eder flette.
Hil være Dig, Brudgom, hil være Dig, Brud
Lev længe i Gammen og Glæde!
Mig Stakkel, mig hører ei Kjærligheds Gud
Om Elskov jeg ikkun kan quæde.

Bort, bort med Bestik og med Mensel 1) min Broer!
Selv Amor din Viv vil afstikke
Af evige Roser han flætter en Snor
Og den skal Du følge til Prikke.

Finantserne hæver Du aldrig igjen
Lad dem da i Dyndet kun ligge-
Hvad er Commiterte og Chefer mod en
Fuldmægtig i Cypries Rige? 2)

Critik, Polemik og alt aandeligt Ich
Forstig Dig i saadant ei m e r e; 3)
Amor han kan sin Ovid paa en Prik;
I den vil han examinere!
Hr Jonas! med Hustru lev længe, lev fro!

Det ønske vi alle tilsammen
Jo mere I ældes, I elskende To
Desmere forynges Jer Gammen!
Men jeg, som har synget den Vise saa fiin
Mit Glas ei Hr. Jonas forgjette
Din Skaal jeg da drikker i skummende Viin
Lev længe med din Henriette!

Constantin Hansen: oliemaleri (h. 105,8 cm x b. 84,5 cm) af Jonas Collin (1776-1861), lavet til Thorvaldens Museum, 1851. Constantin Hansen deltager aktivt i *Familiens Viser* (140, 105, 126 + tegning 156) og er nær ven til den kunstengagerede Collin, som fra 1845 frem til sin død sidder som formand for Thorvaldens Museum.

ad. 1. Mensel kaldes Landmaalernes Bord. Collin havde taget Landmaaler Examen, hvort i 1 hele Verset har Hentydning.

ad. 2. C. var dengang Fuldmægtig i Finantscollegiet.

ad. 3. Hentyder paa den Tidskritiske og filosofiske Discussion, hvori C. ivrig deeltog.

Jonas Collin blev 1803 gift med Henriette Birckner f. Hornemann. Collin var uddannet jurist og bestred posten som præsident i Det Kgl. Danske Landhusholdningsselskab 1809-'55, teaterdirektør 1821-'29 og 1843-'49 samt sekretær i fonden *Ad usus Publicos*, hvis fokuspunkt var at støtte kunst, videnskab og uddannelse og skabte fx rejsemuligheder for H.C. Andersen. Bemærk i maleriet hundefiguren, som tænkes at gengive familiens hund 'Beauty', der bl.a. i viserne også gik under kælenavnet 'Klut' og 'Møkir'; sønnen Theodor fandt den ca. 1823 og den blev kort før 1838 begravet i husets baghave på Bredgade (Beauty er bl.a. nævnt: I14f, vise 15, 31, 96 samt især fodnote I84, ad 3).

Kort forinden dette billede er offentliggjort optræder i *Familiens Viser* netop en passage, hvor Jonas Collin personligt nedfælder en kommentar: ([unummeret] I313, 'Den 31. Dec. 1850'), p. 274.

Den stemte meget alvorligt, saa at min Kone og hendes Broder Gottlieb, hvis Taarer sidde meget løst, ligesom deres Faders, maatte gaae fra Bordet for Graad.

De fleste Viser ere, som man vil see, af Digteren *H. C. Andersen*, der regnede sig blandt Collins Børn, og om hvis Forhold til Familien hans forskellige Biographier og andre Skrifter giver Oplysning. Han var den og fremfor Alt min Svigerfader aldeles hengiven; hans specielle Forhold til Edvard er berørt i hans i denne Tid udkomne "*Mächen meines Lebens*" p. 93: "Ein [...] anderer Charakter von großer Bedeutung für mich war einer von Collins Söhnen, Edvard, in freien und glücklichen Verhältnissen aufgewachsen, besaß er eine Keckheit, eine Bestimmtheit, die mir abging vi. vi! - I samme Værk p. 119 aflægger han Vidnesbyrd om den Indvirkning, min Kone har havt paa ham: "Die Laune, die Lebenslust welche an manchen Stellen in diesem I, 19 Buche (hans Roman *O. T.*) und in einigen zu jener Zeit geschriebenen dramatischen Stücken hervortritt, haben ihre Quelle in dem Collin'schen Hause, wo in dieser Richtung gut auf mich eingewirkt wurde, so daß meine geistige Kränklichkeit nicht die Oberherrschaft gewann. Collins älteste verheiratete Tochter übte mit ihrer kecken Laune und ihrem Witz besonders großen Einfluß auf mich; wenn der Geist [...] die [...]

Meeresfläche ist, dann spiegelt er gleich dieser seine Umgebung ab."

Det er vist nok, at min Kone har indvirket meget paa ham, og paa hendes kjække, lune fulde Maade kunde hun sige ham, hvad det skulde være, men dette taalte han kun af hende, ikke af nogen Anden, hun drillede ham ogsaa jævnligt med, at han i sine Værker optog saa meget af, hvad der blev sagt i det Collinske Huus, og paa den Maade meente hun var det ingen Kunst at skrive Bøger. –

"*Familieskjalden*" er Edvard, ingen kunde i den Grad som han slaa den Tone an, som fandt Gjenklang i vor Kreds, og bragte Lystigheden paa sit Høidepunkt, men han kunde ogsaa berøre de Strænge, der trængte Enhver til Hjertet, dog herom ville hans Viser selv aflægge Vidnesbyrd; han var ogsaa begavet med en ægte Vittighedsaare som næsten stedse flød, men ikke sjældent sprudlede ved Familiens Sammenkomster. –

I, 20

Edvard Collin (1808-1886) jurist, departementschef. Her gengivet i et udsnit af Marstrands dobbeltportræt, Edvard og hustruen Henriette Oline f. Thyberg (1813-1894), 1842. De får i alt fem børn, men er så uheldige at miste tre af dem; Ingeborg Mimi (1837-1843), Gerda Oline (1841-1845) og Mimi (1842-1855). Guldalderen havde bestemt også sine skyggesider – herunder flere krige og epidemier. Det gav muligvis forstærket indflydelse på, hvorfor Edvard blev kendt som stor og anset bog- og manuskriptsamler og filantrop; tilsvarende stor frisindet humanist som sin far – hvilket går igen i viserne. I et brev til H.C. Andersen 31. maj 1831 afviste Edvard at være *Dus* med H.C. Andersen og gav udtryk for, at tiltaleformen stadig måtte forblive '*De*'. En særlig form for venner var de dog allerede – og forblev det livet igennem, som viserne især giver udtryk for. Efter ønske 1872 fik H.C. Andersen i samråd med Edvard og Henriette indgået aftale om etableringen af et fælles gravsted på Assistens Kirkegård i København.

Da jeg antager, at det vil være vore Efterkommere kjært at have en Oversigt over Familiens Personale i det Tidsrum, denne Visesamling er bleven til, vil jeg her hensætte dens Genealogi, dog kun forsaa – vidt angaaer de Grene af Familien, som især deeltog i dens her beskrevne Samliv, og deraf vil ogsaa de i Viserne indførte Personer kunne kjendes. –

Conferentsraad Jonas Collin⁶ Finantsdeputeret, Storkors af Dannebrog og Dannebrogsmænd m. m. Født 6. Januar 1776, gift den 13. November 1803 med *Henriette Christine Hornemann*, Enke efter den bekendte [ff]

⁶ Hans Bedstefader var Cancelliraad og Classelotteri Inspecteur Jonas Baltazar Collin (den Samme, der i 1744 købte Gaarden No. 159 i Bredgaden), dennes Søn Classelotteri Inspecteur Niels Collin var gift med Ingeborg Bolten. I en dansk Bibel in folio, der eies af Collin som Arvestykke, og der er fuld af Optegnelser ligefra 26. April 1657, da Sognepræst til Bacchendrup Jens Due Søffrensøn købte den for "tolff Rix", findes følgende Optegnelse:

Den 15de January havde jeg Bryllup med min Kone Ingeborg Bolten hun kom i Barsel-seng den 10. Marts 1773 med en Datter, som døde strax derefter, *kom igjen i Barselseng den 6te January 1776 med en Søn, som blev døbt i Hellig-Geistes Kirke ved Navn Jonas*. Hans Faddere vare: Min Moder Maren Collin, jomfru Marthe Bolten, hans Moders Søster, ConferentzeRaad Berner, Commendeur Stibolt, Cancellie-Raad Fensen og min Faders Broder Andreas Collin.

N. Collin

Herunder har min Svigerfader tilføjet:

"Niels Collin døde som Inspecteur ved Classelotteriet i Kjøbenhavn den 23. Decbr. 1797 i sit Alders 61. Aar og nogle Dage efter 5 Ugers Sygdom af Apoplexia."

Efter min Svigerfaders Sigende *skal den Collinske Familie være kommet hertil fra Varde Kanten*, men han har forgjæves ladet foretage Efterforskninger der, især ved Præster, thi intet Spor har været at finde af den enten i Kirkebøger eller paa anden Maade. [Tilføjet notat:] disse Oplysninger ere nu (1881) bragte til min Svoger Edvard Collin. see vedlagte Stamtavle med to Bilag. [Tilføjet notat slut] Han eier et *Familie-Signet* af Chrystal med tre Flader, paa den ene findes et Vaaben, som formodentlig skal være Familiens, hvori er en Høi med en Fugl paa, den --anden Flade har hans Bedstefaders Navnetræk J. C. (han bortkastede sædvanligt Baltazar) med en Hvalfisk ved Siden, paa den tredie findes hans Faders Navnetræk N. C. Da han efter at være bleven Storkors var pligtig at skaffe sig et Vaaben optog han Familiens ovennævnte (men Graveurerne gjorde paa egen Haand Fuglen til to Storke med flere Forandringer, saasom at han udelod Vandet), han antog dertil Devisen: qui bene latuit, bene vixit, der er et betegnende Symbol paa hans Beskedenhed og hans Had til al[...]

- Jeg har paa det sidste Ark givet Aftryk af disse Signeter. -

Hans Moders Familie skal, efter hvad han har meddelt mig, nedstamme fra Østerig, hvor en General Bolten, der skal have været hans Moders Oldefader, faldt i Krigen mod Tyrkerne; [tilføjet yderligere notater fra venstre originale margin 22-23(1)-23(2) – se følgende nedenstående asterisk markerede tekst *] hendes Forfader flygtede hertil Landet paa Grund af en Duel og skal have været Bogholder paa Ladegaarden udenfor Nørreport.

I den ovennævnte Bibel findes bemærket, ligeunder Jens Due Søffrenssøns ovennævnte Paategning: "Samme Bibel mig nuværende tingskriver til Jomfruens-Eggede-Birkks ting i Sjælland Herman Bolten blefven Til Medgift og Brudegave foræret, med min kjære Hustrue Sara Morville paa vores Bryllupsdag i Kjærteminde i Fyen Aar 1732 , den 2ode Octobris."

I en anden Bibel, min Kone har arvet efter sin Farmoder, har jeg fundet et Document, hvori bemeldte Herman Bolten og Sara Morville have gjort Familie-Optegnelser nemlig: Deres Forlovelse d. 27. Mai 1730, deres Bryllup, som ovennævnt. H. Boltens Fødsel d. 17. januar 1697, hans Fader var Herman Bolten, "forhen været udi Hans kgl. Maj.s Krigstjeneste og sidst boende paa Møen", hans Moder Ingeborg Halds. - Sara Morville født 9. Sept. 1712, hendes Fader er Morten Henriksen Morville, "fordum fornehme Handelsmand udi Kjerteminde", hendes Moder Anna Dorthea Norup. - Deres Børn ere anførte at være: 1) Herman, f. 17. Juli 1733 i Kjøbenhavn, 2) Ingeborg, f. 10. Dec. 1735 i Kjøbenhavn, døbt i Trinitatis Kirke 13de næstefter, frembaaren til Daaben af Fru Commerce Raadinde Buurmester; "hendes Faddere vare mit Sødskendebarn Bodil Sophie Halds, Hr. Proviantforvalter paa Proviantgaarden Hans Otteson, fornehme Borgere og Bager M. Niels Pedersen og Brodér Studios. Henrick Morville. Gud lade hende i alle christelig Dyder voxe og tiltage for sit Nafnes Skyld" (*hun var Collins Moder*), 3) Martha, f. 28. Juli 1738 i Kjøbhn. 4) Friderich, født 14. April 1741 paa Christianshavn, død 6. Sept. s. A.

Sara Morville døde 5. Januar 1742 "her paa Ladegaard uden Kbhs Nørreport" og Herman Bolten 2. Aug. sA. atter gift med Margareta Kop, død 14. Martz 1765, begravet i Kongsted Kirke 20. s. M. 5) fødte "Her paa Ladegaarden" d. 6. Mai 1743 en Datter kaldet Sara "efter min forrige Kone", død 25. Juli sA. 6) Cort Johan, f. 16. Juni 1744, døbt 19de næstefter i Ladegaards Kirken. 7) Friderich, f. 26. Juli 1745, død 7. Martz s. A. 8) Friderich Wilhelm, f. 20 Juni 1749 i Nyrop Mølle paa Eggedegaards Gods (denne sidste er Fader til *Grethe Bolten*, gift med Kammeraad Hansen ved Lottoet som have 3 Børn. 1) Emma, 2) Gustav 3) Betty, Fru Hanzen er død i f. Aar) - Sluttelig melde Sønnerne No 6 og 8 deres Faders Død d. 24. Oct. 1760 og Moderens d. 3. Martz 1765, hvormed Documentet slutter. Han begravedes i Jomfruens Eggede Kirke.

*) dette er formodentlig Christopher Bolten, født i Botzen i Tyrol d. 14. januar 1697, hvis Portrait, stukket i Kobber og i en meget gammeldags Ramme, eies som Familie Arvestykke af Kammeraad Hansen underneden findes det Boltenske Vaaben, ovenover hvilket staaer paa tysk, omtrent i halv Figur. At ovennævnte Formodning, der er mig meddelt af Kammeraad Hansen, som bag paa Portraitet har fæstet en seddel, der siger, at det forestiller hiin H. C. Bolten, er urigtig vil sees ved at sammenligne Fødselsdagen med Tingskriver Hermann Boltens, som viser at denne maa være hiin Hermann Christopher Bolten og skjønt Fødselsdagens Dato i Documentet fra min Kones Farmoders Bibel meest ligner 17. Januar, kan det, da det sidste Tal er lidt utydeligt, ogsaa gjerne være 14de. - Kammeraad Hansen har, efter at disse Optegnelser vare nedskrevne, fundet et gammelt Document, som jeg her vil meddele ordret: "Ao. 1697 d. 14. Januari ist mein Sohn Herman Christopf Boldten gebohren zwischen Klock 5 und 6 Uhr des Morgens in Butzen, sein Planet ist ein

Wassermann", Ao. 1708 d. 8. Decembr. er min *Faster Ingeborg Elisabeth fød* Dette er gandske Rigtig efter min Farfaders Egen Haand som min Faster Ingeborg Elisabeth haver i sin Forvaring.

Testerer C. B. Bolten.

Det er tydeligt paa Haandskriften, at hele Documentet er skrevet af samme Haand og Attestanten kan ikke være andre end Herman Boltens Søn No. 6. Cort Johan, hvis Underskrift paa det andet Document (fra Biblen) er temlig liigt i Svingene C. J. Bolten

det har saaledes rimeligviis været Herman Christoph Boltens Fader, der er flygtet hertil for en Duel, "den ærlig agtbahre og velfornehme Mand Herman Bolten, forudm været udi hans Kgl. Maj.ts Krigstjeneste og sidst boende paa Møen" (som det hedder i Bibeldocumentet). - [ff]

En anden Optegnelse Kammeraad H. har leveret mig, viser, at: Kunstmaler Frederik Vilhelm Bolten og Maren (eller Maria) Elisabeth Falslev havde Bryllup den 28de Marts (-), den 1. Juni 1791 fødtes deres Søn Hermann, som døde 3. April 1792, den 15. Febr. 1793 fødtes deres Datter Margarethe og d. 26. Febr. 1797 døde Frederik Vilhelm Bolten. - Denne Kunstmaler, som var Tingskriver H. Boltens Søn No. 8., har efterladt flere Malerier, som deels ere i min Svigerfaders, deels i Hansens Eie, hans Datter Margarethe (:Grethe B, Kammeraad Hansens nu afdøde Kone) blev kun i Huset til min Svigerfader, hvorfra hun blev gift.

Min Svoger Edvard har Familien Morvilles Stamtavle, ligesaa den norske Collinske Families, der begynder med Hans Collin, Justitsraad, Laugmand, Præsident i Trondhjærn, gift med Sophie Amalie Krog, f. 1686, men min Svigerfader ved intet om, at han er i Familie med de norske Colliner.

Jonas B. Collins Broder Andreas (som nævnes blandt min Svigerfaders Faddere; var gift med Bergitta Schultz og var Viinhandler heri Staden. Min Svigerfader siger, at han havde 8 Sønner og 1 Datter, men i en Optegnelse min Svoger Edvard har, findes kun følgende anførte:

a) Andreas, b) Bergitta, først gift med kgl. Mundskjænk Smidt, og deres Søn Christian, Styrmand i asiatisk Comp. Tjeneste, blev af Englænderne opbragt til Bengalen. - dernæst med Søcaptain Gether, ingen Børn, c) Alexander, svag paa Forstanden, d) Jonas, Præst i Kallundborg, gift først med Mariane Wederkinck (med hende havde han en Datter Margarethe, gift 1809 med Brygger Bolwig i Kjøbenhavn.) anden Gang gift med Brøken Flindt, hvis Broder var Escadronchef eller Major i Ottesen og i dette Ægteskab fødtes a) Mariane, b) Vilhelmine, c) Peter, hvilken sidste er den endnu levende Silke- og Klædeehandler P. L. Collin, store Kjøbmagergade No. 10-Optegnelsen som er tysk, indeholder ikke flere, men min Svigerfader erindrer, at en af Præstens Sønner heed Peter Lotarius, han havde 2 Døttre, han paastaar ogsaa at Alexander var den yngste af Børnene. -Af samme Optegnelse sees at Bergitte Schultz var tredie Datter af Major Friederich v. Schultz, gift med Anna Elisabeth Jensen; og at den ældste Datter Christiane Schultz var gift med Conferentsraad

Skribent Michael Gottlieb Birchner og død d. 21. Mai 1845. Hun var Datter af Præst Hornemann paa Marstal og født 26. Nov. 1772.

Børn:

1. Ingeborg Nicoline C. f. 23. August 1804, gift 18. October 1826 med Auditeur Adolph Ludvig Drewsen, f. 20. Martz 1803.⁷

Børn: a) Jonna Drewsen, f. 22. August 1827, forlovet 24. Januar 1844 m Baron Henrik Stampe, Student, f. 15. Martz 1821, gift m. ham d. 2. Febr. 1850. Barn: Rigmor S., f. 7/12 50. I, 21

Berner (en af min Svigerfaders Faddere; og havde 10 Sønner. -den ene af disse er Fader til den førnævnte Kammerherre og [...]) Berner,

- og 1 Datter; og endelig at den næstældste Datter Susanna Schul var gift med Krigsraad Oxholm, og Moder til General Major Oxhol gift med Miss O'Neil, der atter havde 7 Børn, hvoriblandt de herværende Kammerherrer Oxholm ere.

Af en anden tysk Optegnelse, der hidrører fra A. Sabelen i Hamborg, sees, at *Viinhandler Andreas Collins ældste Søn Andreas* er født 23. Dec. 1760 og gift med Churtriesk Staldmester Carl de Lassances Batter Marie Christine, som blev Kjøbmand i Hamborg og havde 4 Døttre a) Charlotte Elisabeth Collin, f. 28. Martz 1790, gift 1822 med kgl. Szantoræer Kammeral Oberforstmester Kammerherre Frantz v. Krause, Ridder pp. i Gakowa i Batzer Commitat i Ungarn og har 3 Børn Ludvig, Gustav og Marie

b) Louise Henriette Vilh. Collin, i Wien hos sin Tante Fru v. Sellier, c) Amalia Catharina Collin, gift med Fürstenau, Viinhandler i Stockholm-Moderen Marie Christine de Lassence er anden Gang gift med ovennævnte Sabelow, som er Bank Assistent og Registrator

Blandt min Svoger Edwards Optegnelser findes følgende: *Bodil Marie Collin* fra Nykjøbing paa Falster var gift a) med Tolder Jacob Rohr i Nysted (levede 1766) b) med Rasmus Bedt, Præst i Holsted c) med M. Peder Blicher i Stokkemark.

⁷ Vi bleve viede i Søllerød Kirke af nuværende Biskop Mynster og Festen stod paa Kroen der.

Min Svigermoders Døbesedde lyde saaledes:

Anno 1772 den 29. Nov. havde daværende Sognepræst for Marstal Menighed paa Ærøe, Jacob Hornemann og Hustru, Madame Margretha Sadelin (:skal være Sadolin) en Datter til daabens Forkyndelse (:Daaben foregik Hjemme i Huset d. 26. Nov.) i Kirken under det Navn: Henriette Christina, hvilket herved i Ovms med Kirkens MinisterialBog bevidnes af Weibel, Sognepræst.

Marstall d. 30. juli 1810.

– Min Kone blev døbt d. 21. Sept. 1804 i Helliggeistes Kirke af Dr. Kofod. Faddere vare i hendes Faders Moder, hendes egen Moder, Professor Hornemann, Professor Ørsted og Bogholder Thomsen.

b) Valdemar D., f. 11. Dec. 1828, c) Viggo D, f. 15. Nov. 1830, d) Einar D. f. 8. Januar 1833 og e) Harald D, f. 21. Mai 1836.

2. Michael Gottlieb Birckner Collin, Kammerassessor, f. 31. juli 1806, gift 24. Oct. 1833 med Augusta Josephine Alexandrine Petzholdt f. 2. Nov. 1801.

Børn: a) Hjalmar Collin, f. 18. Juli 1834, b) Edgard, f. 26. October 1836

c) Helga C., f. 15. januar 1841, d) Elna C., f. 5. October 1842 og e) Arthur C, f. 21. October 1844.

3. Edvard Collin, Justitsraad, Committeret i Finants-Deputationen, født 2=nov. 1808, gift 10. august 1836 I, 22 med Henriette Oline Thyberg, f. Børn: a) Ingeborg Mimi Collin, født 24. sept. 1837. død 15. Febr. 1843, kaldtes stedse Valle, b) Henriette Louise C., f. 20. febr. 1839, c) Jonas C., f. 8. April 1840, d) Gerda C., f. 26=juli 1841, død 17. April 1845 og e) Mimi C., f. 27. dec. 1842.

I, 23 (1-)

4. Louise Collin, 3. Aug. 1813, gift d. 25. Nov. 1840 med Bernt Christoph Vilkens Lind, Auditeur, f. 27. Dec. 1807. Børn: a; Ingeborg Lind, f. 2. Sept. 1841 og b) Anna, f. 1. Febr. 1843 c) Agnete f. [...]

5. Theodor Collin, Cand. Chirg. vi. medicinæ. f. 2. Nov. 1815

En Datter Louise Collin blev født 6. Dec. 1812 og døde 25. Martz næstefter.

Min Svigermoders Børn af hendes Ægteskab med Birckner vare:

I, 24 (1)

1) *Marie Adolphine B*, f. 21. Juli 1796, gift 5. Febr. 1818 med Digteren *Casper Johannes Boye*, nu Præst i Helsingør, f. 27. Dec. 1791

Børn: a) Engelbrecht Michael Gottlieb Birckner Boye, f. 11. Sept. 1819, død Dec. 1845. b) Henriette Dorothea Sophie B., f. 21. Januar 1821, gift 17. Nov. 1845 med Districtslæge Andreas Vilhelm Petersen i Herninge, f. 17. Febr. 1809. See p. 233.

Barn: *Sophie Henriette Marie*, f. 14. Dec. 1844, 2) Casper Johannes f. 27. April 1847, død 1848, i Vestindien, 3) Michael Gottlieb Birckner, død i Herning, 4) Andreas.

c) *Adolph Jonas B.*, f. 12. Juni 1825, d) *Carl Frederik Boye*, f. 15. Aug. 1825, e) *Margrethe Marie B.*, f. 14. Martz 1827, gift 30.

October med Second-Lieutenant i Sætaten Eiler Peter Munthe Christopher Groth, f. 7. Januar 1821, Børn: 1) dødfødt, 2) Henriette f) *Johannes B.*, f. 10. Mai 1828. g) *Edvard B.*, f. 12. Mai 1850, h) *Johan Sigismund B.* f. 5. Nov. 1855, og i) *Vilhelm Christian B.*, f. 26. juni 1857.

Deres (Boyes og Maries) ældste Datter Henriette Dorothea Sophie døde tidligt.

I, 25 (1)

2. *Johanne Jacobe Margrethe B*, f. 4. hov. 1797, gift d. 9. Juni 1818 med Mathias Andreas Boye, Rector i Christianssand og Broder til Casper, f. 19. Febr. 1796.

Børn (de to ældste Gottlieb og Henriette døde) a) *Theodor Engelbert Birckner B*, f. 11. Sept. 1821, b) *Henriette Louise B.*, f. 17. sept. 1822, c) *Stella Cathrine B*, f. 16. Juni 1824, gift 22. Juli 1851 med Ølbrygger *Lars Semb i Bergen*, født 28. Juli 1822?, d) *Adolph Johannes B.*, f. 13. Dec. 1825, e) *Christian Ahlert B*, f. 27. April 1827, f) *Jonas Collin B.*, f. 12. Nov. 1829.

I, 26 (1)

Min Svigermoders Søster *Karen Johanne Hornemann*, f. 30. Dec. 1765 eller 1766?, d. 30. januar 1807. Gift 1788 med Præsten *Jens Bindesbøll*⁸ i Ledøie og Smørum, f. 13. Martz 1756, d. 20. Juli 1830. havde følgende Børn:

⁸ Denne mærkelige Mand blev besjunget af J. C. Boye saaledes (det er trykt).

Præsten Jens Bindesbøll

Paa Landsbykirkegaardens Høj

Tre Mile bort fra Byens Støi

En simpel Grav nu opreist er

Mit gamle Brænde hviler der

Til høire Kirkens høie Muur

Til venstre Herrens fri Natur

Til Kirken vied' han Guds Haand

Og fri og kraftig var hans Aand

Ifald Du kommer did engang

O Vandrer, mærk Dig denne Sang

I Den simpel er, men den er sand

Og sanddru, simpel var og han.

Ei Riddermandens Kors han bar

(Det bar ei Christus hellet!)

Men Herrens Stridsmand vel han var

Som faa Guds Kirke tæller.

Eet Kors han maatte drage paa

(Og det gjør ei til skamme)

At Daaren haanligt til ham saa ei

Hans Erelser bar det samme I

Hans Skjold var Jesu Christi Tro

Og blankt det skinned' i hans Haand

Hans Pandsergjord var Hjertero
Hans Bannermand var Herrens Aand.
Hans Hjelm var Salighedens Haab
Og Modet uforfærdet;
"Guds Ære" var ham Stridens Kaab
Men Kjærlighed bar Sværdet
Ifald Du hørte Stormen gaae
Men Vælde gjennem skove
Og ved de hule stammer staae
Der pynted' sig foroven

Saa har Du hørt hans Kjæmperøst
Mod Kirkens Hvælving bryde
Naar Falskhed skjulte Hjertets Brøst
Og vilde Synden pryde
Ifald Du Morgenvinden saae
Aftørre Duggens Taare
Og reise op det svage Straa
Der bøied sig saa saare
Da kjender Du hans Kjærlighed
Hvorlunde den maa tale
I hvert hans urd var Jesu Fred i
Det maatte vel husvale!
Ei Rang og Titel bar hans Navn Han heed' som andre Præster
(Mon det var Christus noget Savn Naar kun han kaldtes: "Mester"! ?)
Men det han var, som helst og bedst Vi Herrens Mænd skal være:
En høj lærer, velærværdig Præst;
Og saa han heed' med Ære!
Paa Verdens Viisdom var han klog
Ved Nattens Lampe gransket' han;
Hans Tale var en Viisdomsbog
Et Rigdoms Dyb var hans Forstand
Dog helst i Bøgers Hovedbog
Han Kundskab vilde lære
At han var frem, som han var klog

Det var hans Præsteære!

Hans Kjortel grov var gammeldags

Ei bedre han begjærte

(Den Døber bar vel samme Slags

Det han ved Jorden lærte)

Hans njord var riig, ei han det var;

Thi helst han vilde give.

Den halve Uld kun hjem han bar

Og lod den halve blive.

Hans Huus var lidet, Stuen lav

Dog var der lyst derinde,

Thi Kjærlighed han fik og gav

Og Fred var der at finde.

Ei bød han Stormand did til Gjæst

Og dem han gjæsted' ikke;

Han var jo kuns en ringe Præst

Hvor kunde sligt sig skikke?

Men kom der Fattigmand til Huus

Og Børn og hungrig Enke

Da lod han fylde Fad og Kruus

Da fyldtes alle Bænke

Og hvor ddn Ringe laa paa Straa

Hvor intet var at tage

Med Haanden fuld han tidt mon' gaae

Bar ei en Hviid tilbage.

Nu er den gode Hyrde død!

Hans Stav ei Smerte sønderbrød

Hans Vandring her var tung og lang

Men let og snar hans Himmelgang

Foran ham dragen var til Gud

Hans Kjærlighed, hans Hjertes Brud

I gamle Barm hun tro var gjemt,

Blev længe savnet, aldrig glemt i

1) Jacob Hornemann Bindesbøll, Justitsraad, nu Amtsforvalter i Skanderborg, f. 24. Sept. 1789 eller 88?, gift d. ? m. Sophie Amalie Friis, f. d. 18. Mai 1793.

Børn: a) Jens Bertel Christian B., f. 29. Martz 1817, gift i 1848 med Jacobe Wegner (p. 28) b) Johan Henrik B., f. 17. Bov. 1819, c) Karen Johanne Cathrine B., f. 9. Mai 1822, d. 22. Sept. 1846, d) Severin Gottlieb Hermann B., f. 6. Juni 1824, e) Jonas Collin B., f. 14. Martz 1830, f) Marie Sophie Jacobine Bindesbøll, f. 8. April 1832, g) Bergitte Bartholine B., f. 14. Martz 1834. Desuden havde de havt følgende: Marie Sophie Jacobine B., f. 1826, død og Jens Wilken Hornemann B., f. 13. Martz 1837, d. 1/2 Aar gl.

b) Johan Henrik Bindesbøll er d. 18. Juli 1848 gift med Cæcilie Claudine Riitzau, f. 28. Sept. 1824. Børn: Hanne Bindesbøll f. 8. Mai 1849.

2. *Christian Johannes Bindesbøll*, f. martz 1791, d. 17. Dec. 1808.

I, 28

3. *Birgitte Marie Bindesbøll*, f. 3. Juni 1793, gift 4. Oct. 1811 med ConsistorialRaad Jens Ernst Wegener, Forstander for Joenstrup Seminarium, f. 5. Oct. 1781, d. 15. Oct. 1846.

Børn: a) *Jens Frederik Christian W.*, f. 1. Aug. 1812, Skovridder paa Gisselfeldt, gift med Caroline Mathilde Jacobsen, f. 16. Mai 1806 Barn: Ernst Henri Frederik Christian Sophus W., f. 9. Dec. 1845.

b) *Karen Johanne Juliane W.*, f. 27. Juli 1814, gift 19. Mai 1834 med Vilhelm Wanscher, Papirhandler, f. 21. April 1803.

Børn: 1) *Karen Johanne Marie Wanscher*, f. 22. Juni 1836, 2) *Nanna W.* f. 20. Juni 1858, 3) *Vilhelmine W.*, f. 2. April 1840, 4) *Vilhelm W.*, f. 12. Juli 1842, 5) *Helene W.*, f. 8. Juni 1844, 6) *Oscar W.*, f. 19. Martz 1846, 7) *Axel c) Gustav Theodor Wegener*, f. 5. Febr. 1817 (Maleren).

d) *Marie Sophie Louise W.*, f. 15. Juni 1820, gift 1848 med Boghandler, cand.theol. Andreas Lund, f. 5. Febr. 1817. Børn: Gift: see p. 27.

e) *Jacobe Henriette Cathrine W.*, f. 16. Febr. 1825, forlovet med Jens Bindesbøll (see p. 27 a.)

4. *Lars Aagaard Bindesbøll*, f. 1795. d.

I, 29

Hun Quinde var, som han var Mand
Nu favnes de i Glædens Land i
Naar alle frem for Dommen gaee
Ved høire Side de skal staae;
Og Overhyrden, mi Id Jbg blid,
Vil til dem Begge sige:
"I, Guds Velsignede! Kom hid,
At arve Himlens Rige!"

J.C. Boye

5. *Severin Claudius Wilken Bindesbøll*

f. 16. Febr. 1798, Præst i Nakskov, gift 8. Sept. 1843 med Anna Caroline Sørensen, f. 16. Nov. 1813.

6. *Michael Gottlieb Birckner Bindesbøll*, f. 5. Sept. 1800, bygger Thorvaldsens Museum, gift 27. mai 1845 med Andrea Frederikke Andersen, f. 16. martz 1819. Barn: Thorvald Bindesbøll, f. 21. Juli 1846.

7. *Johan Hermann Spleth Bindesbøll*, f. 29. Jan. 1803. Skolelærer i Prørup, gift med Elisabeth Block, f. 1799?

Børn: Karen Johanne Bindesbøll, f. 1830.

8. *Margrethe Martine Cathrine B.*, tvillingsøster til No. 7, døde 14 Dage gammel.

Min Svigermoders Broder *Jens Wilken Hornemann*, Etatsraad og Professor i Botaniken, f. 6. Martz 1770, d. 1841 xxx) ⁹, gift med Marie Judithe Hornemann x) ¹⁰, f. 26. Dec., d. 1830.

⁹ XXX) ***Ved Jens Wilken Hornemanns Grav***

[BFN401]

d. 2. August 1841.

En ældre Ven, Du var os, Dig vi fulgte
Og Blomstens Hieroglypher vi forstod
Vi saae den Verdens storhed, Bladet dulgte
Og fik Dig kjær, Du var saa klog og god.
Du Blomstens Ven skal mellem Blomster hvile
Vi følge Dig i Dag for sidste Gang,
Men Du er taus, Dit Øie kan ei hvile
Og vore Sange – o, Du elsked' Sang!
Den var som Blomstens Duft Dig dyrebar.
Farvel! Vi hid til Blomsterne Dig bar.

H.C. Andersen.

##

¹⁰ x) ***Til Fru Hornemanns Begravelse***

skrev Oehlenschläger:

Med hellig Andagts stærke Mod
Du Jorden og dens Qual forlod
De kjære Børn i ængstlig Klynge
Dig maatte Trøst i Dødens Time synge
Nu lyder atter ved dit Liig
Hulde i Den Sang, som kaldte Dig.

##

Maria smil en salig Trøst
Fra Himlen i din Elsktes Bryst
De brudte Blomster paa din Baare
Bedugged han med Sorgens stille Taare
Ak, hvi forlodst Du Børn og Ven?
Signe Dig Gud! - Vi sees igjen!!

##

Henriette Collin f. Hornemann (1772-1845) malet 1830 af den anerkendte miniature- og pastelmaler Christian Hornemann (1765-1844) – dvs. to år efter Jonas og Henriettes sølvbryllup; se desuden H.C. Andersens korte fyndige digt, l47. Henriette var oprindeligt fra Marstal og hendes far var præst; han døde, da hun var 15 år, hvorefter dele af familien blev optaget ved præstefamilien Bredsdorff i Vester Skerninge, 1787. Fra den kreds stammer bl.a. hendes to brødre, filosofen Christian Hornemann (1759-1793) og botanikprofessor Jens Hornemann (1770-1841). Henriette formodes i begyndelsen at have boet ved Bredsdorff og derigennem at have truffet præsten Michael Birckner, som 1895 blev hendes første ægtemand; 1803 giftes hun med Jonas Collin – der som ung i hjemmet fik undervisning af Birckner, 1889-'90. Det er meget begrænset hvad Henriette selv har udtrykt; ret tidligt blev hun ramt af døvhed, senere blindhed, hvorfor en række viser angående hende ved flere lejligheder er afholdt uden hendes tilstedeværelse. Kunstmaleren og Henriette er ikke i familie med hinanden, hvorimod kunstneren fx også har portrætteret Beethoven og Hayden.

Børn: 1) Claus Jacob Emil H. , f. 1802, død lille

2) *Pauline Rose H.*, f. 19. April 1804,

3) Margrethe Elisabeth Emilie H., f. 12. Januar 1806,

4) Vilhelmine Vahlia H., f. 1. Dec.. 1807, gift 1830 med Cancellerraad Jens Lund xx) ¹¹ (den udmærkede Tenorsanger) d. 1836. Børn: Jacob L., f. 3. Sept. 1831, 2) Christian L., f. 21. Juli 1836.

5) *Claus Jacob Emil H.*, f. 19. April 1810, Doctor medicinæ vi. chirg.

I, 30 (1)

6. *Charlotte Oline H.*, f. 30. Martz 1812, gift 1850 med praktiserende Læge Jørgen Peter Blicher brodersen, f.

Børn: a) Jens Wilken Hornemann Br. , f. 5. Juli 1840, b) Emil, f. c) Johannes, f. , d) Christian, Tvilling Broder til C.

¹¹ xx) ***Studenterforeningens Farvel til J. Lund***

d. 10. Dec. 1836.

Igjen en Røst i denne Kreds forstummed!

En stille, en alvorlig Gjest drog ind

I dette Bryst, der engang Toner rummed

Som smelted og begeistrede vort Sind.

Hver Tone var et Malm, der sagte klinger

Og vugger Sjælen mellem Sorg og Lyst

Et Elskovssuk, som Vestenvinden bringer

Til Rosens Knop fra Nattergalens Bryst

Et Himmelbarn, der bryder Skyens Slør

Og banker blidt paa Himmerigets Dør.

Og *den blev opladt!* Tonerne formæled

Sig med det Væld, hvorfra han dem modtog

Men Leret, som engang de rigt besjæled

Blev klangløst dengang Tonerne bortdrog

Hvad Døden stivnet har og gjennemisnet

Nedlægge vi i Gravens lune Skjød

Men Sangens Blomst er ei med Støvet visnet

For den en evig Foraarsdag frembrød

I Engles Chor paa Evighedens Vang

Af Venners Røst vi hilses vil engang.

H.P. Holst.

7. *Christian Wilken H.*, cand.chirg.med., f. 19. Juli 1816, forlovet med Harriet Gottschalk, f. 20. Januar, gifte d. 29. Oct. 1847. Børn: 1) Jens Wilken, f.
8. *Henriette Sophie Marie H.*, f. 6. Oct. 1823, gift med Professor i Botanik Frederik Liebmann, f. Børn: 1) Axel.

Min Svigermoder havde flere Søskende, af hvilke Justitsraad og Overcontrolleur Claus Vilhelm Hornemann efterlader talrigt Afkom og Ellen Cathrine Hornemann, som var gift med Pastor Morten Thomsen Bredsdorff i Vesterskjærninge, er Stammoder til den store bredsdorffske Familie, da jeg, medens jeg skriver dette, er kommen i Besiddelse af den ved Capt. Legnik udgivne Stamtavle over Familien Hornemann, vil jeg sætte denne i nærværende Bog.

Siden jeg nu er kommen ind i Familie Genealogien vil jeg ogsaa meddele nogle *Efterretninger om min egen Familie*, hvilke maaske ville være mine Efterkommere velkomne, og derfor vil jeg nedskrive dem her, skjøndt de kun indirekte vedkomme denne Samling . Af et Manuskript, der hidrører fra min Broder I, 31 (1) Kammeraad Joh. Chr. Drewsens Haand og som han har kaldt: "Bidrag til min nærmeste Families Historie" har jeg uddraget følgende: "Min Viden om vor Familie naaer ei længere end til min Oldefader, der eiede en Papirfabrik i Hanover ved Celle, kaldet Lackendorff efter en Bondeby ved den lille Flod "die Lache". Om vor Familie er oprindelig tysk eller dansk, vil næppe nogensinde kunne bevises, at den fra Tyskland er kommet herind er vist, men af et Document, hvoraf jeg, ved at besøge den daværende Eier af Lachendorffs Fabrik, Commerce-Raad Drewsen – en Broder til den heraf døde Overkrigscommissair Drewsen – blev Eier, og som er et lovformeligt Document, sees, at vor Families oprindelige Navn har været Drewsen, ikke Drewes eller Trewes, som man i Tyskland har kaldet os; og da Drewsen er et dansk Navn, saa have vi antaget, at vor Familie, tidligere end vi kjende den, er fra Danmark kommet til Tyskland, og derfra atter til Danmark. Dette er heller ikke saa ganske usandsynligt - paa Grund af Svendenes Vandringer. - Strandmøllen er mellem Aarene 1637 og 1642 bleven Papirfabrik som kan sees af Documenter, der endnu ere i vort Eie (nemlig en Bevilling af 26. Febr. 1643 fra Christian d. 4de til Jan Ettersøn (Butienter), Borger i Kjøbenhavn, til at udsende Folk til at indsamle Dumper til hans papirfabrik). Gjennem forskellige Eiere kom den endelig til at tilhøre Dronning Charlotte Amalia, Christian d. 5tes Gemalinde, og fra da begynder vor Families Historie i Danmark, thi vi

[BILAG TILFØJET]

[Tilføjelse i venstre margin]

NB: I Dec. 1850 er der udkommet en Stamtavle over Familien Drewsen, som føies ved denne Bog.

Marius Drewsen, død 22. Dec. 1724, gift med Elisabeth Magdalena Thuel, en Papirmagerdatter fra Lachendorff (Thuhe) i Familien altid kaldet "GroBmutter" og som døde 3. Martz 1775. De havde 5 Sønner,

hvoraf Christof, Jacob og Christian døde smaa, men *Johan* og *Gabriel Christof* bleve Stamfædre til endnu blomstrende Linii Johan er nemlig den senere nævnte *Johan den Yngre* og fra Gabrii Christof nedstammede den Linie, som endnu eier Lachendorff. - Bemeldte Gabriel Christof Dr. f. 26. April 1722, død 15. Oct. 1794, gift med Marie Louise Gynther, en Papirmagerdatter fra Licht ved Hammeln død 27. Jan. 1800. De havde 10 Børn, hvoraf 5 (Johan Gabriel, Johan Frederik, Marie Elisabeth, Johan Henrik Christian og Johanne Kirstine døde unge, de andre vare: a) *Georg Christof*, f. 18. Nov 1753 død som Papirmager i Altenkloster ved Buxtehude, gift - ingen Børn. b) *Frederik Christian*, f. 6. Oct. 1757, Commercaaad, Regjerings og Consistorial Secretair i Stade, arveforpagtede 1. Mai 1798 Møllen i Lachendorff, død 19. April 1851, gift med Maria Louise Guizette, f. 11. Mai 1767, d. 1. Febr. 1847. Børn:

1) Louise, f. 17. Nov. 1790, gift med H. W. Schaer.

2) Charlotte, f. 11. Mai 1792 gift med Doctor Siebold.

3) Carl, f. 19. mai 1794, gift med Anna Bieber. død 24. Jan. 1798.

Børn: Marie, f. 14. Mai 1832, b) Charlotte, f. 26. April 1854, c) Frantz, f. 18. Nov. 1836.

4) Georg, f. 1. mai 1796, bl. 1. Jan. 1821 Interessent i Fabrikken Lachendorff, 1. Jan. 1856 Eier deraf. død 4. Martz 1859. gift med Elisabeth Hachez, f. 26/4 98, d. 12/2 47.

Børn(som nu i Fællesskab eie Fabrikken)

a) Louise, f. 29. Martz 1822

b) Josephine, f. 15. Oct. 1825 (gift med Haccius)

c) Anna Elisa, f. 15. Juni 1825

d) Therese, f. 6. Aug. 1827

e) Carl, f. 2. Sept. 1831

f) Anna, f. 11. Aug. 1833

g) Helene, f. 13. Juli 1834

h) Frederik, f. 4. Juli 1838

5) Minna, f. 1. juli 1798, gift 15. Oct. 1815 med Steuerdirector Franck i Hanover.

6) August, f. 15. Oct. 1800 gift med Augusta Schwartz.

7) Elisa, f. 2. Juli 1803, død 20. Sept. 1836

8) Therese, f. 1. Aug. 1805, ugift. NB. Hun er den, der har leveret disse genealogiske Efterretninger.

c) Carl Ludvig, f. 12. Nov. 1763, Grosserer i Kjøbenhavn, siden Regimentsquarttermester, gift med Grosserer Bodenhoffs Enke.

d) Rachel Charlotte, f. 14. Mai 1765, d. 17. Martz 1845, gift med Papirmager Philip Sebastian Ludvig Keferstein i Krellovitz ved Halle. De have flere Børn.

e) Vilhelmine Eleonore, f. 8. Juni 1767, gift med Kjøbmand Bode i Hamborg.

Familien i Tyskland kjender ingen ældre Drewsen end Marcus Dr.

Johan Drewsen den Yngre, født i Lachendorff 8. Aug. 1715 var gift med Else Margrethe Finchenhoff, formodentlig en Broderdatter af Johan Drewsen den Ældres Kone, hos hvem hun skal have tjent som Huusjomfru, da hun bl. Gift. Deres Børn:

- 1) Elisabeth Magdalene, gift 16. Januar 1761 m. Auctionsdir. Frimodt, der døde i Birkerød 1797
- 2) Christian, min Fader.
- 3) Jørgen Christopher, født 1746, HøiesteretsAssessor, død 180?, gift med Viinhandler Jacob Drewsens Enke.
- 4) Charlotte Frederikke, f. 1748, gift med Grosserer og Bankdirectet Lars Larsen.
- 5) Anna Louise, f. 1751, død 1799, gift 20. Juli 1768 med Hof og StadsRetsAssessor, senere Conferentsraad Hans Heger, død 28. Nov. 1819.

finde Johan Drewsen den Ældre, en Broder til Marcus Drewsen, som hendes Mester. Af Skjødet paa I, 33 Springforbi sees, at han alt var gift 8. Mai 1697, men om hans Familie Forhold vides kun, at han ved sin Død 1754 efterlod Enken Anna Kirstine Fenchenhoff som formodentlig har været hans anden Kone, hun levede endnu 12. Juni 1759 som anden gang gift med Ludvig Wittroy, og solgte Strandmøllen d. 14. Febr. 1759 til Johan Drewsen den Yngre. Han var formodentlig Fader til Jacob Drewsen der i Slutningen af forrige Aarhundrede døde som Viinhandler i Kjøbenhavn og havde en Søn, der døde ung. Johan Dr. d. Ældre var "von Ueltzen" uden at det vides om det var hans Fødested og Møllen sammesteds var hans Families Eiendom, eller det kun var hans sidste Opholdssted (X) ¹²

Vi have endnu et Sølvbæger, som af bemeldte Dronning er skjænket ham, med det kgl. Ciffer og Aarstallet 1710. Johan Dr. byggede for Dronningens Regning det Vaaningshuus, hvori jeg endnu boer. Derpaa fandtes hendes forgyldte Ciffer, som vor Fader nedtog i 1801 af Frygt for at Engellænderne skulde ansee Strandmøllen for en kongelig Bygning, men som nu er indmuret udenpaa den nye Fabrikbygning.) - Hans Død foranledigedes ved, at Stangen paa Bøttepræssen sprang tilbage og slog ham for Panden. Paa samme Tid kom min Farfader, Johan Drewsen den Yngre med Rand selen paa Ryggen til Strandmøllen fra Lachendorff, paa Grund af et Ørefigen, han fik af sin Moder, fordi han under en Oversvømmelse af Lacke havde vovet sig ud i den i et Deigtrug for at bjerge et Stykke Tømmer. Han var paa Strandmøllen først som Mester, senere som Forpagter og købte den endeligt for (18000) rdr d. C. - Ved Strandmøllen var en liden Melquærn til eget Brug der havde en lille Sigte, som var den første her i Landet, og da Dronningens

¹² Bemeldte Johan Drewsen den Ældre var i de første 6 Aar formodenlig kun Mestersvend paa Strand-møllen, men d. 17. April 1700 forpagtede han af Dronning Charlotte Amalie baade Frederiksdahls Mølle og Strandmøllens Korn, Papir og Valkemølle paa 6 Aar for 566 rdl. 2 / lybsk. Forpagtningen fornyedes flere Gange og da Eiendommen ved Charlotte Amalies Død 27. Martz 1714 var gaaet over til hendes Børn, solgte den yngste, Arveprinds Carl, Strandmøllen d. 30. Nov. 1718 til Johan Drewsen for 5500 rd.

Frokostbager Dobel købte af melet, blev hans Hvedebrød derved berømt; da de andre Bagere endelig opdagede Hemmelig heden fik de Johan Drewsen til at bygge den meelmølle, som først nedlagdes i min Tid. Han udvidede Fabriken fra 1 til 3 Bøtter købte Springforbi med Jorder og en Bondegård i Trørød, med de endnu til Strandmøllen hørende betydelige Tørvemoser. Han havde betydelig Deel i at bistaa Grev Bernstorff til at udskifte sit Gods. I sine sidste Dage levede han hos sin ældste Datter Mad. Frimodt, hvis Mand eiede Lundegaarden tæt ved Ordrup. - Han døde 1776, 65 Aar gammel og skal have paadraget sig Brystsyge ved at tumle en ung og halstarrig Hest. "Hesten ødelagde ham, og han ødelagde Hesten", sagde gamle Preuss (Min Faders Mester). Han var en lille mager Mand af cholerisk Temperament.

Han havde 5 Børn, nemlig Elisabeth, Christian, Jørgen, Charlotte og Louise; den første af Døttrene blev gift med Auctionsdirecteu Frimodt, den anden med Grosserer, siden Bankdirecteur Lars Larsen og den tredje med Conferentsraad Heger. - Den ældste Søn Christian var min Fader, han tilføjede 1 Bøtte til Fabriken, saa at Strandmøllen fik 4, byggede det saakaldte Nyhuus, hvori nu er og den grundmurede Bygning, kaldet Kludestuen og forlængede Klude-Magasinet; ligeledes byggede han det Huus, der ligger ved Springforbi-Dyrehavesport, som Enkesæde for sin Søster Frimodt." Foruden disse Uddrag af min Broders Manuscript, indeholder det en udførlig Charakteristik af vor Fader og min Moder, men da det benyttes til et Skrift om min Broder, som Frederik Barfod i denne Tid arbejder paa, formoder jeg, at Beskrivelsen af min Fader og Moder vil komme deri. (Af dette Skrift har jeg senere ladet gjøre Uddrag i en Bog, som er i mit Værge). Min Faders ældste Søster, gift med Cancelliraad Frimodt, havde tre Børn,¹³ af disse lever endnu Madam Lotte Bøtcher i Laurvig i Norge, men hun har ingen Børn; Godsforvalter Frimodt paa Birckendegaard under Grevskaftet Lerckenborg, der har flere Børn, er en Sønnesøn Min Faders anden Søster, gift med Grosserer Larsen¹⁴ I, 34

¹³ X) Disse vare 1) en Datter, gift med Professor og Kobberstikker Cleve. Ingen Børn. 2) Laurence Charlotte, Enke efter Coffardicapt. Bøcher fra Norge, ingen Børn. 3) Christian, Præst i Vallensbeck, gift med Jomf. Pfeiffer, død 1798. Fader til Godsforvalter Frimodt paa Birkendegaard. See p. 35.

¹⁴ P. 33 nederst X. Johan Frimodt, Justitsraad og Auctionsdirecteur i Kjøbenhavn f. i Horsens, død 1797, gift med Elisabeth Magdalene Drewsen, død 1798. Børn: 1) Else Johanne Frimodt, f. 1760, død. Gift med Johan Clene, Professor og Kobberstikker, f. -, d. - i Birkerød. Ingen Børn. 2) Christian Frederik F., Præst i Vallensbæk. f. 1763, død. 1797 Gift med Christine Margrethe Pfeiffer, f. 1763, død 16. Nov. 1844. [ff] Børn: A) Johan Frimodt, Landvæsens og Tiende Commissair i Holbæks Amt, Gods forvalter i Grevskaftet Lerchenborg, f. 27. Martz 1792, gift med Nicoline Cathrine Nielsen, f. 20. Oct. 1798. Børn = a) Elisabeth Magdalene Nathalia, f. 10. Januar 1826. b) Petrea Lisine Vilhelmine, f. 7. Juli 1827, død 4. April 1844. c) Jens Christian Rudolph, Student. f. 24. Dec. 1828, d) Hogo Alfred Ferdinand, Sømand, f. 30. Juni 1830. e) Johan Victor Emil. Elev paa Sorø Acad. f. 10. April 1832.

(som var meget riig) havde kun et Barn, Johanne Margrethe, f. 17. Juli 1777, som blev gift med Kammerherre Søbøtke. der er Guverneur paa St. Thomas og har mange Børn, blandt hvilke Charlotte er gift med Grosserer Peter Munch Hagen og ogsaa har mange Børn. Min Faders tredie Søster Louise gift med Chr. Heger, havde 3 Sønner, Steffen, lever endnu, kgl. Skuespiller, Fader til mange Børn (hans ældste Datter er gift med Conferentsraad Werlauff), Carl, Bibliotekar hos Prinds Christian (Chr. 8de), døde ugift, Peter, Sømand, forlist for mange Aar siden, og 2 Døttre, Karen Margrethe (Camma), gift med Knud Lyne Rahbek og Christiane Georgine, gift med Adam Oehlenschläger. [Tilføjelse i venstre margin]¹⁵

Min Fader **Christian Drewsen**, f. 24. Januar 1745 paa Strandmøllen

d. 5. Juni 1810 af Apoplexie, var 3 Gange gift. Først med Elisabeth Lassen, der fødte et Barn (tilf.: Denne min Faders første Kone var en Datter af den rige Brygger Lassen paa Nørregade i Kjøbenhavn, deres Barn heed Elisabeth Margrethe, døbt 6. Aug. 1772, begravet 21. Febr. 1773. Moderen døde 7 Maaneder efter og bl.

f) Charlotte Laurentze Margrethe, f. 22. Dec. 1833, g) Sophus Harald Nicolaus, Elev paa Sorø Acad., f. 5. April 1835, h) Cornelia Marie Nicoline, f. 18. Sept. 1836, i) Andreas Peter Thomsen, f. 21. Juli 1838, l) Dagmar Louise Martine, f. 13. Oct. 1840, m) Johan Pfeiffer Vitrock, f. 13. Oct. 1844.

B) Elisabeth Magdalene F., f. 21. Sept. 1794, død. 22. Mai 1830.

3) Charlotte Laurentze F., f. 1772/73, gift med Coffardicaptain Bøcher, som er død i Norge, Ingen Børn.

¹⁵ I Efteraaret 1846 forærede min Moder mig et haandskrevet Exemplar af hans Hakon Jarl, indbunden i Pergament med Guldsnit overalt, hvilket havde tilhørt Carl Heger, og efter dennes Død var hende givet af Christiane Oehlenschläger, som Minde om ham. det var af Oehl. sendt hertil fra Paris, før Hakon Jarl var bleven bekjendt her og indeholdt Adskilligt som er udeladt eller forandret i den trykte Udgave. da jeg engang havde viist Oehlenschläger det, og han paa Begjæring havde havt det Hjemme nogle Dage, gav han mig det tilbage med følgende Linier, han havde skrevet foran:

En gammel Bog fra mine Ungdoms Dage
Jeg her paa mine gamle Dage seer
Den hørte hende til, som er ei meer
Som med min Ungdom kommer ei tilbage
Gjern denne Bog, din Moder fik af hende!
Og naar Du aabner den om nogle Aar
Og Skjalden ikke længer Harpen slaar
Glem Adolph ei! Han var din Ven og Frænde.

Den 26. April 1847.

A. Oehlenschläger.

begravet i Søllerød 30. Sept. 1773.), men som døde strax med Moderen; anden Gang med Ane Wesseltofte (tilf.: Hendes Fader var Simon Simonsen Wesseltoft, Præst i Svallerup ved Kallundborg, hendes Søster Ambrosia var gift med den berømte Professor Thomas Bugge, en anden Søster var gift med Capellan Jørgen Hatting Rørby ved Nicolai Kirke i Kjøbenhavn, en tredie med Præsten Jon Rørby i Udby ved Kallundborg, og Inger Vesseltoft bl. 23. Juli 1779 i Søllerød viet med Landinspecteur Ole Jensmark (ikke anført her, fordi disse Familier stedse, som det nu sees brugeligt, regnedes i Slægt med os.)) Præstedater fra Svallerup, Første Barn var dødfødt, andet Elisabeth f. 1776, d. 1777. Børn: *Johan Christian Drewsen*¹⁶, Kammeraad, Stænderdeputeret, Eier af Strandmøllen, f. 23. Dec. 1777, gift første

¹⁶ En Sang til ham af J. C. Boye, som blev afsjungen i Søstuen paa Strandmøllen, paa hans Fødselsdag, efter at han havde anskaffet den første Dampmaskine til Papirværket, fortjener at opbevares men det har ikke været muligt at opspore nogen Afskrift deraf jeg samlede derfor Stumper og Stykker af den hist og her, hos hans Børn, ham selv og min Kone, hvoraf det lykkedes os at restituere Visen, kun med Undtagelse af de 4 første Linier der ikke fandtes i Nogens Erindring. Det vil let sees, at ligesom det andet Vers gaaer paa Papirmøllen, der for endeel drive ved Damp, saaledes gaaer det fjerde paa hans [ff] Meelmølle, som den gang endnu var i Drift. Hans Virksomhed som Landmand og Landoeconomisk Skribent, hvorfor han i den Tid høstede stor Berømmelse omtales i 3die Vers; han eiede dengang et betydeligt Schæferi af spanske Faar paa Bondegaaarden i Lundtofte.

NB: I Sept. 1851 fandt Capt. Beutner en Afskrift af Visen mellem gamle Papirer; den er nu her rettet derefter.

Mel.: "Vil Du være stærk og fri."

Skaalen nu med Sang gaae rundt!

Dersom Nogen svigter

Vi ham flux i Øresund

Lære skal hans Pligter.

Vinen blinker! Bort med Vand!

Stemmer i en Visel!

Værten er en Hædersmand

Fulde Glas ham prise!

Kjæk han staaer i Damp og Røg

Ved den salte Vove;

Troe mig! Det er ingen Spøg

Liv og Blod at vove!

Dampen stige! Stemplet gaae!

Gang med Johanne Ophelia Rossing, f. 11. Juni 1778, Datter af Skuespiller Rossing. Han døde d. 25. Aug. 1851.¹⁷

Møllens Drift florere!
Alle andre gaae i Staa,

Halland selv fallera
Bag sin Plov med stor Forstand
Vinder han sig Ære
Ædel kan en Bondemand
Andet Fæ kan være
Rapsen trives! Heiren døe!
Ulden Faaret varme!
Af hver Avinds skrumpne Frø

Bliver guul af Harme
See han staaer i Suus og Slud
Paa den hvide Tillie!
Herregud hvor han seer ud
Som en Pindselillie!
Vandet voxer, Hjulet gaaer
Han har gode Dage.
Gid han da i mange Aar
Meele maa sin Kage!

Gid han altid glad i Sind
Leve som han lyster!
Sorgen gaa med Vestenvind
Til de svenske Kyster!
Sølvgraa Haar han faa i Fred!
Hvad kan da ham skade?
Krandset er jo Lokken med
Ax og Egens Blade.

¹⁷ Se øverste fodnote omstående I, 39; vers indledt: "Drivhjulet staaer - den trætte Gubbe hviler".

Børn: a) Christian, dr. f. 30. August 1799, gift 30. Aug. 1822 med Ernestine Jacobsen, f. 11. Mai 1804.

Børn: 1. Johanne Marie, f. 4. Juni 1823. gift 1844 med Overlærer Fritz Wilhelm Wiehe, f. 4. Dec. 18, 2.

Ernestine, f. 17. Aug. 1824, 3. Ophelia, f. 29. Sept. 1829.

Børn: 1) Johannes 28. Juli 1845, 2) Fritz f. 12. Mai 1847, 3) Marie Louise f. 8/10 1848.

I, 35+36

b. **Ophelia Drewsen**, f. 25. Aug. 1801. gift 1832 med Naturhistoriker Doctor Christian Pingel, f. 20. Febr. 1793.

Børn: Johan Victor P. f. 25. Febr. 1834, 2) Henri, f. 3. Januar 1838, 3) Marie, f. 26. Dec. 1841 og 4) Christian Michael, f. Nov. 1843.

c) **Henriette Drewsen**, f. 16. Nov. 1802. d. 22. Dec. 1838 gift med Aron David til Rungstedlund, f. 3. sept. 1795.

d) **Michael Drewsen**, f. 15. Oct. 1805, gift 20. Nov. 1830 med Johanne Amalie Kymmel, f. 5. Aug. 1808. Børn:

a) Johanne, f. 18. Sept. 1831, b) Johan Christian, f. 12. Apr. 1834, c) **Nanna Drewsen**, f. 20. Febr. 1807, gift 22. Nov. 1826 med Captain Simon Nicolai Beutner, f. 5. Martz 1794.

Børn: 1) Fanny Marie Ophelia, f. 16. Sept. 1827, 2) Pauline Sophie, f. 28. Oct. 1828. Kammeraad Drewsen var 16. April 1828 an- dengang gift med Emmy Richter.

I, 37

2. **Simon Jørgen Drewsen**, f. 30. Oct. 1779, gift med Birgitte Nisse f. 1784.

Børn: a) Jacobine D., f. 24 Sept. 1807, gift 29. Dec. 1839 med Billedhugger Otto, ingen Børn. b) Johan Christian D., f. 1811, c) Anny Birgitte D., f. 5 Mai/Juli 1814, d) Christiane Ophelia D., f. 29. Juli 1816, gift i Sept. 1850 med Skibscaptain Jacobsen fra Flensborg, e) Jonas Collin D., f. 26 Oct. 1818, f) Simon, f. 14. Juli 1819, gift 1838 med Elisabeth Sophie Nielsen og havde i 1850 3 levende Børn¹⁸, g) Michael, f. 10. Mai 1820, død 18 (forliste), h) Emil August, f. 24. Jul i 1821, i) Ophelia Henriette Nanna, f. 28. Oct. 1824 og gift i 1849 med Villerup i Vestindien

3. **Else Margrethe Drewsen**, f. 15. Martz 1781, d. 19. Mai 1842. Gift 23. Nov. 1803 med Præst Mathias Michael Ditzel i Kirke-Hvalsø og Særløse, senere i Reerslev og Vindinge, død 12. Febr. 1838.

Børn:

a) Christian Andreas Ditzel, f. 19. April 1805. Krigsassess Læge paa Frisenborg. Gift 19. April 1837 m.

Vilhelmine Heiberg, f. 20. Mai 1815. Børn: 1) Betzy Margrethe, f. 10. Febr. 1838, 2) Peter Wilken Heiberg, f. 18. Nov. 1841 og 3) Edel Vilhelm. f. 20. Aug. 1850

¹⁸ Hun er en Datter af Familien Hornemanns Stamtavle p. 7 anførte. Politisecretain Peder Vilken Herberg og er død 22. Aug. 1850.

b. Christine Dorothea Ditzel, f. 21. Dec. 1807, gift 21. Mai 1837 Skovfoged paa Frisenborg Vilhelm Johannes Whitte, f. 13. Juli 1812. Børn: 1) Mathias Johannes Kjølen W., f. 31. Martz 1838, 2) Else Margrethe Vilhelmine W., f. 10. Aug. 1840, 3) Christian Vilhelm W., f. 8. Januar 1845

c. Karen Pauline Ditzel, f. 31. Martz 1809, gift 1829 med Skolelærer Kjødsholm. Død. Børn: Søn. Død

d. Mathiane Ditzel, død 11. Aar gi.

e. Johannes Simon Jørgen Ditzel, f. 15. Oct. 1813. Gift m. Carolin Liebenberg. Exam. jur. Og Veiopsynsmand. Børn.: 1. 2.

e. Mathias Ditzel, f. 18. Oct. 1818. Student og Seminarist.

4. *Karen Pauline Elisabeth Drewsen.*

f. 19. Dec. 1786, d. 14. Januar 1846, gift med Captain og Postfører Hans Sandbeck, f. 21. Febr. 1780, d. 3. Januar 1842.

[Tilføjelse i venstre margin] ¹⁹

[Tilføjelse i venstre margin] ²⁰

¹⁹ Til det p. 31 om Navnet Drewsen bemærkede kan føies, at min Søn Valdemar, der er Papirmager i Norge, i Aar (:1881) har fortalt mig, at han paa en Fortegnelse over Papirmagerfirmaer i England, traf et med Navnet Drew. »hvoraf han slutter, at Familien er kommet fra England til Lachendorff, som ligger i Hanover, der havde Konge tilfælles med England. *See ogsaa forskellige Actstykker i det af Chr. Drewsen udgivne Værk "Strandmøllen".*

²⁰ Sang til den kjære ***Oldemoer Drewsen***
paa hendes Fødselsdag d. 12. Januar 1852.

[BFN1249]

Mel.: Menuetten af Elverhøi

#

Og nu en Sang for Oldemoer

Den milde, kloge, kjære

Vi Alle synge vil i Chor

Saaledes skal det være!

Gid Rigmor kunde synge med

Som Børnene hos Thieles

saa sang hun - mens i Kjærlighed

Her Gjennem Taarer smiles

#

Børn: Anna Maria Augusta S., f. 26. Aug. 1822

I, 38

b. Emilie Dorothea S., f. 22. Martz 1824, gift m. Møller Petersen til Hellevad Mølle, c) Georgine, f. 18. Martz 1826 og

d) Elise Adelaide Margrethe, f. 7. Aug. 1827/8.

Derudenfor er Luften klar
Men kold med Nordens Vinde
I Børn og Børnebørn Du har
Dit Blomsterflor herinde
Og Kinden blusser, Øiet leer
Dig vil De Alle glæde
Og naar Du ind i Hjertet seer
Seer Du dit Hersker-Sæde.

#

Engang - ja naar vi skilles ad
Det skeer kun for at mødes
Paa Mødet tænker Hjertet glad
Og sød Fortrøstning fødest!
Kort er et Jordlivs Fødselsdag
Men langt og deiligt Aaret
Paa Kjærlighedens Vingeslag
Du blive for os baaret.

#

Dit Øie hviler paa os nu
Med stille store Tanker
Ja, Oldemoer, saa smuk er Du
Saa ung Dit Hjerte banker!
En Evig Ungdom Sjælen fik
Fra Øiet lyser Straalen!
Og nu, hurra! Paa gammel skik
For Oldemoer er Skaalen.

H.C. Andersen

Sjunget ved et Gilde hos min Svoger, Chr. Aagesen, hvilket uagtet de Sygdomsonder, hvoraf min Moder lider, var meget Muntert. –

Tredie Gang blev min Fader gift d. 29. Juni 1792 med *min Moder Anna Christine Dorothea Lassen*, f. 12. Januar 1771 i Preetz i Holsten. Min Moders Forældre vare Inspecteur paa Isselingen og Rosenfeldt i Sjælland Jørgen Lassen, f. og Hustru Ulrikke Dorothea Ahnfeldt, f. 29. Mai 1742 og d. 3. Oct. 1828, de kom hertil Sjælland fra Preetz, hvor han havde været Klosterskriver, han var fra Haderslev, hvor en Broder til ham Etatsraad Lassen var Embedsmand; hans Sønnestønner have i den senere Aarrække været ansatte i de tyske Collegier her i Staden, og derfra blevne Embedsmænd i Hertugdømmerne, den ene som Landfoged paa Sylt. - Under Oprøret i 1848 blev [tilføjelse i venstre margin]²¹

Børn

Med reference til fodnote 17 og *Johan Christian Drewsen*:

Drivhjulet staaer – den trætte Gubbe hviler
Ei meer hans kjække Villie fremad iler
Ei meer hans Hjerte høit for Frihed slaaer
Men hvad han flammed for skal ei beskjæmmes
Og hvad han virked for, det skal ei hæmmes
Og hvad han har udrettet, det bestaaer.
Nu gaaer en Klang af Landet over
Det er en Mindesang om *ham*, der sover
Den Sæd, der mejes, er *hans* Kundskabs Høst:
Og hvergang Bonden i de høie Sale
Tør egen Tanke frit og djærvt udtale
Har han en Bautasten med Sjæl og Røst

Farvel og Tak! - I Graven Dig vi sænke
Et Knippe gylden Ax, nu brusten Lænke
Med sønlig Sorg vi lægge vil paa den.
Saalænge Danmarks Jordbund Grøde bærer
Saalænge den en frifødt Stamme nærer
Skal Du velsignes, Bondens ædle Ven!

²¹ han Medlem af den af Kongen indsatte Regjerings-Commission

5) *Emilie Dorothea Drewsen*, f. 13. Sept. 1793, d. 25. Dec. 1833, første Gang gift med Captainlieutenant i Søetaten Martinus Christian Klaumann, anden Gang d. 12. Sept. 1816 med nuværende Justitiarius i den vestindiske Landsoverret Jerf Fæster, Justitsraad.

Børn: Valdemar Fæster, f. 12. Sept. 1817. Officeer i russisk Tjeneste. Tilf. m. blyant: Død. 24/10 1855.

6) *Carl Georg Drewsen*. F. 21. Nov. 1795, kgl. Skovfoged, gift 4. April 1822 med Hanne Wismer, f. 9. Januar 1800.

Børn: a. Hans Christian, f. 18. Martz 1823. Polytekniker.,

b. Laura, f. 15. Oct. 1824, d. 1874. Gift 6/11 45 med Jens Andreas Peter Christian Wismer, Maskinmester, f. 30/12 1815 Barmh. Carl Emil Johan, f. 7. August 1846. 2. Hanne Christine Marie W., f. 19/11 1848.

c. Carl, f. 28. Juni 1827

d. Peter Emil August, f. 28. Sept. 1828

e. Adolph Johan Julius, f. 12. Juni/Juli 1832.

f. Julius Edvard Hornemann, f. 26. Martz 1834/35?

g. Anna Christine Susette, f. 26/28? Martz 1841, d. 24. Aug. 1847.

7. *Eduard August Drewsen*, f. 10. Dec. 1797, d. 1798.

I, 39

8. *Julie Augusta Drewsen*, f. 16. Mai 1799, gift 27. Juni 1818 med Conferentsraad og Bankdirecteur Nicolai Aagesen, f. 3. Mai 1783, han døde 27. Oct. 1847.

Børn: a) Hanne Aagesen, f. 3. Dec. 1819, gift 17. Febr. 1837 med Justitsraad og Professor, Digteren Just Matthias Thiele, f. 13. dec. 1796.

Børn:

1. Thorvald Nicolai, f. 24. Dec. 1838. 2. Julius August, f. 7. Aug. 1840, 3. Just, f. 16. Juli 1843.

b) Augusta Christine Aagesen, f. 25. Martz 1822, gift 19. Juni 1846 med Etatsraad og Deputeret i Cancelliet Lars Jerf Holm f. 17. Martz 1791

c) Christian Aagesen, f. 29. Mai 1824, d. 9. Januar 1825.

d) Andreas Aagesen, f. 5 Aug. 1826. Cand, jur.

9. *Adolph Ludvig Drewsen*, f. 20. Martz 1803, Justitsraad og Assessor i Criminal- og Politiretten. Gift 18. October 1826 med Ingeborg Nicoline Collin. Børn: see p. 20 og 21

Rahbek satte min Fader et Minde, der indeholder en saa tro Skildring af hans Charakteer og Færd, at jeg maa opbevare det her:

Christian Drewsens Minde. Hans Efterladte helliget.

Kjøbenhavn 1810. Trykt hos Directeur Johan Frederik Schultz.

I, 40

d. 25. Aug. 1851 *døde min Broder Joh. Chr. Drewsen* i Kjøbenhavn den 31. næsten efter netop 44 Aarsdagen efter at han havde deeltaget i Livjægerens Udfald i Clasens Have, blev hans Liig ført fra Strandmøllen og

jordet paa Søllerød Kirkegaard. Omegnens Bønder og Strandmøllens Fabrikfolk bar ham til et Stykke ind i Dyrehaven, og fra Nærumveien til Kirkegaarden. Æreporte vare opreiste i Nærum og i Søllerød, hvorigjennem det overordentligt talrige Følge gik eller kjørte. I Kirken sang Livjægerens Sangforening følgende Vers af Ploug med Musik af Hansen.

Johan Christian Drewsen i Søllerød Kirke d. 31. Aug. 1851.

Fred! Du Fredegode! Med din Hvile
Som din hele Færd fotjente den!
Venlig om din Grav Naturen smile!
Thi du af Naturen var en Ven;
Honning vidste Du af Alt at hente,
Liig vindskibelige Arbeidsbi,
Der var dig saa kjær, skjøndt du erkjendte
Ikke selv dit Billede deri.
At din Attraa var, som dens, at sanke
Men som den, for dine, ei for dig
Dines Tarv var al din Id og Tanke
Dines Held dig gjorde lykkelig
Og hvo var ei din? Dit hulde Hjerter
Slog for hver en Nød, som hver en Dyd
Aabnede din Haand for fremmed Smerte
Som dit Bryst for fremmed Værd og Fryd.
Thi stod og i Kreds omkring din Baare
Frænde, Fremmed, ny og gammel Ven
Barns og Oldings, Mands og Quindes Taare
Runde strømmeviis omkaps ved den.
Borger, Ven og Broder, Mage, Fader
Dit var hvert af Dydenst Hædersnavn
Held den Ædle, der sig efterlader
Sligt et Monument i Sines Savn!
Dog - fuldbragt dit Dagværk var hernelen
Ærlige utrættelige Svend!
Derfor kaldte Dig vor Mester heden

Den gamle Hovedbygning paa Strandmøllen gjorde den Dag sin sidste Tjeneste ved sin gamle Herres Jordfærd; om faa Dage begyndes dens Nedrivelse. - Da jeg paa hans Kiste saa en Krands af Egeblade og Hvedeax, randt de to sidste Linier i Boyes Vise til ham mig i Hu.

I Berlings Avis No. 198 stod følgende Digt=

Kammeraad J. C. Drewsen død den 25. August 1851

Leen gaaer hen over Jorden og Kornet det høie maa segne
Ageren mister sin Pryd-Herren sin Sæd fører Hjem.
At modtage der Belønningen
Hvad Du her udsaaede, hist af møde
Spiret, voxet, modnet, herligt, stort
Skue glad, at, skjøndt den Gode døde
Aldrig dør det Gode, han har gjort;
Som din ømme Huustro fuld dit Minde
Gjemmer indtil sidste Aandedræt
Saa Du hver din Dyds Erindring finde
Som et Arvemønster for dit Æt!

K.L. Rahbek.

I, 41

Forinden jeg gaaer over til selve FamilieViserne, maa jeg give nogle Prøver af en anden Green af Familie-Poesien; naar Børn og Børnebørn JuleAften vare samlede hos mine Svigerforældre, gave de hverandre gjensidigen Foræringer, som ofte vare ledsagede af Vers, enten skrevne af Andersen, eller Giveren selv; de fleste af disse have naturligviis et for specielt Hensyn til Presenten, til at de i og for sig kunde interessere, og jeg tvivler ogsaa paa, at Mange af dem ere gjemte. Stundom skreves ogsaa Nytaarsvers, og af disse har Andersen fundet et mellem sine Papirer, som jeg her vil meddele. Der findes intet Aarstal paa dette Manuscript; men efter Indholdet maa det være skrevet til Nytaar 1831, 32 eller 33. Over de fleste Vers staar anført, hvem de ere til; hvad her i Afskriften staaer i Paranthes over dem, hidrører fra mig.

[Tilføjelse i venstre margin] ²²

22

Legemet er kun et Straa, der kan ældes og modnes og blegne
Aanden, som Kjærnen deri, evigt igjen spirer frem. [ff]

[Hidtil upubliceret]

Den 26. Febr. 1874 døde Michael Drewsen (see p. 35), der i Forening med sin Broder Christian havde anlagt Silkeborg Papirfabrik, der igjen gav Anledning til Byen Silkeborgs Tilblivelse. Det var Michael der byggede og i mange Aar bestyrede denne Fabrik, som han nogle Aar før sin Død mageskiftede for 3 svenske Gaarde ved Vennerne til Strøbyerg. - I Berlings Tidende af 11. Marts 1874 findes følgende Digt:

Collin

I, 42

Bevar som før dit Lune og Humeur
Gid Du faa mange løg paa Dine Ærter ¹⁾
Dit hjerte veed vi blive vil som før
For denne Vished borger mange Hjerter.

Valdemar (Drewsen)

Gid Du maa voxte op til Gammen og til Glæde
Gid Du maa voxte til Forældres Fryd og Ære ²⁾
Glem ei din Vittighed, Du er en hestepære ³⁾

Pets. (Fritz Petzholdt, eller Augusta P.)

Paa denne Nytaarsmorgen fro
Vi Harpens Strænge røre
Gid stedse Du paa Torvet boe
Og Vagtparaden høre ⁴⁾

(Emil Hornemann)

Om Dig hver Dame i vor By

"Drewsen er død!" Tungt lyder det hen over Danmarks Vange
Kjærlighed blandet med Sorg nævner hans hædrede Navn
Folkets Fører og Ven, der gennem Mørket, det Lange,
Øinede Frihedens Dag-Danmarks Ære og Gavn;
Lyset brød frem, og han saae det og takkede Herren med Glæde
Oldingen kronet nu saae Ungdoms og Manddommens Id
Danmark med Hæder vil følge den Vei, han det lærte betræde
Aldrig det glemmer hans Navn, glemmer det ikke hans Tid

V.I.

H.C. Andersen

Fortæller, Gud han er saa bly
Bevar dit velbekjendte Smil
Og vogt dit Bryst for Amors Piil.

¹⁾ dette yndede min Svigerfader særdeles.

²⁾ denne Linie findes overstrøget i Andersens Manuscript. men for Rimets Skyld er det rimeligviis af en Feiltagelse istedetfor den første.

³⁾ Drengen brugte dette som et Mundheld. hvilket han flere Gange har faaet at høre, see p. 49, 89

⁴⁾ Petzholdt boede paa Kongens Nytorv ved Siden af Hovedvagten, hvor min Svoger Gottlieb endnu boer.

[Senere tilføjelse i venstre margin]²³

23

Michael Drewsen

Omvind med Flor de røde Tage
Indhyl i Sorgens Farve Dig!
Nu, Silkeborg, Du faaer tilbage
Din Konge, Ven, men ak! som - Lig.

Strø Blomster paa hans Vei til Graven
Lad Faklen lyse Toget frem
Fyld Mænd og Quinder Sørge
Det sidste, stille Dødens Hjem.

Og lad saa Eders Stemmer bringe
Med fulde Hjerters milde Røst
En Tak fra Høie og fra Ringe
En Tak fra hvert et trofast Bryst

En Tak for Smilet i Dit Øie
For kløgt og Snille i Dit Blik
For venligt Raad til Lave, Høie,
Som altid trøstet fra Dig gik

Lad Gudena, din Taare rinde
Bøi, ranke Piil, dit Blad mod Jord!

(fru Collin)

Gid Tromlitz skrive mange Ting
Og Stage skaffe gode Stykker ¹⁾
Mens Hjemmets Alfer rundtomkring
Et Paradiis Dem bygger.

G(ottlieb Collin)

Gud skjænke Dig en større Væxt
(Som Andersens, den kan passere)
Gid aldrig Sorgens mørke Text
Dit aaben, glade Blik genere.

Ed(ward Collin)

Ei mange Ord fra Læben strømmer
Gid alt Du faae, hvad Hjertet drømmer.

Fru D. (Ingeborg Drewsen)

Stræk Himmelbjerg, din høie Tinde
Mod Fædrehjemmet, hvor han boer.

Omvind med fl or de røde Tage
Indhyl i Sorgens Farve Dig!
Nu Silkeborg, Du faaer tilbage
Din Konge, Ven, men ak! Som – Lig!

Michael døde i Kjøbenhavn, hvor Bisættelsen fandt sted i Trinitatis Kirke, hvor

Efter hans Lig førtes til Silkeborg, hvor han har en muret Begravelse i hvilket hans for længst afdøde Kone hviler. Pastor Scheppelern udhævede i sin Ligtale at han kaldtes Kongen paa Silkeborg og at Kong Frederik 7de, hans Ven, besøgte ham den! De tre store og udmærket smukke beliggende Eiendomme Erugaarden, Vennersnæs og Kiesenborg med 4000 Tdr. Land Skov og 1300 Tdr. Land Agerjord, hvilke Michaels Søn samtidigt med Faderens Død, solgte for 520. 000 Kroner til Forpagter Find fra Dragsholm - de ligger paa et i Venern udgaaende Næs. Jernbanestation i 1 Miils Afstand.

Et godt Humeur og mange Gald' er
Og - føl lidt meer, naar Viggo vælter.²⁾

(?)

Da Du paa Landet fra Hjemmet er reist bort
Saa gratuleres Du kun kort.³⁾

¹⁾ Comoedien, hvortil min Svigerfader daglig havde to Dame fri-Billetter til Directions-Logen, hørte til min Svigermoders bedste Eornøielser; Stage kom dengang som Regisseur jævnlig til Collin, som Directeur.

²⁾ Andersen var meget ængstelig, naar mine Børn tumlede sig noget stærkt, og kunde ikke begribe, at vi andre ikke vare ligesaa ængstelige derved.

³⁾ Hvem dette Vers har været til, kan ikke udfindes "Paa Landet" staaer overstrøget i Manuscriptet.

(A. Drewsen)

I, 44

Gid De maa erholde de jydske Aviser
Lidt mere tidlig end sidste Aar ¹⁾
Skjøndt Gjenganger-Knud Du altid priser ²⁾
Et Digterhjerte dog for dem slaaer
Til Sandheds Lys vil De vandre frem
Thi De er i Grunden slet ikke slem.

(Viggo Drewsen)

Bevar hvad Du i Barnehimlen fik
Dit Barnehjerte og dit Engleblik.

(Jonna Drewsen)

Gid Du maa faa saa megen Stads, saa mange Dukker
Som de, hvorfor dit unge Hjerte sukker.

Louise (Collin)

det Ønske, som vist alle her istemme
Er at Du næste Aar vil blive mere Hjemme

Theodor (Collin)

Gid Du maa vox
Og blive stor og stærk som en homerisk Oxe
Tag i Latinen til, hvor slemt det stundom qualmer
Da ved det grønne Bord du sidde skal med Palmer.

¹⁾ Min Svigerfader fik som Finants-dep. samtlige jydske Aviser hver Postdag, jeg var den eneste, der bladede dem igjennem, og længtes stundom efter dem, da deri førtes en hippologisk Polemik, hvori jeg deeltog

²⁾ At jeg saa meget yndede Hertz's Gjenganger-Breve kunde A. ikke rigtigt lide.

I, 45

Min Kone var især blandt dem, der til Juul eller Nytaar skrev Vers til enkelte af sine Venner. Jeg vil her bevare to af dem, det første til Emilie Hornemann (de havde fra deres tidligste Barndom været forenede ved et nøie Venskabsbaand), det andet til Søsteren Louise, begge skrevne samtidigt til Nytaar for 3 til 4 Aar siden. Af sidste Linie i Versene til Louise Lind sees, at de ere skrevne før Annas Fødsel i 1843.

Til Mille

Da jeg i Aftes laa saa stille
Alvorlig, tanke fuld i Sind
Da faldt det pludselig mig ind
Nu kan Du skrive Vers til Mille.

Jeg tænkte, skal Du ønske kjærligt
Al mulig Held i næste Aar?
At hun sig ikke mere slaaer?
Endskjøndt det ellers læg' des herligt.

Hvad eller - dog hvor overflødigt
At ønske hendes Vid maa stedse spille
Hvor kan man uden Vid sig tænke Mille?
Hvad har hun saa mit Ønske nøddigt?

Nei, jeg vil ønske, Du maa lære
At *see* i dine Venners hjerter
Da vil Du undgaae mange Smerter
Da vil Du ikke meer begjære. –

Da vil Du *see*, at Du i sorg

Som udi Fryd og udi Glæde
Med Dig at lee, med Dig at græde
Beständig har din Ingeborg.

Til Louise

I, 46

Du, som af alle Damer, høist jeg skatter
Du, hvis Begreb saa hurtigt er
Du, som "min Dristighed" saa rigtigt fatter
Du, som mit Hjerte er saa kjær
O! Du hvis Tale er saa fyndig
O, Du, hvis Hjerte er saa ømt
O! Du, hvis Væsen er saa yndigt
At man om Sligt ei før har drømt.
Du, som i Sorg er vores Trøster
Du, som i glæde er vor Lyst
Min elskede, min kjære Søster
For Dig jeg hæver svagt min Røst.
Gid ingen Sky fordunkle maa din Lykke
Gid ingen Sorg formørke maa dit Sind
Gid til dit Hjerte altid glad Du trykke
Din lille Ingeborg og større Lind.

XXXXXX

Med et Par Handskebaand til Mille Hornemann sendte min Kone hende følgende Linier:

De skulde være sorte
Det var bestemt
Men de var' alle borte
Var det ei slemt?

Men naar din hvide Haand og Arm
Du favne maa
Du sorte bli'er bestemt af Harm
Pas Du kun paa!

I, 47

Ingeborg Nicoline Drewsen f. Collin (1804-1877), gift med Adolph Drewsen 18.10.1826, er –foruden Henriettes to børn med Birckner – Jonas og Henriettes fælles førstefødte, og beskrives som både følelsesladet, munter og endda med mod på at stikke lidt drillende til H.C. Andersen, hvilket bestemt blev værdsat. Af sin samtid ret frisindet og sprogligt vovet – måske fordi hun som teenager var på sommerophold hos Rahbeks på *Bakkehuset*. At Andersen og Ingeborg gik godt i spænd, fremgår også af en række af de digte og viser, som optræder her (55, 72, 91).

Foto: Museum Odense

Med min Svigermoders Portrait, som hendes Søn Gottlieb fik af sin Kone, fulgte disse Linier af Andersen.

Du elsked' En før mig, jeg nok det veed

[BFN377]

Jeg skjænker Dig din første Kjærlighed!

(Impromptues) ¹⁾ *[Hidtil upubliceret]*

Viggo

Jeg Amor fremstille maa
Skjøndt jeg har ingen Vinger paa
End sige allermindste Piil -
Men jeg har Kys og mine Smil!

Jonna

Jeg føler mig saa stærkt bevæget
- Jeg snakked' ellers altfor meget.

Valdemar

Hvad skal jeg lille Linge² Vel frembære
Jeg eier næppe jo - en Hestepære ³⁾ Moderen
Det er min bedste Fryd, I to kom sammen

Faderen

Amen !

[Tilføjelse i venstre margin]²⁴

Godefred

I, 48

Tør er Juristen, veed jeg godt,
Men hjertet er desmere vaadt
Hvis I engang vil skilles ad
Da kommer jeg - skjøndt lidet glad
Men dog som Nemesis's Engel

²⁴ ad. p. 37 om Navnet Drew. i England

National Tidendes Tillæg af 10. Aug. 1883 har en Artikel: Highland and Agricultural Society of Scotlands Dyrskue Invernes hvori flere Gange nævnes en Mr. Drew Meryton (formodentlig hans Gods), som en berømt Opdrætter af Clydesdaler Heste"; han kaldes "den meget bekjendte Mr. Drew". Det hedder om en berømt B [...], Prince of Wales, at "dens Afkom i vid Udstrækning benyttes af Mr. Drew til Tillæg" - medmindre, "at hans Følhoppe "Queen" hævdede den Plads som Førstefølhoppe som hun, 11 Aar gammel, har indtaget de sidste 7 Aar. -"

Og skiller Rosen fra sin Stængel.

Eduard

"De fæle Marekatters Rænker
Er større end I mueligt tænker", ⁴⁾
Den bedste Broders Kjærlighed
Er mere og, end I to veed!

Louise

Du Hønen før i Kurven var
Dengang var jeg en lille Unge
Nu derimod jeg Pladsen har
Dog vil jeg ogsaa Dig besjunge.

Theodor

Hold Kjæft I Andre, lad mig tale:
I tvende her paa Hæders Stolen
Den bedste Krydsere i Skolen
Vil med et Ønske Jer husvale
Gid Sorgen ei, det dumme Fæ
Maa boe i Eders Glædes Træ!

*Ketty*⁵⁾

I, 49

O Gud, jeg stakkels Kathy Vogt
Jeq vilde siqe noget kloqt .
Og vi skal seire, tænkte jeg
Men - nei ved Gud jeg gaaer min Veil!

Andersen

Gid hvert et Ønske skee for vist
Og jeg - Rosinen er tilsidst!
Gid De mig være sandheds Speil,
Der tro mig sige mine Feil.
Saa skal de næste Bryllupsdag
Fra mig først faae det glatte Lag!

#

Anm. ad. 1. Ovenstaaende "Impromptuer" ere afskrevne efter et Manuscript med H.C. Andersens Haandskrift, som findes i min Samling, paaskrevet med min Haand: d. 18.

1831 - De er skrevne til Ingeborgs og min Bryllupsdag, men det Nærmere husker ingen af os. - See dog p. 84.

ad. 2. Ved dette Navn, som min Søn Valdemar fik, da han var lille, kaldtes han i mange Aar.

ad. 3. See p. 42

ad. 4. Af en bekjendt A. B. C. Bog.

ad. 5. Statsraads Vogts Datter, Karen V. fra Christiania, opholdt sig i længere Tid i det Collinske huus, hvor hun af min Kone blev omdøbt til Ketty. Denne elskværdige, beskedne I, 50 og nettede Pige var særdeles yndet i Familien, hvor flere af hendes naive Ytringer, udtalte med den norske Accent, naturligviis bleve til Talemaader, som Verset til hende udviser i anden og tredie Linie.

#

Da min Søn Viggo omtrent var eet Aar gammel, skrev Andersen til ham følgende Sang, der senere er bleven saa udbredt, at der endog er componeret to forskellige Melodier til den.

Lille Viggo

[Viggo Drewsen født 15. nov. 1830; tekst
offentliggjort 27. okt. 1832; BFN197]

Lille Viggo, vil Du ride Ranke?

Sæt Dig paa mit Knæ, Du søde Dreng

Barn jeg er med Dig i Sjæl og Tanke

Vi vil lege, til Du skal i Seng.

#

Her hos Dig jeg Barnehimlen finder

Glemmer Alt, hvad der gjør Hjertet Vee

Lad mig kysse Dine røde Kinder

Lad mig dog de brune Øine see!

#

Viis mig saa, hvor stor Du er, Du Søde!

Nei hvor Haanden dog er buttet rund!

Smilet sidder paa de Kinder røde.

Altfor smuk er dog din lille Mund.

#

Hver en Blomst Du kysser, som en Broder

Taler med den paa din egen Viis

Hele Verden har Du i din Moder

I, 51

Hendes Skjød er Dig dit. Paradiis. ²⁾ [tilføjelse i venstre margin]²⁵

#

Jeg en smuk Historie Dig lover
Følg saa (nu) Moder til din egen Seng!
Synge vil jeg for Dig til Du sover.
Lille Viggo, Moders bedste Dreng!

#

Du maaske for mig, som ældre synger
Naar jeg skal til Ro den sidste Gang
Ja, naar Jorden paa min Kiste tynger
Syng da med den dybe Vuggesang!

#

Tænk paa ham, der trofast mange Gange
Gynged' Dig paa Armen op og ned
Verden glemmer mig og mine Sange!
Mon Du glemme vil min Kjærlighed?

##

Til Conferentsraad Collin

d. 6 Januar 1846

Just i en Tid som var, i en sygnende Tid, hvor det Store

²⁵ Anm.: Denne Sang er her afskrevet efter den trykte I Andersens Værker, men i et Manuskript, jeg har, findes følgende Forandringer:

ad. 1 Jeg hos dig er Barn i Sjæl og Tanke

ad. 2 Her finder dette Vers:

Ingen seer paa Dig med mørke Blikke
Du er Barn, Dig er man ikke vred
Verdens vilde Strid forstaar Du ikke
Kjærlighed kun kjender Kjærlighed

#

Dette Vers har Andersen senere optaget 1854 i sine samlede skrifter.

Haanes af Pøbelens Sværm, ene fordi det er stort
Hvor vi har fuldt op af Spot, men ingen Gnist af Begeistring
Ingen Varme og Kraft, Intet, der holdes i Agt
Og hvor det Skjønne og Gode, som fordum Baldur i Valhal
Skal fremstilles som Maal,, man ser den dræbende Pil
Just i en saadan Tid er det godt naar naadigt en Guddom

[Tilføjelse i venstre margin]²⁶

²⁶ Med "en Fødselsdag i Slutteriet", Vaudeville i een Akt af Th. Overskou, 1834.

Forfatterens Sang til sin velgjører og velynder, Hr. Conferentsraad

Collin, da Dækket var gaaet ned:

Mel.: Slutningssangen (Saa haardt som Ils bedækker vor Søe". Auber)

Hvis det var Pligt for hver Creditor
At kaste den i Slutteriet
Hvis Gjeld er noget saa svær og stor
At han incapabel sig troer
Da jeg sparet Logiet
Thi jeg let kunde tvinge Dem til at tilstaa
Jeg hos Dem sidder i'et
Saa at sætte mig aldrig De kunde undgaa
Naar mit Mod
Mig forlod
Du med Baad
Som med Raad
Gav mig Kraft, at jeg ei
Standsed' feigt paa min Vei
Da aldrig jeg seer Udsigter til
For Gjelden at blive befriet
Og De som Creditor stedse er mild
For evig jeg skulde Dem vil!!

Thomas Overskou

##

Sender en mand, mod hvis Bryst Pilen præller af:
Retsom den mægtige Eeg imellem det purlede Smaakrat
Seer han rolig og fast ned paa Pygmeernes Færd
Livet er kostbart for ham, thi han fatter dybt dets Betydning
Og gennem Aarenes Tal bliver hver Bag en Bedrift.
Tungere Byrder og fleer bestandig ham lægges paa Skuldren
O men han ændser det ei, seirende skrider han frem!
Villien er stærk og Hovedet sundt, ungdommelig Aanden
Og i hans Bryst slaar endnu Hjertet saa blødt som tilforn
Saadan en Mand er Du, den Eneste snart og den Sidste
Der som et Forbilled staaer for den opvoxende Slægt
Derfor vil Parcerne og, der mægtigt raade for Skjæbnen
Spinde Dig Livstraaden lang - naadigt de høre vor Bøn
Under Dit venlige Tag vil mildt [...] bygge
Frede om Dig og om Alt, hvad Du har kjærest paa Jord
Og først sent skal engang paa Erindringens lysende Tavler
Mellem de bedste, vi fik, Musen indskrive Dit Navn.

I, 52

H.P. Holst

##

**Til *Conferentsraad Collin*, min – næsten i et halvt Aarhundrede – uforanderlig trofaste Ven.
*Den 6^e Januar 1846.***

"Du ømme Datter af det gjemte Minde
Taknemlighed i *Vær* Du min Sanggudinde."
Hvad Du for Danmark været, virket har
Det Saga i sin Bog trygt gjemmer
Hvad Du for mig og Mine er og var
End i min sidste Stund jeg ikke glemmer.

Erindringens Genius

I, 53

Der gaaer en Genius saa huld
Paa Livets Vandring ved vor Side

Den Sjælens Tanke skriver fuld
Med mange Minder, mørke, blide
Den gaaer sin stille jævne Gang
Den nynner mangel gammel Sang
Og synes tidt at føre Klang
Af svunden Lages kjære Stemmer

#

Den Engel fro vi huse vil!
Han boer saa gjerne i vort Hjerter
Og naar vi ham vil lytte til
Han mildner Savn, han lindrer Smerte
Thi selv da, naar han neger paa
Hvad der paa Tavlen mørkt mon staa
Han viser op mod Himlens Blaa
Hvorfra dog Lyset atter kommer.

#

Ja *derfor* vi den Engel vil
Saa trofast gjemme i vort Hjerter
Og lytte til hans Mindespil
Som gavnlige Sorg og Pryd os lærte
Og *her* idag, just for os her her
Er ei blot En, men Mange er
Som lytte til den Engel kjær:
"Erindring" sig den Engel kalder.

#

Lad tro hvo vil, "at Sjælens Liv
Er kun et Pust som brat forsvinder,
At Mindet er et usselt Siv
Hvortil jeg ingen Tanke binder"
Vi troe det ei! Vi føle her
Hvad Hjertet engang havde kjær
Det være fjernt, det være nær
Por evigt ei sf Hjertet svinder!

#

En Tanke da om *hende* som
Med Vemod her vor Kreds maa savne

I, 54

Som mulig os kom i møde
Som i vort *Hjerte* end vi favne
Den Tanke: Hun var os saa kjær!
Saa kjærlig, venlig En og Hver
Selv den, som ei var mefre her
Hun *trofast* i sit Hjerte gjemte

#

Jo det er vist at Sjælens Liv
Er meer end Vindpust som forsvinder
At Mindets Blomst er meer end Siv
At den sig frisk om Hjertet vinder!
Du Genius, Erindring kjær
Din Mindeblomst vi pleie her
For hver, som er vort Hjerte nær
Selv naar ham Graven dækker!

#

Lad "Tiden drive kun sit Spil"
Lad den sin Magt paa os kun prøve
Vi vide, der er noget til
Som den ei mægter os at røve
En Mindeblomst i Hjertet boer
Den pleies alt paa denne Jord
Men den for Enigheden groer
Og skal os hisset frodigt blomstre!

I, 55 (1)

/: Den som har nynet denne Sang,
Hiin Genius *tilfulde* kjender,
Og muligt den saamangegang
I mørke Stund til ham sig vender
Og siger: "Du jo eier her
End Hjerter som Dig kjære er,
Ja at Du eier et især
Som er Dig meer end nogen Broders! :/

J.E. Wegener.

En Bouquet [Skjerk, HCA og Ingeborg Drewsen, 13]

(: den 23. August 1842:)

Her er en stor Bouquet og nydeligt
Med Blomst ved Blomst sig fletter Dine Navne
Og hver en Blomst er egentligt et Digt
Kun det som visner er det, Du skal savne!

I. *Ildlillie*

Af Dig og Blomsten lærer man det Samme
At man kan være Lillie og dog Flamme!

N. *Nøkrose*

Dig Nøkken saa - og Blomsten siger det
Det er en gylden Taare han har grædt!

G. *Georgine*

Den kun ved sine Farver os bedaare
Men Du og Rosen - ak! I kunne saare!

[Tilføjelse i venstre margin]²⁷

²⁷ **Fru Ingeborg Drewsen, født Collin**

Tør vel paa Dansk-Parnasset her en Tolder
Som har engang havt Pegasus paa Fo'er
I en Sonnet Lig vise, at han Ord
Saa raaadeligt han kan det, gjerne Holder?
Tør vel en brusten Harpestreng i Nord [ff]
Naar han har været med ved tvende Boller
En Juleaften, hvor han gjerne soller ^{x)}
En Krumme bringe fra sit Digterbord?

Ak! Harpen fra de gode Digterdage

Veed Du hvad dette Blad vel lad mig sige:
Vogt Dig for Ellekrat og Ellepige!

B. *Brændende Kjærlighed*

Der er Noget i Verden - jeg veed ikke, om Du veed?
Det kaldes: Brændende Kjærlighed.

O. *Qxedrive*

Den fattige Blomst har drømt i Nat
At den var ved Porten til Eden
Naar nu Du den paa Dit Bryst har sat
Er Drømmen Virkeligheden. -

R. *Reseda*

Skjønhedspragten er det Mindre
Hovedsagen er det Indre. -

G. *Gulerod*

Om Toppen ikke kneiser stolt i Lunden
Hvad siger det, naar der er Godt i Grunden!

#

D. *Diil*

Een fødes jo for Prosa og Een for Poesi

Bevogtes af min Hovmods fule Drage!
Idag jeg vil den stinge som Georg;

Thi just idag er det ei ringe Sorg
At ei jeg har det bitterste tilbage
At byde kjære Tanke Ingeborg!

d. 24. Dec. 1846 J. M. Thiel

^{x)} Lille Juleaften, der stedse festligholdtes hos os, og hvor min Moder uddelte sine Presenter; Thiele lovede dengang min Kone en Sonnet.

Een skabtes for Agurker og Een for Potpourri!

R. *Ridderspore*

Mærk det, I Smaa og Store
Som axle Eders Skind
Eet er en Ridderspore
Et Andet Riddersind.

E. *Evighedsblomst*

Hos dem jeg husker Dig, og da jeg veed
At altfor kort er selv en Evighed.

W. *Violer*

I, 57 (1)

Smukke Violer i Græsset jeg saa
Dine Øine ere dog mere blaa!

S. *Solsikken*.

Der hvor Du sidder, vender jeg med Stolen
Jeg dreier mig, som Blomsten efter Solen!

E. *Engblomme*

Engblommen, veed Du, voxer frem i Mosen
Men bragt til Dig, misundes den af Rosen.

N. *Noli me tangere*.

Forstaar Du denne Blomst – jo, den er rigtig!
Den er *mig* selv – jeg beder: vær forsigtig!

Du seer mit Digt bestaar af mange smaa
Men *Holberg* siger, disse er de dyre!
Dog, var jeg Hjemme, og Du paa mig saa
Da sprang der bedre Blomster fra min Lyre!

Glorup den 23. Aug. 42. H.C. Andersen.

Du, som mig kjærlig tog i Dine Arme
Den første Gang jeg Lyset saa
Og elsked' mig med al den ømme Varme
Som i Dit milde Hjerter laa
Du, som saa ofte ved min lille Vugge
Har smilet til din Rigmors Pryd
Til Søvnens mine Øine monne lukke
Ved Vuggesangens ømme Lyd
For Dig vil Rigmors Hjerter altid banke
Som Barn og naar jeg bliver stor
Skal stedse Du omsvæves af min Tanke
Dit Navn skal blive Rigmors første Ord

Snart er jeg fjernt herfra ved Præstø Strande
I landligt Hjem, ved Skovens Bøg og Piil
Der vil Din Tanke sikkert ofte lande
Thi Du vil ofte savne Barnets Smil
Naar stundom da Dit Øie kjærligt dvæler
Ved dette Billed af Din lille Ven
Maaske en stille Længselstaare stjæler
Sig ned paa kjære Bedstemoders Kind
Gid da Din Længsel eie saadan Varme
At Hjemmet Lu forlader her en Stund
Og reiser did, hvor altid aabne Arme
Du finde vil paa vort Christinelund.

Rigmor.

/: Dette Digt af Stampe fik min Kone paa hendes Fødselsdag 1851 af ham og Jonna med lille Rigmors af Constantin Hansen med Blyant tegnede Portrait. :/

Til Fru Ingeborg Drewsen, født Collin.

O maatte jeg min Tanke ret udtrykke
Og værdigt bringe Aarets Ønske frem!
Til hvert af Deres Fjed jeg ønsker Lykke
Men jeg lykønsker hver, som kjender Dem.

Elskværdighed og Dyd hos ædle Koner

²⁹ **Rigmor.** [offentliggjort februar 1854; HCAXII192; BFN645]

#

Du er som en Fugl og saa ellevild
Et Dansk lille Barn med Italiens Ild
To kornblaa Øine og heel selv en Rose
Saa kjæk og saa sød og - en Drillepose!

#

Af Mormoer og Farmoer klarlig man seer
Der speiler sig Noget i Din Charakter!
Hvor nysselig, kysselig – Du Kjælegrisen
Din Gudfader er det, som synger Dig Visen

#

Du er ham kun venlig en enkelt Gang
Og strax saa faaer Du derfor en Sang
Forkjælede, trollede, villiefulde
Og dog saa sød, at Du kyskes skulde!

#

Du er som en Blomst, Du er som en Fugl
Du er som et Barn i den glade Juul
Ja Du kan være den sødeste Pige
"Og det er Du altid"! vil Morfaer siger!

H.C. Andersen.

Kjøbenhavn 7 April 1853

Udgjøre Livets bedste Poesi
Der ikke nøies med Lyrikens Toner
Men synger til sin egen Melodi:

Tilgiv da, at mit Vers ei indbefatter
Hvad knap ubunden Ord beskrive kan
Men hvad Du er som Søster, Viv og Datter
Jeg føler bedst som Broder, Fa'er og Mand.

I, 58 (1)

Kbhvn. d. 1. Januar 1843 August Bournonville

Til Hr. Assessor Drewsen, d. 1ste Januar 1845

Ifjor jeg bragte Ønsker frem
For Deres Frue, men i Aar
Jeg skrive vil et Vers til Dem
Min gode Mening De forstaaer.

#

Vi begge ere Børnevenner
Men jeg beskeden staaer tilbage
For *den*, som Frelseren udsender
At tabte Lam til Hjorden drage

#

Naar derfor Ønsket hæver sig
For Alt, hvad kjært Dem være maa
Jeg uvilkaarlig tænker mig
"Ham, som velsignede de Smaa"

#

"Ja! Tusindfold *han* vil belønne
Hvad for den Mindste blev udrettet"
Og *Du* vil sandelig paaskjønne
Det Tilsagn, Frelseren forgætted! ^{x)}

#

August Bournonville

^{x)} Bournonville havde i Vinteren 1844 arrangeret en Forestilling paa Hoftheatret for "Foreningen af 1837 til forsømte Børns Frelse", som indbragte 964 Rdl.^{y)} (Om min Andeel i denne Forenings Stiftelse og Bestyrelse har jeg givet Oplysninger i en Bog, hvori de 5 første Aarsberetninger findes indbundne med gjennemdragne rene Blade.^{y)} I 1845 arrangerede han nok en Forestilling sammesteds som ved Jenny Linds Deeltagelse deri indbragte 1503 Rdl. 79 B.

Adolph Drewsen (1803-1885), uddannet jurist, 1826 auditør i armeen, fra 1830-'52 auditør, regnskabsfører og docent i retslære ved Søkadetkorpset, 1845 assessor i kriminal- og politiretten samt dommerfuldmægtig fra 1847 – samme år som *Forord. Noget om Familien* og *Familiens Viser* af ham bliver samlet og fortløbende redigeret. Adolph Drewsen var ægte humanist og et dybt indlevende menneske, der fx gav støtte til samfundets udstødte børn og bl.a. sammen med svigerfar Jonas Collin stiftede *Foreningen af 1837 til forsømte Børns Frelse*. Selv var han af natur beskeden; fx er Ingeborg & Adolfs bryllup 1826 – som er et af grundlagene for selve visesamlingens udformning – bevidst undladt inddraget, ligesom Ingeborgs modtagne viser og egne digte blot er noteret under *Forord. Noget om Familien*. Foto fra ca. 1830. Museum Odense

³⁰ Da Theodor Collin i 1860 havde ladet den storartede Gynge indrettet i Haven, forærede de 5 Cousins og Sophie Petersen ham 6 Lommetørklæder, i hvis ene Hjørne broderet en Gynge med følgende Sang af Edvard Collin.

##

Mellem bugnende Pære og vaklende Muur
Den muntre Gynge sig sveier
Sex Piger den bærer i sit Skjød
Syngende: "Gud hvor Onkel er sød"
Og saa gaar de til ham og neier

#

Vi bringe – de sige – i Alles Navn
Dig Noget, ei til at læse
Det trænger man ei til i Kjøbenhavn
Men der kan være et føleligt Savn
Naar ei man kan snyde sin Næse.

#

Vi bringe Dig ikke en Jomfrukrands
Af Silke som blaa Violer
Vi give Dig ikke noget Jux
Men Tørklæder, ægte Kammerdug
Derpaa vi haabe, Du stoler.

#

At ei Du for ofte maa trænge til Dem
Vi kan kun ønske Dig Onkel
Og Giverne tænke Du venligt paa
De er jo som de Violer smaa
Der nikke til en Ranunkel.

#

Hermed slutte vi vores Sang
Om Tørklæder, Gynger og Næser
Gyngen den holde og vare ved
Saalænge som den Respect hvormed
Vi er

Dine sex Niecer

Familiens Viser.

H.C. Andersen læser op i Collins Have (ca. 417 X 492 cm), maleri skabt af kunstner Niels Larsen Stevn (1864-1941) 1931-'32 som et tidsperspektivisk element af i alt seks freskodekorationer, der indgår i *Mindehallen* ved H.C. Andersens Hus, Museum Odense. Billedet gengiver familien ca. 1837. Personerne i billedet er for bordenden H.C. Andersen i færd med at læse et af sine stykker, herefter sidder fra venstre Henriette og Jonas Collin efterfulgt af Jonna Drewsen (1827-'78), datter til Adolph og Ingeborg, der står oprejst mens Andersen gestikulerer. For den modsatte bordende sidder Henriette f. Thybjerg Collin og bagerst Edvard Collin. Klædt i gult og med lokker ses til højre Ingeborg Collin, gift med Adolph Drewsen, bosat på 2. sal i *Det Collinske Hus*. De to sidste figurer, kvinden med hatten og den foroverbøjede kvinde, er muligvis fiktive aktanter, men potentialerne flere: Sidstnævnte ligner tydeligvis den anden af Collins to døtre, nemlig Louise Collin (1813-'98), som H.C. Andersen 1832 dybt forelskede sig i; hun blev 1840 gift med jurist B.C.V. Lind. Et bud på hvem kvinden med hatten udgør er Henriette (Jette) Sophie Dorothea Boye (1821-'95), hvis forældre er præst C.J. Boye (vise I26, 1, 6, [ml. 99 og 100], 112) og Maria Adolphine Birckner (1796-1880) og hvis mormor er Henriette Collin, hvilket også synes at symbolisere relationen ved at begge bærer hat. Tilsvarende donerer H.C. Andersen i sit testamente "Enkefru Boye, en Datter af Birkner i Corsøer, er holder 300 Rdlr (tre hundred Rigsd), men er hun død naar dette Testament gjelder, da hendes Datter [1843 gift med Andreas Vilhelm Pedersen (1809-'56)] Enkefru Jette Petersen disse hende tilstaaede Penge." Visesamlingen er indledt 1826, årstallet hvor Ingeborg Collin og Adolph Drewsen bliver gift, mens H.C. Andersen først medvirker fra 1828; samme år han færdiggør sin uddannelse og officielt entréer som kunstner, fremme i skoene og aktiv visedigter livet igennem. Samtlige maleriets figurer medvirker i *Familiens Viser*.

Til den 6te Januar 1826

Mel: Hvi rose I saa vore Fædre

1.

Hvi skose I saa vore Fædre
Der holde i Halsroret fat?
Er Nogle end Tosser, Gud bedre!
Dog Mangen er karl for sin Hat.
Vi vil nu ei tale om Visse
Hvis Hatte har Hov'der er frie,
For ikke at blive for spidse
Det bedst er, vi gaae dem forbi.

2.

Men sidder ei her et Eksempel
Som nok kan fortjene vor Priis?
Mod ham er vi Andre en Hempel ¹⁾
Vor Daad kun en fynsk Avis!
Han aldrig /: betænk hvilken Gave! /
Gaar under i modgangens Vand
Som Jonas af Hvalfiskens mave
Han kommer dog stedse i Land.

3.

I, 62

Han styrer den værste blandt Stater
En evig oprørsk Republik
(Jeg mener det danske Theater)
Med saa det haver en Skik
Han uddeler Naader og Næser
Til ham sagde Phoebus: "Hør Ven!
Gjør man mig for mange Fadaiser ²⁾
Saa gjør Du dem gode igjen."

4.

Han sørger for Bønder og Præster
Han opmuddrer Velstandens Elv ³⁾

Og vel kan han kaldes Borgmester
Thi tidt gjør han "Borgere" selv ⁴⁾
Har Pastoren [...] i Kassen
Han flux gi'er ham Raad i hans Nød
Mens mangen En sidder *gelassen* ⁵⁾
Og helst lod ham sulte sig død.

5.

Smukt passe ham alle Manerer
Som Støvlefod passer til Læst
Med nysseligt Trin han spadserer
Og sidder saa deiligt til Hest
Til Øen som ligger i Bugten
Han rider da mangen en Stund
(Men Landet han kjende paa Lugten)
Der planter han Hække og Lund. ⁶⁾

6.

I, 63

Vel er det ham noget til Hinder
At Skoven paa Vand haver Savn
Thi Van-Tro, desværre! man finder
Saa nær ei ved Christianshavn ⁷⁾
Dog ei han forgjæves skal hegne
Ei Tørke forbrænde hans Skov
Trods Søndergaard kan han jo regne ⁸⁾
Hvad har han saa Skyer behov?

7.

Snorret som hans plantede Række
Hans Vei uden Krumgange gaaer
Hans Ord som en Eng bag sin Hække
Urokket af Vindene staaer.
Der sidder nu Thomsen fra Banken
Hvis Tvivlen iøvrigt er stor
Men aldrig kom det ham i Tanken
At sige "Maaske!" til hans Ord. ⁹⁾

8.

Stor er han i Gjerning, som Villie
 Men stor er og Lønnen han fandt
 Her sidder hans nette Familie
 Og ikke en Nar deriblandt!
 Men sæt nu, at Skjæbnen og Jesper
 Hans stundom paa Tvers
 Han har jo til svigersøn Casper ¹⁰⁾
 Som skriver de deiligste Vers.

I, 64

9.

Bog hver af hans Dyder opregne
 Er her ikke Tid eller Sted
 Og kunde vi skraale som Degne
 Vi blive dog hæse derved.
 Et Halvhundred har han paa Bagen
 Og bær det med megen Doucur
 Gid dertil han opleve Magen!
 Det ønskes fra Kiel til Corsøer –

J.C. Boye

Anm.:

ad 1. Hempel var Udgiver af en Avis, der udkom i Odense og blev just ikke anset for noget Lys, skjøndt han senere bl. valgt til Stænderdeputeret for sin By.

ad. 2. Denne Linie lød først saaledes: Gjør Holstein og Olsen Fadaiser, 11 men blev forandret af Forfatteren selv. Overceremonimester Holstein og Etatsraad, Not. Publ. Olsen vare Theater-Directeurer tilligemed Collin og man vidste, at de vare saagodtsom Nuller ved Siden af ham; han antoges udnævnt for at bringe Theatret paa Fode igjen.

ad 5. Sigter især til Collins udmærkede Fortjenester som Præsident i Landhusholdnings Selskabet. – I, 65

ad 4. Collin var bekjendt for at sige de saakaldte "Borgere" som senere bleve saa gjængse i Familien (især var Boye, Edvard og Lind). Blandt Collins "Borgere" erindredes stedse følgende i Familien: da hans Stifdøttre Marie og Hanne Birckner engang vare pyntede til Bal og han saae det usædvanligt lange Liv i Kjolerne, man dengang brugte, udbrød han: "Før hed det ars longa, vita brevis, men nu maa man sige: vita longa, ars brevis." –

ad 5. Conferentsraad Lassen, Deputeret i Cancelliet, hvor han havde det geistlige Departement, var med Collin i en Gommission til at forbedre Præsternes Kaar, men var stedse Collin imod i det, han vilde gjøre for dem. –

ad 6. Collin havde gennem Vandhusholdnings Selskabet foranstaltet "Kongelunden" anlagt paa det aldeles skovløse Amagers store og flade Fællede til Hollænderbyen^{x)}. Han ledede selv i mange Aar Anlægget og red i den Anledning ofte derud, sædvanlig i Følge med en af sine Sønner eller mig. Han var en dristig og uforsigtig Rytter – "Lugten"-mærk Renovationskulen.

x) Medens Collin var Deputeret i Rentekamret blev han vistnok i Aarene 1832-35 indbudt til en Landtour, som foranstaltedes blandt andre af Conferentsraaderne Lund og Kirstein og min Svoger

ad 7. Grundvig, "Troens" vældige Kæmpe, var dengang Præst ved Frelsers Kirke paa Christianshavn I, 66 + 67

ad 8. Søndergaard har udgivet en i Skolerne brugt Regnebog. – Træplantningen i Kongelunden leed ofte meget af Tørke, som man antog, fordi den ligger paa begge Sider omgivet af navet, som trækker Regnen til sig.

ad 9. Blandt dem, der vare tilstede ved Bordet, hvor Sangen blev sjungen, var ogsaa Etatsraad og Bankdirecteur Jacob Thomsen, hvis Venskab med Collin var begyndt i deres Ungdom og først ophørte med Thomsens Lød. Han havde den Maneer, at komme med sit "Maaske" til mange af de Paastande, der gjordes og til hvad der fortaltes.

ad 10. Sangens Forfatter Casper Johannes Boye var som bemærket gift med Collins Stifdatter Marie Birckner. Denne Linie hedder i en anden Afskrift: "Til Svigersøn fik han jo Casper."

Aagesen og Collins Søn Edvard vare ogsaa med. De kjørte ham ud, uden at han vidste hvorhen; det gik til Kongelunden og ved et der foranstaltet Gilde bl. følgende Sang af Arnesen⁷ sjunget Mel.: "Det gaaer saa herligfe overalt" (Baggesen).

Paa denne Plet, idyllisk skjøn
Hvor Birk og Eeg nu skygge
Snart danske svend og Mø i Løn
Skal feire Hjertets Lykke
Og sværme blidt med Vindens Suus
Mens Hallandskbanden fuldgod Ruus
Sig drikker af det gamle Kruus
For Kongelundens Stifter.

#

Derfor idag vor kjære Gjæst
Med Sangens Jubeltoner
For landlig Spøg og landlig Fest

Indvier Lundens Kroner
Men først dog vi med bredfuldt Maal
Vil bringe Jonas Dig en Skaal
Her, hvor roed Taarnbyes grønne Kaal
Lin Kongelund sig hvælver.

#

Spørg jydsk Bonde, blandt "de Tri"

I, 66 + 67 (2)

Dig største Agt han viser
Spørg hver, som elskes af de Ni
Din Gunst, din Daad han priser.
Ja, selv Theatrets Tredragtsmænd
Saa gjerne havde Dig igjen
Til Styrer, thi i Dig en Ven
De fandt og saa gjør Alle. –
Hurra! Du brave Bondes Ven
Hurra! Eu Kunstens Støtte!
Vort Hurra [...] lydt igjen
Fra Kongeborg, fra Hytte.
Og Kongelundens Egeblad
Sig skiller fra sin Stamme glad
Og vinder Dig i Vennerad
En Borgerkrands om Issen!

I 1860 meddelte Provst Peter Tetens Hald at denne Vise er af ham han med Hald i Landhusholdnings Selskabet var anmodet, efter Conferentsraad Johnsens Opfordring.

Hald har senere sagt mig, at Festen rimeligviis var i Aug. 1831; at den egentlig bl. foranstaltet af Brødrene Winge /: Conferentsraaden og Just. Ole W.), samt at Collin blev kjørt ud til Kongelunden af Conferentsraad Halten.

"De Tri" kaldtes dengang 3 af Landets udmærkede Mænd, som især [...] Jyderne. - Da Viserne samledes erindrede Ingen det nærmere Sammenhæng med dette Udtryk, ja ikke engang de To, der med Collin dannede "de Tri". – En af dem var de tre Præsidenter i Landhusholdnings Selskabet: Collin, Anders Sandø Ørsted og Johan Chr. Drewsen.

I, 68

Denne Sang blev sjunget ved Aftensbordet hos Collins, hvor Familien var samlet i Anledning af hans 50aarige Fødselsdag – Jubelen derover vilde ingen Ende tage; Latteren var ustandselig og afbrød ofte Sangens

Fortsættelse, hans Cousine Grethe Bolten, gift med Kammeraad Hansen udbrød flere Gange "nei, jeg dør!"
Da den endelig var sjungen færdig, gjentoges flere af Versene som Indledninger til nogle af de
Tilstedeværendes Skaaler, som det 7de til Thomsens, det 8de til Boyes-
Den vil blive uforglemmelig, saalænge den Collinske Familie er til!

2. Ved Professor i Botaniken Hornemanns Sølvbryllup

I, 69

9. October 1826. Festen holdtes i Ermelundshuset.

Mel.: "Til dette Land" (:af Aline)

Til Vaarens Pryd
Til Paradisets Smykke
Til Øiets Fryd
Og Hjertet at henrykke
Jorden oplod sin unge Favn
Rosen man saa at fremstige
Skjønhed saa var dens aarle Navn
Ei var blandt Blomster dens Lige

Men dobbelt skøn
Man favre Rose finder
Naar Myrthen grøn
Sig om dens Purpur vinder
Myrthe! Mit Navn er Kjærlighed
Gjerne hos Rosen Du grønnes
Stolteste Rose selv derved
Hjertet og Øiet forskjønnnes.

Og er der end
I Floras vide Rige
Een Blomst saa skøn
Der disse ei tør vige?
Sølvillien staaer saa hvid og skjær
Som trofastelskende Hjerte
Der deler med sin Hjertenskjær
Hver Livets Glæde og Smerte!
Du Floras Præst!

I, 70

Og Du hans hulde Mage!
Paa Eders Fest
Seer fro paa Eders Dage!
Rosen, Du skjænker ham i Vaar
Han Dig med Myrthen mon lønne
Sølvillien hvid mellen begge staaer
For dem end meer at forskjønne.

De Blomster tre
Som Eders Høitid smykke
Lad længe de
Udgjøre Eders Lykke!
Ingentid Rosen falme vil
Da den ved Myrthen forynges
Da af Sølvillien hvid og mild
Søsterlig begge omslyges.

K.L. Rahbek.

3. *Ved samme Sølvbryllup*

I, 71

Mel. "I Krattet Lise Hvile Tager."

Du, som studeret vel i Bogen
Der med Genie forfattet blev
Vi mene nemlig Catalogen
Som (efter Pram) Lineus skrev
:/: Naar vor Herre vilde sælge
Engeang Naturen, ved Auction
Enhver Lysthavende Person
Sig da det bedste kunde vælge
Dig har hver gæst, som han har bedst
Lykønsker paa din Jubelfest! :/:

Dig hylder ogsaa Æstetiken
Og Skjalden, ved Castales Elv!
Du lærte blot ei Botaniken

Men har frembragt som *Kunstner* selv!
:/: Forenet med en ædel Quinde
Du danner har et Blomsterflor
Som signer Eders Dages Minde
Et Vennechor, som svagt med Ord
Udtrykker, hvad i Hjertet boer :/:

Og Huuslighedens ægte Dyder
En *Sølvrellie* planted her
Hvorved det hele Slægt sig fryder
I Sommersolens Aftenskjær
:/: Og naar den sene Vinter kommer
Guldalderens Aurekler smaa
Som Guld om Eders Lokker staa
Og Trylle Vinter om til Sommer!
Lyksaghed! Være med Din Fred
Om dette sjældne Blomsterbed! :/:

I, 72

A. Oehlenschläger

4. Ved Collins Sølvbryllup d. 13. November 1828

I, 73

Festligholdt i Søllerød hos Boyes
Mel.: "Og Ole engang i Sinde fik"

Og nu en Skaal for den Dannemand
som virker kraftigt for Fædrelandet
Og hvad ei ene saamange kan
Det kan han let uden Savn for Andet
Med Flid og Iver steds' ufortrøden
Og Pligten tro, som sin Drot, til Døden
Den Borgers skaal!

Hvad allervanskeligst i en [Sal]
At ordne bliver, hvortil vi trænge
Som Olie paa vores Livs Salat
Og som i Prosa man kalder Penge

Dem kan han tælle, dem kan han flytte
Som Klogskab bød, uden Egennytte
Ei Guldets Træl!

Hvad mere vanskeligt selv med Guld
At ordne bli' [...] i Apollos Stater
En Kube af Bier fuld
(I Prosa kalder man det Theater)
Dem kan han passe, skjøndt selv ei spille
Og Arbeidsbien fra [Kvantti] skille
Til Kubens Tarv.

I, 74

Og hjælpsom er han, som faa i Nord
Det hver erkjender, det Alle vide
Ei er han en Ven af mange Ord
Men paa hans Odd man kan sikkert lide
Og heelt han rækker, ved Armods Klage
Sin Haand til Redning for mange Svage
Den Ædles Skaal!

Og derfor lønner ham Gud idag
Som han har lønnet ham hele Livet
I Hustrus kjærlige Favnetag
Af Børneflokken saa trindt omgivet
Som steds' beskeden, han vilde flygte
Fra Kjøbenhavn [ham] sit Bryllupsrygte
Til Søllerød.

Men Musen finder ham ogsaa der
Hvis han kan ride, saa kan hun flyve
Lykønsker ham og hans Hjertenskjær
Som begge fylde de fem og tyve
Med Lige Held gid I dobbelt Længe
Blandt Børnepiger og Børnedrenge
Jer Fest fornye!

I, 75

5. Ved samme Sølvbryllup

Mel.: "I Ungdoms Vaar"

Eet Held der er
Hvorom det Sandhed bliver
Hvem Gud har kjær
Ham ene han det giver,
Det er en Hustru, blid og huld
Der ham forsøder hans Dage
Den eier meer end prøvet Guld
Der vandt sig saadan en Mage

End er eet Held
Der hiint kan staa ved Side
Og vil da vel
Om Forrang næppe stride
Det er en Mand, der viis og brav
Saadan en Hustru paaskjønner
Og hvad i hende Gud ham gav
Kjærligt erkjender og lønner

I, 76

End er der eet
De tvende andres Krone
Fast binder det
Øm Mand til kjærlig Kone
Elskede Børn er dette Baand
Prøvet i Glæde og Smerte
Hvad knytter trofast Faderaand
Saa til et moderligt Hjerter?

Held ædle Par!
Til Livets bedste Glæde
Om Eder har

Den slynget trefold Kjæde
Thi hør oprigtigt Vennelag
Af glade Hjerter gjentage
Held over denne skønne Dag
Fro tidt den komme tilbage.

Hvad festlig Lyd
Er det, vi her fornemme?
Erkjend med Fryd
DanborgerStemme!
Held, held, den Mand, der mig sit Liv
Nidkjær har viet med Ære!
Held ham og held hans hulde Viv
Længe hans Lykke hun være!

I, 77

K. L. Rahbek.

6. Ved samme Sølvbryllup

Mel.: "Hvi rase I saa vore Fædre"

Endnu vil vi synge en Vise
Af Hjertets bevægede Grund
Der bliver nok Tid til at spise
Om ogsaa den varer en Stund
I høie [...] Toner
Frembryde vor rørende Sang!
Gid vi nu var lutter Siboner! 1)
(Dog kun for een eneste Gang)

I, 78

Hil hende som fæster sit Øie
Paa Bordet, undseligt og stift
(det maa man ei regne saa nøie
Thi hun er idag bleven gift)
Der er ingen Dame i Verden
Af alle Slags Lyder saa fuld!

Man mærker det strax paa Gebærden
Hun eier et Hjerte af Guld!

Hvordan hun sig vender og dreier
Er hun for Bagtalelse tryg
Thi her vinde Øinene seier
Og hist en fortryllende Ryg
En Phønix imellem Carnalyer
En Gran mellem bulede Træer
Blandt hele Familiens Taljer
Er hendes - det veed jo enhver!

Dog - Sandheden maa man bekjende
Om ogsaa den volder lidt Tort
Der er og en Hage ved hende
Og den er just ikke saa kort
Hun deelte med Døttrene kjære
Og dog fik de nok alle Fem
Men, man kan behagelig være
Med Hager - det seer man paa dem.

I, 79

Nu har vi sagt hende vor Mening
Saa net og saa godt som vi kan
Men til en anstændig Forening
Udfordres der ogsaa en Mand
Hvad Under, at saadan en Frue
Blev Eier af saadan en Skat?
Som Kone hun er for sin Hue
Saa er han en mand for sin Hat!

Thi under den Hat er et Ho'ede
Og deri er Tanker og Sands
(Men karsk var vist Landet tilmode
Om Alles var sunde, som hans!)
See kun, hvor beskeden han sidder
Med al sin Merit og Forstand!

Ei han, som en Oxeho'eds Ridder 2)
Tiltapped' sig Korset med Vand.

Og dog maa vi kalde ham tapper
Skjøndt hverken i Viin eller Vand
Han tæller ei paa sine Knapper
Naar det gjælder Rige og Land!
I hundrede Slags Commissioner 3)
Han tysser paa tusind Slags Vaas
Reent ud til de største Personer
Han siger: "nu snakker min Gaas!"

I, 80

Og naar da med Sladder og Slidder
Gjør ham det har braget tillands
Han er baade Rytter og Ridder
Og rider dem alle tilvands!
Men ak! Hvad dog Skjæbnen bestiller
At Plet har det reneste Speil
Ak! Han holder af Vaudeviller!
Dog er det hans eneste Feil! 4)

Dermed vil vi ende vor Vise
Thi længe nok varet den har
Og heller med Bægeret prise
Det værdige Sølv-Brudepar
Og ønske (mens Glasset vi fylde
Og hver gjør sin Hals til en Kro)
Gid Aarene Pagten forgylde
Thi Guld er de værd begge To!

J. C . Boye

Anm.:

I, 81

ad. 1. Den italienske Syngemester ved Theatret Siboni

ad. 2. Viintapper Waage Petersen var bleven Ridder af Dannebrog

Ad. 3. Collin blev brugt i mangfoldige Commissioner som Regjering en nedsatte.

ad. 4. Vaudevillen, som Heiberg indførte paa det danske Theater havde en mægtig Støtte i Collin, Boye kunde slet ikke lide dem, og ivrede imod dem. Da Heiberg og hans Kone engang var i selskab hos Collins, og nærværende Sang blev sjunget for dem, udbrød Heiberg efter dette Vers: "Saa er han jo feilfri!"

7. [Titel udeladt]

[Hidtil upubliceret]

Mel: "Hvad siger Hr. Baronen vel?"

Ei ene her ved Axels Vold
Nei rundt omkring i Landet
Der boer en lille garstig Trolde
Som plager Folk forbandet
: Ja uden Snakken
Ta'er han Folk i Nakken
Nøder dem hver Time
At rime

Ham har vi søgt, lø'bt hid og did
Han skulde for os rime
Men ak, han har paa denne Tid
Ei nogen ledig Time
: Ja vi tilvisse
Veed, den lille Nisse
Har i disse Dage
Sin Plage :

I, 82

Men uden ham vi selv en Sang
Tør lade her fornemme
Han har jo dog kun Kling og Klang
Her toner Hjertets Stemme
: Sandhed er dette
Jonas, Henriette
Juble vi med Gammen
Tilsammen :
Man har desværre Trang paa Ord
Naar Hjertet nærmest banker
Dog hvo har Tid ved Brudebord

At pynte sine Tanker
: Glassene vi hæve
Brudeparret leve!
Skjælmsk staaer Elskovsguden
Ved Ruden

H.C. Andersen

Rimeligviis er denne Sang skrevet til I, 83 Collins Sølvbryllup, da hans Bryllupsdag ellers ikke pleiede at festligholdes, dette mener Andersen ogsaa og bemærker, at han 1828 blev Student, og Aaret forud kom hertil Staden. Han begyndte da strax med at spise en Middag hver Uge hos Collin, hvormed han senere stedse er vedbleven.

8. *Det Collinske Tagkammer!* [18.10.1831] [*Hidtil upubliceret*]

o: Bagkammer

til

det velædle Brudepar.

Tobaksrøg fik jeg saa mangen en Gang
Og Brødrenes skjæmtsomme Tale
Tidt fik jeg ogsaa en lystig Sang
Og Quiddren af Tagets Svale
Jeg skuede 2) og Klut 3)
"Und alles, alles war schön und gut!"

#

Men hvad der hændte skjøndt ikke tidt
Mens Fuglen flagred' i Lunden
Det var naar Damer mig gjorde Visit
Thi mægtigt elsker jeg Quinden
Da [...]
Men ikke jeg sagde et eneste Ord

#

I Aften, ja da er jeg ovenpaa
Her feirer man Bryllupsgilde
O kunde man bare min Sang forstaa
Og hvad jeg nu sige vilde
O gid om Aaringer Fem Gange Fem

I, 84

Jeg her maa hilse paa alle dem!

H.C. Andersen

Denne Sang er ligesom Improtuerne p. 47 til 49 efter et Manuscript med Andersens Haandskrift, paategnet af mig "d. 18. Oct. 1831", Ingeborgs og min Bryllupsdag maa saaledes dette Aar være feiret paa Bagkamret af hendes Brødre.

ad. 1. Om Bagkamret see p. 14

ad 2. See p. 49 Not. 2

ad 3. "Klut" og "Møkir" vare Hunden Beauty's Kjælenavne, see om den p. 14. Denne Hund, der ofte forekommer i Viserne, var egentlig en Køter, der var mørkebrun overalt og af Størrelse som en Moppe, det var just ikke for sin Skønheds Skyld, at den havde faaet sit smukke Navn. Da min Svoger Theodor var en lille Dreng, mødte han den, som Hvalp paa Gaden, og den fulgte Hjem med ham. Han fik Skjænd af sin Fader derfor, men Hunden forlod aldrig siden det Collinske Huus, hvor den døde af Ælde ganske kort Tid før Collin flyttede hen i den nye Gaard i Amaliegaden, hvor den ligger begravet i haven. Ligesom den var hele Familiens Yndling, saaledes har Collin I, 85 der var en stor Ven af Dyr og behandlede dem med saa stor Godhed, at der hos ham aldrig er Tanke om deres Opdragelse, vistnok ingensinde elsket noget Creatur aaa høit som den. Men den var ogsaa Familien og især ham overordentlig hengiven og til almindelig Morskab for dens Klogskab, saa at den havde Ord for at være klogere end mange Mennesker. I de senere Aar af dens Liv blev den overkjørt, men dog helbredet og efter den Tur løb den altid med Kroppen i en skraa Retning; tilsidst blev den skaldet af Ælde paa flere Steder og lignedes derfor med en gammel Sælkindskuffert. Skjøndt den i sine sidste Dage endog blev væmmelig, maatte dens Liv dog ikke forkortes og den døde Graadød. Foruden, som førhen bemærket p. 14, paa Portraittet af den gamle Gaard, er den ogsaa forevigt paa et Portrait af min Svoger Edvard (: dens særdeles Ven og Patron:) malet af Marstrand og tilhørende min Svigerfader.

9. *Inpromtu Vise d. 19. April 1852* [Skjerk, HCA – *En rest af Drewsens visebog*, 9]

(: Emil Hornemanns Fødselsdag)

Mel: "Komm lieber Mai"

Hil Dig Emil, Du blide

Glad nævne vi dit Navn

Charlottenborges Side

Udi den nye Havn 1)

I, 86

:/: Der blev Du født og baaren

Der er Dit Paradiis Der

Du i Barndomsvaaren
Fik Skik og Birkeriis! :/:

2. Tabt er hiint summum bonum
Nu er Du voxet til
Nu kaldes Du Hr. Honum 2)
Det meget sige vil :/
Du er et Fandens Stykke
Dit Doctor Ord har Vægt
O! Hvilken Roes og Lykke
At regnes til din Slægt! :/:

3. Du altid Hjelp os bringer
De Store med de Smaa
Har vi en bollen Finger
Har vi en daarlig Taa
:/: Ja piner det vort Indre
Da er det høit bekjendt
Du kan vor Smerte lindre
Som Saxdorff og som Wendt :/ 3)

4. Ei nok at han er kyndig
Og altid ved de Fem
Men han er ogsaa yndig
Og meget angenem!
:/: Hos ham vi glemme Tiden
Det har vi gjort saa tidt
Med Hovedet paa Siden
Han coquetterer lidt! :/:

5. Her sidder han ved Bordet
O! See dog paa ham ret!
Smukt kan han føre Ordet
Og bliver aldrig træt.
:/: Han veed sig smukt at skikke
Ak see – han bliver rød!

I, 87

Nu vil hans Skaal vi drikke
O! Gud! Hvor er han sød!

H.C. Andersen

Denne Vise blev sjunget hos os

ad. 1. Emil H. er ligesom alle Etatsraad Hornemanns Børn fødte i Botanisk Have, Nyhavn, Charlottenborg Side.

ad. 2. Hans almindelige Øge- eller rettere KjæleNavn

ad. 3. To af Stadens bekendte gamle Læger

11. [senere blyanttilføjelse:] Paa Nygaard – 1832.

I, 88

Mel.: Jeg ønsker mig.

1.

Jeg ønsker mig et godt Glas Viin
Som fylder mig med Ungdoms Varme
Hvormed i [~~saligt~~] daglig Tidsfordriv
Jeg spørge kan i venskabs Arme

la la la la la la la
la la la la la la la - la
la la la la la la la

Augusta og Louise!

2.

En Ting endnu -

(Ingeborg): Tal Du kun frit!

(Selskabet): Den som os Viin og Punsch tør love

Hun maa for os et dristigt Skridt

At drikke med hun selv maa vove

(Ingeborg): Det kan Louise, maa Du troe

Hun drikker altid naar hun tøs'ter

Vær rolig kun.

(Selskabet): Vi er det jo

Hun er jo deres Søster

3.

I, 89

Louise siig, er det nu sandt
At vi skal ha'e en Lands i Aften
En af os er saa ugalant
At ønske, at vi havde havt'en
Men om jeg være tør saa fri
At spørge Dem hvem kan det vel være?
(Louise): Let er vist Edvard i Lidt forbi!
Han er en Hestepære! 1)

4.

Vor Fader gaae saa hurtigt frem
Derfor vi slutte vil vor Vise
Han vil nu altid tidligt Hjem
Til Sorg for Ing'borg og Louise
(Wanscher): Studenter lod os gaae vor Vei
For Klokken er vist grumme mange
Kun ei af, Nørreport, har vi
At gjøre Vagten bange. 2)

Edvard Collin

Denne Vise er sjungen paa Nygaard i Sommeren 1832, da Augusta Petzholdt, Louise og Theodor Collin var komne Hjem fra Jylland hvor de havde besøgt Gottlieb Collin, som i nogle Maaneder opholdt sig paa de kongelige Godser hos Jacob Bindsbøll, der var kgl. Godsinspecteur. Collins og vi boede sammen paa Nygaard men Collin selv kom der kun om Middagen og laa i, 90 om Natten i Byen.

ad. 1. See p. 42 om denne min Søn Valdemars Talemaade

ad. 2. Kort Tid i Porveien vare adskillige Studenter skammeligen bleven overfalden og saarede af Portvagten der.

10. Ved samme Lejlighed, som den foregaaende

Mel. : "Og Ole engang i Sinde fik."

En Skaal for Louise og for Augu-
sta Petzholdt vil vi vel alle drikke
Begynd kun Wanscher! lidt Cort, for Du

I Høiden kan os jo alle stikke
(: Du kan jo synge en Duet med Lind:) 1)
Naar Wahscher synger og Lind tier stille
Saa bli'er det vel en temmelig lille
Men net Duet :/:

Vi andre synge i Chor forvist
Emil og Edvard og Ingeborge
Syng lig'saagodt Ida Fürst som sidst 2)
Med Jette Thy' og Hanne fra Norge 3)
Og naar man regner
At Hanne Weg'ner
Med kraftig Stemme sig [...]
Saa gaaer det nok!

(NB. Denne er den første Familie-Vise Edvard Collin har skrevet – saaledes siger han selv.)

Naa! Skaal for den venlige Augusta I, 91
Og min videnskabeligt dannede Søster
Drik ud - for i Jylland, hvor Du kom fra
Der har de drukket som rigtige Bø'ster.
/: Pludselig Overgang til Skaalen paa den gode gamle danske Maneer:/

Edvard Collin

ad. 1. Slige Parantheser, som denne Linie, der ikke skal synges med, brugte Edvard ofte; Lind hørte ikke til de Syngende.

ad. 2. Ida Purst, der senere blev gift med Grosserer Westermann i Randers, som fik Udsalget fra Silkeborg Papirfabrik, kom i den Tid meget i Collins Huus, som en Veninde af Louise.

ad. 3. Jette Thyberg (: forlovet med Edv. Collin d. 23. April 1832) og Hanne Boye fra Christiania

12. Til d. 6. Januar [1833] [Hidtil upubliceret]

Glæ, Glæ, Glæden med Vinger smaa
Syv, Syv, Syvmile Støvler paa

Naar, Naar, Naar hun os gjæster lidt
Gjør hun kun fransk Visit
Knixer og gaaer!

Her, her, her har hun sat sig ned
Svo, Svo, Svoret sin Salighed
Smid, smid, smidsket saa nydeligt
Tilraabt os frydeligt
"Jeg bliver her!"

I, 92

Zeus, Zeus, Zeus for vor Sparekas' 1)
Hør, Hør, Hør uden Vissevas
Vi, Vi, Visen, som angennem
Alle nu stamme frem
O vær saa god!

Da, da, da Du fra Scenen gik
Først, Først, Først man et Spil da fik
Thi, thi, thi Directeurerne
Blev af Acteurerne
Strax engagert!

Fæ, fæ, fæle Tragedier
If, If, Iflandsk Comoedier
Spil, spil, spille de nok saa net
Trækker som Marionet
Hver Directeur

U, u, ude bag Christianshavn
Staaer, staaer, staaer det collinske Navn
A, A, Amagerlandets Møer
Nævne Dig som Planteur
Tanken er sød!

Snart, snart, snart præsiderer Du
Nu, nu, nu manœvrerer Du

Sik, sik, sikrer for Ild og Brand 2)

I, 93

Det er dog ret en Mand

Jonas Collin!

Vi, vi, vi skal min Salighed

Nok, nok, nok faae hans Viin paa Gled

Jo, jo, jo vi skal drikke den

Om vi saa ligge hen

Under hans Bord.

Høit, høit, høit i Athenes Sal 3)

Staaer, staaer, staaer Du som General

Kjen, kjen, kjender af Kunst og Smag

Hædres Lu for og bag

Selv af vor Klut!

Al, al, alle vi hylde Lig

Glas, Glas, Glassene fylde vi

Drik, drik, drikke Avancerne

Leve Finantserne

Leve Collin!

H.C. Andersen

Under denne Vise, som er skreven af Andersens Haand, findes med min Svoger Edwards tilføjet.

Skaalen drikkes!

Efter Talen:

Hermed er Visen endt

Den er ei stort bevendt

Nu har vi spiist vor Kaal

I, 94

Saa egen Møkirs Staal 4)

Han blev ei Aal!

Collin tog sin Afsked som Theaterdirecteur i 1829 og Visen er saaledes vist skrevet et af de nærmest følgende Aar.

ad. 1, 2 og 5 Collin var med at oprette Københavns Sparekasse og Athenæum; han var Directeur i Brandforsikringen. ad. 4. see p. 84.

14. Den 2den April 1833

Mel. : "Jeg ønsker mig en yndig Viv" Kjøge Huuskors.

Idag er det da Andersens
Den 28de Geburtsdag
For Rimets Skyld og Digterens
Den burde været paa en Torsdag
Om kort Tid reiser han maaske
Da kan vi Afskedstaarer bruge
I Aften vil vi synge, lee
- Det er den stille Uge!

Jeg seer ham paa den vaade Vei
Veemodigt stirrende fra Havnen
At tænke paa sin "Nicolai"
Paa "Lammermoor" og paa "Ravnen"
Men intet af hane mange Quad
Vil følge med ham ud i Livet
Det eneste, som gjør ham glad
Det følger med ham "Skibet".

I, 95

Det har han oversat fra Fransk
Ved Hjælp af Damen blandt Cadetter 1)
Men nu, da det er bleven dansk
Til Gjengield det ham oversætter.
Hør! - Hjulet klapper - saadan Roes
Han fik ei før i denne Verden
Men han faaer ondt - das ist das Loos
Der Schönen hier auf Erden.

En Trøst det er, Hertz reiser med
Hvad har saa Andersen at frygte.
Her "*Hjertet*" er paa rette Sted
Og Hertz er ham en critisk Lygte
Før var ham Alt saa tomt, saa blot
Hans Veemod maatte røre Stene
Hertz har ham lært, det er ei godt
At Mennesket er ene.

En anden Gang, Hr. Andersen
Vi tale kan om disse Sager
Og nu farvel! vor lange Ven
Hvem Hjemmet ikke meer behager
Farvel, farvel, vi sees igjen
Farvel, farvel og reis med Lykke
Og naar Du kommer hjem igjen
Lad saa Din Reise trykke!

I, 96

Edvard Collin

ad. 1. Jette Wulff, Datter af Cadetchefen, Admiral Wulff, som boede paa Søcadet-Academiet. Det er bekjendt af Andersens Skrifter, at han fra sin Barndom af har været meget indgaaet med denne Familie.

13. Den 2den November 1831 *[Hidtil upubliceret]*

Mel.: "Druen voxer paa vor Klode"

Da den friske grønne Sommer
Til et guulbrunt Løvfald blev,
I det Aar, da Brittens Bomber
Deres egen Skjændsel skrev
:/: Fødtes han, han her nu staaer
Det var da et Fandens Aar! :/:

#

Vi fik meget at bestille
Fulgte vi ethvert hans Fjed,
Nei! Hvad han har gjort som lille,

Vil vi ikke rører ved.
:/: Hvem kan ogsaa skrive op
Blomstens Drøm mens den er Knop? :/:

Ei han sad i Skolen efter,
Han blev meget godt Student,
Derpaa han af alle Kræfter
Har til Jura sig henvendt,
:/: Nu kom Længsel i hans Bryst,
Og han gik til Jyllands Kyst! :/:

I, 97

#

Smukke Handsker, smukke Piger,
Altid der i Randers var,
Rigtignok Poeten siger:
Amor *der* ei Pile har.
:/: Dog Cupido han er fiin,
Stakkels Eduard Collin! :/:

#

Broder, Broder, est Du fangen?
Skjul det ei, det er ei smukt!
Vi Dig ogsaa traf forgangen
Med *den jydske Læsefrugt!*
:/: Og i Søvnens Drømme-Brog
Taler Du det jydske Sprog!

#

Tys nu snakke vi formeget,
Sligt maa siges kun saa smaat!
See, han bliver saa bevæget,
Drik hans Skaal og gjør det godt.
:/: Kinden bliver Carmoisin –
Fat Dig, Eduard Collin! :/:

#

Lad os spørge, lee og smile,
Held Enhver, som kan det ret!
Hurtigt Timerne henile,
Hjertet snart sig banker træt.

I, 98

:/: Lystig henad Livets Strøm,
Glæden er en deilig Drøm! :/:

Glas i Haand vi nu skal hæve,
Tomt det komme skal derfra!
I Gid den jydske Amor leve,
Og – ja, ja et cetera!
:/: Mandens Kraft og Barnets Ro
Altid i Dit Hjerter boe! :/:
#

Ø) [Tilføje i venstre margin] ³¹

H.C. Andersen

Den er formodentlig fra 1833 eller nærmestliggende Aar.

NB Originalen til Visen, som senere er kommet tilstede viser at den er fra 1831, og at det sidste Vers "Tvende Skaaler – Gusta Petzholt-Theodor" – ogsaa er af Andersen med hvis Haand det er skrevet, men noget nedenfor den egentlige Vise.

15. Den 6 Januar 1834

Mel.: "Komm lieber Mai und mache" (Mozart)

O kom dog snart tilbage
Du Aarstid, blid og skjøn
Da Jægeren gaaer at jage
Alt udi Skoven grøn

³¹ Ø)

Tvende Skaaler end vi drikke
I Citron og Vand og Rüm
Thi – det kunde ei sig skikke
At de med Studentens kom
Lystigt juble vi i Chor
Gusta, Pezholdt – Theodor! Hurrah!

Da Skovens Vinterfrakke
Forsvinder for vort Syn
Komm lieber Mai und mache
Die Bäume wieder grün.

I, 99

Hver Tid har sine Glæder
Hver Tid har noget Skjönt
See Vaar og Sommer klæder
Den nøgne Jord i Grønt

I Hjemmets lune Bolig
Jeg elsker Vintren meer
Den har en vis fortrolig
og huuslig Charakter.

Som Fuglens Sang fra Hækken
Her Glæden ofte lød
Vor Glæde var som Bækken
Den Bæk, som sagte flød

Hver af os var en Kilde
Til Livets muntre Elv
Naar ingen Anden vilde
Saa skrev vi Viser selv

Hvis I Lidt Tid vil give
- Det falder sagtens stivt
Saa skal I faae at vide
Hvorledes Fa'er blev gift.

Det skal jeg Eder sige
Han gik i Skoven grøn
Der mødte han en Pige
Den Pige hun var skjøn.

Hvert Aar paa denne Aften

I, 100

Bli'er Fa'er født om igjen
Vi ta'e med Druesaften
Heraf Anledningen

At klinke dygtigt sammen
Som før paa dette Sted.
Vi sige alle: Amen!
Og gamle Beauty med.

Saa reis Jer fra jert Sæde
Og skjænker bredfuldt Maal
Enhver, som er tilstæde
Skal drikke Faders Skaal

See kun, hvor tørt han sidder
Og nyder sin Honneur
I Byen er han Ridder
Her er han Commandeur!

Edvard Collin

**16. Den 19de Mai 1834 paa Jonstrup
ved**

Wanschers Bryllup.

Mel.: "Jeg lever roligt og muntert her."

1. Og Wanscher engang i Sinde fik
At beile til Pastor Wegeners Datter
Den Skjønneste, som paa Jonstrup gik
Men om hun Godhed for hannem fatter?
Hun har ei Penge
Men mange Senge
Og mange Dyder, som vare længe
re end al Stads.

I, 101

2. Paa Kjøbma'ergade han har Boutik

Den Bod er god, ligesom dens Herre
For eet Aar siden den Aabning fik
Men Følgen ahned' man ei desværre
Thi lige siden
Den Tid er liden
Men dog generende *Sting* i Siden 1)
Han plages med.

3. Papir't er godt, og det er bravt
Jeg bedre Bøger har aldrig eiet
Jeg bedr' Oblater har aldrig havt
Men Pennene due ikke meget
Dog alting kommer
Vel nok med Tiden
Det er jo ikke saa længe siden
Han lukked' op.

4. Skjøndt Handelen gik nok saa rart
Der mangled' noget i summum bonum
Thi end'lig blev det ham ganske klart
Han maatte ha'e sig en lille Koune
Han sad verlasser
Og saae paa Kassen
Og sa'e til *Sting*: bliv Du og pas'en
Mens jeg gaaer bort.

I, 102

5. Han gik i Dage, han gik i tre
Alt med sin Sorg og sin ømme Klage
Den fjerde udi Fortvivlelse
Han vendte fürgterlig tilbage
Jo meer han sukked'
Desfør han lukked'
Og gik af Kjærlighed reent bestukket
Til Joenstrup-Vang.

6. Der traf han Hanne – hvad sagde han

Til hende? – Det maa vor Herre vide
Men hun det ogsaa fortælle kan
Som sidder der ved hans ene Side
Han gik vel Gjenvei Sprang over Grøfter
Begyndte strax med de bedste Løfter
Aa ja saamæn!

8. Hvad er en Pen og en Pennekniv
Hvad er Papir og indbundne Bøger
Imod en Ven og en Venneviv
Som huuslig Pryd hos hinanden søger
Her see vi sammen
I Evighed
Et roligt Sind og en Munterhed
Hvad mangler da?

I, 103

7. *Han sa'e: "jeg synge vil din Priis"
Jeg kommer strax naar Du bare kalder
Hver Dag, Du ønsker, skal Du faae Riis
Og Ark og Bøger og hele Baller
Det gjør mig ondt
For de gode Piger
De troe, man mener, Alt hvad man siger
Aa Gud bevar's!

9. Nu er det bedst, at jeg holder op
Enhver af Selskabet indseer sagtens
Jeg kunde skrive et Ark fuldprop
Saa stort som Noahs, ja selv som Pagtens
Men at han giftede
Sig saa aarle
Er Skyld, at Visen den er saa daarle
Podolski of!

10. Skiotske-dolski-o-podolski
Klemme-basi-skio-podolski

Wanscherski-Hanski-Papirski-pi

I, 104

Lommbos – skio-pedal-skio

Hanna-da Wanna

Da Wig - Kadama

Den lange-den stangen, den stumped' Hannr

Pedalski – o!

Edvard Collin

ad. 1. Wanschers Boutikdreng heed Stinch (: der nu selv har etableret sig som Papirhandler) men dette Navn udtaltes stedse som Sting.

17. Den 23 August 1834

Mel.: "Velkommen varme Purpurskaal."

Nu er vi atter veltilfreds'

Forsamled' i en munter Kreds

En Skare Venner og Veninder

Med runde Skuldre, røde Kinder

Hvo stormer hen ad Livets Sti

Saa frydbegjærlige som vi

:/: O Ingeborg før med Glassets Klang

Vor Bassesang

Vor Røversang :/:

Bey der Nacht

2. Vi sidde her og drikke Viin

I, 105 (1)

For Ingeborg Drewsen, født Collin

Anledningen – vi har ei glemt'en

Er at hun fyldte to Gange femten

Det var vist hende meer tilpas

At fylde sig saa mange Glas

Naturen furca pellas ex

Hun kommer dog igjen den Hex.

3. Nu er hun glad, thi denne Gang
Hun fik saamangen rar Present
Af Kraver, Kapper, ogsaa tøi
- Gid Manden havde faaet lidt tøi
Det være in paranthesi sagt
Maaske det var uoverlagt
:/: Maaske jeg rørte ved en Byld
Men det var blot for Rimets Skyld :/
Alt forladt!

4. Husk paa, det er Critikens Sag
At overveie Nat og Dag
Før man et enkelt Værk berømmer
Før man *et stort Talent* fordømmer
At det er let at rive ned
Er Noget som vi Alle ved
Og derfor bort med al Kritik
Det Pund vi fik
Vi nøies med.

5. Vi see, det er Critikens Sag
At overveie *Nat* og *Dag*
Om Natten sove vi jo Alle
Om Dagen andre Pligter kalde
Blandt os det altid var en Skik
Her er ei Tale om Kritik
:/:De maa kun see i denne Sang
En Passe-tems:/:
En Røversang

#

Det er paa Tiden at vi slutte med
En Sang for denne Putte, derfor
drikke vi den deilige, søde, vel
signede, yndige Ingeborgs Skaal!

Sang

ved den unge Hr. Edwards Overfart i et nyt Leveaar, i hans Følge er en
Svigerinde og en Broder. Skrevet af en Huusven og afsjunget paa Dagen
(: som ogsaa staar i "Dagen")
den 2den. Nov. 1834. al. (Autors Hjerne)
Trykt udi Forfatterens Hjerter.

Mel.: "Jeg ønsker mig en deilig Viv."

Der er en Yngling faur og fiin
Med gode Klæder og med Snille
Hans Navn er *Eduard Collin*
Og ham vi her besynge ville
Endnu er han kun Secretair
Men han kan blive noget Andet.

Vi haabe Alle, at det skeer
Til Gavn for ham og Landet!
Det er jo alt saagodt som skeet
Han kjender ei det Ord "desværre"
Han har til Ven en høi Poet
Desuden *Møsting* og – *vor Herre!*
Hans Brud er pæn, om ikke stor
Ja Himlen bør han sige "Tak til!"
Thi han fik baade Faer og Moer
Og Søkende og – Schakspil.

I, 106

1)

Selv gjør han Viser, som en Gud
Ja hans Talent er meget mænget
Han elsker nydeligt sin Brud
Men ikke farligt "*Klærkevænget*"! 2)
Har han vel Feil? la la la la
la la la la la la la la
la la la la la la la la

Ja see det er hans eget.

Hans Skaal! – og derpaa atter skjænk
Til Glassets Bred, saa er vor Villie
Vi drikke Gustas Skaal, betænk
Hun er jo dog af god Familie!
Hun har en Mand, hun har en Bro'er
Det er et Jern-jo han kan male
En *Claude-Lorain* han er, jeg troer
Ja vist – jo Fanden gale – - !

Der er vel nok en lille Taa
Endnu i Bollen? Hvad Louise?
Vi drikke skal for *Theodor*
Og nogen Agtelse ham vise.
Ja Skaal for ham, og Skaal for hver
Af disse trende, her vi prise! (her vi (:vi dem:))
De er os alle ligenær
-Det var en deilig Vise!

I, 107

H.C. Andersen.

ad. 1. Edvard spillede meget Schak i Studenterforeningen.

ad. 2. Et Syngestykke, der var givet paa det kgl. Theater.

19. Den 6^e Januar 183? [1835] [Skjerk, *HCA's Collinske Fødselsdagsviser*, 27]

Mel.: "Jeg ønsker mig en deilig Viv."

1.

Hvert Aar den 6te Januar
Saa er her Stads i Norgesgade
Med Morgenkys man først det har
Og op ad Dagen Chocolate
Til middag Mad og den er bra'

Til Aften ligesaa, og Drikken
Vi sværge, hvor man end kom fra
Man aldrig bedre fik den!

2.

Heelt rørende vel Andre ta'er
Geburtsdagsvisen, de mon quæde
Men vi er glade ved vor Fa'er
Og vi vil lee og ikke græde!
Det Gode ved ham Aar for Aar

Jo bliver bedre og ei værre
Og at det altid godt ham gaaer
Det passer nok Vor herre.

I, 108

3.

I meget er han stor, ja høi
Og skal vi ved de Dele røre
Han disputerer uden Støi
Og kan Pointer taale høre
Det er en Mand, det er en Faer!
Og derpaa vil vi drikke atter!
Skaal for den 6te Januar
Thi dets point er Fatter.

H.C. Andersen.

##

20. Sang i Bredgaden d. 2. Nov. 1835 [Hidtil upubliceret]

i Anledning af

Hr. Doctor (: in Spe :) Theodor Collins

og

Edvard og Gustas

høie Fødselsfest.

Mel.: "Druen voxer paa vor Klode."

Dronningens Geburtsdagsvise

Gjælder og *Prinsessen* lidt

Saa, naar *Edvard* vi prise
Faaer *Augusta* ogsaa sit
:/: De som Dronningen blev sat
Theodor fik kun en Klat :/:

Nu vil Tiden Endevenden
Eduard og *Gustamoer*!
Nu kan I faa lidt i Enden
Visen gjælder *Theodor*
:/: Saadan skyder Frøet op
Nu er han vor Rosenknop :/:

Har han stemme ei i Huset
Nu saa har han i sit Bryst
Snart gjør Hjerterne han krused'
Han sig klæ'er, det er en Lyst!
:/: Staaer i Stuen han med Hat
Kan man blive reent besat! :/:

Han er slankere end Linden
Lever ei i Kjældermænd
Rosen sidder ham paa Kinden
Naar han dandser, er det Spænd
:/: Han er overmaade god
Det er det Collinske Blod! :/:

Større Doctor han vil være
Selv end Saxhorff og Emil
Vi ham strax et "Hoch" bør give!
Broder skjænk os saa et Smiil!
:/: Trillinillie! Stjernens Flor! x)
Edvard, Gusta, Theodor!

H.C. Andersen

I, 109

x) Udtryk laante fra Heibergs Sang i Skuespilhuset (til Dronningen og Kronprinsessen). Han har der en Tvillinglillie, men vi have drevet det til en Trillinge.

Forfatterens Anmærkning

21. Paa Moderens Fødselsdag d. 26. Nov. 1835. [*Hidtil upubliceret*] I, 110 -111 (1)

Mel.: "Og kjøre Vand og kjøre Ved."

Hold Mund og syng saagodt I kan! 1)

Siig hvad Presenter fik vor Moder?

Hun fik en Mand, der sidder han

Og hun fik nydelige Poder

Med røde Roser og med Øine blaa

Og Allesammen fik de Klæder paa

Temmelig Forstand

Pigerne en Mand

Og Drengene en lille Pige!

#

Naar de besynges veed vi nok

Det er som sang vi kun om hende

Thi tage vi den hele Flok

De Piger og de ungersvende

De røde Roser og de Øine blaa

Men allerførst skal vores Fader [--]

Skaal for ham da

Trallerallera

En god Present Du fik i Fader.

#

Der er en *Boye* i Helsingør

Der er den christiansandske *Boye*

Og de Presenter, som sig bør

Jo dagligt voxe for Dit Øie

Maria-Roser, norske Gutter blaa

Med ægte Pragt skal i Dit Stamtræ staa

Stolteligt det groer

Hurra! Bedstemoder

Fra Dine danske, norske Boyer!

#

Der er Fru Drewsen og hendes Mand
See det er Vid og Politiet
Gjør hun Spetakler er han istand
At bringe deilig Orden i'et
Med røde Kinder og med Øiie blaa
Du seer den slanke Jonna for Dig staa

Ja de søde Børn

Store og lille Bjørn 2)

Og Einar som har Sands for Bole! 3)

#

See *Edvard*, han er ganske god I, 110-111 (2)
Hans *Jette* - ja det er en *Jette*!
Det Flammeblik, det Rosenblod
Det minder om – lad Fader gjætte!
Paa Torvet veed Du Hjertets *Gusta* boer
Og *Gottlieb* kommer førend Du det troer 4)

Bella patriai

Heisa hopsasa:

Og Hjalmar er en deilig Unge!

#

Der er Louise og der er Lind
See den Present er fem Rigsdaleri
Og *Theodor* med sit Jomfru-skind
Om Klæderne man ikke taler, 5)
Med røde Hoser og med Klæder blaa
De engang mueligt ved din Side staa
Punsch hvad eller Viin?
Skaalen den er din!
Den Vise, den er ikke ilde.

H.C. Andersen.

ad. 1. Dette Udtryk som Skuespiller Jordhøi brugte til en Chorist var dengang gjængs.

ad. 2. Valdemar kaldtes Bjørnen, da Viggo blev noget større, blev Vald. til den store, og Viggo til den lille Bjørn.

ad. 3. Børnenes meget yndede Barnepige heed Boel.

ad. 4. Gottlieb Collin var dengang i Italien.

ad. 5. Andersen satte Priis paa at være smagfuldt klædt og pleiede at raadføre sig om sit Toilette med Theodor, der stadigt drillede ham med at være smagfuldere klædt; derfor de mange Hentydninger i Andersens Viser paa Theodors Klæder.

d. 6. Januar 183? [1837] [Skjerk, *HCA's Collinske Fødselsdagsviser*, 28]

Mel.: "Hvis et godt Raad I følge vil"

Strax dengang Aaret fik de Fem
Mærkede det, hvor Hjernen klemte
Det tog i Hast det bedste frem
Det vilde vise, hvad det gjemte
:/: Og ret som Jonas af Hvalen gik
Saadan vi Dig af Aaret fik :/:

Hvad skal vi først besynge her?
Rangen for ham ei stort betyder!
Han sidder nu og venter der
Synger hans Feil med samt hans Dyder
Ingeborg vel den Lov ham gav
Feil har saa Gud han ingen af.

Alt, hvad han er, er Poesi
Men Poesien er ei den ægte
Lad os kun røre op heri
At der er Feil vil ingen nægte,
Gjældscommission, den kjøngske Pagt
Er Poesi, giv I kun Agt!

Ude paa Kjøng de Væve gaae
Linet de blege hvidt paa Engen
Hjertet ved dette tænker paa
Vugge, Kiste, selv Brudesengen
Det er vort Liv, poetisk sagt
Hil være da den kjøngske Pagt!

Ungdommens Aar vi ligne vil
 Med Athenæum, der studeres
 Mester Du der blev udvalgt til
 Dog det er haardt, at der changes
 Rector Du var, det er forbi
 Dog dette "var" er Poesi.

Hjertet saa let i Flammen gaaer
 Huusild jo noget nær generer
 Men Du for Brandaassurancen staaer
 Og man hos Dig bedst assurerer
 Derfor Du har, jo nægt det kun
 Hjerter af baade Han og Hun

Du i den himmelske Sparekas'
 Aarlig saa store Summer lægger
 At Du kan leve veltilpas
 Ene af Renterne, Du trækker
 Derfor Du blev, den Sag er klar
 Til Directeur for den vi har.

Ja, det er baade vist og sandt
 Renter for Dig i Himlen brammer
 Derfor Du alt som Deputant
 Sidder i Landets Rentekammer
 Ja er endog om ikke meer
 Som udi Fanden Secretair.

Haar man i Huset savner en Mand
 Er det naturligt, Folk maa tænke
 Noget er der vel bragt istand
 Hvad har hun nu, den stakkels Enke?
 Du fra Theatret gik Din Vei
 Men Du din Enke glemte ei!

I Kunstforeningen – det er vist
Formand Du var. men er ei mere
Man maa det bedste sætte sidst
Ikke ved Fronten brillere
Dette begreb man da i Aar
Derfor Du ei som Formand staaer.

Hvis hver Merit i Toner kom
Det Bryderi vil da forvolde,
Toldens Tarif maa gøres om
Det blev for svært den at forholde
Cours og Tarif - alt mange Aar
Manden for begge Dele staaer.

Hele hans Liv er Poesi
Nu lad os da Poesien prise,
Hjerte og Aand er melodi
Hvad der er sket - er kun vor Vise
Dog den saa dybt fra Hjertet gaaer
Bedre den bliver næste Aar.

Denne Vise, der upaatvivlelig er af Andersen, fandt jeg i Januar 1855 mellem min Moders Papirer.

22. Drikkevise d. 6. Januar 1836.

[Hidtil upubliceret]

Mel.: "Der er en Stjerne, jeg troer Polar."

See der er Bollen, og her er vi!
Naar den er tom, er vi Andre fulde
Af vittig Skjemt og af Poesi
Som her i Visen vi finde skulle
Vil kun Louise paa Lind ei tænke
Men passe Bollen og rigtigt skjænke
Saa gaaer det nok!

#

I, 113

Vor Glæde bli'er en Familie-Sag
Den det Publike jo rager ikke!
Vor Fader skabtes den sjette Dag
Paa denne Dag vil vi derfor drikke
Af Viid, hvormed vi selv serverer
Af Punsch, som Fader paa os spenderer
Det er en Dag.

#

Naar Sneen falder paa Løv og Straa
Saa har vi Sommer just i vor Stue
Vor Sol er Fader, om ham vi staa
Og Bollen er en uhyre Drue
Dens varme Draaber vi presse ville
Og Sommersange paa Læben spille
Til Solens Priis!

#

Gid den maa skinne for os især
Saa skinner den med for Fædrelandet
Gid tidt og ofte vi samles her
Naar Druebladet er rigtigt blandet
Naar Straalen varm i Glasset springer
Naar Glasset mødes og høit det klinger
Hurra, vor Fa'er!

H.C. Andersen

Sang den 10de August 1836 (Edvard Collins Bryllupsdag)

I, 114

Mel.: "Livet skal nydes! O Livet er herligt".

Middagens Hede nu hersker i Skoven
Vinden fra Søen, der lufter foroven
Trænger med Møie blandt Træerne ned, :/:
Hør vore rønner, o Søn af Semele!
Kjelige Druer Du blandt os fordele!
Purpur og Guld i vort Bæger bereed! :/:

#

Her er din Plads, der er Guder herinde
Ceres, Pomona sig venligt forbinde
Styrke, forfriske den hvilende Gjest. :/
End er der Een, kan Du see ham i Stuen?
Amor, den muntre, lænet til Buen
Hør hvor han jubler: "Her trives min Fest!" :/

#

Vel er det herligt, at han er tilstede
Sjælen er han i vor festlige Glæde
Mærk, hvor han seer paa den rødmende Brud! :/
Sagte han sukker: "Saaledes var Psyche!
Held Dig, o Brudgom, jeg priser Din Lykke,
Værd at misundes endog af en Gud!" :/

#

- Brusende gyder sig Viin i vort Bæger
Lægger sig mildt, kun i Perler den leger
Billed paa Styrken for Yndigheds Fod :/
Fremtids-Symbolet det være for Eder,
nyligt formælte I Thi Skjønheden breder
Smykker af Perler om Manddom og Mod. :/

I, 115

#

Ja i vort Bæger med Viin I fornemme
Elskede. Fryds-Evangeliets Stemme!
Sandhed jo altid i Viinguden var. :/
Eder formæles - vi trøstigt forkynde
Styrke med Skjønhed og Manddom med Ynde
Held Eder derfor, udkaarede Par :/

##

Henrik Hertz

24. Paa Edvard Collins og Henriette Thybergs Bryllupsdag den 10. August 1836.

Mel.: "Mit fulde Glas og Sangens raske Toner."

Ei Adams Synd forjog hans Slægt fra Eden
Endnu det findes her paa Jord
Om hver, hvis Bryst er fuldt af Kjærligheden
Dets Have overalt sig snoer
Naar Hjertet høit af Elskov slaaer
I Paradiis igjen vi staaer!

#

Naar Faderblikket ømt og henrykt hviler
Paa den, han har til Livet kaldt
Naar, gennem Glædes Taarer Bruden, smiler
Til ham, i hvem hun seer sit Alt
Naar Moder favner stolt sin Søn
Da er vor Jord, som Eden, skøn!

#

O vi, som Kjærlighed har sammenknyttet
Hvis Hjerter vorde her kun eet
Som sidde trygt af Retfærds Gud beskyttet
Fordi han i vor Sjæl har seet
For os et Eden, Jorden er
Thi Kjærlighed kun bygger heri

#

En Yngling, i hvis Sjæl kun Dyden luer
En ærlig Ven og ædel Søn
En Mø, i hvem vi Uskylds Billed skuer
Der er saa god, som hun er skøn
Foreente blev for Livets Fjed
Og samlede os med Kjærlighed

#

Gid ingen Torn paa deres Vei dem møde
Dem smykke huuslig Glædes Krands
Og mild, som deres Elskovs Morgenrøde
De skue Livets Aftenglands
Gid at de selv i Aldrens Snee
Kun Himmelveaarens [Forbud] see!

#

Seer Elskte! Glædens Ild i Eders Øie

I, 116

I, 117

Forældres Ungdom har gjenfødt
De fjerne Dage atter dem fornøie
Og svundne Minder vækkes sødt
De Gamle fro i Eder har
Et Billed af hvad selv de var.

#

Men lad dem nu igjen et Billed være
For hvad I engang vorde skal
Og søg, som de, kun Eders Held og Ære
I tro at vogte Eders Kald!
I Hold fast ved Gud og han skal ei
Forlade Jer paa Livets Vei!

Th. Overskou.

25. Den 10de August 1836

Mel.: "Lad dadle Quinderne hvo vil."

Det var i Fordums Tider Skik
For en halvhundred Aar tilbage
At man ved Bryllupsgilder fik
Blandt andre ogsaa denne Plage
At synge til en Melodi
Der som en Psalme jævnt fremskrider
En rigtig Høitidspoesi
Paa en sex otte Sider.

#

Men Tiden, har man ofte sagt
Kan lignes godt ved Havets Bølger
Naar den en Slægt tilbunds har bragt
En anden i dens Fodspor følger
Hvad Under vore Fædre gik
Med samt Paryk og Adrianer
Tilbunds i Tidens Strøm? - De fik
Bestemt, hvad de fortjener.

#

I, 118

Men I, som nu paa Bølgens Bryst
I Øieblikkets Sol Jer quæge
I Livets Alvor, i dets Lyst
Saa let og frit I #er bevæge
Derfor I vistnok ogsaa seent
Skal blive Tidens Strøm for tunge
I havde meget meer fortjent
At blive evig unge.

#

Thi kunde Kogen troe, at hun
Kan tabe disse røde Kinder
Og kan man troe, at nogen Stund
Hans stærke ungdoms Kraft forsvinder?
Hun jager Tidens Tand vel bort
Naar hun igjennem Livet dandser
Og Edvard - ja han spiller Kort
Thi Dandsen han ei sandser

Men hvorum Alting er - I vil
Nok leve kun i Pryd og Gammen
Thi hvad behøves mere til
Naar han og Jette kommet sammen
Rundt om Jer begge uden Tak
Jo Glædens Blomster smaa fremstiller
ug Eders Huus besøges skal
Af alle tre Chariter.

I, 119

Derfor en munter Melodi
Vi synge maa til Eders Ære
Og saa desuden snart forbi
Maa Sangen fremfor Alting være
At den kan føre til sit Maal
Al mulig Omsvøb helst foruden
At bringe ud en simpel Skaal
For Brudgommen og Bruden.

26. Den 4de October 1836.

[XII533/BN294]

/Consistorialraad Wegeners Sølvbryllup feiret paa Joenstrup/

Mel. "Komm lieber Mai"

Alt Vinterstorme klage
Ved Blomstens Sotteseng,
Og vaade Skyer jage
Hen over Mark og Eng
See, Blomsterlivet isner
Hvert Blad sig bøier ned,
Een Blomst kun ikke visner,
Een: "Ægtekjærlighed!"

I, 120

#

Den sad, som Grønt i Krandsen
Hos Brudgom og hos Brud,
Ak, efter Brudedandsen,
Gik alle Blomster ud,
Kun den blev frisk tilbage,
Og nu som Sølv den staaer,
Nu, efter Aar og Dage,
Ja, fem og tyve Aar.

#

Sølvbryllupskrandse smykke
Det kjære Brudepar,
De Krandsse tyde Lykke,
Thi dem kun Troskab bar.
I deelte Sorg og Smerter,
Som Glædens søde Drik,
Een Sjæl i tvende Hjerter
I trofast, kjærligt gik.

#

Lad Jordens Blomster visne
Med deres Farvepragt,

Ei Eders Krands visne,
I dem er Guddoms Magt.
Ei Aar kan dem fordunkle;
Os Hjertets Stemme spaar!
Vi see, som Guld dem funkle
Om fem og tyve Aar!

#

Da vi os atter samle,
Med hvid og nødbrun Lak;
Sig flokker om de Gamle
En kjærlig Børneflokk.
See nu, ved Pestens Kjærter,
Skal Sangen tone klar:
"Gud glæde Eders Hjerter
Som os I glædet har!"

H.C. Andersen.

##

I, 121

27. Ved samme Anledning

Mel.: "Danmark deiligst Vang og Vænge."

Held Enhver, som roligt seer tilbage paa sit Liv
Tifold Held Enhver som deelte dette med en viv
Ei paa Sorgens, som er svunden
Kun paa Glædens, som er vunden
Tænke vi idag, da vi en Glædesfest vil feire.

Livets Vaar forsvinder snarlig, Som'ren kommer brat
Høstens Time frygtes kun af den, som staaer forladt
Af en Hustrus Arm omslynget

Føler man sit Liv forynget
Barnets Liv gjenføder Vaaren, saa at Vint'ren glemmes.
Han og Hun, til hvem vi synge, have slig en Vaar
Deres Børn de selv har dannet fra de første Aar

I, 122

"Skal sig noget vilde føie
Under fremmed Styrers Øie
Ledet har vi sat, Gud styre, han vil [.....]"

Saa de tænkte, saa de samled', deres Løn blev rig
Alt hvad Livet Skjønt kan skjænke, finde de hos sig
Denne Dag hos kan samle
Børn og Venner, Unge, gamle
Barnebarnet kan sit Ønske endnu ei fremstamme:

"Danmark, deilig Vang og Vænge
Lukt med Bølgen blaa"
Gid at i Dit Skjød vi længe
Glade leve maa!
Gode Børn, gamle Venner
Agter Stilling, ingen Fiender
O, hvad kan vi ønske mere efter fem og tyve Aar!

Edvard Collin.

28. Den 4de Octbre. 1811 – 1836

Mel.: "Mit fulde Glas og Sangens raske Toner"

Med fulde Glas og Sangens raske Toner
Vi synge vil en Brylups-Sang
Til Ære for den rareste blandt Koner
Og Herskeren af Joenstrup Vang
Og alle stemmer muntert i
Ved Drik og Sang gaae Ingen fri.

Et Quart-Aarhundred er for dem henrunden
Da de for Lidø Alter treen
Og begge har i dette ofte funden
At Tiden løber hurtigt hen!
Thi raade vi derfor hver Mand
At gifte sig saasnart han kan.

Et quart Snees Børn vi see om Bordet muret
En Jæger er, en anden Maler stor
En Datter, som er nylig confirmeret
En dito er et næsviist Noer
Den ældste Datter hun er rar
Og hun en prægtig mand sig har 1)

En lille Datter-Datter ogsaa møder
Din kleine Branco – med en Kind saa rund2)
Og Bedstefa'er og Bedstemoder støder
Paa Lighed – snart ved Næse, snart ved Mund I, 124
Hun nyder ikke Viin, ei Vand
Af Mælk hun drikke kan en Spand

Men hør, det kan sig vistnok ikke skikke
Vi sidde her og synge Halsen tør
Vi maa en Skaal for Brudeparret drikke
Med Hurrah som sig hør og hør
Ja, naar I faae Jert Bryllups-Guld
Vi skal os Alle drikke fuld.

Wm. Wanscher.

Ad. 1. see om Wegeners Børn p. 28

Ad 2. Wanschers ældste Datter Marie kaldtes som lille saaledes. Den Vise blev bragt ind til Bordet af Jens Bindesbøll klædt som Bondedreng.

29. *Ved samme Sølvbryllup*

Mel.: "Mit fulde Glas og Sangens raske Toner"

At skrive Vers, dertil har mange Villien
Men Evnen er ei altid stor
Den første kun har Een ud af Familien
Og han maa altid holde for.

Men naar han blot blandt Venner er
:/: Han Verdens Roes og Spot beleer.

#

Umilde Muset nægted' ham at have
Den ægte Pegasus paa Stald
Til Hverdagsbrug han Kjældermænd kun lave
Men kan ei naa til første Sahl
De lave Toner er hans Sag
:/: Men dem han synger og i dag

#

I dette Lag der findes skønne Stemmer
Sopran, Tenor og Alt og Bas
Men Alt imellem Toner jeg fornemmer
Som ikke ere ret tilpas
De skratte mere end end de bør
:/: Men alting jævnes kun med Smør

#

At vi skal vare os, er Værtens Villie
Det kan jeg paa hans Miner see
Det ligger jo engang i vor Familie
At synge, drikke og at lee
Sølvbryllupparret hædres bedst
:/: Ved Munterhed hos hver en Gjæst

#

Det Par har nu tilbagelagt en Vandring
Af fem og tyve Aar, vi veed
Vi kunde derfor bare til Fo
Randring
Nu snakke lidt om Kjærlighed.
De fleste kjende jo dens Magt
:/: Die Liebe hat uns [.....] gebracht!

#

Man siger vel, der er en Ø i Livet
Hvis rette Navn er Kjærlighed.
Men samme Mand har Stedet ei opgivet
Han veed nok ikke ret Besked.

I, 125

I, 126

Nei, Livet er en lille Ø
:/: I Kjærlighedens store Ø

#

Da I den ædle Viin ei have svigtet
I nøies vel med simpel Poisi
I see vel ei paaa Meningen i Digtet
Men meer paa Løierne deri.
Man mærker strax pa disse Vers
:/: At Visen ikke er af Hertz

Edvard Collin.

##

30. Den 26. November. *[Hidtil upubliceret]*

Mel.: "Vi Sømænd gjør ei mange Ord".

En Vise faaer Du her, jo, jo!
Saml bare dine Kræfter!
Saa skyde Alle efter
Mod Dig sig Skjæbnen sammensvor
Naar V[og..r] [h....] kan Du troe
For ret at ødelægge
Ja Huset selv, hvori Du boer
Kom ud af Gadens Række.

I, 127

#

Saasnart vi f[.....] noget Slet
I Norge det optraadte
Din ene Datter - hvilken Plet!
Til Norge med hun maatte
Den anden Datter fik det smalt
Man Digterlivet kjender
Den tredie, Ingeborg, hun faldt
I Politiets Hænder!

#

Louise, ja raab Vok og Vee!

Hun har sig hængt ved Linden
Og Dine Sønner, Du har tre,
Som udenfor, saa inden.
Jo, Skjæbnen har paa Dig gjort Kaal
Og har det gjort med Rette
Nu maa vi drikke Konens Skaal
"den arme Henriette"!

H.C. Andersen

31. *Den 6te Januar 1837.*

Mel.: "Hvis et godt Raad I følge vil".

Den som har gaaet i tredsindstyve Aar
Paa de to første nær, hvor han har krøbet,
Og dog paa raske Fødder staar
Han kan sige, hans Bene de er prøved'
Fader kan være veltilfreds
Med sine raske een og Treds.

I, 128

#

At være født den 6te Januar
Har han med tusind' Andre tilfælles
Men hvilke store Fortjenester han har
det var det, som her skulde fortælles.
Men da vi Alle veed Besked
Vi synge ei, hvad Alle veed.

#

Kunde jeg skrive en rigtig chanson
(Jeg som Skomager bli'er ved mine Læster.)
Vilde jeg huske de Ord af Fanchon
At vor Verden er et Orchester,
Jeg vilde skrive da en Sang
Til Verdens Accompagnement.

#

Hvis jeg en Musefælde havde sat

Fanged' jeg Andersens Muse, hvis jeg maatte
Muligt jeg gjorde det bedre som en Kat
Her hvor Musen er næsten en Rotte
Vi skulde sammenrotte os
Al Verdens Digtere til Trods.

#

Var der lidt mere Vittighed hos ham
Havde jeg hans, og han mine Gaver,
Skulde vi bringe Fader for Skam
Til at rødme, ved Gud, som en Papaver
Mueligt vi ogsaa fik en Vitz
Fra Husets Folk, Emil og Fritz.

I, 129

1)

#

Er Huset her ei, som det altid var?
Er Nogen flyttet, som her forhen boede?
Ja den næstældste Søn er væk, han var
Som bekjendt et fortræffeligt Hoe'de.
Dog er der Hov'der nok til Nød
Naar kun de lægges ret i Blød.

#

Ing'borg, hun driller Andersen hver Dag
Dertil Louise med en deilig Stemme
Adolph som bringer Tyv'rier for en Dag
Og Theodor, som aldrig er Hjemme
Lind, som af Vid er ganske fuld
Og Beauty, tro som prøvet Guld.

2)

#

Beauty er ei aldeles uden *Hank*
Hvorned Louise aldrig sig forsoner
Den er for gammel til nu at faa *Bank*
Den faar dog ei de tolv Millioner
Den giver kun sin Smerte Luft
Dens Liv er Toner nu og Duft!

x)

#

Wanscher han kommer nu sjældent mere her
Gaaer kun paa Børsen og tjener megen Banko

Hvor dog den Yngling kan være saa sær I, 130

Han lever kun for *Hanne* og for *Branco* 3)

Da maa jeg love *Severin* 4)

Naar bare han drak Brændevin!

#

Men vi i Aar maa ligesom i Fjor

Drikke en Skaal paa Faders Geburtsdag

(Bare jeg havde et riim paa dette Ord

Thi i Dag kan jeg dog ei bruge Torsdag)

Den som den bedst udbringe kan

Collin-Hakes Prisen vinder han! 5)

#

Edvard Collin

ad. 1. Emil Hornemann og Fritz Petzholdt.

ad. 2. see p. 84

ad. 3. See p. 124

ad. 4. Severin Bindesbøll.

ad. 5. Collin var den oprindelige Stifter af Selskabet til Hesteavlens fremme, der holdt Væddeløb, blandt Andet i Slagelse; senere oprettedes et Løb, som blev kaldet Collin-Hakes.

ad. x) see p. 132.

##

32. d. 6te Januar 1837

Mel.: Mesopotamisk Drikkevis.

Der staar en Borg tæt ved Hallandsaas

En halv Snees Skridt ind i Norgesgaden

Med Muur og Port med en gammel Laas,

Og tvende Søiler paa Bagfacaden I, 131

Og Trapper, alle med slidte Kanter

Som opslidte bleve af Suppicanter

Der tog paa Borg.

#

Lidt antiquarisk seer Borgen ud

Dog staaer den end trods sin høie Alder
"Men den, som staaer", huske Lovens Bud
At den seer til, at den ikke falder!"
Dog frygter ikke dens høie Alder
Jeg holder paa, at den ikke falder
Saa staaer den nok!

#

I Borgen boer der en lille Mand
Som høit rangerer, iblandt de Store
Men Gud skee Lov! af en fornem stand
Vi aldrig Præg hos den Lille spore!
For dem, som maa ham Conf'rentsraad kalde
Han er den Samme, som for os Alle:
En kjærlig Fa'er. –

#

Han blev ad usus publicos	1)
Sat til vor Stats Finants-Functioner	
Nu skal den Gamle ud af slaas	
For Kassens Tarv om de tolv Millioner	2)
Og Alle skjælv vi blot ved Tanken,	
I denne Sag gaaer det løs paa Banken!	
Slaas ikke med.	

#

Han ugageret Voluntair
Var i Theater-Directionen
Da var den ei upopulair
Da respecterede man Nationen
Nu kun Ballet og Ballet fremstilles
Og meer Ballet – indtil zuleztz der spilles
En stor Fallit!

I, 132

3)

#

Enhver, som kjender den lille Mand
Paa denne Dag vist en Bøn opsender
At han for Konge og Fædreland
For Viv og børn og hans mange Venner
Maa tidt opleve en Dag som denne

Og faa Visit af de Konger trende

4)

Som Fadder stod.

#

Arnesen

ad. 1. Collin blev 1803 Secretair ved Fonden ad usos publicos og var i denne Stilling indtil hans Søn Edvard kom ind i Finants Deputationen og fik den efter ham.

Ad. 2. 1836 blev han Medlem og 1837 formand for den Committe, der nedsattes til opgjørelse af Bankens og Finantsernes Mellemværende som især angik 12. Millioner Rbdr.

ad. 3. Som Theaterdirecteur tjente han uden Gage.

ad. 4. 6te Januar er Hellig 3 Konger.

##

33. Den 26. Nov. 1837 *[Hidtil upubliceret]*

I, 133

Mel.: Druen voxer paa vor Klode.

Denne Dag gav os jo meget
Meget ogsaa Dig den gav!
Om i sangen blev udpeget
Hvad Du fik, den Ting var brav.
:/: Du Presenter fik som faa
For et Aar Du er klædt paa. :/
Ja Ja vi.

[Der trommes ved hvert et Vers]

#

Fader gav Dig jo gardiner
Og en kjole frank og fri,
Mon Du læste i hans Miner
Der Betydning var deri?
:/: Kun solide Ting Du faaer
Selv solid i mange Aar :/:

#

Inger Beyer gav en Pose
Put Presenterne deri
Drewsen gav en deilig Rose
Poesi fra Politi;

:/: Hvis vi Rosen dufte vil
Harald gi'er at lugte til!
Ja! Ja; vi.
Sønnekonerne lod lave
Kapper Dig til Pragt og Ziir
Wanscher sendte Dig en Krave
Som er ikke af Papir
:/: Norge selv og Helsingøer
Hylded' Dig med en :/:

I, 134

#

Linds Present Du har in mente
Hvad den er, Du sagtens veed.
Du tør ganske dristigt vente
At Du faaer en Vittighed
:/: Hvis Du vil bevare den
Husk at Einar gav en Pen. :/:

#

Grethe Hansens Schawl er herligt
Forklæd'tøi gjør ogsaa Gavn
Valdemar og Jonna kjærligt
Stemple lod Dit ædle Navn
:/: Og vi Alle – Fru Collin
Denne Glædes Skaal er din! :/

#

Din er Skaalen, Din er Prisen
Og af Hjertet er den meent
Andersen har lavet Visen
Jonna, Valdemar skrev reent.
:/: Hver gjør efter Evners Maal
Vi – vi drikke stolt Din Skaal! :/:

H.C. Andersen

34. Den 6te Januar (1838?) [1838] [Skjerk, *HCA's Collinske Fødselsdagsviser*, 31] I, 135

Mel.: "Vift stolt paa Kodans Bølge."

Os aldrig glæden svigted'
Den sjette Januar
Selv Visen, som blev digtet
Geniets Stempel bar
Og denne, kan I gjætte
Hvor den fik Sjæl og Liv?
9e t var fra vores Jette
Vor Edwards smukke Viv.

#

Hun laa paa Sophapuden
Et Smil om Læben sad
Det gav hun Digterguden
Imod et deiligt Quad,
Et Quad, der dulmer Smerte
Et Quad for hvert et Bryst
Et til et Faderhjerter
Et Quad, der aander Lyst.

#

Dit Held staar just i Pragten
Du drak af Lykkens Kruus,
Din Gottlieb har jo Vagten
Hverdag foran sit Huus,
Din Edwards Held Du skatter
Det grumme godt vi saa
Hun løber ud, hans Datter
Før hun har lært at gaa.

#

Din Ingeborg saa herlig
I Lunet træder frem
For Efterslægten kjærlig
Hun passer sine Fem!
Louise let som Hinden
Saa puur og fiin og klar
Tilsmiler kjærligt Linden
Men mener kun sin Fa'er!

I, 136

#

Og saa den yngste Plante
Der skyder op saa stor,
Den vakkre, den galante,
Godtklædte Theodor.
Og saa Din egen Frue
Og vi – Du søde Fa'er!
En Fest er i vor Stue
Den sjette Januar!

##

H.C. Andersen.

35. *Ved Severin Bindebølls Afrejse til Nakskov.*

I, 137

i Slutningen af 1838 (hos Collin)

[Skjerk, HCA – *En rest
fra Drewsens visebog*, 11]

Mel.: "Jeg ønsker mig en yndig Viv."

Om Byen Nakskov gaaer det Ry
Theologien der erkjendes
Til Theologen Thuras By
Den bedste Theolog maae sendes
Man søgte ud, man sagte ind
Men ved Enhver slog Næsen Krølle
Kun een var efter Thuras Sind
Og den var – Bindebølle!

Og Nakskov vandt, men vi fik Sorg
Vi kan jo ei med Trithiof følge
Vi med den danske Ingeborg
Vil stirre efter ham paa Bølge
Vel ligger Lolland ganske nær
Men er man skildt fra sine Kjære
Selv en Snes Miil en Verden er
Man kan ei sammen være.

Tak for dit milde Broder-Sind
Bit kloge Ord, din lyse Tale
Tak, selv for Smilet paa din Kind.
Det kunde sært vor Sjæl husvale
Dog ingen Vemod ved vort Bord
Thi den ei giver Glæden Kræfter
Er Du først reist – ja tro vort Ord
Da Vemod kommer efter!

I, 138

Nu faaer Du baade Huus og Hjem
Dertil en lille geistlig Throne
Saa falder det saa ligefrem
At Du maa ogsaa ha' en Kone
Naturens Røst i Stort og Smaat
Fra Blomst og Blad, fra Rod og Grene
Er den, at det er ikke godt
At Mennesket er ene!

Vi ønske Dig en deilig Viv
Men en, som ogsaa vi kan lide
Vi ønske, kom igjen og bliv
I Kjøbenhavn her ved vor Side
Saa skal en bedre Sang Du faae
Den Bedre gjemmes til det Bedste
Farvel! Farvel! gid snart Du maae
Lidt meer end kun os gjæste!

H.C. Andersen

36. Ved samme Anledning (sammesteds)

I, 139

[Blyanttilføjelse:] **Ved Severin Bindesbølls Afreise til Nakskov 1838
(hos Collin).**

Mel.: "Kong Christian stod ved høien Mast."

Hr. Sever stod ved bredden Bord

I Skoledunst

Hans Blik det hamrede saa fast
At Guttens Dovenskab den brast
Og al Spektakel taug i Hast
Ved Severs Kunst.
Men Fuxen viste stadigt Mag
Mod disse stærke Blikkenslag
Omsonst!

#

Seveer gav Agt paa Slagets Brag
Nu er det Tid
Han slog paa Fuxen Slag i Slag
Saa Duxen følte paa sin Bag
Man hørte Classens Aandedrag
Ved Severs Id
Han lærte dem, hvordan med
Man lærer skrive danske Stiil
Ved Flid.

#

Saaledes han med Møie fik
Som det var bedst
De Unge bibragt bedre Skik
Og gav dem Smag for græsk Musik
Saa han til Rom og Frankrig gik
Saa blev han Præst
Niels Hjulmand tømrede en Vogn
Paa den han kørte til sit Sogn
Men ak! den knak!

I, 140

#

Seveer gav Agt paa Havets Brag
Det sagde: Bom!
Han holdt sig fast i Kudskens Slag
– Men det er nu en anden Sag –
Kortsagt, han endelig til Nak-
skov Kjøbstad kom.
Der vil han finde Fryd og Ro

Og snart han vist vil sætte Bo
 Drrrdummm
 #
 Vel Mangen fik sin Præstedragt
 Ved Protection
 Seveer han kom til Roes og Magt
 Skjøndt ei af danskens Vei, som sagt
 Hans Evner ene ham har har bragt
 En god Caution
 I Nakskov lyner Severin
 Skjænk i, og sluk hans Ild med Viin
 Skjænk i!
 #

Edvard Collin

Denne vise er en Parodi paa en Sang af Oehlenschläger til Thorvaldsen

##

37. *Ved samme Lejlighed (sjungen hos os)*

I, 141

Mel.: af Ungdom og Galskab

Hvis et godt Raad Du følge vil
 Drik Severin, før Du til Lolland drager
 Det er ei sagt, at hvor Du kommer til
 Du kan faae netop det, som Dig smager
 Munterhed brug da som Medicin
 I Mangel af et godt Glas Viin.

For Præstestand Du føler meget Kald
 Men Du har følt paa lovlige mange Kalde 1)
 Dog vi vil ikke bryde os om Tal
 Naar det blot var det bedste af dem Alle
 Men husk, at Kalv kan blive Ko
 Og Koen den kan kælte jo!

Sagtens er Kaldet ikke meget stort
Større var bedre, men lidt er ei saa daarligt,
For en garcon det gaaer som det var smurt
Naar man har henvend tusind Daler aarligt
Slaaer det ei til, maa man sætte Tæring efter Tæ
ring - det Vers var Bæ!

Naar man i Amsterdam vil sætte Bo
Saa er det rigtigst at leve paa hollandsk
Naar man i Nakskov slaaer sig til Ro
Er det raadeligst at leve paa Lollandsk
I Lolland faaer man ei hollandsk Ost
I Holland leer man ad lollandsk Kost.

I, 142

Naboen har det ei engang saa godt
Thi som bekjendt saa er det just paa Falster
At kun med Klunker man leve kan lidt flot
Og desuden med de velbekjendte Qvalster
Dog med en god Samvittighed
Kan ogssa saadant glide ned.

Det er forresten mærkeligt, hvordan
Publicum, da det erfarede af "Dagen"
Dit noget sene, men gode Avancement
Viiste megen Interesse for Sagen
Ja selv i corps diplomatique
Man kjendte Sagen paa en Prik.

Forrige Dag, jeg mødte en vis
Charges d'Affaires - jeg troer han hedder Daschkow
Han sagde just, idet han tog en Priis:
"Er det sandt, at Severin har faaet Nakskov?"
Mueligt at Du har drukket Dus
Med ham dengang Du og var Rus.

Men da Du nu forlader denne Kreds

Er det nødvendigt, Du faaer Dig en Kone
For at vi kunne finde Dig tilfreds
Naar vi gjæste Dig udi Lollands Zone
Vi komme snart, o Bindesbøll!
Drik da vor Skaal i hendes Øl!

I, 143

Edvard Collin

1. Det vakte megen Forundring, at en saa udmærket Theolog, som Severin Bindesbøll (: med agregie til Examen) forgjæves søgte mange Præstekald, før han endelig blev Præst i Nakskov; hvad der imidlertid i næstsidste Vers siges om den russiske charge d'aff. D. er naturligviis kun opfundet for Rimets og Ordspillets Skyld.

38. Den 6te Januar 1839. [Skjerk, *HCA's Collinske Fødselsdagsviser*, 33]

Et Hjem.

Mel.: "Danmark deilig Vang og Vænge".

Danmark deilig Vang og Vænge,
Her er smukt og godt!
Er end Vintrene lidt strænge,
Efteraaret raat,
Gaderne tilbørligt sølet,
Folket selv endeel forkjølet,
Det man meget snart kan glemme,
Er der hjemligt hjemme!

#

Gid at Alle eie maatte
Sligt et Hjem, som her
Det er meer end Marmorslotte
Under Palmetræer!
Bedre Himmelegn ei gives
End hvor Glædens Frugttræ trives,
Her déts rige Gren sig hælder
Ned fra Quist til Kjælder.

#

I, 144

Her er Manden, som gjør hjemmet!
Han har Sydens Ild.
Landets Gavn han altid fremmed'
Klog han er som mild.
Kun med ham kan Hjemmet trives,
Ja, den Lykke, som Dig gives Deler,
Du med Hjemmets Kjære,
Evig Tak Dig være!

#

Dronningens Geburtsdags-Vise
Har et dobbelt Meed,
Du den ældste Datter prise
Samme Tid og Sted.
Her gjentages dette atter,
Stødt sig har den ældste Datter
Gid da, nu med Vers vi møde,
Aldrig hun sig støde!

#

Hjemmet her med Gaard og Have,
Er med Gitter luk't,
Juble tør vi reent af Lave'

Paa vor glade Flugt!
Ei det høres ud paa Gaden,
Hørtes det, stor var ei Skaden,
Hurraraab sig vilde hæve:
"Faderen han leve!"

I, 145

H.C. Andersen

#

39. Den 28. August 1839 ved Hjemkomsten fra Ems

Mel.: "Komm lieber Mai."

Da Heldgudinden Aaret
Stod klædt i Lysegrønt

Med friske Løv i Haaret
Med Blomsten dufted' skjønt

Da Kløv'ren stod paa Enge
Og alting smilte glad
Da rev sig fra vort Vænge
Et kjært Trekløverblad

Da fløi det ned mod Syden
At modnes bedre der
Og samle Kraft for siden
At trives bedre her.

Den tid var lang og gjerne
De havde fløiet hjem
Thi deres Hjemstavns Stjerne
Stod altid Lys for dem

I, 146

Naar Heldgudinden Aaret
Staaer klædt i falmet Grønt
Med gulnet Løv i Haaret
Og intet dufter skjønt.

Naar man faaer kolde Dage
Man smiler sjeldent glad
Men vi har faaet tilbage
Vort kjære Kløverblad

Her Mange er tilstede
Som føle hver især
At her er Grund til Glæde
Og at den nu er her.

Paa Sundhed har det *brøstet*
Her i vort kjære Bo
Men nu er Sundhed *føslet*

Det haabe vi med Tro.

Men hvem er det som svigter
Ved denne Glædesfest
Har sig den lange Digter
Sat paa den høie Hest?

I, 147

Han kan ei være Basen
Derfor han flyer fra os
Og skummende Pegasen
Maa lide ved hans Trods.

Han vilde spille Solo
Thi det er just hans Liv
Bestemt han raabte: "nolo"
Dengang jeg sagde: "Bliv!"

Han reiste uden Naade
Men stor i al sin Vei
Han stamper imod Braadde
I Thorvalds Atelier 1)

Trekløvret er nu hjemme
Begavet hver med Sit
En med en luttret Stemme 2)
See, Ingeborg, det er Dit.

Louise, fuld af Ondskab
Mod fremmed Kunst og Smag
Og Adolph, rig paa Kundskab
Om mangel vigtig Sag.

Forinden vi nu ende
Saa drik og lee med Vægt
Og Skaal for vore tvende
Kløverdamer og Kløverknægt.

I, 148

At skilles ad som Venner
Og uden at ha'e leet
"Det jeg frit bekjender" 3)
Har jeg aldrig seet.

Edvard Collin

Paa Grund af min Kones fleeraarige Sygelighed, der paa dette Tidspunkt befrygtedes at ville antage en farlig Charakteer besøgte hun efter Lægernes Raad Badet Ems, ledsaget af sin Søster Louise og mig, og gennemgik der Brønd- og Badecuren. Der levede vi mest sammen med Professor Heiberg og Frue, med hvem vi boede i samme Hotel; med det samme gjorde vi Rhintouren og en Udflugt i Hartzbjergene. Hjemkomsten gav Anledningen til ovenstaaende Vise. See p. 156.

ad.1. H.C. Andersen var taget til Nysø, hvor Baronesse Stampe havde indrettet et Atelier for Thorvaldsen

ad.2. Min Kones Onde havde dengang meest sit Sæde i Halsen saa at Strubetæring befrygtedes. Derved mistede hun tildeels sin Syngestemme og selv hendes Tale blev stundom noget hæs; i den senere Tid viste det sig, at hendes Sygdom var Neuralgi.

ad.3. efter Grundtvig fra hans Tale til Thorvaldsen x) skal udtales med Accent paa hans [...]; og var som saadan et staaende Talemaade her i Huset.

40. Ved Emil Hornemanns (Rejse) til Paris i 1839. [Skjerk, HCA – En rest af Drewsens visebog, 14]

Mel.: "Hr. Peder kasted' Runer"

I fremmed Land er meget Stort og Herligt,

Dog Hjemmet smiler anderledes kjærligt,

Her leve vore Kjære,

Her har vi græt og leet,

Her ville helst vi være,

Har vi alt Andet seet!

Mod Paris er Kjøbenhavn kun ringe,

Ude, vil blandt Navne lifligt klinge:

Kjøbenhavn!

#

Ja Du bliver os en Ven og Broder,

Du bragte Trøst til Søster og til Moder.

Paa Sygeleiet kjendte

Vi Dig, som bedst Du var

Fra Frygt Du Tanken vendte,

Dit Øie Trøst frembar.

Broder, Tak! Du mildnede vor Smerte!

Broder! Ja, det er Du i vort Hjerte,

Broder kjær!

#

En Sang maa til, idet vi Skaalen drikke,

Vi ville synge glad! Men kan det ikke.

Og dog har vi det prøvet

I, 150

At ret den skulde kunde gaae;

Emil! Vi er bedrøvet,

Fordi vi skilles maae.

Nu Farvel! gid at Du glad gjenfavne

Fader, Søstre, Venner, søde Navne.

Nu Farvel!

H.C. Andersen

##

41. Til samme Anledning (hos os)

[Tekst offentliggjort

19. dec. 1854; BFN670]

Vor Ven reiser til Paris.

Mel.: "Jeg er et Søndagsbarn".

Hør Venners Stemme, drik og spiis!

Thi snart saa er Du i Paris,

Og nyder der, ja Gud ved hvad,

Men det er ei den danske Mad!

Paa Boulevarden skal Du gaae

Gud give at vi saa derpaa!

I Omnibus og i Kuku

Hvo er saa Lystig vel som Du!

Du oversættes skal paa Fransk,
Originalen er dog dansk,
Dit Træk med Hovedet, dit Smil
Nei aldrig glemmes det, Emil!

I, 151

Skjøndt Hjertet sidder lidt paa tværs,
Skal Visen aande kun Humourt
Igennem Taarer kan man lee,
Farvel! Farvel! Det bedste skee!

H.C. Andersen

##

42. Den 26 November 1839 *[Hidtil upubliceret]*

Mel.: "Hr. Peder kasted' Runer".

Hver Aarstid bringer sine bedste Goder,
De skjænkes Jorden, hun har Navnet Moder;
Med Blomsten Vaaren kommer,
Og Sommeren med Korn!
Den skønne Eftersommer
Har Frugt i Fyldehorn!
Vintren selv gaaer ned fra Luftens Haller
Smykker Moder Jord med Iis-Crystaller,
Hver gjør sit!

#

Hvad! Skulde vi, der er oplyste Poder,
Vel være mindre kjærlig mod vor Moder ?
Hun er lidt meer, end Jorden
Og vi lidt meer end Luft,
Frit Væsen er man vorden
Med Villie og Fornuft!

I, 152

Blomster, Korn og Frugt vi bruge ikke,
Kjoletøi og Kraver bedst sig skikke,
Kappebaand!

#

De bleve bragt, de lagdes paa Claveret,
Med Chocolate blev Enhver tracteret,
Og Moder stod og neiet,
Halv skjælnsk, halv jomfrurød,
Den bedste Witz, Lind eied'
Som Fest-Kanonskud lød.

Lig en Huusalf syslede Louise,
Theodor var deilig til at spise,
Tekla med! 1)

#

Vi fra hvert Land paa Jorden har forskrevet,
Den største Digter, som paa Stedet leved'
En Sang de hver leverte,
Kun een vandt Æreslod;
Thi Molbech confererte
Tog den som mangled' Jod.

En chinesisk Vise skal Du høre,
Den blev valgt, den kan snart Hjertet røre,
Hør nu til!

#

Kianku, tsiangsie Møker thi tibutsius
Collin, Cottin, Cotteia Pa-Confutsius
Man vel maa raabe: eia!
Den Vise, den er god
Collin, Cottin, Cotteia
Det var det, jeg forstod.

I, 155

Ærligt talt, her gjør ei Ordet Sagen
Du foretaaer, vi hylde Dig og Dagen
Moders Skaal!

H.C. Andersen

ad. 1. en udmærket smuk engelsk Hund, Theodor havde.

43. Den 6.te Januar 18 ? [1841]

[Hidtil upubliceret]

Mel.: "At kjøre Vand og kjøre Ved."

Da Aaret kom til sine Fem,
Det gjorde sjette Dagen Ære,
Det sagde: Jeg skal nu vise dem,
Hvad herligt jeg dem vil forære.
Ei røde Roser kun og Øine blaa,
Nei Noget, som langt mere skattes maa.

See, en Collin

Jette! Det er din,

Dog vores med og hele Landets!

#

I Glasset funkler den røde Viin,
Og Glæden funkler i vort Øie.
Her er en Latter; – ja her er Grin,
Dog Grinet giver norske Boye. 1)
De røde Roser og de Øine blaa,
De bede, om de ikke klinke maae,
Her er topfuldt Maal,
Det er Faders Skaal.
Gid mange Aar vi maae den drikke!

H.C. Andersen

ad. 1. Theodor Boye var da hos Collins

44. Den 25. November 1840

I, 154

(: Linds og Louise Collins Bryllupsdag :)

Mel.: "Hvor saare lidet vil der til."

At synge til en Glædesfest
Man altid gjerne vilde
Men Sangen klinger allerbedst
Dog til et Bryllupsgilde
Alt Amor quæder – det er sandt! –
Men Hymen er Stadsmusikant;

Og han besjæler hver en Gæst
Af Venskabs rene Kilde.

At givte Datter, Søster bort
Gjør Folk sædvanlig glade
Maa Bruden end med Manden fort
Og elskte Kreds fotlade
Men Glæden faaer langt større Liv
Naar Manden bliver hos sin Viv
Hvor hun i barnlig Tidsfordriv
Sad under Hyttens Blade.

Der staaer et Huus i Kjøbenhavn
Hvis Muur med Gaden strider
Det fører en Ministers Navn
Fra Byens ældre Tider
Som Lyststed det paa Landet laa
Og skjønt kun Hallerne var smaae
Var vel paa Gjæster intet Savn
Hvad jo den Store lider.

Da Volden blev om Huset lagt
Da vakte Næringssorger
Da svandt den adelige Pragt
Da boede der en Borger
Men Manden fik en Søn, saa kjær
Som blev vel en Minister værd:
Vor elskte Fader fødtes her,
Til Fryd for hver en Borger!

I, 155

Og hvor hans unge Liv forsvandt
Hvor modnet blev den vise
Ham nær, i Byens samme Kant
Der boer nu hans Louise
Og elskte Moders travle Gang
Alt [...] i sin Louise sang

Thi vor Louise elskes her
Som Digterens Louise.

Og med et glad og henrykt Sind
Vi ønske hende Lykke!
Gid Lang Tid hun sin ædle *Lind*
Trofast til Barmen trykke.
Og Huset staae - et muligt Læ
Som skyggefulde *Lindetræ*
Og dem – med Børn paa Skjød og Knæ
Husvale med sin Skygge!

A. Oehlenschläger.

Denne Sang blev sjunget ved Bryllupsgildet hos Collin; hvilket stod i den nye Gaard i Amaliegaden; Lind og Louise opslog deres Bopæl i Collins Værelser i den gamle Gaard i Bredgaden
see p. 12.

45. Den 25. November 1840

I, 156

Mel.: "Danmark deiligst Vang og Vænge."

Hæv Dig, Sangens muntre Tone
Hæv Dig fra vort Bryst!
Slyng Dig om en Brudekrone
Med din glade Røst!
Kling for tvende nylig Gifte
Som naar Aftenlufte vifte
Som naar Emservande trille
Gjennem Krähnchens Kilde! 1)

Ei idag, forknyt i Aanden
Gaaer vor Frøken Brud
Med sit gule Glas i Haanden
Taus til Kilden ud
Mens hun paa det Fjerne tænker
Og sit Blik til Jorden sænker

Og et Suk fra Hjertet sender
Til de fjerne Venner.

Ei idag vor Brudgom vanker
Eensom og forladt
Plager sig med Længselstanker
Baade Dag og Nat
Hvad sig søgte, har sig fundet
Kjærlighed har Seiren vundet
Dem, som skiltes i det Fjerne
Samler Festens Stjerne.

Og Forældre, Slægt og Venner
Sidde her idag
Brødre, Søstre, kjære Frænder
Smykke dette Lag
Og i Emservand man ikke
Brudeparrets Skaal vil drikke
Purpurfarvet Drue blinker
Og til Glæden vinker.

I, 157

For de tvende Glasset tømmer
Til den dybe Bund!
Hvad af Lykke Jorden drømmer
Krandse denne Stund!
Baandet, som idag blev knyttet
Skal, af Himlens Magt beskyttet
Binde til sit Rosensmykke
Fjerne Dages Lykke

J. L. Heiberg

Ligeledes sjungen ved Bryllupsgildet hos Collins.

ad. 1. see p. 148. Krähnchen heed den Kilde ved Badet Ems, hvoraf min Kone daglig drak; enhver Brøndgjæst var selv forsynet med sit Glas, hvormed han vandrede til Kilden. Louise, som ogsaa drak med af den, havde et guult.

46. Den 25. November 1840

Mel.: "Lad den skrantende Magister."

Tiden er, det vil man vide
Ligegyldig, kald ham Iis
Kun det Faste, det Solide
Er i Vælten, er i Priis
Og med Glæden, som der menes
Er det grumme snart forbi
I Besparelser forstenes
Livets Lyst og Poesi

I, 158

Men til Lykke ruller Kloden
Accurat endnu som før
Glæden, var den ei paa Moden
Let sig aabned' selv en Dør
Er det sandt, at Tiden tærsker
Som en Træl for Brød, da mærk:
Alt det Herliges Behersker
Er endnu som fordum stærk.

Han, der byder her paa Jorden
Ham, der bød i Guders Sal
Han, der standsed' Jonis Torden
Han, der Ares' Vaaben stjal
Han, der røved' Hermes Vinger
- Dog, hvo har hans Under talt? –
Amor, Amor, som betvinger
Han endnu behersker Alt!

I hans Rige *sparer* ikke
Det er her en vigtig Post

Sagte Suk og ømme Blikke
Er for ham en daglig Kost

Efter Hjertens Lyst man drømmer
Naar man er hos ham til Gjæst
Og til Brystet Længsler strømmer
Ved hans rigtbesatte Pest.

I, 159

O lyksalig den, der kaares
Til et Maal for Gudens Piil!
O, lyksalig den, der saares
Ved hans Høitid af et Smiil!
Der, hvor Amors Pile huse
Springe Glædens Roser ud
Den forstenede Medusa
Flygter for den glade Gud.

Her ved denne Fest, der feires
Elskte Par her Eders Held
Midt iblandt os Guden leires
Her han er med Ret og Skjæl
Eders Fremtid at betrygge
Slog han ned i Eders Bryst
Og vor Bøn for Eders Lykke
Den istemme han med Lyst.

Hør, hvor han i Sangen sukker!
See, han smiler fra sin Plads!
Hør, hvor han i Vinen klukker
Mens vi fylde hver vort Glas
Og for Eder, der besjælte
Af hans Guddom, lød hans Bud
Han med os, o nys Formælte!
Bringer høit et Vivant ud!

Henrik Hertz

Ligeledes sjungen ved Bryllupsgildet hos Collins.

47. Den 25de November 1840

[XII520/BFN392]

I, 160

Mel.: "Danmark deiligst Vang og Vænge".

Der omtrent hvor Gaden ender,
Gaden bred og dansk,
Du den gamle Gaard vist kjender,
Bygget op fra spansk,
Medens Nytorv var Naturen.
- Gaarden, indelukt af Muren,
Med Altan og Træ, jo ganske
Tyder paa det spanske!

#

Døttre voxte op derinde,
Beilere man saa;
Hver tog sin, nu var at finde
Een kun, een som faa!
Hun, den yngste blandt dem alle,
Ret en Fylgie fra Valhalle
Dog langt meer, ei en Gudinde,
O, en jordisk Quinde!

#

Det er hende, Sangen klinger;
Søstrene, jo, jo!
De fløi bort, som bar de Vinger,
Hun blev Huset tro!
Hvor hun fandt sin Barndoms Lykke,
Der hun helst vil boe og bygge;
Slægten ved den yngste Datter
Kaarer Huset atter.

Vel drag ind i Fædrehuset,
I har Maalet naaet!
Vinden har i Træet suset

I, 161

Og om Lykke spaaet;
Gud til den sin Naade lægger,
Gud velsigne Eder begge.
Gud vi som lyksalig prise
Lind og vor Louise!

H.C. Andersen

##

Ogsaa sjunget ved Bryllupsgildet hos Collin.

##

48. Til Louise Lind Fra hendes Brødre

Egen Melodi af Hartmann

O Du, der knyttet fast de Baand
Som kjærligt bandt os til hverandre
O Du, hvem som en kjærlig Aand
Vi alt som Børn saae blandt os vandre
Før Du fra Faders Hjem bortgaaer
At skabe Lykke i dit eget
Dvæl først ved de forsvundne Aar
Og ved den Tid, der nu er veget.

Ved Dig hver Pryd blev dobbelt stor
Og hver en Sorg ved Lig blev mindre,
Og mere skjøn Guds skønne Jord
Og mere Luttret blev vort Indre!
Du lokked Smil om Moders Mund
Og glatted muligt Faders Pande
Og lange Aar blev til et Blund
En salig Drøm fra bedre Lande!

Drag hen med Gud! Følg med din Ven

I, 162

Og aad din Himmel i hans Hjerte!
Byg der et Paradiis igjen
Hvor ei er Sorg, ei Savn og Smerte
Men naar vi lide ved vort Savn
Og trættes af den tomme Vrimmel
Saa tye vi atter til Din Favn
Saa luk os atter i din Himmel!

H. P. Holst.

Sjungen paa Bryllupsdagen af hendes tre Brødre, da hun drog til sit eget Huus.

**49. Den 2den December 1840 ved Selskabet hos Edvard Collin
for de Nygifte.**

Mel.: "Bertrands Afskedssang"

Det var den fem og tyvende November
At vi var samlede saa glad i Hu
Den sidste Gang, vi aad og drak som Kjæmper
Saa vi er næsten mæt deraf endnu
Derfor vi har lidt kogt kun og lidt steget
Lidt Fisk og Viin og Brød beværtes med
Det smager godt og koster ikke meget
Og saa er det jo her paa rette Sted.

I, 163

Men naar man ei just meget faar at spise
Hvorledes skal da Tiden vel gaa hen?
Ih jo i man synger en udmærket Vise
Af en og anden anseet Digters Pen
Man sagtens finde kan en anden Digter
Men gode Viser faaer man ei derfra
Af lutter Poesi tidt Lunet svingter
Og Lune er det netop vi vil ha'e.

Men Lunet kan man ikke altid vække

Det er som Hesten, det maa puste lidt
Det er som The, det maa ha'e Tid at trække
Det er som Mælk, det ei kan skummes tidt.
Derfor da vi kom til Familie Skjalden
Den største Digter udi Skandinav
Saa sagde han, vi maatte nøi's med Vallen
Thi Fløden var for lang Tid skummed af.

Vi bede hver af dem betænke rigtigt
Om man af Bryllup Stof til Spøg kan ha'e
Thi dette Skridt er overmaade vigtigt
Men derfor just ei til at grine af.
Naar sin Mandinde Manden Elskov lover
For hele Livet, det er ikke lidt
Saa derfor er det bedst, vi nu gaae over
Til en Betragtning af førnævnte Skridt.

I, 164

De to, som nu vil Banen sammen vandre
Boe i et Hus, som man har sagt er spansk
De holde grumme meget af hverandre
Skjøndt dette Udtryk ei er rigtig dansk.
Thi som bekjendt, det skulde hed't "hinanden"
Men kort sagt: Manden, han er Ayditeur
Og hun, som er udmærket med Forstanden
Og ved sin Godhed, hun var Frøken før.

Let Huus, hvor disse tvende boe og bygge
I mange Aar Familiens Sæde er
Let maa vel nærmest regnes til de stygge
Men er for os af uskatterlig Værd
Let er en Borg, alt uden Grav og Volde
Et fredeligt og ubefæstet Slot
som uden Hjælp af Landser eller Skjolde
I lang Tid gjemte vor Familie godt

Ei, gamle Borg! din Latter dig forlader

Hun vender hjem alt med fornøiet Sind
Til dine velbekjendte skraa Facader
Til dine gamle, møre Trappetrin
Til vores gamle lave Dagligstue
Hvor hvert et Sted, hver Plet, hvorpaa vi staar
Hvert Søm i Gulvet, ja hver lille Flue
Fremkalder Minder fra vor Barndomsaar.

I, 165

Hvad er al Verdens gyldne Keisersale
Med store Gæstebud med Paukers Klang
Mod vores hyggelige lille Svale
Hvor vi har leget "Fremme" mangen Gang.
O, skønne Tid" o glæderige Dage!
Du Hjemmets skyfri Himmel! Straal igjen
For hende, som til Dig nu gaaer tilbage
At dele Barndomshjemmet med en Ven!

Saa lad os skønne paa vor vundne Lykke
Og vise Glæden paa vor vante Viis.
Hvad gjør det vel os om Murene er stygge
Naar indenfor der er et Paradiis?
Nu Skaal for Auditeur og Auditrice!
Luk Hjertet op og lader Glæden ind!
Vi synge jo: til Lykke for Louise
Og for Christopher Berendt Vilken Lind!

Edvard Collin

50. Den 25de November den 6te December 1840

I, 166

(hos Wanscher)

Mel.: "Der staaer et Træ udi min Faders Gaard."

Naar Møen trofast rækker Svenden Haand
En mulig Stjerne er tilstæde
Den smiler kjærligt til det søde Baand

Og vier det til Fryd og Glæde
Det er som hele Verden sukked ømt
Nu klart for Øie staar hvad før var drømt
Roser fremgroer
Trindt om paa Jord
Og Himlens Fugle lifligt quæde.

Vel Egen stolt og strunk i Skoven staaer
Og skuer ned til Blomsterstimlen
Og hvisker sagtens om de hundred Aar
Den stod – og naaede dog ei til Himlen
Men Elskovs Rose,skjøndt saa spæd og fiin
Saa mild som Mælk,og vel saa stærk som Viin
Aldrig forgaaer!
Høit op den naaer
Og dufter over Stjernevimlen. –

Du unge Frue i lænk Dig rigtigt om
Er her paa Jord ei godt at være?
Du unge Huusbond!
Fæld nu ret Din Dom: Er Vandringsbyrden tung at bære?
Ak, nei! Den bliver jo saa let som Fjer
Hvor fire Hænder og to Hjerter bær'
Hvor bedsk og sødt
Hvor haardt og blødt
Man deler med sin Hjerteskjære.

I, 167

O, nyd da freidigt Livets friske Vaar!
Lyt til, hvor Glædens Harper runge;
Og pluk til Keandse her de hvide Haar
Mens Haugens Blomster end er unge;
Naar Sneen falder da og Stormen stærk
Begynder trindt om Jer sit vilde Værk
Da kan I To
Trygge og Croe
Med Fryd om Vaarens Solglim sjunge.

Thi ak! Vel tusind Blomster maa som Støv
 Paa striden Strøm til Havet vandre
 Men aldrig falmer dog det Myrtheløv
 Som I har plukket med hverandre;
 Thi Stjernen, som saa klar og reen oprandt
 Da Eders Hjerter Gaadens Løsning fandt
 Trofast vil staa
 Vagt paa det Blaa
 Og tindre til en sildig Aften!

Christian Winther

51. Den 6^e December 1840

I, 168

(hos Wanscher)

Mel.: "Hvis et godt Raad I følge vil."

Da vi var samlet hos Edvard sidste Gang
 Med vore Digtere vi sagde nogle Finter
 Men vi er omvendte af den sidste Sang
 Og vi be'e om Forladelse Christian Winther 1)
 Ynde og Vid klang fra din Mund
 Et Træsnit, o saa blød og rund!

Fjern Dig nu kun et Øieblik herfra
 Sangens Gudinde, skinnende
 Det som nu kommer, det holder Du ei af
 Og derfor er det bedst vi er ene
 Vor Skjemt er Musen ikke huld
 Hun flygter i et Musehul. –

Nu er hun væki Værsgo gener Jer ei
 Alvor og Sorger vi bringe nu til Graven
 Op da Begeistring, Du maa ei gaae din Vei
 Hvor Du findes i Hov'det eller Maven

Fyld vore Hjerter med din Viin
Som Værten fylder os med sin. –

Thi her er atter Gæstebud for dem
Som ganske nyligt bleve copulerte
For deres Skyld der spises nu med Klem
Det er svært, hvor de blive feterte.
Saa det vist gaar det hele Aar Familien er meget stor.
Al Slags Opmærksomhed mod dette Par
Folket har viist, men ingen dog saa stærk som

I, 169

Kongens Theater, som Bryllupsaft'nen har
Givet "Bruden"; hvor fiint og hvor opmærksomt
Bruden gjør megen Lykke her
Den Dag gefaldt hun os især.
Værten er og opmærksom paa sin Viis
Stuen er ryddet for alskens Papirer

Ellers man seer næsten intet uden Riis
Som er fælt at see paa, naar man svirer
Her hvor at Disken staar paatværs
Der sidde vi og gjør Commers 2)
Det gamle Huus – nei hør nu er jeg træet
Jeg troer det Huus gjør mig Hovedet kruset

Man kan jo knap faae Tid at blive mæt
Førend strax der skal snakkes om Huset
Huset er godt, lad det kun staa
Det la'er sig ei saa let gennemgaa. –

Aftalen er da i Aften: Huus forbi
Klokken er mange, nu maa vi til at drikke
Dog ei for meget, thi her er ei Logie
For de Gjester, som nødes til at ligge
Istemmer da et muligt Skraal
For vor, Commers – Collegiets Skaal.

I, 170

ad. 1. Denne Sang blev sjunget bagefter den foregaaende af Chr. Winther.

Ad. 2. Ved dette Gilde hos Wanscher sadde vi til Bords i hans Boutik. Væggene vare beklædte med couleurt Papir, saa at Hylder ne vare skjulte, og Skilderier vare hængt paa dem, Bordet dannedes tildels af Disken. De to sidste Linier af dette Vers bleve mange Gange gjentagne, ledsagede af Trommen paa Disken.

52. *Til Linds og Louise Collins Bryllup.*

(sjungen hos os)

Mel.: "Hvi rase I saa vore Fædre".

Hvordan skal vi faae os en Vise
Ret efter vor Lyst og vort Sind
Som værdigt besynger Louise
Og hendes høitelskede Lind?
De store Propheter, de fire
Har alt jo levert Contingent
De ogsaa har rørt deres Lire
Som er af de tolv lidt bevendt.

Hvert Indfald, som fandtes blev taget
Hvordan skal man finde paa fleer?
Man bli'er til Gjntagelsen jaget
Om Lindetræ, Spanskhuus og meer
Selv Fluerne paa dettes Vægge
Tog Edvard som pant og som grant
At Spanske-Fluer ei meer vil trække
Paa os, som til Træk er saa vant -

I, 171

For Spansk-Vind vi os da betakke
Naar ei Madam Otto den gjør 1)
Men siden om Spansk vi dog snakke
Tilraade Dig, Lind I vi dog bør:
Gjør Hoserne blot ikke grønne
For Frölich, som under Lig boer 2)

Thi Spansk-grønne Klæ'er er uskjønne
Paa dem er ei Afsætning stor.

La ei meer om Lind er at sige
Vil vi til Louise gaae hen
For stærkt vilde Blodet dog stige
I Kinderne paa vores Ven
Hvis Alt vi nu vilde berette
Om Ynde, Forstand hos Fru Lind
Herpaa kan vi skrige os trætte
Thi trykt vil det fylde et Bind.

Saaledes er alt da forgjeves! I, 172
En Vise bli'er ikke levert.
Den Ulempe kan ikke hæves
Men det er jo dog reent forkeert!
Vi bede derfor vore Gjæster
At tage belevent tiltak'
At vi efter saamange Fester
Istedetfor Sang kun gi'er Snak! 3)

Adolph Drewsen

ad. 1. og 2. I Stueetagen i den gamle Gaard var Madam Ottos Conditorboutik og Frölichs Hosekramhandel.
ad. 3. dengang havde vi opgivet Haab om, at faae Edvard til at skrive en Vise for os – og en Vise maatte vi have, derfor blev denne til.

53. Til samme Bryllup, (sjungen hos os)

Mel.: "Lad en skrantende Magister".

Ak at nogle her ved Bordet
Mangle af den faste Stok
Har da Skjæbnen reent forsvoret
Sig mod vores gamle Flok? [Blyanttilføjelse; se notat: I, 22]
Nuomstunder uden Ende!

Samles vi til Bryllupsfest
Og saa mangle just de tvende
Hver for sig en stadig Gjest.

Ligesom vor Fest begyndte
Glædes-Vimplen sad paa Mast
Andersen til Rom sig skyndte
Men hvorfor da saadan Hast?
Rom gaaer ikke bort fra Kloden
Thi hvor den for Tiden staaer
Der, saavidt jeg mindes stod'en
Alt for nogle tusind Aar.

I, 173

Sig fra sine Venner snige
Midt i Glæden er ei smukt
Ei engang hans "Maurerpige"
Standse hans raske Flugt
Han fløi, døv mod hendes Klynken
Som et Skud af et Gevær
Da han standse i München
Første Gang han trak sit Veir

Naar han der sit Veir har trukket
Vil han aande Sydens Luft
Naar han baiersk Øl har drukket
Vil han nyde Vinens Duft
Naar hans Hjerte da ei trænges
Meer af Nordens Luft, hvad saa?
Saa vil han nok sagtens længes
Efter atter her at staae.

Og den Anden, som vi savne
Er naturligviis Emil
Dog han reiser for at gavne
Flyer til Hjemmet som en Piil
Men den samme Fart, som Ander

I, 174

sen nu flyver bort derfra
Han vil see et Hjem, hvor han er
Det er det, det kommer af.

Hvor han er i Verdens Zoner
I Berlin, Paris og Rom
Lyde stedse Hjemmets Toner
Dem han altid taler om
Paa Comoedie, i Boutike
Lyder stedse samme Stræng
Selv naar han er i Cliniker
Hos den store Dupuytren.

Han med Post fra Turn-Taxis
Gjennem Tyskland vender Hjem
For at la'e sin gamle Praxis
Sine Venner see igjen
Patienterne de hænger
Ved ham, det er vist og sandt.
Skjøndt at de i Doctor Fenger
Megetgodt Erstatning fandt.

Derfor er det her ved Borde
At vi savne disse to;
Men os selv vi Uret gjorde
Om vi derfor ikke loe
Naar vi Aarsag har til Latter
Skjemt og Spøg og godt Humeur
Por Exempel: naar vor Latter Giftes med en Auditeur.

I, 175

Efter Bryllup som I vide
Holdes der et Pandens Huus
Bare Marerne ei lide
Af den megen Suus og Duus
Men er Halsen tør, saa smør'en
Med et jevngodt fyldt Glas Viin

Til en Skaal for Auditeuren
Og Louise, født Collin.

Edvard Collin
##

54. Drikkevis

Mel.: "Og Wanscher engang i Sinde fik"

Og Værten engang i Sinde fik
At drikke svært til en Guldmedaille
Han svoer: at den, som bort ædru gik
Han vilde kalde en lumsk Canaille
Som hiin Conditte
Han nemlig hittede
At naar man ofte i Glasset titter
Saa bli'er man qvik.

De Gæster svared': Det er en Cuur
Hvorfor nok Ingen af os er bange
Naar Vinen ikke er altfor suur
Og slet saa vandet, som dine Sange
Saa skal vi drikke
Saa vi skal hikke
Med Glæde enda paa Gulvet ligge
Naar Vinen duer.

I, 176

Det rørte Manden, han sagde: "Hør!"
"Min lille Kone! (hun hedte Hanne)
Saadan jeg aldrig er [...] før
Du maa nok hente en bedre Kande."
Den lille Kone
Steg fra sin Throne
Hun hentede' Kanden jog lod [...]
"Drik Jer nu ør"

Og da de Gjæster nu Kanden saae
De raabte Alle: "Det var som Fanden
Gud veed hvordan det vil madammen gaae
Den var nok ene bestemt for Manden".
Men Alle feiled'
Skjændt Manden seiled'
Han nok saa deilig
Sit Glas dog
Drak Gjæstens Skaal!

##

W. Wanscher.

55. den 6^e Januar 18? [1840]

[Offentliggjort 23. feb. 1840; BFN373.
(XII53, mel. "Du lille Purk" ("Nu kommer
Visen med Knald, Hurra!"))]

I, 177

Mel.: "At kjøre Vatten og kjøre Ved"

#

Den største Lykke, Hei Faldera!
Ja vist, den kommer ned fra oven.
Held Elephanten i Africa,
Den gaaer paa Palmer op til Boven,
Paa røde Roser og paa Thamarinth,
I Foden træden den sig ei en Splindt;
Dog det er sandt,
Ingen Elephant
Fik sig en Fader, som vor Fader.

#

En Hvalros har det saa mageligt,
Han lider ei af Solens Hede,
Paa Iis han sover behageligt,
Om han er oppe eller nede.
Ved Spitsbergs Klipper han faaer et Blund,

Ja lægger Hoved tidt paa Ædderduun

Det os ærgrer ei

Ingen Hvalros nei

Fik sig en Fader som vor Fader!

Paa Ararat, der hvor Arken stod

Tør Konge-Ørnen frit sig svinge

Mod Skyen peger den med sin Fod

Jo, Ørnen den er ei saa ringe!

#

I, 178

De røde Roser og de Øine blaa

I Dalen dybt sig for ham neie maa

Dog tør vi Børn

"Sige: Ingen Ørn

Fik sig en Fader som vor Fader!"

#

Nei Elephant, Hvalros og Ørn

Jo de maa smøre sig om Munden

Tænk, de fik heller ei slige Børn

Som os, det ærgrer dem i Grunden

Som Torn i Øiet vi dem alle staa

Men dog vi er en Torn med Roser paa

Rosens Luft er Sang

Fader see engang

Ved din Skaal hver en Rose nikker!

H.C. Andersen

56. den 26, November 1841

En Theevise (hos Gottlieb C.)

Mel.: "Vi Sømænd gjør ei mange Ord"

Hvor hyggelig er Stuen ei

Naar Themaskinen snurrer

Og naar, lig Duerne i Maj

Den mulig for os kurrer!
Ret som Maskinen, naar i Suus
Og Damp paa Bord den blinker
Saa er det kjære Fædrehuus
Som tidt os sammen vinker

I, 179

Og hvis I ei ad mig vil lee
Hvor svært det end kan falde
Jeg vise skal i en Kop Thee
Et Billed for os Alle
Den gode Thee vor Fader er
Som Navn har Drikken givet
Og Sukkret er vor Mutter her
Som ham *forsøder* Livet

Men Stoffet med det hvide Skjær
Som begge mildt forbinder
Det er de vakkre Børn, som her
I Kreds man samlet finder
Hvad [...] blev med Mælk engang
Maa sagtens bringe *Fløde*
Og vi forene med vor Sang
Det Stærke med det Søde.

Nu [...] jeg det høie Mod
At den, som haver Stemme
Indseer, der laves kan en god
Kop Thee af os herhjemme
Mig som saa smukt lod Harpen staa
Det var dog reent forbandet
Om nogen skulde falde paa
At ligne mig med *Vandet*.

Af denne Undersøgelse
Som Resultat vi sætte
Alt Kjød i dette Huus er The

I, 180

Og for det Andet dette:
At uden Sukker var det dødt
Med alle Husets Goder
Og, skal vi sige noget Sødt
Saa nævne vi: vor Moder!

Ja, Sukkret fremfor Alt i Dag
Skal holdes høit i Ære
Gid os og Alle til Behag
Det længe maa florere
At ønske Sukkrets Told sat ned
Ei nytter her i Visen
Hver Dag dog ved vor Kjærlighed
Det stige vil i Prisen!

P.L. Møller

57. Den 26 November 1841 (hos Gottlieb Collin)

Mel.: "Der staaer et Træ i min Faders Gaard".

I mange Aar har nu Andersen
Besørget alle vore Viser
Af Melodier den gode Ven
Har ta'et for sig de bedste Priser
Hvis ingen var til mig, det var dog slemt.
Men jo, een Melodi han dog har glemt
Han, som Alt har slugt
Har den aldrig brugt
Til denne Melodi jeg synger

I, 181

"Le røde Roser og de tøjne blaa"
Den Melodi han vist ei kjender
Skjøndt tidt han rosenrøde øine saae
Naar han drog bort fra sine Venner
Vi Andre sværme dog mest for de blad

Med dem vi altid paa hinanden saa
Øine himmelblaa
Stod som Indigo 1)
Nu er de blandet med de brune. 1)

Om vore Roser vi nu synge vil
For dem man ei med Glæde klinker
Desuden er her ikke Sted dertil
Især fordi Selvroser stinker
See det var noget Sludder – naa lad gaa!
Der kommer vel lidt bedre ovenpaa
Lytter nu til
Stemme vi vil
Den underfulde Sangers Lire

Hvi komme her vi gennem Regn og Slud? 2)
Jo, forat synge for vor Moder
Den Sang, den synge vi fra Hjertet ud
Og ei fra Bladet efter Noder
Og Sangen vistnok deiligt klinge vil
For hende, som er altid vant dertil.
At finde deiligt
Godt og beleiligt
Hvad hendes søde Børn gjøre

I, 182

Der staaer et Træ i vor gamle Gaard
Det har saamange grønne Grene
Saa rask og rørig vor Moder staar
Men Moder hun staar ei saa ene
En Vedbendrank' af Børnebørns Flok
Sig slynger ad den ædle Stamme, og
Røde Roser smaa
Søde Øine blaa
Er Bladene paa disse Grene.

En saadan Mylr nu om Stammen staar

Den skulde ei tro'et, som ei det vidste
At efter nu just ei saa mange Aar
Der findes 28 Quiste
Saafremt til næste Aar der kommer fleer
Saa passer denne Vise ikke meer
Derfor maa vi nok
Snart sige stop 5)
Jeg mener med den lange Vise.

Edvard Collin

ad.1. et af Andersens tidligere Yndlingsudtryk. Edwards Anm.

ad.2. man maa nemlig tænke sig at det er daarligt Veir. Edwards ann

ad.3. et al: Derfor er det nok

bedst vi sige Stop

58. Den 6^e Januar 1842

I, 183

Mel.: "Menuetten af Elverhøi"

Ryk Hædersstolen rigtigt frem
Og lad vor Fader sidde!
Lad ham som Drot med Purpurbræm
Smukt throne i vor Midte!
Naar saa han sidder luunt,vi vil
En Kreds 2) om ham udfolde
Og derpaa, mens han lytter til
En Tale for ham holde.

Saasom Du Sig har skikket brav
Saalænge man har kjendt Dig
Og ærligt brugt det Pund, som af
Vor Hurra ned blev sendt Dig
Saasom Du var din Drot saa snild
Og tro en Rentemester
Og var en Fader god og mild
For os, som her Dig gjæster.

Saa skal Du promoveres nu
Med al Honneur og Ære
Den gode Borgers Vidne, Du
I den skal Doctor være
Din Doctorhat skal være den
Som hver Dag Du mon bære
Hvad Ring angaaer, Du faaer kun en
Af de imaginaire.

Dernæst Du og i dette Aar
Foruden den, Du eier
Endnu af os en Anden faar
Paa Guldvægt lidt den veier
Den som et Hjerte dannet er
Og rød er Feldtets Farve
Dit eget Billed seer Du der
Gid Alle vi det arve!

I, 184

Og uden om Dit Billed med
En Skrift, som evig flammer
Staaer: "Dine Børns Hengivenhed
Som Løn Du *her* annammer!"
Men ei som andre Ordener
I Baand om Hals Du faaer den
Vibære den i Brystet her
Og aldrig der forgaaer den!

Nu efter gammel Skik vi vil
Dig ønske Held og Lykke
Gid Alt, hvad helst Din Hu staaer til
Maa trives efter Tykke! 1)
Hæv Bægret høit og dybt det tøm
For ham, som blandt os sidder!
Modtag vor Hilsen, Fader øm!
Som Doctor og som Ridder!

ad.1. al: times

ad.2. al. Krands

59. Nytaarssang den 6^e Januar 1842

I, 185

Mel.: "Kloden maatte styrte sammen".

Naar mon Aaret vel begynder?
Denne Sag er ikke klar
Vor Calender rask forkynder
"Med den første Januar"
Russen voldsomt protesterer
Siger at vi regne slet
Dage tolv han først adderer
Til, hvad vi har holdt for Ret
Kjende vi den sande Vei?
Nei, nei, nei!
Har nu den, som ei adderer
Eller Mosciviten Ret?

Tyrken har en anden Grille
Gud veed, naar hans Nytaar er
Dog hvad skal man vel bestille
Med en Fyr saa kold og tvær?
Tænk han smager Vinen ikke
Damer sætter han i Buur
Stakkel! Han tør aldrig drikke
Endnu mindre gjøre Gour
Gives der en værre Vei?
Nei, nei, nei!
Uh, Kun Sorbet tør han drikke
Og til Opium gjøre Cour.

Orientens stolte Keiser

I, 186

Hersker over Himlens Land
Som hvert Aar paa Marken kneiser
Og ved [.....] kan,
Ak! Du lidt til Tiden kjender
Høie Æt af Kien-Long
Veed Du selv, hvorfor Du brænder?
- Pekko, Haysan og Soulong!
Gives der en værre Vei?
Nei,nei,nei!
Arme Mand, som ene kjender
Pekko, Haysan og Soulong!

Jamen! Hvad skal vi gjøre?
Naar er dog den rette Dag?
Hvo kan os paa Sporet føre
Give Lys i denne Sag ?
Tyrken, Russen er en Daare
Veed ei, hvad ham passer bedst
Nu! Saa lad os selv udkaare
For vor Kreds en Nytaarsfest!
Gives der en *bedre* Vei?
Nei,nei,nei!
Man har dog ret Lov at kaare
Sig privat en Nytaarsfest.

Høit ved Bordet vi forkynde
- Venner! ja den Sag er klar
At vi Aaret først begynde
Med den *sjette* Januar
Bedst for os det sig kan sømme
Denne Dag at feire vel
Jublende vi Glasset tømme
Paa en elsket Faders Held
Gives der en bedre Vei?
Nei, nei, nei
Jublende vi Glasset tømme

I, 187

Paa en elsket Faders Held!

[Utydelig blyanttilføjelse:] *Borgaard?*

60. ['1842']

[Hidtil upubliceret]

Mel.: At kjøre Vatten og kjøre Ved

Jeg veed en deilig Melodi,
Og Andersen har aldrig brugt den; 1)
Den vil jeg vælge, den synge vi,
I kjende Blomsten vel paa Lugten!
De røde Roser og de Øine blaa,
Paa denne melodi skal Visen gaae.

Den I vistnok kan
Skjøndt Poeten han,
Jeg mener Andersen, har aldrig brugt den!

#

Saa her er Roser og Øine blaa,
Og alle nikke de og synge;
Ja ude i Byen og ovenpaa,
Er endnu fleer, det er en Klynge.
De røde Roser ere Drenges smaa,
Og Pigerne det er de Øine blaa;

De om Stammen groe,
De som Løvværk sno
Sig om Træet, som har Faderkronen.

#

Det Træ, der staaer i Kjøbenhavn,
For Land og Konge Frugt det bærer,
Det voxte altid til Danmarks Gavn
Og Land og Konge Træet ærer!
Foruden Frugten har det Blomster smaae;
Det er de Roser og de Øine blaa!

Træets Poesi
Det er alle vi!

I, 188

Og Poesien det besynger!

H.C. Andersen

##

Denne og den følgende Vise, der begge maa være skrevne til d. 6te Januar, findes paaskreven "1842" med Collins Haand. Det er dog næppe rimeligt, at der det Aar skulde have været saa mange. NB. Jonna erindrer, at den følgende Vise, som hun har afskrevet, kom fra Andersen kort før Bordet, til Collins Fødselsdag.
ad. 1. Ideen taget fra Edvard Collin, see p. 181

61. Den 6te Januar

[Hidtil upubliceret]

Mel.: "Menuetten fra Elverhøi"

Hvert Aar jo hvælver os en Hal
Som vi skal gjennemdandse,
Tolv Maaneder gjør den sit Bal,
Og fletter sine Krands;
Et muntert Sind er Musicant,
Og Sundhed fører Dandsen.
Vort Hjerter blev den Diamant,
Der giver Ballet Glandsen.

I, 189

#

Hver Fødselsdag en ny opgaaer,
En ny Du nu betræder.
Hver Du forlod, som Stjerne staaer,
En Stjerne til din Hæder.
Træd freidig ind i Aarets Hal,
Saa smukt Musiken klinger,
Vi dandse om Dig paa dit Bal,
Din Fryd os Glæde bringer.

#

Paa Tidsler og paa Rosens Blad
Vi Alle Dandsen træde!
Og gid først seent vi skilles ad,
Vor Stolthed og vor Glæde!

Den første Dands paa dette Bal,
I den vi Glasset svinger,
En Skaal for Dig det være skal,
Og nu vort "Hurra" klinger!

H.C. Andersen

##

See p. 188

62. Den 17de September 1842 [Skjerk, HCA – *En rest af Drewsens visebog*, 16]

ved Theodor Collins Afrejse til Paris.

Mel.: "Druen voxer paa vor Klode".

Næste Mandag Captain Sommer x)
Fører Dig herfra til Kiel
Fremad i en Fart Du kommer
Tyskland knap faaer seet Dit Smil
:/: Mens det raaber høit: "Wer da?"
Ja, saa er Du nok derfra: :/:

I, 190

1)

#

Lad kun Francken, Rhinen, Schwaben
Troe sig hver et Paradies
"Nein, sie sollen *Ihn* nicht haben," xx)
Han gaaer lige til Paris
:/: Jules Janin strax skriver han
Nordens blonde Ungersvend :/:

2)

#

Hold Dig varm om Dine Fødder
Klæd flig paa og klæd Dig godt
Pluk iøvrigt Snillets Nødder
Paa den Vei, Du har betraadt
:/: Bliv en Docter, stærk og stor
Ja, det maa Du, Theodor! :/:

#

Seer du, Glædens Flag vi heise
Men i Grunden – veed Du hvad –

Det er meget godt at reise
Men ei godt at skilles ad
:/: Ak, det gjør en stor Fortræd
Det at Hjertet snakker med. :/:

#

Meget skeer i Aar og Dage!
Frygten maler Graat i Graat 3)
Reis og nyd, kom glad tilbage 3)
Hjemmet det er dog saa godt!
:/: Under Taarer, Smil og Sang
Jubles: Bedre næste Gang! :/:

I, 191

#

H.C. Andersen

Visen er her afskrevet efter Exemplarer, der benyttedes ved Bordet, men i et manuscript af Andersen selv, han har laant mig findes betydelige Forandringer: saaledes:

ad. 1. Næste Mandag Captain Sommer

Fører Dig til Staden Kiel
Rask Du gjennem Tyskland kommer
Det faaer netop seet Dit Smil
Det faaer netop sagt: "Wer da?"
Og saa er Du nok derfra!

ad. 2. Om den blonde Ungersvend

ad. 3. Hvorfor male Graat i Graat?

Reis og nyd og kom tilbage

ad. 4. Juble vi da nok en Gang

:/: Mellemspillet synges med, og der trommes med Fingrene:/:

x) Hr. Lieut. Sommer i Søetaten førte Dampskibet, som gik mellem Kjøbenhavn og Kiel.

xx) Af det bekjendte "Rheinkind".

##

63. *Til samme Anledning*

Mel.: "Hvis et godt Raad I følge vil".

Naar her sin egen Sundhed man skal bort
Er det en Reg'l, at der til Syden vandles
Men Reisen bliver meget mere kort
Naar den Sundhed, man reiser for, er Andres
Saa er det nok at naae Paris
Saa stiger Lægen høit i Priis.

I, 192

#

Hvad nytter det at have Attestats
Hvad hjælper det at kunne operere
Har man ei reist, saa er det dog kun Fjas
Og man kommer aldrig til at practisere
Nei, der skal meget, meget, meget mere til
Naar man omsonst ei curere vil,

#

En velklædt Yngling reiser nu herfra
Det er den Samme, om hvem engang en Stemme
Sang: om Familien etcetera
Og om: "Theodor som aldrig er hjemme" 1)
Til sit og sine Landsmænds Gavn
Han reiser nu fra Kjøbenhavn.
Hvo skyder bedre Snepp' og Bekkasin
Hvo spiller bedre med Kastespyd og Marker 2)
Gjør han ei og de nydeligste Trin
Lig'saa gode, som Solodandser Larcher
Og hvor superbt han spiller Kort
Vil føles først, naar han er bort'

#

Alle de gode Ønsker, som vi har
Vil vi ham gi'e og ellers være glade
Man schreibt aus Paris, es habe kein Gefahr

S'sei so sicher, wie in Amaliegade
Ønskerne skrænke sig derfor blot
Ind til, at han maa ha'e det godt.

I, 193

#

Gid Søen aldrig maa volde Dig Bræk
Gid gode Sæder Du træffe paa Din Vandring
Gid Hovedpinen maa flygte fra Dig væk
Gid Du faae nye Klæder – til Forandring
Er Veien daarlig, saa bliv ei stødt
Og falder Du, saa fald da blødt.

#

Gid Sang Du høre, bedre end Duprez's
Gid Dands Du see, som er bedre end den Spanske 3)
Men frem for alt, gid Du træffe strax Andrees 4)
Det vil glæde Jer begge to ganske
Bliv kun paa Tungen dygtig Fransk
Men vær i Hjertet evig Dansk.

Edvard Collin

ad.1. See p. 129

ad.2. Paa den Tid brugtes i Haven meget et Spil med Markstykker (:af Kobber) som fra en vis Afstand skulde kastes ind i den aabne Lomme paa en Bajads af [...] fuld Legemlig Størrelse der opstilledes.

ad.3. Her i Kjøbenhavn havde været nogle spanske Dandsere.

4) Andreas Buntzen, som dengang var i Paris.

64. Den 26. November 1842. [Hidtil upubliceret]

I, 194

Mel. : "Druen voxer paa vor Klode".

Moders Skaal vi nu vil drikke,
Vidt i Verden drikkes den,
Men de Andre kunne ikke
Sige: "Moder, klink igjen!"
:/: Hun er vor! Syng høit i Chor,

Hurra for den kjære Mo'er :/:

Tralala

#

Fra de stolte Klippeborge

Hvor den danske Datter boer

Alle Bayerne i Norge

Haabe: "Hurra, Bedstemo'er"

:/: Og med dette kjære Navn

Tanken er i Kjøbenhavn. :/:

#

Ogsaa nu ved Middagsbordet

Sidde de i Helsingør,

Pastor Boye tager Ordet:

"Nu vi Skaalen drikke bør!"

:/: Og de klinke, hør engang,

Mon det ei fra Kronborg klang? :/:

#

I Paris imellem Franske

Sidde Ungersvende to,

Tungemaalet er det Danske,

Hjertet ogsaa kan Du troe.

:/: Og den ene siger saa:

"Moders Skaal Du drikke maa!" :/:

#

Der hun sidder, og vi nikke,

Kjære Moder, veed Du hvad;

Paa Din Sundhed vil vi drikke,

Og at Du maa være glad.

:/: Norge, Helsingør, Paris

Synge med jo til Din Priis! :/:

#

H.C. Andersen

I, 195

Ad. 1. See p. 193

65. Den 6. Januar 1843

Mel.: _ _ _ _ _
_ _ _ _ _

See! Der er nu for Eksempel
Conferentsraad J. Collin
Han, som holdt paa Kunstens Tempel
Før det sank i en heel Ruin
Du jo Kjender denne Mand
Han Theater gjør istand!
:/: Ja paa Stand
denne Mand
Gjør Theater godt istand! :/:

Høist agtværdig, men ei fyndig
Directionen var til Aal
Saa blev den erklært umyndig
Og sat under Værgemaal
Gik det ikke prægtigt da?
Faldt ei selv Censuren fra?
:/: Jo, den faldt
Skjøndt den gjaldt
For at være stiv i Alt :/:

I, 196

#

Nu kan Directionen roligt
Som under sikker Vagt
Der er Een, som vaager troligt
Og paa Musens Vink gi'er Agt
Som kan være her og der
Køre, tale med Enhver
:/: Høre her Tale der
Tænke lidt og skrive her :/:

Og hvad der er høist behag'ligt
For en slig Arbeidsomhed:
Fem og Tyve Timer dagligt
Har han til sin Raadighed

Kniber det endda, han ta'er
Forskud paa den næste Dag
:/: Ja en Sag
Han i Mag
Gjemmer til den næste Dag. :/:

Men det kan Dem vist ei undre
At vi - skjøndt vi hylde Dem
Helst den lille Mand beundre
Som med Storhed rager frem
Jeg ta'er min, og Hoffet sin
Kunsten holder paa Collin! :/:Hver ta'er sin
Jeg ta'er min
Hurra for Papa Collin! :/:

I, 197

Arnesen

Denne Vise var givet Form af en Adresse fra Kunstens Venner til en herværende Person og Anledningen dertil var taget af en Theaterartikel i et Blad og en derved fremkaldt, paa den Tid meget omtalt Adresse til bemeldte Person. - Her optages kun de Vers, der have blivende Interesse for os, og de der udelades angaae kun den i og for sig ubetydelige Theater Historie.

66. Den 6te Januar 1843. [Skjerk, *HCA's Collinske Fødselsdagsviser*, 37]

Mel.: "Lad den skrantende Magister"!

Intet Juletræ tilvisse
Ligner dette Træ, vi har,
Her i Barken Livets Nisse
Skar den sjette Januar.
Dette Livstræ, som betyder
Faderen: *Jonas Collin!*
Gjennem Landet Navnet lyder
Tidt idag, til et Glas Viin.

I, 198

#

Vi lidt nærmere vil træde,

Aar for Aar det grønnes smukt,
Hæderstitler, Ordensklæde
Pynte der som Blomst og Frugt.
Dog den Pragt kan ei fordunkle,
Hvad den Fattige ham gav;
See! Som Diamanter funkler
Taarerne, han tørred' af.

#

I de tætte grønne Grene
Vaudevillen flagrer om;
Synger Tak, thi paa vor Scene
Den ved ham til Live kom;
Plov og Harve, Sparekasse,
Slutteri og Kunst-Anstalt,
Hænge der, af slig en Masse
Kan man ikke nævne Alt.

#

Børn og Børnebørn i Mængde
Danne, med et Blomsterflor,
Gud bevar os, hvilken Længde,
Hvor Guirlanden dog er stor!
Jonna, Hjalmar, lille Vulle,
Ingeborg – dog stille stop!
Hvis vi Alle nævne skulde,
Holdt jo Visen aldrig op!

I, 199 (1)

#

Hvert et Aar faaer Træer Grene,
Nye Presenter hænges paa!
Her er Pestens store Scene,
Her Du "vival!" høre maa.
Øiets Smil vor Fakkellære,
Fakkeltog og Sang vi har;
Du vor Kjærlighed og Ære,
Hold *den sjette Januar!*

H.C. Andersen

##

67a. Den 26. November 184? [1843]

[Hidtil upubliceret]

Mel.: "Menuetten af Elverhøi".

En Moders Vei er Angstens Vei
Hvert Barn blev kjøbt for Smerte
Hvor mangel Søvnløs Nat laa ei
En Klippe paa dit Hjerte
Den spæde Knop blev Blomst og Frugt
Ved Dine Kjærtegn ømme
I Tiden sig udfaldet smukt
Som Vished Haabets Drømme.

For dine Børn saa mangel Gang
Du sang, de det ei glemme;
Nu synger de for Dig en Sang
Med sødt bevæget Stemme;
Bliv længe hos os karsk og glad
Dig Børnebørn omringe,
I mangel Aar et Pestens Qvad
Be Bedstemoder bringe!

I, 200

#

Lad Sneen falde tykt og tæt,
Lad Regnen slaae paa Rude;
Hvad i al Verden ligner det,
Hvordan det er derude!
Herindenfor til stor Behag
November-Dagen kommer,
Den bringer Moders Fødselsdag,
Hurra! Da er det sommer!

H. C. Andersen.

##

67b. Den 26. Nov. 184? [1843]

[Hidtil upubliceret]

Mel.: "Der vanker en Ridder"

Nu synge vi Alle de andersenske Vers,
De staae ham, som Æbler og Blommer!
Fru Drewsen gjør siden en myrderlig Comers,
See det er det Gode, som kommer!

#

See bare hvor Lind seer critisk ud, jo, jo!
Ham strutter de aandelige Lommer.
Nu gaaer der en Vits, ja mueligt gaaer der to,
Om Visens de yndelige Blommer!

#

Men Visen den er digtet i flyvende Fart,
Den gaaer uden Piber og Trommer,
Men kun ved en Vise faaer Skaalen ret Art,
Til Dig, kjære Moder, den kommer!

#

Gid Børnebørns-Børn Du give en Svingom,
Guds Solskin for Dig i Skjærsommer,
Det skinne inden i Dig, det skinne uden om,
Nik til os – nu Skaalen kommer!

H.C. Andersen

I, 199 (2)

Denne Sang skrevet af Andersens Haand fandt jeg i Vinteren 1849/50 i en af mine sorte Kjoler, jeg i mange Aar ikke havde brugt. Det sidste Vers tyder paa, at den er skrevet i 1843.

Familiens Viser

I 200 – 464.

68. Den 6te Januar 1844. [BFN688]

Mel.: "Der er et Land, dets Sted er høit mod Norden."

Der er et Huus, afsondret med et Gitter
Og Jernport fra den Hverdags Landevei;
Enhver, som gaaer forbi, derindad titter,
Det friske Grønne hvidsker: Glem mig ei!
Smukt Ranken snoer sig op af Murens Side,
Og stundom flyver der en Sangfugl frem,
Men Huset selv – om det vi Alle vide,
Det er vort Hjem, vort elskte, bedste Hjem.

#

Det er saa godt i Livets Kamp og Smerte
At holde fast paa hvem man ret har kjær,
At kunne stole paa et trofast Hjerte,
Og sligt et Hjerte er i Huset her!
Fra det udover os Solstraaler spille,
Og mangen Sorg os synes ei saa tung,
Vi elske Dig, Du Kjærlige, Du Milde,
Du elskelige Fader, stærk og ung!

#

O, gid i Alt vi ganske Dig maae ligne,
Op see vi til Dig, elske Dig saa tro,
Den gode Gud Dig glæde og velsigne,
Ja her er godt at bygge og at boe.
Gud, lad os feire tidt og mange Gange,
Den Fest i Dag! Beskjærm, o Gud, hvert Led
I Kjæden her, saa kjære og saa mange,
Held *ham*, vor stolthed og vor Kjærlighed!

I, 201

H. C. Andersen

##

69. Efterklang [1844] [Tekst offentliggjort 19. dec. 1854; BFN672]

af

den 26de November

Mel.: "Hvis et godt Raad I følge kan"

Hæv Dig vor Sang! Her synges stort og smaat,
Har man kun Røst, paa den meget gode Spisen,
Blæse være Røsten! er bare Hjertet godt,
Man kan indvortes følge med i Visen!
:/: Hjertet slaaer Takt og Øiet leer,
Her Ingen er, som fordrer meer! :/:

I, 202

#

Rosenhækken har Geburtsdag i Guds Sol,
Roserne, dens Børn, de drikke Dug og nikke;
Hver har sin Stilk, vi sidde paa en Stol,
De dufte, men vi Andre vi drikke,
:/: Alle synge samme Skaal i Chor:
Din Skaal, Du kjære Bedstemo'er! :/:

#

Skjænd passer ei, og dog vi skjænde maa,
Fødes i November, det er ikke rigtigt!
Det er jo umuligt, at vi kan Blomster faae!
Til en Fest er Blomster noget Vigtigt.
:/: Nu maae vi binde en Tann-Bouquet,
Dog Hjertets Sang er aldrig slut! :/:

#

Blomster har Du selv i Hjertets Mindebog,
Blomster som kan Sindet styrke og fornøje.
Dengang Nattens Sky henfor dit Øie drog,
Stærk og klart saae dit indre Øie.

:/: Skyen tager Flugt - dog nok er sagt,
Du os forstaaer: Skaal Solens Pragt! :/:

#

Der boer i hvert et Bryst, som elsker ret,
Toner, som ingen Digter kan udsige;
Han kun peger hen – men vi, vi føle det,
Det er Summen fra Kjærlighedens Rige!
:/: Hjertet har set, da Skyen laa,
Hjertet vil og vor Sang forstaae!

#

H.C. Andersen

I, 203

Sjungen hos Wanscher, men efter selve Fødselsdagen, da min Svigermoder var forhindret fra at komme paa denne; uden tvivl 1844.

##

70. Den 6te Januar 1845 [Skjerk, *HCA's Collinske Fødselsdagsviser*, 40]

Mel.: "Menuetten af Elverhøi".

Nu hænger Ranken uden Blad
Om Gaardens Muur derude,
Graaepurvene i Rad ved Rad 1)
Med Qviddren seer mod Rude.
De finde, her er Ly og Luunt,
Instinctet fører Ordet,
Men vi forstaae det klart og sundt,
Som sidde her ved Bordet.

#

Igjen den kjære Festdag kom,
Høit vore Hjerter banke;
Dit Sind er kjærligt, mild Din Dom,
Og ungdomsfrisk Din Tanke.
Her er vort andet, bedste Hjem,
Her er vor elskte Fader,
Her flyve Hjertets Tanker frem,
Ukjendt med Kunst Tirader.

I, 204

#

Naar Sorgens Søn udtalte sig,
Og taus Du paa ham hørte,
Maaske man kold da kaldte Dig,
Thi faa af Ord Du førte;
Men naar han gik og vi Dig saae,
Graad stod da i vort Øie,
Og Hjælp og Trøst Du tænkte paa,
Men ei Dit Ord at føie!

#

Vi skatte Dig, vi Dig forstaae,
Og Tusind høit Dig prise,
Du fatter os igjen, som Faa,
Sligt siger ingen Vise;
Den er kun Ord, men Tanken Liv;
Guds Glæde hos Dig være!
O bliv, o bliv, o lang Tid bliv
Hos alle Dine Kjære!

H. C. Andersen

ad. 1. I den vilde viin, der slyngede sig op af Muren i Forgaarden (see p. 15) havde utallige Spurve deres Nattequarteer, baade om Sommeren, naar de vare dækkede af Bladene og om Vinteren, naar Grenene vare ganske nøgne; hver Aften, naar de skulde til Ro var der en lang Kamp om Sovepladserne og megen Skrigen og Støien, ligeudenfor vore Vinduer.

71.

I, 205

Mel.: "Peder Skjød i Ungdomsalder".

[Tilføjet i blyant:] (Hos Wanscher)

Det er da velbekjendt, at Lykken
Enkelte ret under Armen ta'er
En ved min Side har Vinden i Ryggen
Mens jeg den lige i Næsen har.
:/: En i sit hele Liv gaaer slet

En Anden har altid Fortougsret. :/:

#

En skriver hele Baller Digte
Og tiener knap til et Glas Bier
En – vi ved nok til hvem vi sigte
Tjener uhyre ved raaet Papir
:/: Rigtignok hvis han skrev derpaa
Troer jeg, at Handelen gik istaa :/:

#

Vistnok fra Vaisenhuus til Tanger
Ingen dog mere heldig er
End vores Vært Hr. Vilhelm Wanscher
Som tracterer saa deiligt her
Men naar her spises Fandens godt
Skylden er dog ei Mandens blot
Det er forresten et mageløst Held
At han kan faae at see udmærket Sel
skab.

#

Men hvis I troer, at han gi'er Tonen
Saa I tage mærkelig feil
Thi hvis han ei fik Lov af Konen
Fik vi vel næppe en Hundesteil
:/: Men dette velbesatte Bord
Viser dog, at hans Magt er stor :/:

I, 206

#

Meningen er ei – paa ingen Maade
At hun ei under os ligesaagodt
Thi naar hun blot faaer lov at raade
Er det just hende, der gjør det saa flot
:/: Det er nu hendes Charakter
Naar En vil meget, saa vil hun meer :/:

#

Synger han ei saa godt som Rossi
Synger han dog immer meget bra
Derfor vil Ingen vel være saa tosse

1)

At _ at han ingen Stemme skal ha'e
:/: Han gi'er Tonerne, og vi saa galt
Men Konen mærker man strax er Alt :/:

2)

#

Nok om Værtindens og Værtens Villie
Som er beskreven paa langs og tværs
Nu maae vi ogsaa være saa billige
At dedicere os selv nogle Vers
:/: Dog vi vil heller' la'e det vær'
Og mindes En, som ei er her :/:

#

De samme Pas, som Jomfru Werning
Dandsede i en pas de deut
Den dandser Jette nu i Herning
Men formodentlig ei saa høit
:/: Der hun en qvatre dandse kan
Med Hunderup, Petersen og Johan

3)

4)

I, 207

Dersom nu Visen var af Anders
en, den Digter, han talte vistom
Værtens Forflyttelse til Randers
Og over al den Rigdom som
:/: Han vilde vinde paa Jyllands Grund
Men nu stopper jeg til min Mund :/:

5)

#

Naar jeg betænker: imorgen Mandag
Skal vi igjen i Forretningsfart
Hvordan vi saa skal præstere præstenda
Dette kan jeg ei see saa klart
:/: Saadan som vi har drukket og spiist
Ja, ikke jeg, men I andre vist :/:

#

Har man spiist Mad, saa god og nærende
Og drukket Viin, som i dette lag
Kan man ei forrette sit Ærinde
Dagen efter en saadan Dag

:/: Ærindet være stort eller smaat

Vanskeligt bliver det ligegodt :/:

#

Er dette ei en mærkelig Vise

Sikket Arrangement af en Vært

Han lader sig og Værtinden prise

Ved en Roes fra hver Oouvert.

:/: Visen røber en Doctors Aand

Men den er ei af Nathanson :/:

6)

Edvard Collin

I, 208

Denne Vise er sjungen ved et Gilde for den Collinske Familie hos Wanscher, hvor vi spiste i Boutiken. Uagtet det ikke var i nogen bestemt Anledning, havde Wanscher bedet Edvard om at skrive en Sang dertil. W. kaldte denne Sang: "Nidvisen", et Navn, den senere beholdt.

ad. 1. En Tenor-Sanger fra den italienske Opera, som havde vundet megen Yndest i Kjøbenhavn; Wanscher som sværmede for ham, havde ladet ham male og Portrættet hang i Stuen.

ad. 2. W. havde, som tidligere bemærket, en udmærket Tenor. Med Hs. til Ordspillet her bemærkes, at hans Kone havde en god Alt-Stemme.

ad. 3. En for flere Aar tilbage bekjendt Dandserinde ved det Kgl. Theater, som her kun nævnes for Rimet.

ad. 4. Petersen, der er gift med Jette Boye, var ansat som DistrictsChirurg i Ringkjøbing Amt og boede i Landsbyen Herning paa Heden, sammesteds boede Linds Svoger, Cancellerraad Hunderup der var Herredsfoged i Hammerum Herred og paa hans Contoir var Johan Bindsbøll ansat.

ad. 5. Da mine Brodersønner Christian og Michael Drewsen havde bygget Papirfabrikken paa Silkeborg og skulde have et Udsalg i Randers, var der Tale om, hvorvidt Wanscher skulde overtage det, ligesom her i Staden for Strandmøllen. see. p. 91

ad. 6. Nathanson var Redacteur af Berlings Tidende vor politiske Hovedavis, en anden Skribent af dette Navn var den gale Hestehandler N.

72. Den 23. August 1845 [Skjerk, HCA og Ingeborg Drewsen, 19]

Mel.: "Der er et Land"

Der er en Gaard udi Amaliegaden,
Den har et eget høist poetisk Præg,
Skjøndt bag et Gitter, smiler dog Facaden,
Det vilde Viinløv dækker Gaardens Væg.
Med Græs er Gaardens Tæppe, Fugle synge,
Man næsten troer, her er ei Savn, ei Sorg,
I Stuen samler sig en Venne-Klynge
Om Snillet, det har Navnet *Ingeborg*.

I, 209

#

I Dag for nogle – nogle Aar tilbage
Blev Snillet tændt, det lyser smukt og rigt,
Det giver medfølt Trøst i mørke Dage,
Det inspirerer til et aandfuldt Digt;
Solskin for Manden i det Criminelle,
Som Guld, *han* i Finantserne det seer;
Hil Dig, Du i vort Hverdagslivs Novelle
Er den udførte, bedste Charakteer!

H. C. Andersen

##

73. Den 14de October 1846 ved H. C. Andersens

Hjemkomst fra Udlandet (sjungen hos min Svigerfader)

Mel.: "Lille Viggo."

Storken flyver over dybe Bølger,
Bygger Rede paa en fremmed Strand,
Men en rastløs Higen kam forfølger,
Snart han vender Hjem til Fædreland.

#

See, naar Trækfuglskaren bort fra Norden
Brager, længselsfuld mod varme Syd,
Søger Digteren den Plet paa Jorden,

I, 210

Hvor han nød sin Barndoms bedste Pryd.

#

Vi i munter Flok Dig her modtage,
Men vor rene Glæde ikke leer,
Hjemmets Hilsen vil Dig vel behage,
Skjøndt Du Taarer i hvert Øie seer.

#

Gjerne quæde vi den smukke Vise,
Som Du sang for Viggo paa Dit Knæ;
Og blandt Alfeflokken "Tommelise"
Smiler sødt til Dig fra Busk og Træ.

#

Her skal "Svanen" løfte stolt sin Vinge,
Nattergalen smelte bort hver Harm
Her skal *Toppen* snurre, *Bolden* springe
Englen mildt Dig gynge i sin Arm

#

Lykkens Blomst vi ømt for Dig skal pleie,
Men vi trampe *Parken* ei itu:
Den blev skænket Dig til Arv og Eie, -
Gjern den i Dit Bryst med kærlig Hu!

August Bournonville

##

74. Den 6te Januar 1847 hos Edvard Collin [Skjerk, *HCA's Collinske Fødselsdagsviser*, 42]

Mel.: "At kjøre Watten."

Vor Glæde flyver mod vor Ven,
En Sang er Fjederhammen.
O Gud skee Lov, iaar igjen
Vi sidde glade sammen;
Vi spise Edwards og Jettes Mad,
Og see os i dit Øie hjerteglad;

Det er allerbedst

Ved den hele Fest;

I, 211

At den tidt endnu vil komme!

#

Vi havde villet arrangeert
Et Oplæg ret med Lorifari,
Men i Trichot er lidt genert,
Og noget altfor koldt i Januari!
Og da der gives i det Mindste Een,
Som vilde vise altfor meget Been,

Blev der intet af,

Derimod man gav

Dig et Vers derom, og det er dette 1)

#

En stor Comoedie var lavet til,
Og Ingeborg var Prima donna.
Der var Momenter i hendes Spil,
Hvor hun saae næsten ud som Jonna.
Hun gav sin Rolle, saa vi tænkte paa,
Hun kunde til "det Kongelige" gaae,

For at hindre sligt,

Blev det os en Pligt,

At vi lod vor Comoedie fare!

#

Vi vilde ogsaa Fyrværkeri,
Men det lod Madam Thyberg falde,
Dog ingen Magt skal hindre os deri,
At vi nu lade Flaskeproppen knalde.
Af Andersen vi skal en Glæde faae,
Han læser *Ahasverus* ovenpaa.

Ingeborg er glad,³⁾

Nu den hele Rad

Siger: Skaal! og saa et Hurra!

#

Men apropos, fra Linds blev sagt,
Og saadant Noget ofte skader:
At Ingeborg var Visen bragt, –
Det er den ei, men hendes Fader,

I, 212

Ham gjelder Skaalen, gjelder dette Digt,
Nu er det, tænker jeg, dog tydeligt, 2)
Ingen Visevas!
Stød nu Glas mod Glas,
Faders Skaal det er, vi drikke!

H.C. Andersen

Da Andersen selv reenskrev flere Exemplarer af denne Vise, gjorde han under Afskrivningen flere Forandringer, fordi han ikke gad skrive det Samme for mange Gange; saaleles følgende:

ad. 1. Dig dette vers derom, just dette

ad. 2. Louise Lind igaar har sagt

Og saadant noget altid skader
At Ingeborg var Visen bragt
Og ganske ikke hendes Fader
Men han skal have baade Skaal og Digt
Det høre Alle, det er tydeligt
Ingen Visevas vi.

ad. 3. Min Kone drillede stedse Andersen, naar han vilde læse sine Digte op.

At "Optog, Comoedie og Fyrværkeri" er en Fiction, indlyser.

##

75. Den 6te Januar 1847 sammesteds

I, 215

Mel.: "Han gik til Ludlams Hule"

1. En Formiddag stod Jonna
Da hørte hun en Lyd
Som sagde: "Skjønne Donna
O vær min Hjertensfryd
Trompeter og
Min Balsambøsse, Snut
Min Høne, Sirupskrukke
Min sukkersøde Glut!

(: Man hører det stampe paa Trappen: tap, tap, tap
H. C. Andersen kommer med et Mandfolk og siger:)

2. Jeg bringer Stampes Hendrik
Han er en god Patron
Ved Kongens Livkorps F ndrik
Forresten Lehnsbaron
Men han kan ingensinde
Til Hoffets vilde Fryd
Jeg haaber, Du vil finde
Behag i denne Dyd

(: Andersen spørger hendes Forældre og siger :)

3. Hvor Nilens Vande er gule
Hvor Leviathen boer
Der mødtes tvende Fugle
Og Ild i Tanken foer
De vilde lystig seile
Alt henad Livets Strøm
Thi Glæden er en deilig
En deilig, deilig Drøm.

I, 214

4. Den bedste Drøm, som Hjertet veed
Saa sa'e jeg til din Moer
Er Drømmen dog om Kjærlighed
Saa sa'e jeg til Din Faer
Ei Livets Boble briste
Sa'e jeg til begge to
Jert stærke Venskab miste
Sa'e jeg, o v r mig god.

/: De Gamles Samtykke, Pigebarnet svarer: :/

5. Og er Du Henrik Stampe

Og er en god Patron
Saa er det mSkjerkig det Samme
Om Du er Lehnsbaron
Jeg har ei stolte Vaner
Skjøndt mangen Rangsperson
Jeg fandt blandt mine Ahner
Men ikke een Baron. –

6. Den lykkelige Beiler
Gav sig nu til at gaae
At ham nu intet feiler
Det seer man klarligt paa
Hans Ansigts Barometer
Da han kom hjemad - men
*Der*stødtes i Trompeter
Og han gik bort igjen.

I, 215

7. Men [.....] har Ende
Og svunden er den Vee
Naar han nu ægter hende
Saa bli'er hun S fra D
Hun er en nobel Pige
Som D og veltilfreds
Gid lig'saa hun maa blive
Bestandig i sit S

Edvard Collin

Henrik Stampe blev indført i vort Huus af H. C. Andersen, da hans Forældre ikke vilde have hans Forlovelse declareret, før han havde taget juridisk Embeds-Examen, holdtes den hemmeligt indtil 1846, i hvilken Tid han ikke var paa Nysø (: p. 219 "Først Eremit i Hovedstaden"). Nogen Tid før Collins Fødselsdag var den declareret i hans Forældres Huus og dette gav Anledningen til, at den hos E. C. tillige blev mindet ved denne Vise.

##

76. Den 6te Januar 1847 sammesteds

Mel: "Hvad Vinen gjør godt og hvad Watten"

1.

At Munterhed gavner, at Gnavenhed ska'er
Den Sætning jeg nu vil forklare
Fordi jeg just har en Familie her
Som andre Exempler kan spare
Moer Eva sig gnaved' i Æbelet ind
Hun følte, hvor Gnavenhed ska'er
Den Sætning jeg nu vil forklare
Fordi jeg just har en Familie her
Som andre Exempler kan spare
Moer Eva sig gnaved' i Æbelet ind
Hun følte, hvor Gnavedhed skader
Fo'er Evan med Viin saadan muntred' sit Sind
At han blev kaldt Munterheds Fader

I, 216

2.

At vi ere muntre, er ene vor Sag
Det skyldes ei Peer eller Poul
Saalidet som Viin derfor har sin Smag
Fordi den er klaret med Svovl
Nei vi muntre os ved vor egen Spirit
Vi kan være vittige ved Thevand
Og bruge ei Punsch, Viin, Liqueur, Aquavit
Kort sagt, vi kan undvære Evan

3.

I lang Tid i hundred og Ni og Halvtreds
Vi boede og muntred' hinanden
Det Huus saa vist aldrig en muntre Kreds
Og det er fra Christian den Anden
Da vores Familie flyttede ind
Kom Huset først rigtigt til Ære
Det var Jonas Baltser eller Niels Collin

Jeg troer under Frederik den Fjerde 1)

4.

Idag fylde Fader de Een og Halvfjerds
Det hindrer ham dog ingenlunde
I at tage Deel udi Ungdoms-Commers
Af Mandfolk -og Fruentimmer-Munde
Ved Mandfolk Familien just ei er saa stor
Den ligner en Art af
En Storkors, 2 Stitsraad og en Assessor
To Doctre, Andersen og Wanscher 2)

5.

I, 217

De Aar ere mange som Fader nu har
Men ligesaa munter forblev han
Men det har han godt ved, thi aabenbart Fa'er
Har meget tilfælles med Evan
Her sidde hans Børn, nu fuldstændig Portion
Af Munterhed i Sind og i Lader
De Munterheden er i Personification
Og altsaa er han Munterhedens Fader

6.

At Munterhed gavner, det seer man jo her
Den holder Familien sammen
Den gjør, at med Glæde og Freidighed hver
Af os Børn nu sig samler om Stammen
Naar En af os siger et halvwittigt Ord
Er alle beredte til at fnise
Og det kan vi takke vor Munterhed for
Det var det, som jeg vilde bevise.

Edvard Collin

ad. l. See p. 20 og 11 in fine

ad. 2. "2 Stitsraad" : Edvard C. og mig "Assessor", : Gottlieb Collin, "2 Doctre" : Emil Hornemann og Theodor Collin

77. Til Henrik Stampe [Skjerk, HCA – En rest af Drewsens visebog, 19]

den 15. Marts 1847.

for min Svigerfader

Mel.: "At kjøre Watten"

Den første Gang, Du blev indført,
Hvor Du jo søgte Lykkens Lampe
I Prosa kun om Dig blev ført:
Det er den unge Baron Stampe;
Han er saa skikkelig, han er saa god,
Det var i Prosa da, Du for os stod,
Paa Din Fødselsdag
Skal til Dit Behag,
Du i Poesi indføres.

I, 218

#

Et ærligt Sind, med Øine blaa,
En Jura-Helt, der snart er færdig,
Og musikalsk – han kan forstaae
Forskjel paa Hartmann og paa Verdi 1)
En Ven af ædel – Vedel mener jeg, 2)
En Elsker af – jeg nævner ikke Dig,
Du hans Tankes Skat,
Lampen i hans Nat,
Lampen hjælper til Studeren!

#

Paa Nysøe klang en Melodi,
Du spilled' den paa Fortepiano,
Dit Hjertes Drømme laae deri,
Den var af *Festen i Albano*,
Paa Ruden skrev Du J med Prikker ved
Det kunde være Jenny, Jonna med 3)
Ingen vidste hvad
Og Du tog et Bad

Svømmed', hviled', gik i Skoven!

#

Men hvad Du vilde, det vilde Du,

Først Eremit i Hovedstaden, 4)

I, 219

Nu – tvende Hjem Du eier nu

Udi Amaliegaden. 5)

Forældres Hjerter i dem begge slaae,

I begge Huse er Du ovenpaa,

Derfor nu med Skraal,

Drikke vi Din Skaal

Vore Tanker staa i Stampe!

#

H.C. Andersen

ad. 1. Stampe, som er meget musikalsk, hader den italienske Opera.

ad. 2. Cand. Jur. Peter Wedel, Stampes Ven og Manducteur.

ad. 3. Den berømte skuespillerinde Jenny Lind var her, da Andersen var forelsket i hende, han skrev hendes, og Stampe Jonnas Navn.

ad. 4. See p. 215.

ad. 5. Hans Forældre vare om vinteren heri Staden og boede i Amaliegaden.

##

78. Den 2den April 1847 (hos min Svigerfader)

Mel.: "Diogenes vranten og stolt."

En Digter, hvis han vil bestaa

Maa ligne forskellige Fugle

Som Lærken han nok synge maa

Men tale som Viisdommens Ugle

Som Ørn flyve høit mod det Blaa

Og svæve langs Jorden som en Krage

Som Stork fra sit Hjem maa han gaae

Men vende med Svalen tilbage.

Vor Digter er født netop da

I, 220

Med Digtkunsten det var paa Holding
Man tænkte hvad skal der blive af
Da han kom til verden som Ælling
Han selv det fortræffeligt beskrev 1)
At han ei blev And eller Hane
Men saa yderst heldigt det drev
At han blev forvandlet til en Svane.

#

Man mærker og snart han er født
I Dannemark, Storkenes Vugge
Thi hvad som er hjemligt og sødt
Han lægger i Storkenes Sukke
Han fandt selv Behag i dens Skrog
Derfra hans udmærkede Reisning
(: Sin Properhed skylder han dog
Sit Ophold i Huset hos Meisling :) 2)

#

Paa Grund af sin Storkenatur
Som Trækfugl han snart vil paa Vandring
Til Engelland gaaer nu hans Tour
For at laurbærres der til forandring
Maaske han forandrer sig dog 3)
- Dertil er han hjemme for stædig –
Og *der* bliver fanget paa Krog
Af en eller anden engelsk Lady

Du Helt fra den anden April
Du reiser til Aarsdagens Fjender
Der samler Du Laurbær og Smiil
Der færdes Du nu kun med Venner
Kom hjem, men kom endelig betids
- Med Dampskibet eller med Smakken
Kom kun med den engelske Mis
Vi skal miauve og kløe hende i Nakken

#

I, 221

Egen Melodi

Og dette skal være Andersens Skaal! Hurra!
Gid han maa naa hvert ønskeligt Maal. Hurra!
Vi drikke hans skaal af den Aarsag,
At det er idag hans Geburtsdag;
Hurra! Hurra! den Skaal var bra, Hurra! Hurra!

##

Edvard Collin

ad. 1. I hans Eventyr, "den grimme Ælling".

ad. 2. Andersen blev af Collin sat i Helsingørs Skole og i Huset hos dens Rector Meisling, hvis Huus og Person var berømt for intet mindre, end for Reenlighed, hvorom mærkelige Historier fortælles.

ad. 3. "at forandre sig" betyder hos simple Folk: at gifte sig.

I, 222

79. Valkyriens Overlæge [Skjerk, HCA – En rest af Drewsens visebog, 22]

Theodor Collin

den 30te April 1847

Mel.: "Komm lieber Mai".

#

Nu synge vi vor Vise,
Den er for Theodor,
Der meget er at prise,
Skjøndt han er ikke stor;
:/: Men det har han tilfælles:
Jo med Napoleon,
Om Malborough fortælles
Det med; meronton-ton! :/:

#

Kong David udi Syrien
Sang selv sit Tral-Tral-deri!
Du, som gaaer med Valkyrien,

Dig synge alle vi.
:/: Din Skaal vi lystigt drikke,
Spiist er med stor Behag
Og sligt det skeer just ikke
Hver Store Bededag! 1)

#

Først seer Du Østersøen,
Len halvveis er paa Land,
Og saa gaaer Du til Øen,
Der spytter koghedt Vand.
:/: I Sneen Hekla brænder,
See til, Du brandfri gaaer,
Husk: "tændt i begge Ender"
Det gamle Thule staaer! :/:

I, 225

#

Du gaaer til Hordens Vugge,
Til Sagas Pergament,
Der under Laas og Lukke
Ei kommer dit Talent;
:/: Du skriver – hvad behager?
Vi kjende Dig igjen,
Vi saae: "*Skinnet bedrager*", 2)
En ny: "*Hr. Rasmussen*" 2)

#

Ryst ikke nu med Hoved,
Man troer dog, hvad man troer,
Vi Dig din Priis jo loved',
Du søde Theodor!
:/: Nu klinke vi og nikke
Hver kommer til Dig hen:
Din Skaal det er, vi drikke,
Reis glad, kom glad igjen!

#

H.C. Andersen

Sjungen ved Middagsgildet hos min Svigerfader i Anl. af Theodor Collins Afreise med Corvetten Valkyrien, hvis Tog først gik til Østersøen og dernæst til Island, og paa hvilket Skib han var ansat som Skibslæge.

ad. 1. Gildet var paa Store Bededag

ad. 2. Til disse to anonyme Stykker, der var udpebne paa det kgl. Theater, havde man faaet den besyn-
I, 224 derlige Ide at tillægge Theodor Forfatterskabet, hvilket endog var omtalt i et Blad, han blev tilsidst saa
keed af at høre det, at han lovede den, der atter taledet til ham derom, En paa Siden af Hovedet.

##

80. Den 30te April 1847 (for Collin: ved samme Fest)

Mel.: Vi Sømænd gjør ei mange Ord

1. Hvis Vinden ikke bli'er contrair
Saa vil om tvende Dage
Vi see Valkyrien med sin Hær
Af Sømænd bort at drage Gid
Vinden sig maa føie saa
At atter den gaaer fremad,
Og naar den engang vende maa
Den da maa blæse hjemad.

2. Det er ei overdrevet naar
Vi sige om Valkyrien
At aldrig der i noget Aar
Har væt saa pæn en Fyr i'en
Som Theodor i denne Dragt
Cocarde, Dolk ved Bælte
Til Island snart han bliver bragt
Det gamle Land for Helte.

3. Hvad vil han der? Der vil han See
Paa Hekla og paa Geiser
Paa islandsk Mos, dito R____.
Det er derfor man reiser
See Bønderne at gaae paa thing
See Jøkler, Fosser, Halting

I, 225

1)

:/: Her hjemme er der ingenting
Paa Island er der Althing. :/:

4. Vi ønske, Du maa blive saa
Tilfreds alt med din Køie
Som Garnisonens Kirke maa
ske blive vil med Boye
Den Forskjel er der altid paa'et
Med Køien, at Du har den
Men Boye har ei Kikken naaet
Skjønt han er stærkt paa Farten 2)

5. Og endelig vi ønske Dig
At Chefen, Captain Schneider
Maa brække sig og tye til Dig
:/: Han bliver ei søesyg – leider! :/:
Forresten ønske vi for Dig
Og alle Skibets Fyre
God Appetit, god Viin og Steg
God Vind og Ouvertyre.

6. Valkyrien, Du Kampens Aand
Her skal i Fred Du svømme
Valkyrie. __
Hold nu dit Mod i Tømme
Du er saa skøn af Skabelon
Men undskyld kjære Snekke
Det smukkeste ved din Person
Er dog dens Overlægge.

I, 226

Edvard Collin

ad.1. "Halting" er lavet af [info: tørrede fisk] for at faae Riim paa Althing
ad.2. Pastor C.J. Boye søgte paa denne Tid Kaldet ved Garnisons Kirke her i Staden.

81. Den 22de August 1847 (hos min Svigerfader)

Mel.: Saa lunka vi (Bellmann)

1. Naar man saamange Klager seer
Om Livets Byrde og Besvær
Jeg troer, det kommer af, man er
Tidt i sin Dom for sær
Naar Mange kalde den for tvær
Som ikke altid gaaer og leer
Naar intet Godt, man troer, der skeer
Før man faaer Penge fleer
Og naar Man saavidt i sin Klage gaaer
At man troer, Verden ei til Paaske staaer
Da er det
Ikke net
Og det seer man let
Naar Sangen man beskuer ret.

I, 227

2. Her er jo dog saa skjønt ombord
Paa denne lille grønne Jord
Vist ingen Klode findes, hvor
Som her man herligt boer
Her Kornet rigt paa Marken groer
Her Druen voxer-Venskab boer
Af Damer, hvis Merit er stor
Vi har et yndigt Flor
Og naar disse blot tillade det
Synes mig, man lever nok saa net
Livet er
For Enhver
Som har Livet kjær
Og som har Lyst at leve her.

3. Hvad enten det nu nydes bedst
Til Lands, til vands, tilvogns, tilhest

Hvad enten Solskin fryder meest
Hvad heller Regn og Blæst
Den Glæde fylde alle vist
At samles til en munter Fest
Som jager hver en Grillegjæst
Af Sindet allerbedst.
Derfor fik man sig en *Fødselsdag*
Jonna har just faaet sin i dag
Denne Gang
Under Sang
Under Bægerklang
Som Dronning faaer hun blandt os Rang

I, 228

4. I hendes Barm et Hjerter boer
For Dyd og Sandhed Hjertet slaaer
Og smuk hun er, som hun er stor
En Blomst i Livets Vaar
Hun synger Solo, som i Chor
Hun taler Fransk og Tysk – jeg troer
Hun bruger altid pæne Ord
Ihvor hun gaaer og staaer
For at feire hendes Fødselsdag
Er forsamlet dette muntre Lag
Derfor op
Med hver Prop
Skjænker Alle i
En Skaal for hende drikke vi!

Henrik Stampe

82. Julevise

1)

Mel.: Af Fredmanns Epistler

Her stod Træet smukt
Med sin gyldne Frugt

Og Grønt og Lys, men Lyset er nu slukt

I, 229

Her er Julefest

Her er Barnet Gjæst

Her er ei Tvang og Tugt

Her har vor Morskab aaben Mark

Alting er vort i denne Ark

Det er vores Grød

Det er vores Rød-

Viin og det er vores Steg 2)

2. Her generes vi ei

Her regjerer jeg

Og Du og han og vi og I, – dog nei

Her i denne Ark

Er en Patriark

Som viser os Alle Vei

Han regjer' os Alle med sin Vægt

Han samler Venner her og Slægt

Arkens mange Dyr (Edwards Variant for at Visen

Gjør et voldsomt Styr ogsaa kunde bruges følgende

Dog det genee'r ham ei Aar efter min Opfordring 1852)

Ankromrus gik 3)

Til en fremmed Clique

Og det er nu saa hans Skik!

3. Juletræer forgaaer

Med hvert enkelt Aar

Ogsaa det, som vi os morede med nys

I, 230

Men vor Faders Træ

Gav os stadig Læ

Og vi var altid Lys

Hør Børn, paa os I see i Speil

Jeg lover Jer, I skal ei tage Feil

Her er Julefest

Her er Barnet Gjæst

Vi drikke Barnets Skaal

#

Edv. Collin

ad. 1. Sjungen Juleaften 1847 hos min Svigerfader, hvor denne Hellig-Aften blev fejret paa sædvanlig Maade, saalænge jeg nemlig kan erindre, have vi alle – Collins Børn og Børnebørn – været samlede hos ham hver Juleaften, et stort Juletræ er pyntet med mangfoldige Lys, Kager, tørrede og friske Frugter (: i AAr ogsaa forgyldte Æbler), og saamange Presenter, som kan anbringes derpaa, idet de fleste give hverandre og Alle give. Børnene Julegaver.

[ad 2.] Aftens-Maaltidet bestaaer paa gammel Viis stedse af Risengrød, Gaasesteg og Kage.

ad. 3. H.C. Andersen, hvis Ahasverus nylig var udkommen, tilbragte denne Jul hos Moltkes paa Bregentved.

##

83. Den 6te Januar 1848.

[BFN527]

I, 231.

(: hos Edvard Collin.)

Mel.: "Der er et Land, dets Sted er høit mod Norden."

Alverden reiser nu, det er jo Moden,
I fire Dage naaer man til Triest,
Man flyver i Visit omkring paa Kloden,
Og Dampen er vor Nutids Tryllefest;
Kun Du, for hvem i Dag vi Fest-Flag heise,
Er ikke nogen rigtig Reise-Mand,
Og Grunden? – Det, hvorefter Andre reise,
Det har Du hjemme i Dit Fædreland!

#

Det travle Liv, hvorved det Gode fremmes,
Det er Din Hverdagsdønt, dit Reise-Digt!
Dig Lande rulle op, de for os gjemmes,
Du har dem alle, det er tydeligt!
Bag Knippelsbro, den Smule over Vandet,
Du bare gaaer, saa er Du udenlands,
Bag Christianshavn sig strækker *Nederlandet*,
Og til en Skov groer der din Borgerkrands.

#

Og nu Paris, man er som omkalfatret
Ved Storhed, Sqvalder og dets Palliet;

Paris Du finder ovre i Theatret

Med alt sit evig Juli-Dage-spræt:

Den *skotske* Lyng du seer paa Jyllands Hede,

I, 232

Ja Tidslen seer Du, som til Blomtren kom.

Til Roser Tidslen blev for Armod's Rede,

De frelste Børn fortælle kan derom! 1)

#

Italien Du søger i Musæet

Og Marmoret har Oldtids Stemme der; 2)

Orangetræet – ? Du har Juletræet,

Med Børn og Børnebørn, Guldæbler hver!3)

Og kom Du ei til *Norge*, Du det kjender,

Du med om Hjertelag, hvor Fyrren groer.

Det bedste Norge har, det stundom sender,

Som lille Jette, norske Theodor! 4)

#

Men Floder saae Du ei! – jo *Elben* kjære!

Og paa dens Bred i Dag just huskes Du.

I Hang og Hjerte her de med os være,

Som Du i deres Hjerte nævnes nu!

Du kjære, Gud beskyærmede bag Planken,

Og skjærme vil igjen paa aaben Hav!

Til Elben reise vi med Dig paa Tanken,

Din Fest i Dag os denne Reise gav! 5)

#

Vil Du nu see det røveriske Fæle,

Til Fængsels-Selskab fri Entré Du fik, 6)

Og vil Du ind til Hjertets Maal og Mæle,

Saa før Taknemlighed et Øieblik,

I, 233

I denne og i Venskabs store Rige,

Din Vei er riig, velsignede dit Maal.

"Bliv længe hos os," tusind Hjerter sige,

Og nu et Hurra! Det er Faders Skaal.

#

H. C. Andersen

ad. 1. Collin deltog i Stiftelsen af, og deltager endnu i Bestyrelsen af "Foreningen af 1837 til forsømte Børns Frelse" see p. 58.

ad. 2. Han havde megen Indflydelse paa Thorvaldsen, som i vigtige Anliggender henvendte sig til ham; saaledes havde han den væsentligste Andeel i Oprettelsen af Thorvaldsens Testament, hvori han indsattes til en af Executorerne – og saaledes ogsaa i, at Thorvaldsens Musæum blev til; som Exempler er han Medlem af den Bestyrelse, der bygger og senere skal bestyre det. Dets Historie vil vise, hvormeget Kjøbenhavn i denne henseende skylder ham.

ad. 3. See p. 230

ad. 4. Matthias Boyes Børn, Henriette og Theodor (p. 25) tilbringe Vinteren 1847/48 heri Staden.

ad. 5. Danske Jette Boyes Mand, Districtslæge Petersen i Herninge (: p. 24) blev i Sommeren 1847 udnævnt til Landphysicus paa St. Thomas, og reiste d. 2. Nov. s. A. herfra Staden til Vestindien med sin Kone og 10 smaa Børn paa Skibet Triton. Efter at have udholdt svære Storme i Kattegattet og Nordsøen kom de ind i Flakkefjord i Norge. Derefter tumledes de næsten en Ugestid uafbrudt af frygtelige Storme i Nordhavet, hvor de mistede Skandseklædning, Bugspryd og Fokkemast, og da denne sidste var falden, svævede Skibet i den største Fare indtil det endelig lykkedes at gjøre den los fra Skibet.

De drev flere Dage omkring uden at kunne styre Skibet, der var en Bolt for Bølgerne, men uagtet de havde Nødfalg oppe, saa de dog baade nogle Dampskibe og nogle Baade I, 234 seile dem forbi, uden at der gjordes Forsøg paa at redde dem. De kom saaledes hen under den hollandske Kyst og ventede at Strande der, men Vinden vendte sig og drev dem udefter. Endelig lykkedes det, da de kom henimod Cuxhaven at blive fortøjede ved en Kjætting, og det gjaldt nu, om denne vilde holde, da de ellers maatte strande paa Kysten; her kom en Lodsbaad dem paa Siden og Passagererne maatte nu, saa godt det lod sig gjøre under den rygende Storm og paa det oprørte Hav, ned i den, for at de dog kunde frelses. Petersens Børn bleve indsvøbte kastede derned som Pakker Tøi. – I denne Lodsbaad kom de til Cuxhaven, og da Kjættingen holdt, saa de næste Morgen Triton komme ind i Havnen. – Paa Grund af den betydelige Reparation Skibet maa underkastes var de endnu (i Januar 1848) i ovennævnte By.

ad. 6. Collin er Præsident i det herværende Fængselsselskab. –

##

84. Den 6^e Januar 1848

Tilf. : Hos Edv. Collin (: sammesteds:)

Mel.: Fredmanns Ep. No. 69

1. Nu vil vi til en Forandring lave selv en Vise

Vi har ikke lavet nogen siden forrige Aar

Og den var af Ingeborg, men denne er af Louise

Theodor og Gottlieb skrive saa til næste Aar

Adolph og Lind besørge nok Musiken

Andersen han besørger blot Kritiken

Den bli'er vakker

Jo jeg takker

Han vil grine af os

Men saa skal han i Corsaren

1)

Naar han bli'er for slem.

I, 235

2. Han er vant at komme paa de mest fornemme Steder

Snart han er hos Knuther, Biller, Braher eller Kaas

Eller Stampe, Trampe eller hos Carisius-Fedder

Snart han er hos von der Lippe, snart hos von der *Mas*.

Men naar den siette Januar oprinder

Altid vi ham i vores Midte finder

Mens vi spiser

Han med Viser

Feirer Lagens Hæder

Og bagefter Adolph samler disse i en Bog

3. Andersen han kommer altid med i vore Viser

Det er godt for ham, som selv ei kan poussere sig

Saadan maa han dog engang, naar vi ham altid priser,

bli'e bekjendt derved, og følgelig udødelig

Ja, wenn wir rufen immer auf denselben

Saa vil hans Navn nok komme over Elben

2)

Han, den Skygge

Gjør en Lykke

Som er høist mærkværdig

Mens vi andre lærde Mænd maae upaaagtet gaee.

Derfor vi ei søge vores Lyst i at beprises

Digterne vi overlade den Fornøielse

Vi er glade, naar der synges, spilles, dandses, Reises,

Og naar Gagen alt imellem faaer Forhøielse

I, 236

Rigtignok traf den dengang ei det Hele

Og det var ei anstændigt, her at dele.

Ja, generer Dem
Ei, jeg be'er Dem
Nei, men vi beklage
Og vi haabe, at de Andre snart os henter ind.

5. Vores Kreds udmærker sig med Smag for vore Glæder
Og for Mad og Drikke, Dands, Musik og Poesi
Vi er ligefrem i Omgang og har simple Sæder
Skjøndt at Sæder er i 1ste Classe, Nummer 10 4)
Dernæst er' faa Familier saa store, som
Denne, som derhos er saa yderst morsom
Ufortrødent
Alt fornødent
Gjør vi for at muntre os
Selv Teglblændere maa skrive Viser for os her. 5)

6. Ingenting i denne Verden har kun gode Sider
Det er en bemærkning, Verten her ved Bordet gjør
Det er for Exempel den Slags Viin, han ved, I lider
Den er sluppet og fra nu af Halsen bliver tør
Ja, hvis han var saa rig som Skoma'er Spanjer 6)
Saa er jeg vis paa, I fik meer Champagner
Men han er ei
Derfor gjerrig
Han veed kun, den slette I, 237
Side er ved denne Viin, man drikker let for tæt.

7. Her vi see vor ældste Skjald, hvis Minde end ei tabt er
Først-Opfinderen af vor Families mintre Vers 7)
Han kan gjøre Viser ud af gamle Strømpeskafter
Men ei Handsker, det kan ene salig Hauerbergs 8)
Glade vi skue manden her og Konen
Præst og Præstinde her ved Garnisonen
Vil Hr. Boye
Vel sa nøie
Regne det med Visen

Naar han husker, at han selv os lærte denne Spøg.

8. Ligesom da Keiser Carl blev kronet, hans Vasaller

Ja selv Morgenlandets Fyrster hædrede hans Fest

Ogsaa denne Høihed mange Racer sammenkalder

Selv Culturens Ydergrænse sender her en Gjest

Vend da jert Blik til Ynglingen histovre

Seer man ei strax, han er omtrent fra Dovre

Norsk hans Sprog er

Men han dog er

Dansken meget mægtig

Norsk han tænker, men han oversætter det paa Dansk.

9. Med de vilde Folkeslags Naivitet Du taaler

At med Dig og dine her vi drive lystig Spøg.

Dog det viser, at Du aner alt Kulturens Straaler

I, 238

Derfor Du ei heller drikker Tran og æder Løg 9)

Theodor, din Skaal og din fraværende Søsters 10)

Skaal for dit Land, dets Hummer, Lax og Østers

Naar vi kommer

Op til Sommer

Til dit gamle Norge

Giv os saa Champagner og driv Gjæk med os igjen.

10. Nu Familien vender sig til sine Sidegrene

Den er ikke helt, som Stammen, der skal evig staa 13)

Derfor kjeder det en Stamme, naar den skal staa ene

Sær naar den, som her, saa skjøn en Green kan skue paa

Og denne Green, det er Familien Wanscher

Det er en Bog med mange skønne Plancher

Men at Konen

Hun bær Kronen

Det er Fan'gale mig vist nok

Kun lidt hidsig, men han er Besindigheden selv. 11)

Saa en anden Green, der skinner ret som en Carfunkel

Af Familien Hornemann

Nemlig Emil Hornemann, der er Repræsenonkel

Men Repræsentanter det er Mille og Vahlia 12) I, 239

af os Andre, som er af

Jo jeg takker

Den som [ler]

Sidst, den [.....] bedst dog

Og jeg troer, næst Ingeborg, at Mille [...] sidst.

12. Af en bedre Skjald besynges Vandringerne som følger 14)

derfor kan I gjerne unde mig en lille Roes

Denne Vise er lidt lang, jeg det ikke dølger

Men den er dog ei saa lang, som den om Willemoes

Lad mig nu see, I ude ei fortæller

Om hvad vi sang i den gamle Sæbekjælder 15)

Misforstaaes

Derpaa flaaes

Som en Vinkeldigter

Vil jeg nødigst

Nu ærbødigst Deres E. Collin

##

ad. 1. Han var i forrige Aar flere Gange i Bladet "Corsaren" der nu er blevet et Smudsblad.

ad. 2. Med Hensyn til, at Andersen blev overordentlig feteret i England, ligesom tidligere i Tyskland, var her flere Gange yttret, om andre af vore berømte Digtere, at deres Navn ikke naaede over Elben.

ad. 3. I de sidste Dage af Aaret havde Kongen tilstaaet flere af Embedsmændene en Gageforhøjelse, blandt andet de kgl. Collegier I, 240 og Retterne heri Staden, saa at den var naaet til min Svigerfader, min Svoger Edv. Collin og mig. Man vidste, at der havde været Tale om en meer omfattende Gageforhøjelse og de øvrige Embedsmænd vente en saadan.

ad. 5. Edv. Collin har i Forening med sin Svoger Chr. Tybjerg kjøbt en Eiendom ved Humlebæk, hvor de drive et Teglblænderi.

ad. 6. En i Christenbernikowsstræde boende bekjendt riig Skomagermester. Spanier.

Ad. 7. See p. 17, C.J. Boye og hans Kone deltog i Gildet.

ad. 8. I Adresseavisen har man i en lang Række Aar jevnlig læst Avertissementer fra salig Hauerbergs Enke, der anbefaler sig som første Opfinder af at sye Handsker af alle Slags Strømper.

ad. 9. Som de islandske Studenter beskyldes for, eller rettere drilles med, saaledes fortælles gjerne om En, der i Island havde hørt saameget fortælle om Æblers Velsmag, at han ved sin Ankomst her strax vilde købe sig nogle, han gik derfor hen til en Amagerkone som falbød Kødløg, købte nogle og bed strax i et af dem.

ad. 10. See p. 233 ad. 4. Theodors Søster Jette tilbragte

Julen hos Pastor Poulsen i Rødby.

ad. 11. Wanscher og hans Kone deltog i Gildet. Han maatte jævnlig høre for sin Hidsighed.

ad. 12. Emil Hornemann og hans Søstre Emilie og Vahlia deltog ogsaa i Gildet.

ad. 13. Studenterne maatte høre ilde for Stolthed paa Grund af Strophen: "Vi er den Stamme, der evig skal staae"!, som findes i Chr. Winthers bekjendte Studentervise "Her under Nathimlens rolige Skygger."

ad. 14. Saaledes slutter Andersens i denne Tid udkomne Ahasverus

ad. 15. Paa Ulfeldsplads (: Graabrødretorvet) saaes i mange Aar to Skildter: paa det ene stod "Her er den gamle Sæbekjælder, hvor der sælges" og paa den anden, et Par Huse derfra: "Her er den gamle Sæbekjælder, hvor de gamle Sæbekjælderfolk boe", deraf Talemaaden.

85. *Jule-Sang*

[BFN1248]

I, 241

i

Det Collinske Hjem.

1848.

(: Jule-Aften hos min Svigerfader)

Mel.: Der er et Land, dets Sted vi.

#

Saa sidde vi igjen om Julebordet,
Og synge høit vor Sang, vort Juledigt!
Og Glæden er i Hjertet og i Ordet,
Skjøndt Aaret var saa tungt, saa alvorsrigt.
Der rulled' Kroner hen, som Kiselstene,
Men i vor lille Kreds ~~vor~~ Krone blev:
Vort Sammenhold, og han, han, som alene
Sit Kongerige i vort Hjerter skrev!

#

Mod Roeskild-Spiir fløi Svanen frem og døde 1)
Ved Slesvig Kampens Paaske-Klokker klang;
Og tre af Kredsen her gik til det Møde, 2)
Hvor Døden stod og hvor Kanoner sang.
Mod Savn og kolde Nætter, Oprørsflammen
De gik og selv vi bad: "i Guds Navn gaae"

Og see, – vi sidde atter samled sammen,
Det er, som om en Drøm, det var, vi saae.

#

Hver Sorg og Angst i Aaret vi erindre,
Og føle derpaa ret: Gud var os god!
Vor Jule-Stjerne saa vi dobbelt tindre;
Dens Straaler skal os give Fremtids Mod.
End mange Aar vort Huuslivs stille Scene
Staa lykkelig, som selv i Aar den blev,
Vort Sammenhold og han, han som alene
Sit store Rige i vort Hjerter skrev. –

I, 242

H.C. Andersen

##

ad. 1. Et Aar, saa rigt som dette paa overordentlige Begivenheder i Menneskelivet, maatte frembyde
Lignende i Naturen. Saaledes heed det – og det tiltalte Andersen i høi Grad - at en Svane paa sin Flugt
gjennem Luften var tørnet mod et af Roeskilde Domkirkes Spiir og var faldet død ned.

ad. 2. Theodor Collin var under Krigen Overlæge paa Fregatten Bellona, der brugtes med flere Skibe til at
bloquere Elben. Henrik Stampe og min Søn Valdemar gjorde Krigen med som Frivillige, efter at have
gjennemgaaet en Exerceerskole, afgik de til Als, Valdemar d. 22. Mai som Menig i 1ste Reserve Jæger- corps
2det Compagni, Stampe d. 24. Mai som Sergeant i 2den Reservebataillons 2det Compagni. Le overværede
begge Slaget i Sundeved d. 28de Mai, hvor deres afdelinger hørte til Reserven, og strax efter blev Valdemar
med sit Corps landsat i Gjenner-bugt, hvorpaa han deeltog i Felttoget i Slesvig og Jylland til I, 243
Stampe var med i slaget d. 5. Juni i det Sundevedske og gjorde under hele Krigen Tjeneste paa Als indtil hans
Corps i Nov. forlagdes til Sjælland.

##

86. Nytaarsaften

[BFN584]

1848

/:sammesteds:/

Mel.: Menuetten af Elverhøi.

#

Farvel, Farvel, Du gamle Aar,
Din Skaal vi først maa drikke,

Din Virken dyb, alvorlig staaer,
Dig glemmer Verden ikke!
Det nye Aar nu banker paa,
Kom ind! Velkommen være,
Du Barn en Frelser være maa,
Du Freden til os bære!

#

Fred over Dig, vort Fædreland,
Og dine aabne Strande;
Fred i hvert Hjerte, i hver Stand,
Fred over alle Lande!
Læg Du de Saar, din Broder slog,
Beskjærm os vore Kjære!
Med Hurra og med Dannebrog
Du af os hilset være!

I, 244

#

Beskjærm os ham, vor Kjærlighed
Sin rige Høst han sanke!
Hans Hjerte ret vi skatte veed,
Beskjærm ham, han vor Tanke!
En sød Fortrøstning for os staaer,
Hver haabfuld Glasset hæve:
Velkommen vær, Du nye Aar,
Den gamle Gud jo lever!

H.C. Andersen

##

87. Den 6te Januar 1849 [Skjerk, HCA's Collinske Fødselsdagsviser, 46]

/:hos Gottlieb Collin:/

Mel.: "Vi Sømænd gjør ei mange Ord."

1

For nylig fik vi en Ballet,
Betitlet "gamle Minder",

Iden der var meget net,
Og her man samme finder;
Som Gruppe og som Skilderi
Som Glas i en Laterne,
Vi parviis ville gaae forbi,
Passere Festens Stjerne! 1)

2

I, 245

Først kommer gamle *Ingeborg*,
Den gamle, ei den lille,
Hun med Humeuret slaaer hver Sorg
Krabasker som en Nille. 2)
Gemalen slaaer som Politi,
Om den Slags skal man lede,
Han kan forædle Blomster i
Selv Usselhedens Rede. -

3

Her seer Du – det er Krigens Tid, -
Ho'vagten med Kanoner,
Men ovenover, Dugen hvid
Med Viin og Kage troner. 3)
Der skinne Lys og Hjerter med,
Ja, Hjerter ei saa ringe,
De slaa for Dig af Kjærlighed,
Som Glas og Viser klinge!

4

See *Eduard* forretningskjæk
Din Virken contrafeier,
Gid han maa aldrig komme væk
For Leier eller Eier!
Med Hat og Kaabe i en Hast,
Dog hilde *Jette* kommer:
"De søde Børn, de holdt mig fast,
Og saa kom Grethe Sommer". 4)

Her er den gamle Gaard, saa dansk
 Med Træ og skjæve Tage,
 I Bindingsværket er den spansk,
 Altanen er tilbage:
 I Gaarden Linden, inden *Lind*,
 Borgfruen er *Louise*,
 Der synge Smaa med Rosenkind
 For Bedstefa'er en Vise.

Naar Visen er af *Andersen*
 En lille Fugl maa klage, 5)
 Og *Theodor* er Fuglen; den
 Ei fundet har sin Mage:
 Ved Løftets Bæger, sidste Drag,
 Han os det Tilsagn skjænke:
 "Jeg lover, jeg før Aar og Dage
 Slaaer til den rige Enke!" 6)

Her see vi *Jonna* sidde ned
 Ved Brev og Midnats Lampe;
 Et Billede paa Kjærlighed,
 Hvor Tanken staaer i stampe!
 See *Valdemar*, om ham man veed,
 Og Visen skal det sige
 Hans første, unge Kjærlighed
 Den var her Danmarks Rige! –

Her er endnu en Militair,
 Og han er god at kjende, -
 Han sidder *Jonna* altfor nær,
 Skal ei i Vers med hende,

Men stande her paa Vagtpost sat,
Humeuret er lidt blandet,
Parolen er ham Dag og Nat:
"Jonna og Fædrelandet!" 7)

9

Ved Elskende en Præst skal staa,
Og Præsten er herinde;
Til Psalmer kan han Harpen slaae,
Og Vei paa Scenen finde.
Den stille Bøn, hans Hustru bad,
Med Sjælen i sit Øie,
Den blev for ham et SkjønhedsQuad,
Der har vi Præsten *Boye!*

10

Tilsidst staaer *Wanscher* med et Riis-
Papir, forstaa mig bare,
Det Faders Navn og Gave og Priis
For Verden skal bevare.
Og Slægter vil, som *Hanne*, see
Til det med Øiets Straalen.
– Og nu en gammel god Idee,
Nu vil vi drikke Skaalen!

##

H.C. Andersen

I, 248

ad. 1. Theatrets 100 aarige Jubelfest d. 18. Nov. d. A. blev fejret med et Forspil af Andersen: Kunstnerens Dannevirke og et Efterspil af Bournonville, en lille Ballet "gamle Minder", hvori blandt andet Theatrets afdøde Coryfæer gik over Scenen i Levende Billeder, der forestillede en eller anden Scene af Stykker, hvori de havde havt Rolle.

ad. 2. Andersen havde forud bebudet min Kone og Jette Collin (: see Vers 4) at han vilde være grov med dem i denne Vise. – De mange uforholdsmæssige Sorger, han jævnligt gjorde sig, fandt han ikke altid der Deeltagelse for hos Førstnævnte, som han syntes, de fortjente; ofte harcellerede hun ham derfor.

ad. 3. Gotlieb Collin, hos hvem Festen var, boede ved Siden af Hovedvagten.

ad. 4. En af Jettes Veninder, Sø-Captain Sommers Kone, kom hyppigt til hende.

ad. 5. Blandt andre Ting, Andersen drilledes med, var den, at han saa hyppigt anbragte en Sangfugl i sine Viser.

ad. 6. Theodor selv og hans Omgivelser spøjte ofte med, at han maatte have en riig Kjæreste.

ad. 7. See ang. Stampes Omtale i dette og Valdemars i foregaaende Vers Noten *ad. 2* p. 242.

##

88. Den 6te Januar 1849

1)

(: sammesteds :)

Mel.: "Der var engang en tapper Mand."

1

En Digter sunget har sit Quad
Om nogl' af vor Familie
Naar vi supplere denne Rad
Er vi ei meer end billige
Tre Instrumenter har han glemt
Som høre til Concerten
Først da sig selv - det er beqvemt
Vertinden saa og *Verten*.

I, 249

2

Sig selv han glemte – det I troer?
Han Jer kun sige vilde
At Verden seer ei: hvo er stor
Og hvo er Bournonville
Vel muligt, at ei Poesien
I Dands sit Lys mon tænde
Og at den kun er en Rosin
I Festens Pølseende

2)

3

Skal Festen ha'n en slig Rosin
Skal den og ha'n et Forspil

Til søde Supper hører viin
Kartofler hør' der Torsk til
Skal denne Sag der dømmes i
Mig synes det Forklarligste
Forspillet – det er Poesi
Nachspillet er det artigste.

4

Vært og Værtinde nævne vi
Med Tak for Drik og Spisen
Og derpaa atter stævne vi
Til Feide imod Visen
Hvad er vi mod sligt Renommee
Den pure Misforstaaelse
Som Støvler uden Fødder i
Som Linned uden Blaaelse

I, 250

5

Pro primo er det ugalant
Ja, det er næsten skammel
igt og desuden ikke sundt
At Ingeborg er gammel
Hun er slet ikke ældre end
Den evigunge Digter
Og Blik hun har, som Du min Ven
For Alt, hvad skjønt og rigt er.

6

Med Edvard gjøres der lidt Siou
Og med hans nye Stilling
Men den som er en Kabliau
Behandles ei som Villing
Og hvis den ansees som et Træf
Han vandt i Lotteriet
Resignations-Contoires Chef
Sig nok skal finde i'et.

3)

Vi alle kjende Andersens
 Værdi som Mand og Digter
 Hvert øieblik man med ham skjænd's
 Men strax igjen forligt er.
 Naar han bli'er gal paa vores Land
 Hans Mening ei saa slem er
 Han troer, hans Ære staaer i Brand
 Saasnart det bare klemter.

#

4)

8

Endnu engang vi denne Dag
 Vil hellige vor Tanke
 Vi følte Hjertets stærke Slag
 Vi hørte Pulsens banke
 I dette Aar med liden Ro
 Med mangehaande Farer
 Som Skjæbnen planted' blandt de to
 De 6te Januarer. –

9

Hver føler, hvad vort Land har tabt
 Fordi det længe blunded'
 Hver føler, at det nu har Kraft
 At det sig selv har sundet
 Vi sidde her, ei færre, ei fleer
 Alt om den gamle Stamme
 Hvis Gud har prøvet Danmark meer
 Mod os var han den Samme

I, 252

E. Collin

ad. 1. Edvard havde erklæret ikke at kunne skrive nogen Vise paa Grund af de mange forretninger, hans nye Stilling paalagde ham, men da han havde seet Andersens foranstaaende, blev nærværende til.

ad. 2. See ad. 1. p. 248

ad. 3. Min Svigerfader, der for længere Tid siden var bleven Geheime-Conferentsraad havde i dette Efteraar søgt og faaet sin Afsked som Finants-Deputeret; Collegial Indretningen var ogsaa nu fortrængt hvad Finantserne angik, og under den nye FinantsMinister og den med ham følgende Omorganisation var min Svoger Edvard Collin bleven Directeur for det Departement hvorunder Assignationerne ere henlagte.

ad. 4. Denne benyttede Edvard til at udbringe en Skaal for, at vi maa glemme alle *smaa* Sorger.

##

89. Den 22. August 1849 (for mig: Drewsen).

Mel. "Seit Vater Noah"

En Tidlang splittet vort Selskab var
Sin egen Gang gik Enhver
En Pest os atter forsamlet har
I al Gemytlighed her
Her sidder nu rundt om et Bord
En Samling af Jonnas Veninder og Venner,
Et broget Flor,
Et muntert Chor
Som sjeldent det findes paa Jord.

I, 255

#

Men Tiden flygter saa hurtigt bort
Som Jorden dreier sig rundt
Og Gjensynstimen den er saa kort
Som knap den var et Secund
Thi Lad os benytte den godt!
Og søge at more os sammen, saalænge
vi kan det blot,
Med Stort og Smaat
Om ogsaa det bliver lidt flot.

#

Nu først vi synge en lille Sang
Paa fem elendige Vers
Saa slaae vi om i en anden Gang
Og gjør et syndigt Commers

Saa sige vi Glasset: Farvell!

I Stuen derinde vi stille os op i en broget Krands

En Lille Lands

Den kommer vel nok af sig selv.

#

Forinden Visen vi slutte vil

En Mening have den bør

Hvad sagtens Alle vi stunde til

Ei længer opsættes tør;

Enhver i vort festlige Lag

I, 254

Nu ønsker vel sagtens at slutte med Skaalen for hende, som

Til Verden kom

Paa denne høihellige Dag.

#

Vi hæve Glasset og klinke nu,

(Men alle tømme det vel!)

Vi ønske: "Jonna gid altid Du

Maa Lykke finde med Held!

Paa Livets Vei eller Sti

Hvor Roser sig blande med Torne paa Veiens couperte Bund

Pluk Roser kun

For Tornene være Du fri!"

H. Stampe

ad. 1. Vor Kreds var i Sommer temmelig spredt, navnlig var Jonna i Rødby hos Præsten Poulsens og Stampe paa Aggersvold hos Forpagter Hoffmann-Bang, begge for at lære Landvæsenet, de vare komne hertil Byen i Anledning af d. 22. og 23. Aug.

90. Den 23de August 1849

1)

(I Søllerød Skov.)

Mel.: "Lad dadle Quinderne"

Snart viger Sommertiden hen

Som Lagen viger for sin Aften
Det kolde Efteraar igjen
Af Træets Blade suger Saften
Farvel med Vemod sige vi
Til den saa kjære, korte Sommer
Kun alt for snart det er forbi
Naar Vintertiden kommer.

#

Men endnu medens Tid det er
Den sidste Rest vi ville nyde
Til festlig Munterhed jo her
Os Skovens Alfer venligt byde
Her vil vi langt fra Huus og Hjem
Til Dagens Ære Glasset fylde
Og i Forening søge frem
En munter Fest at trylle.

#

I *Sverrig* tager man – jeg troer
Hvergang et Maaltid ret skal smage
Sin Tilflugt til et Egtræ-Bord
Hvor man en Öpnings-Snaps kan tage
Naar Maden her skal glide godt
Med franske Druer man den væder
Og skal der rigtigt drikkes flot
En Sang man gjerne quæder.

#

Saa dette sidste være her
Undskyldning for, at denne Vise
Sig trænger frem, endskjønt man er
Først nyligt kommet til at spise;
Men endnu en tilbage er,
(Det bli'er en ægte Digterblomme)
Paa Bunden - skal jeg sige Jer –
Rosinerne de komme.

#

Men lad os nu blot ei for vidt

I, 255

I, 256

Fra selve Maalet os bortfjerne
En Skaal vi drikke vil, som tidt
Vi drak – og drak den altid gjerne;
En Høitidsdag – I veed – det er
Paa denne Dag en tro Veninde
Blev skænket os – og derfor her
Vi samledes med hende.

#

Ved en med Blomster smykket Plads
Der seer I funkle Dagens Stjerne
For hende tømme vi vort Glas
Og Echo svarer i det Fjerne;
Nu Lad Champagnen sprudle frem
Lad Proppen høit mod Loftet springe
Lad Skaalen lyde mod vort Hjem
Saavidt som Toner klinge!

Henrik Stampe

I, 257

ad.1. Min Kones Fødselsdag blev i Aar høitideligholdt i Søllerød Skov, foran Skovløberhuset ved Indkjørslen til Søllerød By, hvor vor Kreds var kjørt hen i fire Vogne.

##

91. Den 25. August 1849 [Skjerk, HCA og Ingeborg Drewsen, 20]

(: ved samme Leilighed)

Mel: Tivoli Visen.

En Sang den passer jo just i
Et lille og lystigt Lag;
Den tre og tyvende Augusti
Er Ingeborgs Fødselsdag.

#

Den kommer kun engang aarlig,
Og saa skal man være glad,

Thi den, som morer sig daarlig'
Han er – jeg veed ikke hvad.

#

Idag kørte Henrik³² til Gilde
Baade de Store og Smaae,
Det alle vi gjerne vilde,
Men Een kan kun Æren faae.

#

Saa nu er vi inde i Skoven,
Langt ude og dog I vort Hjem,
Vor Hest fik Guldsko paa Hoven
Og Stadskarethen kom frem.

#

Imedens Sangen vi quæde,
Og den er en god Portion,
I Øiet staaer Pestens Glæde,
Saa det er vor Illumination!

I, 258

#

Hvert Minde med flyvende Fane
Gaaer gjennem Hoved paa Hver,
De komme i Caravane
Og synge: Hun er os saa kjær!

#

En Skaal for det Hjerte, vi kjende,
Og for hendes gode Humeur,
Saalænge det bliver i hende,
Saa veed vi, at ikke hun døør.

#

I Støvet hun Digtere tvinger
Med Arm og med Ordets Elv
Hun taler til *Kayser* og *Fenger*,
Som var det til Harald selv.

2)

#

Saa dybt hun føler i Sorgen,

³² Ad 1. Stampe havde arrangeret Gildet, taget Vogne, vi _ _

Saa høit hun i Glæden leer,
Og hun er den Samme i Morgen,
Som den her idag Du seer.

#

Men Visen fylder snart Arket,
Ak! var hendes Luna heri,
Det er meer end Bournonvilles Marked 3)
Casino og Tivoli! –

#

Den tre og tyvende Augusti
Er Ingeborgs Fødselsdag!
Og den, den sidde vi just i
Med Hurra og Dannebrogflag!

I, 259

H.C. Andersen.

ad 1. Stampe havde arrangeret Gildet, taget Vogne, vi _ _

ad 2. Professorerne Kayser og Fenger komme jevnligt i vort Huus; den sidste er vor Huuslæge.

ad 3. Markedet i Rosenborg Have til Fordel for de betrængte Jyder var nylig holdt; Bournonville havde størst Andeel i dets Indretning.

92. Den ^{te} December 1849 1)

Mel.: [’Hvor skoven dog er frisk og stor’]

En Vise faaer Du dog, min Ven!
Kukkuk!
Den fløi som Lyn fra Blæk og Pen;
Kukkuk!
Og Jonna synger Sangen stor,
De Andre juble med i Chor!
Kukkuk faldera!

#

Du var den tappre Landsoldat,
Kukkuk!
Til Krig parat, til Fred parat,

Kukkuk!

Nu flyver Du med lystig Sang,

Fabrikken sætter Du i Gang.

Kukkuk faldera!

Snart sidder Du med Riis og Spiir

Kukkuk!

Du er en Konge for Papir

I, 260

Kukkuk!

Din Lykke skriver Du paa Graat,

En lille Kone gjør saa godt. 2)

Kukkuk faldera!

#

Paa Silkeborg skal Stadsen staa,

Kukkuk!

Gid Silke der Du spinde maa,

Kukkuk!

Hver Pine holde fra din Tand, 3)

Ung Valdemar, nu er Du Mand.

Kukkuk faldera!

#

Og er vor Vise vissevas,

Kukkuk!

Saa har vi her det fulde Glas,

Kukkuk!

Det er en Skaal for Valdemar,

Og hermed Du en Vise har,

Kukkuk faldera!

H.C. Andersen

ad.1. Min Søn Valdemar reiste i Dec. 1849 til Silkeborg, hvor han efter Tilbud af Michael Drewsen skulde uddannes til Mester og senere Directeur for Papirfabriken, da der i denne Anl. var et lille Afskeds-Middagsmaaltid hos min Svigerfader d.6. Dec., vidste Andersen, der stedse spiste der Torsdag Middag intet om Anledningen og fortrød dette, fordi han ingen Vise havde faaet skrevet. Men uagtet han først kom nogle Minutter før vi gik til Bords, fik han dog denne Vise improviseret og den blev sunget efter hans Haandskrift, som det eneste Exemplar.

ad.2. Dette Vers lød først saaledes:

Nu Klædet voxte skal som Græs,
Og Du er i dit rette Es,
See alle Folk faaer Klæder paa,
Og Du skal Dig en Kone faae.

I, 261

Da Visen var sjunget, sagde jeg til Andersen, at jeg ikke kunde forstaae dette Vers, og det oplystes da, at han troede Silkeborg var en Klædefabrik, han fik nu Visen og rettede den øieblikkeligt som ovenanført.

ad. 3. Valdemars Reise maatte udsættes nogle Dage for hans Ansigt Ophævning paa Grund af Tandpine.

Skjøndt den strængt taget ikke hører til denne Samling, vil jeg dog her opbevare følgende

Afskedssang

til Valdemar Drewsen fra Soranum 1)

Mel. "Der var engang en tapper Mand".

Nu bort herfra Du drage maa
Til Jyllands Lunde
Og lang Tid vil der sikkert gaae
Før vi Dig gjensee kunne
Komi Lad os da med Sang og Spil
De sidste Timer nyde
Endskjönt Bin Reise Malurt vil
I Glædens Bæger gyde.

#

I Laboratoriet vil ei meer
"Den stærke Mand" husere 2)

Faa Østergade man ei seer
Med "Rhombam" ham slavere 3)

Og hvis med munter Sang og Snak
En Aften vi forkorte
Da mærke vi med Smerte, ak!
At Valdemar er borte.

#

Klædt som en gul Kanariefugl 4) I, 262

Ankommer "Directeuren"	5)
Til Silkeborg kort førend Juul	
(:den staaer jo nu for Døren :)	
Om 3 Aar vi saagu vist kan	
Ham see som Ægtefælle	
Om 5 Aar han som Rigsdagsmand	
Stolt kneiser i sin Vælde	
#	
Og nu Farvel, Du bolde Svend	
Foruden Livserfaring	
(: Den gav Qu jo til Viggo hen	
Mig derimod Din "Tæring")	6)
Lad hyppig os derovre fra	
Faa Brev og ei Du smøre	
Om Munden os med et: "Ja Va	
Skal see, hvad Va kan gjøre."	7)
#	
Op Alle I Tager Glas i Haand	
Vi Valdemars Skaal vil drikke	
Vi love ham med trofast Aand	
At vi ham glemme ikke.	
Op Viggo, Peter, Jacob Lund!	8)
Op Arland, Godske, Søren!	
Vi raabe alle med een Mund	
Hurra! for Directeuren!	
#	
Vighus Poulsen	9)

ad. 1. En Kreds til hvem Valdemar havde sluttet sig, og som meest bestod af Studenter fra Sorø Academi gjorde d. 13. Dec. 1849 et Afskedsgilde for ham hos Vighus Poulsen, hvor denne Sang blev sunget.

ad. 2. Vald. var bekjendt for sin Styrke, og i Tillid til den kunde Vig- I, 263 hus Poulsen stadigt drille nogle af Laboratoriets Elever, men paastod at have lagt sig efter at vise dem Høflighed, saasnart Valdemars Afreise var bekjendt. For at kunne modtage Pladsen paa Silkeborg maatte Vald. gjøre Afkald paa at tage polith. Examen.

ad. 3. :Arland med hvem V. ofte saaes paa Østergade

ad. 4. Vald. gik i de sidste Dage før sin Afreise med guul Frakke Vest og Benklæder, han havde ledet sig gjøre til at gaae i Fabriken med.

ad. 5. See Not. 1. p. 260

ad. 6. Vald. drilledes med Livserfaring, som han paastod at have og med Tæring han meente at hente i det chemiske Laboratorium hvilken Tale stak synderlig af mod hans stærke, sunde Udseende.

ad. 7. See p. 47 ad. 2. Som Lille kaldte han sig selv "Va" og beholdt stadigt dette Navn. Da han og Jonna som Børn vare paa et Bal hos Professor Jacobsen, hørte hun en Dreng spørge ham om han kunde skaffe ham en Dame, hvortil vald. svarede: "Va skal see, hvad Va kan gjøre". Da hans Moder vilde vadske ham til et andet Bal, udbrød han vred: "Skal Va vadskes, vil Va ikke paa Bal". Disse Ytringer bleve til Talemaader i Familien.

ad. 8. Selskabet bestod af: min Søn Viggo, Student Peter Freuchen Jacob Lund (see p. 4 i Stamtavlen over Familien Homemann), Studenterne Arland, Godske Nielsen og Søren Bøiesen.

ad. 9. Forfatteren, Student og Polythekniker Vighus Poulsen er en Søn af Præst og Ridder Poulsen i Rørby og Hustru Louise Rafn, som er en Datter af Amtmand Emanuel Rafn, der var Søskendebarn til min Svigermoder (see medtagende Stamtavle).

##

93. Nytaarsaften 1849 (hos min Svigerfader)

Mel.: "I Østen sølvblaa Dagen smiler".

See Uhrets Viser roligt glider
Saa langsomt og saa tungt
Med den den hele Verden skrider
Mod Aarets Skillepunkt
Det gamle følge vi paa Vei
Det ny vi kjende ei.

Kom kun, Du alvorsfulde Stund
Nyfødte, dog saa stærk,
Du skal ei finde os i Blund
Vi vente paa Dit Værk
Er Fredens Time nu forbi
Velan, saa kjæmpe vi.

I, 264

Dog bede vi om Fredens Gave
Ukjendte, unge Aar!
Lad Landets Børn, da tappe brave

Ei fange flere Saar
Lad dem i Ro snart glædes ved
Det frelste Danmarks Fred.

Tak gamle Aar, for hvad Du gav
Og hvad Du ikke tog!
Tak for at Dansken holdt sig brav
Og han sin Fjende slog.
Læg ned Din Stav, thi Du er træt
Din Vandring var ei Let.

##

Efter kl. 12.

Mel.: "Ved Vintertide".

Vi hilse Dig, Du unge Aar!
Skjøndt Sneen krandses nu Din Pande
Vi haabe Du en snarlig Vaar
Vil skjænke os og vore Strande.
Med Dig vi samles første Gang
Og hilse Dig med Haabets Sang
Beskyt vor Kreds, vor Dannevang
Og sluk Vulkanerne i alle Lande.

Edvard Collin

94. Den 6^e Januar 1850 (hos Wanscher)

I, 265

Mel.: "O Stjerne, hav Tak!"

Nu see vi den hele Familie Collin
Forsamlet hos Wanscher herinde
Ker skal den ha'e Mad, her skal den ha'e Viin
Først hilser den Vært og Værtinde
Med Glæde vi træde herind i det fattige Huus

Vi bringe med os en Fødselsdagsmand
Og ham vil vi holde i Ære
I Staten han har saa høi vel en Stand
Men høiere blandt sine Kjære
Hans Billed'er stillet paa Høisædet i vores Kreds.

Til dette vi stedse vende os maae
Saalænge vort Hjerte det banker
Og der vil det leve, der vil det slaa
Trods Livets omskiftelige Tanker
Hans Minde skal vinde Foryngelse i vore Børn.

O Fader hav Tak, vor ledende Ven
Igennem de vildsomme Veie
Hver af os har Sit, men Du er dog den
Vi skylde, hvad vi monne eie.
Med Glæde vi væde vor Læbe til Velkomst for Dig.

Edvard Collin.

95. Den 6te Januar 1850. (: samme steds)

I, 266

Mel.: "Der staaer et Træ i min Faders Gaard".

Der vandret har i Danmarks Urtegaard
Og overalt, hvorhen man skuer
En frodig Plantning smukt i Blomster staaer
Og kneiser som Triumphens Buer
Fra Vidskabs Tempel ned til Bondens Plov
Du vakte tusind Kræfter op, der sov

Din Tankes Ild

Klared' Du snild

Ved Musers ædle Altarluer

#

Men alle Vi, der nu har sat os ned
Ved dette Bord og muntert qvæde
Vi af en ganske anden Vandring veed

Som ogsaa vi var med at træde.
Du om vort Hjerte slog et mægtigt Baand
Og førte trygt os med en kjærlig Haand
Trofast Du var
Deelte og bar
Med os hver Livets Sorg og Glæde!

#

Thi hilse vi med Tak og Jubelsang
Paa Himlens Blaa Din Fødselsstjerne!
Gid den os straale klart saa mangen Gang
Som vore Hjerter ønsked' gjerne!
Dog, er det sandt, at der en himmelsk Magt
I Kjærlighedens Fylde er nedlagt
Da – Haab og Trøst!
Her hvert et Bryst
Foryngende skal om Dig værne!

Christian Winther

96. Den 6te Januar 1850 (: samme steds)

[BFN559]

I, 267

Mel.: "Jeg ønsker mig en yndig Viv".

Vor Tid omskifter Stort og Smaat,
Man veed sig næppe selv at samle,
Dog Eet stod fast og staaer saa godt,
Velsignet, deiligt ved det Gamle:
Vort Sammenhold, vor Stjerne klar,
Gid seent den maa bag Skyen træde,
Den tændtes sjette Januar
Til Hæder, Gavn og Glæde!

#

End staaer hans Huus saa gammel spansk,
Altanen giver just Figuren,
End staaer hans Gaard saa ægte Dansk,
Med Sommergrønt helt op ad Muren;

1)

End Børnebørn har samme Sang,
Høit synge de: – "Thomsen i Banken!" 2)

Og Caffen gaaer sin gamle Gang,
Ved Skjænken flagrer Tanken, 3)

#

Og om ei gamle *Beauty* gøer, 4)

Saa savnes han dog ingenlunde,
Vi har ham fuldop i *Chasseur*, 5)

I Theodors og Edwards Hunde
See Katten gaaer i Stuen der, 6)

Troer Alt er jerngod Existence,
Den veed knap, at dens Herre her
Er Storkens Excellence!

#

Lad Tiden vende Stort og Smaat,
Vi vil i Hjemmets Hjem os samle,
Og glade – naar *Vor Hurra* blot
Der unde os Alt ved det Gamle!
Da juble vi saa Byens Vold
Maa revne eller gaa et Stykke.
Lys Stjerne i Du vort Sammenhold,
Vor Kjærlighed, vor Lykke!

I, 268

H.C. Andersen.

##

ad. 1. See p. 15

ad. 2. See p. 63

ad. 3. See p. 10

ad. 4. See p. 14 og 84

ad. 5. Saaledes hedder min Svigerfaders nærværende Hund, det Mærkeligste ved den er, at den snart er ligesaa bred som lang. –

ad. 6. Endvidere har han en stor graa Hankat, der er ham meget hengiven, og om Middagen sidder paa den ene Side af hans Stol medens Chasseur sidder paa den anden.

##

97. Den 6te Januar 1850 (: samme steds)

Mel.: "Hør Skjønne, hvis I prøve vil".

1.

Følgende Tidens store Sving
Vil vi i vor private Forening
Kritisere forskellige Ting
Som om vi var den offentlige Mening
Og da vi blot vil gjøre Vrøvl
Er det [.....] hvorom man praler
Og derfor saa vil vi med vor Høvl
Skruppe det Kongeligt Theater.

2.

De første Skridt dets Directeur
Foretog til Forædling af Smagen
Var at spærre den Gjenvei, som før
For Publicum stod aaben hele Dagen
Ved dette energiske Skridt
Fik Anstalten paa trykt sit Stempel
Og udenom kan vi gaae frit
Men ikke gjennem Kunstens Tempel

2)

I, 269

3.

Derpaa der blev en Alder sat
Fra hvilken man er theatermyndig
Ud jager man hver mindreaarig Kat
Og derfor er nu Tonen der saa yndig
Man lukker ind det 10 Aars Faar
Og klipper dets Haar for en Daler
Men Hanen, som kun er 8 Aar
Gaaer i Casino hen og galer.

3)

4.

Nu kom det an paa med Smag
At sørge for den Plans Realisering

Samtidigt med den store Herskeres-Sag
Theaterpladsernes Egalisering
Snart maa Hr. Grønkaal sidde saae
Hvor før sad Hr. v. Aurikel
At Siddende maa kunne staa
Læres og af den ny Matrikel 4)

5.

Ei nok, man Hestene jog bort
Men man spææred' og selve Baasen
Den Plads for Dyr af ædleste Sort
Staaer aaben nu for Hønen, Anden, Gaasen 5)
Med Velbehag seer Directeuren
Hvor Frigjænger-Tallet sig mindsker
Men ofte, naar Nogen aabner Døren I, 270
Staaer En derudenfor og vrindsker.

6.

Alt det fik Manden gjennemsat
Paa Grund af, at han er enevældig
At Bladene nu ikke ta'e ham fat
Beviser, han er her som altid heldig.
Selv ved den Skydebane-Fest
Og skjøndt han sad lige ved Ni-elsen
Han fik ei en Rift udi sin Vest
Medens de Andre fik paa Pelsen. 6)

7.

Nu kan vi sagtens være træt
Af at skjænde paa Scenens nye Doge
Men han kunde jo bare lat væt
At tage fra os Directionens Loge 7)
Hvormeget vi end har ham kjær
Det ganske rigtigt sig passer
At han maa betale Gildet her
Naar vi betale vore Pladser.

ad. 1. Efter at de tre foregaaende Viser vare sungne, kom først den nærværende, og derefter den følgende, hver med sit ledsagende Brev, det hørtes ringe paa Dørklokken og Brevet med Pakken bragtes da, som anonymt sendte, til Wanscher, der oplæste Brevene. Baade disse og Viserne vare skrevne med Edwards sædvanlige Haandskrift. Let Brev, hvormed nærv. Vise fulgte, lød saaledes: "Høistærede Hr. Wanscher! De vil undskyldte, at jeg ikke nævner mig, før De seer min Underskrift. Jeg er en Digter, jeg kan ikke lade være at gjøre Vers, men jeg tør ikke lade dem høre offentligt. Da jeg har hørt I, 271 at Deres Huus er et privat Huus, beder jeg Dem synge denne Sang der, for at den ikke skal blive bekendt. Forresten kan den bruges i ethvert Huus, undtagen, haaber jeg. Kjøbenhavn d. 6te Januar 1850 boende paa Hjørnet af Parnassens Gang *postscriptum* Undskyld jeg glente at underskrive mit Navn, men nu er det for sildigt."

ad. 2. Bag om Theatret gaaer en Vei, som i utænkelige Tider havde staaet aabent for Publicum og som Professor Heiberg lod lukke saasnart han var bl. Theaterdirecteur. I 1849 afgik den forrige Theaterbestyrelse, hvoraf min Svigerfader var Medlem, da det constitutionelle System med een Bestyrer ogsaa skulde anvendes paa Theatret.

ad. 3. Strax efter Bekjendtgjørelsen om Lukningen af hiin Gjennemgang, kom en ny fra Heiberg, der forbød at Børn under 10 Aar maatte medtages i Theatret.

ad. 4, 5 og 7. Blandt Heibergs første Foranstaltninger var ogsaa at indskrænke Friggjængernes Antal. Saaledes forsvandt det saakaldte Hof-Parquet og Fri-Parquettet, hvilket sidste ogsaa kaldtes "Baasen" og Directions-Logen, hvori den quindelige Deel af den collinske Familie i en meget lang Aarrække havde hver Aften haft 2 Fripladser, tabte denne Bestemmelse og solgtes som de øvrige. – den var den yderste Loge paa venstre Haand i nederste Række; det dertil stødende yderste Stykke til venstre af 1ste Parquet var aflukket og udgjorde "Hofparquettet", hvortil endeel af Hofpersonalet, Digterne, Theatrets Directeurer og høiere Betjente med Flere havde fri Adgang; bag dette var et Stykke af samme Bredde fraskildt 2det Parquet, hvilket udgjorde "Friparauettet" eller "Baasen" og hvor Skuespillerne og andre af Theater [.....] ; de lavere til Hoffet hørende Embedsmænd, Digtere, som endnu ei havde haft 3 Stykker opførte paa Theatret o. fl. havde fri Adgang – De af ovennævnte Friggjængere der beholdt den fri Adgang bleve nu forviste til de yderste Pladser paa Parquetternes Bænke, men da disse vare utilstrækkelige for Antallet af Friggjængerne, hændte det stundom, at Collin, der beholdt sin Fribillet og andre ældre Folk maatte staa under Forestillingerne.

I, 272

ad. 6. d. 14. Nov. 1849 var der paa Skydebanen en Fest i Anledning af Oehlenschlägers 70 aarige Fødselsdag; Skuespilleren Nielsen havde med Iver taget sig af Tilberedelserne dertil, og holdt Talen ved Bordet. Da Oehl. i en Tale takkede de Skuespillere der havde udført de vigtigste Roller i hans Sørgespil (og naturligvis fortrinsvis Nielsen og hans Kone) nævnede han blandt dem ogsaa Dinas Fremstillerinde (:Fru Heiberg). Nielsen, som allerede havde drukket betydeligt, og som ikke kan fordrage Fru Heiberg blev rasende herover, sagde til

Heiberg, som sad tæt ved ham, at det var en Skaal, han (: Heiberg) maatte takke for, og gik derpaa sin Vei, nede i Gaarden skjældte og smældte han, og da nogle af Gjæsterne vilde tale ham tilrette, bleve de furede med Puf og Stød, hvorpaa N. forlod Gildet.

98. Den 6^e Januar 1850 (sammesteds)

1)

Mel.: "Slunken Edderkop sidder paa Tue"

1.

Slunken Edvard gaaer paa Contoirtet
Det er hans største Plæseer
Han siger, at han har forsvoret
At skrive Viser meer
Edvard gumler, men Fruen hun brumler:
Flyv nu og skriv.

2.

Slunken Edvard sidder i Stuen
Skal skrive Viser paa Kraft
Han først confererer med Fruen
Hvad Melodie vi har haft
Fruen hun mumler, men Edvard brumler:
Flyv, Flue, flyv!

3.

Melodien den fik vi da endlig
Ordene skal nu dertil,
Men her er jo utomordentlig
Deilig Anledning dertil
Syng om Jert Eget
Saa har I jo pleiet
Syng om Jer selv.

2)

I, 273

4.

Stolt Henrik han seer nu paa Gaard
Bare han snart saa sig mæt

3)

Med Jonna han giftes ad Aare
Saa bli'er hans Hjerte let.
Saa skal vi love
Dem en Brudegave
Af bedste Sort

5.

Kun Skade, at Stampe ei smøger 4)
Ellers jeg gav ham Tobak
Men Jonna vil jeg give Bøger
Saa si'er hun mange Tak
Blandt alle Foræringer
Er "Stampes Erklæringer"
Den bedste dog.

6.

Slunken Theodor gaaer i Theatret
Flikker paa skrøbeligt Skind
Adskillige har han kalfatret
Men Lønnen den er Vind
En af hans Klager
Er: Skinnet bedrager
Hr. Rasmussen 5)

7.

Slunken Lind, - hvorfor griner i Alle
Ingen Personlighed har
Slunken Andersen tør vi da kalde
Digt'ren, som sidder der
Der er noget sært ved ham
Der er noget fiert ved ham
Han er for stolt

I, 274

8.

Mens Ingeborg ei tænker paa Andet
End hvor vi her ta'e os ud

Vil Adolph bestandig paa Landet
Sole sin runkne Hud
Adolph han gumler
Men Ingeborg mumler
Flyv, Badolph, flyv. 6)

9.

Men Bedstefa'er han sidder Hjemme
La'er Politiken i Fred
Han faaer ikke Tidens de slemme
Fluer i Hov'det derved
Han siger som Wanscher
Il n'y a pas de danger
Flyv, Fluer, flyv!

Edvard Collin

ad. 1. see p. 270 ad. 1. Brevet, hvormed denne Vise fulgte, lød saaledes:

"Hr. Wanscher! For nogen Tid siden tillod jeg mig at sende Dem nogle Vers med et Brev, og jeg husker meget godt, at jeg glemte at underskrive mit Navn, men det skal være næstsidste Gang. De synes mig nu noget forandret; det lader til, at De siden den Tid har nydt megen og god Viin. Men det gjør ikke noget, naar Selskabet er derefter. Dette giver mig Mod til at overlade Dem disse 1, 275 Vers, som man ikke tør byde Folk, før de ere halvfulde; jeg haaber at Du vil vide at gribe det rette Øieblik. –

Grunden til at disse Vers ere saa daarlige, skylder jeg forrester Dem at forklare. Mine Vers ere i det Hele taget ikke andet end Andemad, som jeg i mine ledige Timer opfiskede af Grøften om Parnassets Have, og som jeg ved festlige Leiligheder tracterede min Familie med. Men nu vil alle Mennesker fiske Andemad og jeg kunde derfor imorges ikke finde andet end dette, som de Andre havde levnet.

Post-Scriptum har jeg dénne Gang ikke *Extrapost-Scriptum*. De bemærker vel, at jeg har fordreiet min Haandskrift. 6. Januar 1850".

ad.2. Da de svenske og norske Studenter i Aaret besøgte de danske Studenter og bleve indquarterede i forskellige Familier modtoges i vor Kreds 3 svenske Studenter, nemlig Washer hos min Svigerfader, Selmin hos min Svoger Gottlieb og Larsson hos mig. Blandt Minderne fra hine uforglemmelige Dage, da de 3 Nationer i deres Ungdom smeltede sammen, i Følelsen af at de vare Brødre ere nogle Udtryk vi optog af vore svenske Gjæster og deriblandt "ut-om-ordentlig" æ: overordentlig.

ad.3 og 4. St. havde i Løbet af 1849 seet paa endeel Landeiendomme for at kjøbe en saadan, da hans Bryllup var beskrevet til Begyndelsen af 1850 – "Stolt Henrik" er en bekjendt dansk Plante: fenicio vulgaris – Da Jonna finder, at Sandheden bør have sin Ret, og at Stampe derfor ikke bør staa for Familiens senere Slægter som et Dydsmønster, der ikke smøger, tilføies til hendes Beroligelse, at han er en flittig Cigar-Smøger.

ad.5. See p. 223, ad.2.

ad.6. I Komedien Kean tales om "den lille Badolph", derfra.

99. Jonna Drewsens og Henrik Stampes [BFN562] I, 276

Bryllup³³

d. 2. Februar 1850 1)

Mel.: "En Vise nu jeg synge vil!" 2)

See nu er Brudehuset gjort,
Nu komme vi med Sangen,
Den er, om ikke noget stort;
Saa dog en Krands paa Stangen,
Et Hjertets Hurra, vældigt, som
Fra Oldtids bedste Helte.
I lykkeligt til Sprogø kom,
Paa Livets "store Bælte."

#

Nu skal I ud i egen Baad,
I Solskin og i Taage,
Der venter Glæde – ogsaa Graad,
Men lad *Vor Hurra* raade!
Staaer Troskab kun ved høien Mast,
Ved Roret Kjærligheden,
Og Hænder to, som holde fast;
Seiladsen er et Eden! –

#

Ved Præstø Strand see Barnets Blik
Hvad dansk Natur vel eier,
Men hendes Vugge-Gjænge gik

I, 277

³³ [AD har efterfølgende korrigeret titlens navnerækkefølge ved 'Henrik Stampes og Jonna Drewsens Bryllup'.]

Hvor Danmarks Flag fik Seier.
Hver i sin Urtegaard som Knop
Skjød frem, som det sig sømmer;
I Tiden ruller Blomsten op
Hvad Blomsterknoppen drømmer.

#

Hvordan han som Aladdin gik
Og søgte Lykkens Lampe,
Hvad Retning hendes Tanker fik
Indtil de stod *i stampe*,
Det vilde føre alt for vidt;
Og Sangen skal sig runde.
Der maa jo ogsaa laves lidt
For Sagn og Folkemunde.

#

Ved Bryllupsfærd slaaer Hjertet ungt,
I Blandt staaer Alt forneden; –
"I Verden Intet er for tungt
For Ægtekjærligheden!"
Gid Myrthekrandsen, underfuld,
Som Krandsen for Madonna,
I Bryllup vorde Sølv og Guld
For Henrik og for Jonna!

H.C. Andersen

ad.1. De bleve viede af min Svoger, Pastor Boye, i Frederiksberg Kirke ved Lys, Eftermiddag Kl. 5. Forloverne vare Henriks Farbroder, Capt. og Baron Carl Stampe og jeg. Jonnas Brude piger vare: Henriks Søster Jeannine og hans Cousiner Georgia Schouv og Susette Dalgas, samt Capt. Beutners to Døttre Fanny og Pauline, og Professor Hartmanns Datter Sophie.

[ad. 2.] Boye havde dertil skrevet nedenstaaende Psalme som efter Fru Ida Fengers Foranstaltning blev sjungen fra Pladsen ved Orgelet, der blev spillet af Professor Hartmann. Derefter kjørte Brudeskaren til Vincents Restauration, hvor Gildet stod, og hvor Sangene 99-102 bleve sjungne, det bestod af 48 Personer af Henrik og Jonnas Familier og Venner.

ved Henrik Stampes og Jonna Drewsens

Vielse

den 2. Februar 1850.

(Før Vielsen)

Mel.: "Af Høiheden oprunden er"

I Jordens Vaar, ved Rosens Flor
Gjenlød det første Brudechor
Og Templet var et Eden
Og Kjærligheden kom fra Gud
Den gik til første Engle-Bud
Og med den fulgte Freden
Himlens Skare, glad sit Amen
Sang med Lundens Chore sammen
Slørets Lyst er Englens Gammen

Den maa de gyldne Vinger slaa
Saa ofte Brudt og Brudgom staa
For Gud i Hjertets Glæde
Gid Herren være Tak og Friis!

100. *Bryllupsfesten*

I, 279

den 2. Februar 1850.

Det lykkelige Brudepar

Baron Henrik Stampe og Frøken Jonna Drewsen

venligst tilegnet af

B.S. Ingemann.

Mel.: "Moders Navn er en himmelsk Lyd".

Freidig Sjælen med Krands og Flag
Sig løfter for Danmarks Sønner
Brudesløret er Flag i dag
Og Krandsen et Hjerte lønner
Han aabner dem et Paradiis
Som selv de kunne frede

Dem til Lykke, Ham til Ære
Denne Pagt indviet være!
Han velsigne. mens vi bede!

#

(Efter vielsen)

Du hørte, Gud, et trofast Ja!
Lad Naaden svare ovenfra
Sit Ja til Bønnens Psalme:
Mens Aar omvende, Tiden gaaer
Bevar dem Hjertets friske Vaar
Hvis Roser aldrig falme!
Kommer Taaren, kommer Glæden
Livets Kraft er Kjærligheden
Dens er Haabet, den er Freden!

#

Øie ser i Øie ind I, 280
Kjærligt blandes Sind med Sind
Skjøn er Hjerteseiren!
Øiets Dyb har dets Elsker sagt
Hvad skjønt i det Hav sig rører
Hjertetankernes stille Magt
Som Døttre af Dan tilhører –
Sjælens Fred ved Hjemmets Strand
Fryd ved Aandens Fædreland
Her og i det Høie.

Bruden saae gjennem Øiets Glas
Den Skat, som hun aldrig glemmer:
Fædres Aand som en Perle klar
Den Elskedes Hjerte gemmer
Trofast fulgtes Haand med Aand
Sværdet greb han djærv i Haand
Alt for Danmarks Ære.
Bryllupsfesten om Livet spaaer

Som frisk blev i Nord tilbage

Haab i Vinter om lyse Vaar
Og Kjærlighed alle Dage!
Øie see i Øie ind!
Smelt med Jubel Sind i Sind
Skjøn er Hjertepagten!

101. D. 2. Februar 1850

I, 281

Mel.: "Vintren rasat ut bland våra fjellar"

Vintren løfter Sceptret over Skoven
Rigt besat med Isens Diamant
Frosten midt i Flugten standser Voven
Ruinen blomstrer der hvor Løvet svandt.
Æolus trompeter, Eurus stormer,
Sneen jages vildsom hid og did;
Livet præges ud i strænge Former
Strængt og stærkt som Jordens gamle Tid.

Ak, mens her paa Vinduet en Flora
Trives altfor glimrende og smukt
Løfter sig i Sydens Land Aurora
Daglig ung og varm, med Blomst og Frugt.
Guitarstrængen klinger, ømt dens Klage
Blandes med Orangetræets Duft
Ak, at jeg som Trækfugl kunde drage
Hen til Syd, til Bajæ's klare Luft.

Bort med Klager! Syden er herinde
Sydens Varme, Sangens, Vinens Lyst
Vintrens Strængthed ei formaaer at binde
Guitartonen eller Hjertets Røst
Skyerne, som hisset snegraa jage
Drivende fra Vesterhav og Bælt
Kalde os til Glæden, mens de drage

I, 282

Sammen over Norden som et Telt

Her, hvor Venskab i en tæt Forgrening
Sneer sig mellem Alle ved vort Bord
Her, hvor Elskovs mystiske Forening
Hvisker mildt i Hymenæees Chor
Her i Sangen klinger Tambourinen
Kastagnetten slaaer i Pulsens Tact
Her er Sydens varme Liv i Vinen
Her dens Lyst ved Kjærlighedens Magt.

Vinterdage! Østens blege Strimer
Eder hilser et erkjendtligt Chor
Tak for hine sværmeriske Timer
I har efterladt i Eders Spor
Ruderne med Diamant-Bouquetter
Ei forvirre kan den glade Gjæst
Kjærlighed og Venskab veed han fletter
Kransen her ved Kjærlighedens Fest.

Henrik Hertz

102. Den. 2, Februar 1850

I, 283

Mel.: "Der staaer et Tre udi min Faders Gaard"

Lad Gaflen hvile og lad Bægret staae
Mens gyldne Perler op sig hæver!
Nys kom en Lysning som fra Himlens Blaa
En liflig Klang i Luften bærer.
Ak, det var Susen af et Vingeslag
Den lille Gud, som holder Fest i dag
Ham vist det er!
Yndig og kjær
Usynlig han i Salen svæver

Han kommer lige lukt fra Øen hist

Med Druer og Orangens Kloder
I Høire bærer han en Rosenqvist
Ved Venstre fører han din Broder
Med Smil i Øiet og med spaden Haand
Han rækker venligt frem sin Rosenvaand
Saml og med Tugt
Den gyldne Frugt
Og hilser kjønt fra sin Fru Moder.

Han har jo ikke just det bedste Ry
Mangt Hjerter skjød han slemt istykker
Og hvor han stedes, skal han ei sig dye
Men pønse stadigt paa Ulykker!
Dog er der Andre, som vil døe derpaa
At han alene mon den Kunst forstaa
Hvor Tvende tro
Sanke til Bo
Lem Vei at strøe med Himlens Smykker.

I, 284

Modtag da Rosen som et fattigt Pant
Og gjem den trygt ved Eders Hjerter!
I Evighedens Skjød han Spiren fandt
Og gav det Livet med sin Kerte
Den falmer ei, den rødmer skjær og huld
Den kues ei af nogen Vinters Kuld
Ak, nei! dens Vaar
Evig bestaaer
Og trodser Livets sidste Smerte!

Christian Winther

103. Velkomst

Til

Brudefolkene

d. 5. Februar 1850

1)

Mel.: "Unge Gjenbyrdsliv i Norden".

Gammel Viin og Blomster unge

Føder altid Roes og Ry

Løser alle Skjaldes Tunge

Vækker Glædens Røst paany

I, 285

Og blandt alle gamle Vine

Kjærlighed er bedst og ældst

Og blandt alle Blomster fine

Lilievaanden skues helst.

#

Deilig tit i Dannevange

Mødes Viin og Blomsterblad'

Brude-Blus og Bryllups-Sange

Da med Rette følges ad,

Og som Bryllupssangen lyder

Saa faaer under Solen Ry

Blomstens Duft og Vinens Dyder

Svinge sig som Fugl i Sky!

#

Skammer end den Gamles Tunge

Netop ved den bedste Viin

Savner mellem Blomster unge

Dobbelt han Ungdommen sin

Var han Skjald, dog gløder Kinden

Skammer Tungen dog i Sang

Blomsterkrandset har for inden

Vinens Friis end Harpeklang!

#

Hil da eder, Hjerter ømme!

Under Brudeblus i Lund

Mellem Sangens Tonestrømme

Venlige som Bælt og Sund

I, 286

Livet svare skjønt til Mythen

Alt som Bølgen blaa til Sky!

Altid være i Løvhytten

Vinen gammel, Blomsten ny!

ad. 1. Andendags-Brylluppet holdtes hjemme hos Henrik Stamps Forældre d. 5. Febr. 1850, hvor Sangene No. 103, 104 og 105 bleve sjungne ved Bordet.

104. *Nok en Vise*

til

Henrik og Jonna!

Mel.: "Vort Fødeland var altid rigt."

Vi har alt sunget mangen Sang
Til Bruds og Brudgoms Ære
Men vi kan synge end en Gang
Saa lidt som det skal være;
Til Vaarens Priis hver Fugl har Røst
Saa rummes Toner i hvert Bryst
Og strømme ud med Liv og Lyst
I Qvad til vore Kjære

#

Thi det er Kjærlighedens Vaar
Som vi i Sangen prise
Hvergang den os for Øie staar
Der springer ud en Vise
Og Visen den er altid ny
Som Fuglens Sang hvert Morgengry
Saa gik i Nord der altid Ry
Af Kjærlighedens Dise.

I, 287

#

Selv hendes Taarer, som i Hav
Nedrandt fra Himlens Svale
Forvandlede til gylden Rav
Og pryded Kongesale
Ved hendes Smil hver Taage veg
Hver Fugl med Sang mod Skyen steeg

Og tusind Blommer bly fremkeeg
Faa Bjerge og i Dale.

#

Hil mødt paany, Du Dise fuld
Med Krands af Rosenblommer!
Dit Aar ei kjender Vintrens Kuld
Kun Vaar og Høst og Sommer
Du blive hos de unge To
Din Krands om deres Tinding sno!
Du sætte i dit Rige Bo
Hvor Vintren aldrig kommer!

Svenn Grundtvig

105. Den 5te Februar 1850

I, 288

Mel.: "Seit Vater Noah im Becher goß."

Alt vandrer Salen for tredie Gang
Mod den chinesiske Strand
Fra den Bag Henrik med Spil og Sang
Blev kaldt for Ægtemand
Og Hvedebrødet er sødt
Selv naar det kun dyppes i Kildens det kolde
og klare Vand;
Men Viin har han
da Vinen af Kjærligheds væld.

#

Nu Stjernehimlen bag natlig Sky
Sig skjuler for tredie Gang
Fra sidst i Frederiksberg By
Vi lytted' til Orgelklang
Og Jonna, den yndige Brud
I Aften vi hilse som Frue, der sørger for Huset
og koger Grød;
Men Vinen rød
Hun skjænker for Husbonden sin.

#

De Dage komme, de Dage gaae
Med Viin og med Hvedebrød
Tilsidst bli'er Lokkerne ganske graae
Men Aftenhimlen bli'er rød
Vi ønske vort Ægtepar Held!

For Henrik og Jonna skal Hvedebrødsdagene
vare ved
I Evighed,
Til Vinen af Kjærligheds Væld!

I, 289

Constantin Hansen

106. *Faders Skaal* (for min ~~min~~ ^{min} ~~svigerfader~~ ^{svigerfader} Stampe)

Hurra!

Den 20. Marts 1850

Mel.: "At kjøre Vatten."

Naar ret man sidder og lever flot,
Og derved Dagens Helt skal hædre,
En lille Vise gjør ganske godt,
En stor gjør endnu meget bedre!
Vi løfte alle Mand paa vor Kabus,
En Skaal for Hr. Justitiarius!
Stor i Politi,
Stor i Børneri,
Han har saa *mange* Børn i Jylland.

1)

#

Men det er overmaaae nydeligt
Og ogsaa Frøken Bræmers Mening,
See derfor faar Du dette skønne Digt,
Og af en udsøgt nær Forening.
Balousse 3), Einar, Viggo, Valdemar
Og Jonna med en Fader i Dig har,

2)

Stampe ligesaa,
 Venner om Dig staa,
 Husk det – Du lærer jo at huske! 4)

#

I Urtegaarden mellem Blomster smaa, I, 290

Og langt opløbne Georginer 5)

Den Plads Du skulde besynges paa,

Den sees bag Vinduets Gardiner.

Men nu er Visen alt i tredie Vers,

Din Skaal skal drikkes under stor Commers,

Ingeborg er med, 6)

Ægtekjærlighed;

Nu drikker ud og raaber Hurra!

H.C. Andersen.

#

ad. 1. See p. 58 Det langt overveiende Antal af Foreningens Børn er sat i Pleie i Jylland.

ad. 2. Da den svenske Digterinde Frøken Bræmer var her i 1849 vandt jeg hendes Yndest, nok især ved min Virksomhed for Foreningen af 1857 til forsømte Børns Frelse, saa at hun endog tegnede mit Portrait til sit Album; jeg maatte just sidde for hende flere Timer, lige efter at jeg havde erfaret Efterretningerne om Slaget ved Fredericia.

ad. 3. Haralds Kjælenavn

ad. 4. Jeg gik just i de Dage paa Dr. Ottos Forelæsninger over Mnemoteknik.

ad. 5. See p. 16

ad. 6. det blev ikke Tilfældet, hun laa derimod tilsengs med Igler paa Halsen. –

##

107. *Den 20de Marts 1850* (: sammesteds)

Mel.: "O, Du schöner Maienmond."

Denne Gaards Familie-Tolk

Er idag to Kjælderfolk

Vi vil see om Lykken

Kan undvære Kjøkken 1)

I, 291

Og gaa som et Smørebrød
Venner, nyder af den Mad
Den, som byder, han er glad
Glæden, Vil vi skaffe Huusly her.

Medens han fra første Sal
Ei hernede tørste skal
Er dog han fra Qvisten
Først idag paa Listen

Thi det er hans Fødselsdag
Derfor samles vi ved Bord
Derfor synge vi i Chor
Adolph! Hver vi gratulere Dig!

Snedækt er hans Sommerjord
Vinterhaven er i Flor
Datteren florerende
Og de [.....]

Fyre, som i Skole gaae 2)
Snart hver Stængel bliver grøn
Snart hver Bengel bliver skøn
Adolph! Hurra for din Vinterflor!

Du som sidder der tilfreds
Er nok nær ved de halvtreds
Vi, som er din Ramme
Blive snart det samme

Ung er dog den gamle Kreds
Syng da med det fulde Chors
Stemmer: Skaal for din Gebohrs-
Adolph! Skaal for Din Ge-Fødselsdag! 3)

I, 292

Edvard Collin

#

ad. 1. I min Svigerfaders Gaard i Amaliegaarden (see p. 15) boede Stampe og Jonna i Stueetagen, men havde intet Kjøkken til deres Leilighed; min Svigerfader boede paa 1ste Sahl, Ingeborg og jeg paa 2den Sahl.

ad. 2. mine 3 yngste Sønner gik i Borgerdydskolen paa Christianshavn

ad. 3. Jonna førte Krig mod alle tyske Ord i vort Modersmaal og gjorde sig navnlig megen umage for at faa det saa almindeligt brugte "Geburtsdag" fortrængt af "Fødselsdag". -

##

108. Den 20de Marts 1850 (sammesteds)

Mel: "Se Movitz hvi står Du och gråter"

Os samler nu i disse Haller
Den tredie Generation
Saa ere vi nu i den Alder
Der vises os Veneration
Jeg troer ikke, vi vil det taale
Vil I heise Munterheds Seil?
Nei, Veien til Evan er steil
Og vi skal Jer aale

Louise og Ingeborg før mig
I kjende min gamle Fabrik
Faar Nogen en bedre, saa døer jeg
Jeg kjender mig selv paa en Prik
Før døde end at blive betragtet
Som En, hvis Humeur er forbi
Og Husets Humeur Meieri
Det har vi forpagtet.

I, 293

Forpagtningen endnu fremturer
Den varer vel nok endeel Aar
Vel har vi nu skidt Conjunction
Men vent til vi bedre faaer.
Man savner alt nu Romantiken

Men faaer den, naar bare man vil
Og saa da – ad Helvede til
Med al Politiken!

Romantiske Cymbler og Zithre
De er os dog ikke tilpas
Louise og Ingeborg! vi tre
Vi gjøre Musiken med Glas
Saa grib da igjen Instrumentet
Spil op som sædvanligt og lee!
De Andre vil da faae at see
Om vi blier indhentet.

Edvard Collin

109. *Stor Aria*

[Hidtil upubliceret]

I, 294

for en galant Familie.

Den 2den April 1850 (hos Edvard Collin) 1)

Mel.: "Druen voxer paa vor Klode."

Det er Skik paa denne Klode,
Med fra Drot til Paria,
Ved hver Fest man med det Gode
Synge skal en Aria.
:/: Og vi synge, Stol ved Stol, –
Men siig, hvo er Pestens Sol? :/:

#

Er det *Wanscher* med sin *Hanna*,
Der skal feires denne Gang,
Da skal Sangens Hosianna
Lyde som en Rossi's Sang. 2)
:/: Hvidt Papir og Børn i Rad;
Det er Uskyld, Blad ved Blad. :/:

#

Nei, med Hovedet de vrikke,

Hvem skal Skaalen gjelde da!
Bedstefader er det ikke?
 Strax han faaer vor Aria.
 :/: Ungdomskraft op i halvfjerds.
 Hurra! Ham det bedste Vers! :/:

#

Er maaske *Emil* forlovet! 3) I, 295
 Det var deiligt at det gik;
 Saadan over Hals og Hoved
 Han en lille Kone fik.
 :/: Nei, ak nei, endnu han maa
 Løbe om og banke paa! :/:

#

Er det da *Agnetes Digter*,
 Hermed menes ikke *Lind*,
 Nei Jean-Paul, Fridrich-Richter
Andersen, det gode Skind.
 :/: Er vi her paa gale Spor?
 Naa saa er det *Theodor*? :/:

#

Er det *Gerson*? Hør Klaveret 4)
 Gaaer strax op i god Musik;
 Eller har *Rungsted* bevaret 5)
 Hjertet, det ved Ewald fik.
 :/: Er det Heekscher, Agga, Blom, 6)
 Eller Pavens Skaal i Rom? :/:

#

Snik og Snak, tag mig ved Halen
 Løbe til Italia!
 Nei, gaa om bag ved Kanalen,
 Hurra! *Mille, Vohlial*!
 :/: Nei, de sige sig derfra.
 Er det *Sigurds Digter* da? :/ 7)

#

Hvad? Nu kom der Lys i Stuen, I, 296
 Det er for det unge Par;

Henrik Stampe kom med *Fruen*,
Hvor de kom, en Fest der var.
:/: Nei, en anden kjær Person –
Hjertet har jo sin Passion! :/:

#

Festen er, det skal Du vide,
For det bedste, Huset har,
Det mest yndige og blide,
Husets Afgud, Husets Lar.

:/: Alt for ham er sat istand!

Festen er for *Sullemand*! :/:

8)

#

Sullemand, fra Barndomstiden

Kysset paa sin vaade Mund,

Sullemand en Hund, fra Liden

Hele Huset er hans Hund.

:/: *Sullemand* Du være glad,

– Mange Tak for Viin og Mad! :/:

H.C. Andersen

Strax efter denne Sang blev følgende omdeelt og sunget:

Antistrophe

Troer dog ei, vi ere gale;

Sangen kunde være brav,

Hvis vi sadde her med Hale

Lig'som Folk i Africa.

9)

:/: Gildet det er gjort for Tre

Uden Hale, saavidt jeg veed. :/:

Edvard Collin

I, 297

ad 1. Festen var i dobbelt Anledning, dels Stampes og Jonnas Bryllup, dels Andersens Fødselsdag

ad 2. See p. 208 ad 1 [En Tenor-Sanger fra den italienske Oprea, som havde vunden megen Yndest i Kjøbenhavn; Wanscher som sværmede for ham, havde ladet ham male og Portrættet hang i Stuen.]

ad 3 at Emil Hornemann ikke forlover sig, er en stadig Sorg for Familien, navnlig hans Søster

ad 4 og 5 og 6

den "lille" Gerson, Klaveerspilleren, var en stadig Gjest i Edvard Collins Huus, til hans omgangskreds hørte ogsaa Mægler Heiksther og Tømmermester Blom, hvilken sidste boer i Huus med ham. Edwards Børn kalde deres Bedstemoder Tyberg "Agga", Mad. David paa Rungsted er Edvard meget Livret

ad 7 J. C. Boye og hans Kone deltog i festen

ad 8 Edwards Hund Sultan havde Kjælenavnet Sillemænd; hvorledes den blev forgudet, kan læses af det sidste Vers –

ad 9 I Aviserne berettes for en Tid siden, at der i Africa var opdaget en menneskerace med Haler.

##

(Ved samme Leilighed)

110. Mel.: "Der Sultan lebt in Sous."

1.

Af Baronesser der – Lad see
I vores Kreds er kommet tre
Først hun, som sidder her i Ro
Og derpaa Andersens de to

2.

De sidste gaae i Verdens Ørk
I Guldsnit og i Satin turc
Hun hjemme blev og er nu Brud
Og seer saa simpel yndig ud.

3.

Enhver, saavidt hans Tunge kan
Lykønsker Dig, Du unge Mand
At Du har faaet denne Skat

I, 298

Den Bedste, som Du end har ha't.

4.

I denne Skat er mere Guld
End selv i Skatten af Mehul
O Stampe vær da aldrig suur
Mod Skatten og staae ei paa Luur. 1)

5.

Før være rigtig prægtig gift
End ha'et Gods som Vallø Stift
Der venter ham et Baroni
Men først han fik et Himmerig

6.

Hans Adel er af bedste Sort
Hans Anerække er ei kort 2)
Og dertil er han mangefold
I Slægtskab med Grev Danneskjold

7.

Det, Slægt skab kalder hun nu sit
Men det kan ogsaa gaae for vidt
Saa det er hende just en Sorg
At det gaaer til Augustenborg 3)

8.

Nu Andersen vil sige Skaal
I det bekjendte Digtermaal
For ham som mand af Ret og Pligt
For hende som et Skjønhedsdigt.

Edvard Collin

##

ad 1. Syngestykket "Skatten eller staa ikke paa Luur."

ad 2. Stampe blev drillet med sine faa Ahner.

ad 3. Han var nær i Slægt med Familien Danneskjold, som atter var besvogret baade med Hertugen og med Prindsen af Augustenborg, de to Landsforrædere.

111. *D. 2den April 1850* (sammesteds)

Mel.: "At Vinen gjør godt"

1.

Vi nærme os Enden af denne Diner
 Rosinen nu kommer i Enden
 I een Skaal vi nu vil forene de tre
 For Digteren, Sønnen og Vennen
 Som Digter han har vel i Udlandet fleer
 Der ham med Begeistring paakalde
 For Vennen maa dog denne Kreds gjelde meer
 Thi her er hans Publicum – Alle –

2.

Fra Andersen kom i vort Huus første gang
 For tredive Vintre tilbage
 Han muntred' vor Kreds med mangen prægtig Sang
 Tog Deel i vore gladeste Dage
 Var med, naar vi græd, var med, naar vi loe
 Men gik, naar vi sloge til Søren
 Om Aftenen især havde han aldrig Ro
 Med eet var han ude af Døren 1)

3.

Hør Andersen, vær nu oprigtig engang
 Og viis, der er veritas in vino
 Du ønsker, vi snart vilde ende denne Sang
 Saa Du kund' komme hen i Casino 2)

I, 300

Dog ikke vi vil nu med videre Skjerts
Paa Mandens Godmodighed stole
Vi synge altsaa nu kun et eneste Vers
Saa kan han komme hen til sin Ole

4.

Ja Lukøje er meer end Perler og Guld
Han være en Ven af os Alle
Men kun ei saalænge en Flaske er fuld
Han venter vel nok til vi kalde
Før sang vi til Ære for Husets Baron
Nu synge vi for dets Digtergreve
Og raabe da, staaende i 5te Position
Gid Hans Christian Andersen leve!

Edvard Collin

#

ad 1. Andersens Uro gjorde, at han ikke kunde blive længe paa en Plet og henimod Slutningen af middags- eller Aftensbordet, naar Munterheden steg til sit høieste, forsvandt han som oftest pludseligt.

ad 2. Andersens Ole Lukøie opførtes just den Aften i Casino; han blev jævnlig drillet med, at han gik meget oftere i Casino (hvor hans "Meer end Perler og Guld" ogsaa i denne Saison har gjort megen Lykke,) end i det kgl. Theater.

#

112. *Værtens og Værtindens Skaal* (sammesteds)

I, 301

(: En næsten ny Drikkeverse :)

Mel. "Vi Sømænd gjør ei mange Ord"

Der snakkes nu saa vidt og beredt
Om Statens Rov, med Mere
Sig selv kan ingen styre ret
Men Alle kan regjere.
Gid fri vi var for den Forstand
Og for de onde Venner!
(: Sæt kun det store B foran
Jeg ønsket mig vedkjender!)

1)

Thi Rod er Radix paa Latin
Og deraf vi forstode:
En "Radical" det er et —
Som Alting om vil rode.
Om vi nu Polens Rigsdag fik
Hvor Vrøvl med Sludder snakker
Var det den gamle danske Skik?
Hvad skal vi med "Polakker"?

Nei, vor Maneer er mere fiin
Naar vi paa Flasken stikke
Vi bruge kun den rette Viin
Og [tale] som vi drikke.
Og "Liberal" er Du og jeg
Som Ordet ret begriber:
At Sjouer-Frihed duer ei
At Bacchus hedder "Liber".

Han skjænker os det fulde Maal
Os ægte Liberale
Han siger: Drik nu Værtens Skaal
Som Vinen maa betale!
Og tømmer saa af Hjertens Grund
Et Glas tilbunds for Fruen!
Hun er ei stor, men smuk som hun
Er Ingen her i Stuen!

I, 302

J.C. Boye

ad. 1. "Bondevennernes" Selskab have ved det sidste Valg faaet Pluraliteten i Folketinget.
Frygten for radicale Omvæltninger fra deres Side har ikke været ringe, da de meest støttede deres Magt paa den raa Masse, som de have organiseret.

113. /: Sammesteds :/

Mel.: "Hør Skjønne, hvis i prøve vil" –

1.

Forrige Gang, vi sammen sad
Brev vi Spøg med en af vore Venner
Den Melodi, vi sang til dette Qvad 1)
Kan bruges og til Bitterhed mod Fjender
Ei Francke, Beseler, Prindsen af Nør
Ei __shausen, Sa eller Droysen
Skal ha'e versificerede Smør
Nei det er det infame Preussen.

2.

Hjertet i Buxerne sad
Paa den preussiske Utgardeloke
Til Tysklands Enighed skille sig ad
Med den bekjendte Stuttgard-Epoke

Vi spærred' ham Tilførsel af Viin I, 303
Det mærkede snart hans Oxeho'de
Og derfor han lod i Berlin
Bygge den første tyske Flaade

3.

Hvordan en Ed den skal forstaaes
Det lærte man ogsaa af Preussen
Først maa den koges, steges, flaaes,
Jo mørere, desbedre fordøies'en
En Superintendent
Fik velvilligt overladt Recepten
Og nu er det hvermand bekjendt
Hvordan man har indpodet Kræften

4.

Derom en Preusser bliver syg
Efter Tacten, naar han skal til at svare

Vi spørge; hvergang svares der paany
Hr. Usedam er syg, ei uden Fare
I vort Orchester er en Mand
Som skyer de vanskelige Triller
Og hvergang en saadan kommer an
Taber Hr. Carlsen sine Briller.

5.

Herom vi nu ha'e nok bemærkt
Lad os skue engang paa vort Indre
Nogle Praase nu lysne lovligt stærkt
Men der er nogle Stjerner end som tindre
Vi har en Administration
Som baade er composita og mixta
Før slap man med at lystre en Person
Nu faae vi Ordre fra en Rigsdag.

6.

I, 304

Først har vi da et Folkething
Hvor selv de Udkaarne vi satte
Der falde Ord som Dolkesting
Der falde ogsaa nogle, som er matte
Og for at pynte rigtig op
Forfatningens Eden med et Vandspring
Saa samled' vi os endnu en Trop
Udvalgte, som vi kaldte Landsting

7.

Nu vil vi ende da vor Sang
Ei vi samles her for politisere
Den Syngen hjælper Munden dog paa Sang
Saa at man efter den kan drikke mere.
Undskyld den Feil, som vist er min
Jeg synger ei værdigt nok til Bryllup
Jeg kan ei skjænke Poesiens Viin
Men bare trække Spøgens Øl op. –

Edvard Collin

##

ad. 1. See p. 268 Visen no. 97

Den troløse og nederdrægtige Politik, Preussen i 1848-49 og endnu i 1850 ganske aabenbart anvender mod Danmark, ved paa enhver mulig Maade at understøtte det schleswigholsteinske Oprør, for "at frarive os Hertugdømmerne Tyskland behøver for at kunne blive Sømagt, har fyldt hver Dansk med saa dyb en Harme, at selv vore tidligere saa fredelige og saa lidet politiske Familieviser maatte tolke denne fremherskende Følelse. For den, der læser denne Vise, naar Tiden har udslettet Mindet om mange nu almindeligt bekendte Enkeltheder, bemærkes: De i første Vers forekommende Navne tilhøre nogle af Oprørets fornemteste Ledere; de to sidste have nylig udgivet et Skrift for at modarbejde Virkningen af Wegeners I, 305 Bog til Oplysning om Hertugen af Augustenborgs mangeaarige Oprørs-Færd. - Vers 2: om Kongen af Preussens ynkelige Stilling fra Revolutionen i Foraaret 1848 og til Levningerne af Frankfurter-Parlamentet opløstets i Stuttgart; - hans Drikfældighed m.m. - Vers 3: at et givet Løfte, nu aflagt Ed, en sluttet Tractat ikke er bindende længere, end det convenerer, er en Lære, den preussiske Regjerings Handlinger i de nævnte to Aar – aabenbart have viist, at den hylder, da mange Samvittigheder i vore Hertugdømmer besværedes over de der, især af Embedsmænd og Soldater, skete Eedsbrud, udgav Superintendent Nielsen en Pince for at forsvare Geistlighedens Færd og berolige disse Samvittigheder. - Vers 4. De danske til Berlin sendte Fredsunderhandlere fik Usedai at underhandle med, og da denne havde forbrugt alle andre Midler til at udhale Sagen, paaskjød han tilsidst Sygdom, hvergang Møde skulde holdes.

##

114. D. 22. August 1850 (sjunget paa Nysøe)

Mel.: "Danmark deiligst Vang og Vænge"

Nysøes gamle Mure rødme
Som en Ungdoms Brud
Rosen sender Duft og Sødme
Egen stander prud
Og de gamle Bøgeskove
Nikker til den lyse. Vove
Siger: Saa I, saa I hende
Blomsternes Veninde

#

Paa Dit Navn Smaafugle kalde

I, 306

Under Bøgens Hegn
Alt Du elsket er af Alle
Her i Nysøes Egn,
Her er Hjemmets stille Sæde
Her er Fred og her er Glæde
Naar man tager hvad der gives
Og af Lidt oplives

Du som mildt vort Hjem forynger
Med Din stille Glands
Gamle, Unge om Dig slynger
Kjærlighedens Krands
Gamle uages kjære Minder
Med det Nye sig forbinder
Vaaren ny med friske Blommer
Nu til Egnen kommer

Rigere hvert Aar Du træde
I Din Have uud
Rigere paa Hjertets Glæde
Og paa Munterhed
Fugle smaa det Lydt forkjynde
Rigere paa Glands og Ynde
Rigest dog i Gud Du være
Til Din Lykke Kjære!

##

I, 307

Min Datters Fødselsdag blev i Aar høitideligholdt med en Frokost paa Kirstinelund, hvortil Stampes Familie fra Kysse mødte med deres daværende Gjæster (: Schouws og Høiens) og med et Middagsselskab paa Nysøe herfra vare paa denne Festdag tilstede: min Svigerfader, min Kone og Augusta Collin, som nogle Dage forud vare reiste til Kirstinelund, idet de i en svær Storm toge til Kallehave med Dampskibet Vesper, Baaden, der skulde landsætte dem, kunde ikke engang naae Broen, saa at de ikke uden Fare kom i Land ved at bæres – Om Middagen paa Nysøe blev denne Sang sjunget; dens Forfatter blev holdt meget hemmelig; saa at den endog kom i en Pakke med Posten i endeel Afskrifter, som alle vare med een Haand; imidlertid skulde alle Solemærker feile, naar den ikke er forfattet af Stampes' ældste Søster Elisa.

115. Mel.: "Lad den skrantende Magister."

[1.] Da I har at drikke Theevand
 Sætte Jer paa dette Sted
 Tænkte I Mon Onkel Evan
 Ikke har en Vise med?
 Jo, han kommer nu som Jesper
 Oldfux, blot som Snyltegjest
 Thi han havde med paa Vesper 1)
 Sin bekjendte Visehest

Til de her indførte Viser fra Christinelund slutter sig en, som jeg vil bevare, skjøndt den egentlig ikke hører til Familie Viserne [.....]. En halv sørgelig, halv bedrøvelig Vise om, hvorledes Jomfru Elise Brammer blev indtaget (forfattet af mig selv).

1. I denne Tid snakkes forbandet
 Meget om Friederichsstadt
 Eet som udi Verden alt Andet
 Mod det var ikkun en Klat

2. Er fört saa rædsom en Strid
 At glen i Skoven mon tude

3. En morderlig Kamp har vi fristet
 Et "Friederichsstadt" har vi ha't
 Ja havde blot Wombatten vidst det
 I "Porten" han havde os sat.

4. Maaske I ikke vil troe det
 som kan I gjerne la'e vær
 For resten faaer Alle paa Ho'edet
 Som ikke vil troe dette her.

5. F'rikstad vilde Tydskens ei være x) bedes at udtales á la Stampe

(Det viser en Smag saa sød)
Jomfru B, hun sa'e "la'e mig være"
Hvergang vi til Bords hende bød.

6. See, saa begyndte de Kampen
Jomfru B. var Helgesen kjæk
Man gav og man fik lidt af Tampen
Men Svien gik hurtigen væk.

7. Fru Stampe var gammel Willits
Fru Drewsen var von der Tann
Henrico og Viggo var Milits
Bolam var Forstærkningsmand

8. De danske de fik den Flod Eider
Til at hæve sig over sin Bred
Jomfru Helgesen (: leider! ja leider!)
Af Kinden to Strømme fik ned.

9. Saa maatte vi Kampen afbryde
(det maatte Hr. Willits jo og)
Terrainet vi kunde ei nyde
(Saa gik det og Willits det Skrog)

10. Hvi sidder da Lisbeth herinde?
Du spørger, saa hør da og skjælv:
Vi kunde ei indtage hende
Indtaget hun er af sig seir.

11. En Sind-Beseirer er bedre
End han, der beseirer en Stad
Thi ville vi Jomfruen hædre
Hun bar sig saa herligen ad.

12. Ja! Jomfru Helgesen Brammer
Du større end Willisen er

I, 308

Han indtog ei Staden – (o Jammer!)

Du tvang dig selv! Vagt i Gevær!

##

Anledningen til denne Vise, som min Søn Viggo har skrevet, var følgende: Efter at være bleven Student i Efteraaret 1850 opholdt han sig i kort Tid hos sin Svoger Stampe paa Christinelund, hvor min Kone dengang ogsaa var. Huusjomfruen densteds, Jomfru Bramme; leed af og til af Melancholi, og hun var ikke at formaae til at indfinde sig ved Familiens Maaltider og deeltage i dem, hvilket hun fandt mod Resecten. Endelig indfandt hun sig engang af sig selv og denne Vise blev sjunget da det skete; tilstede vare: Stampe og Jonna, min Kone og Viggo.

Til forestaaende: Vers. 3. Wombatten er det almindelige øgenavn for Redacturen af "Flyveposten" Meyer.

5. a la Stampe han maatte tidt høre, fordi han udtalte Ordene saa hurtigt, at han stundom slugte en Stavelse, eller trak to sammen.

7. Bolam en overdreven stor Hund som var Jonna særdeles hengiven og stedse fulgte hende paa Spadsereture; Jomfru Brammer rivaliserede med hende i Kjærlighed til den.

2. Vil I ride med et Stykke I, 309

Ad den gamle Landevei

Kan det endnu gjøre Lykke

Godt, for jeg kan andet ei.

Jeg forsikkrer, man kan have

Tanker af den bedste Sort

Men en Tour til Kallehave

Blæser tidt de bedste bort

3. Hør, naar Stampe leve kunde

Hist i Byen som Cavaleer

Hvorfor vilde han som boede

Her paa Land sig sætte her ? 2)

Jo, der flammed' ham en Kjærte

Vinkte ham til dette Sted

Det er denne vilde Smerte

Syden kalder Kjærlighed.

4. Circa fiersindstyve Tønder

Land, den drift er temlig stor

For en Mand, som er Begynder
I den Kunst at dyrke Jord
Men naar Værket gaaer med Gammen
Kraftig Villie, Flid og Aand
Det kan holde Alting sammen
Det er gode Tøndebaand

5. Tønderne falde ei i Staver
Men det gjør vi andre vist
Ved at see, hvor rart han lever
Alting snart her, snart hist
Og saa har han da en Kone
Huset holder hun i Stand
Hun passer paa den gode Tone
Han sine Tønder som en Mand.

6. Hvad er Brus [...] selv den røde
Høns med Sous med Reier i!
Intet imod denne Fløde
Her fra Jonnas Meieri!
Selv de kjøbenhavnske Ædere
Som jo gjerne drikke – mons –
Tro de ei den finde bedre
End den kjedelige Puns.

7. Hør du søde Dronning Esther
Vil Du – bliv du ikke rød –
Vil du tjene dine Gjæster
Med at være mindre sød!
Ellers tør vi ikke be'e om
Tro dog ei, det er en Snaps
Nei det sværger jeg per deum
Men – hvis Stampe kan – perhaps

8. Vi maae nemlig tænke paa ét
At vi selv skal kjøre hjem

I, 310

Men at Stampe maa ha'e saaet
Før hans Sæd kan komme frem
Og jeg troer, men spørg min Mester
At, saavidt jeg skjønnede
Vi maa be'e om Stampes Hester
For at naa til Rønnede. –

9. Eller blot til Præstø-Staden
Der vi sige da Farvel
Synge tør vi ei paa Gaden
Eller drikke paa Jert Held
Her vi synge da: til Lykke
Kjære Børn, gid hver en Stund
Eders Liv med Roser smykke
Her paa Jert Christinelund.

Edvard Collin

ad. 1. Min Svoger Edvard reiste d. 26. Aug. 1850 ligeledes i Stærk Blæst med Dampskibet Vespar til Kallehave og derfra til Kirstinelund for at hente sin Fader og Svigerinde Augusta, med hvem han kom tilbage over Land d. 26 næstefter. See. p. 307

Om Aftenen d. 26de, da de sad ved Thebordet paa Kirstinelund (: Stampe, og Jonna, min Svigerfader, min Kone og min Svigerinde Augusta Collin) kom han frem med denne Sang, som da blev sjunget.

ad. 2. Da Stampe giftede sig, havde han overtaget en Bondegaard Kirstinelund, paa Baroniet, hvilken han driver med megen Iver og hvor de unge Folk boe.

116. Sang [Skjerk, HCA og Ingeborg Drewsen, 23]

I, 311

ved Rejsegildet for de Modfaldne

Festmaaltidet

D. 27. Nov. 1850

Mel: "Komm lieber Mai."

En Sang vi nu vil heise
Som Flag i Pestens Stund;

Fru Ingeborg vil reise
Ud til Christinelund;
:/: Og det er meget vigtigt,
Gud give det blev kort.
Her hjemme er ei rigtigt
Saasnart hun reiser bort. :/:

#

Sig til de Rosenblommer,
Saa de det kan forstaae,
Du som Agnete kommer
Fra Havmand og fra Smaa.
:/: Hvo skal Humeur os skaffe,
Naar bliver Himlen blaa,
Og hvo skal skjænke Kaffe?
I Hundene vi gaae :/:

1)

#

Du læser i vor Mine
Det Andersenske Digt:
"Her Hjemme, Død og Pine
Det bliver keedeligt."
:/: Thi Du, Du er her ikke ,
Men Du vil komme – da,
Ja da, da vil vi drikke,
Og raabe høit Hurra! :/:

2)

#

Fru Ingeborg, Du iler
Og Ord Du stammer frem,
"Før Nytaars Englen smiler
Jeg kommer ikke Hjem."
Ak, smil da Engel kjære
Saa hurtigt det kan staa;
Og nu skal Skaalen være:
Gid snart vi Englen saa! :/:

H.C. Andersen

I, 312

Min Kones til d. 28de. Nov. bestemte Reise til Christinelund for at være hos vor Datter, under dennes forestaaende Forløsning, foranledigede, at Linds og vi vare indbudne til min Svigerfaders sædvanlige Torsdags-Middagsselskab, hvor i Reglen kun Sønnerne med deres Koner og H.C. Andersen komme. — Ved Bordet blev ovenstaaende Sang afsjunget.

ad. 1. Theodor paastod, at dette var en Finte til ham, at Linien sigter til de forskellige stærke

I, 313 + 314 + 315 Hunde-Passioner, der grassere i Familien (see p. 268 ad. 5 og 6 p. 297 ad. 8 o. fl. St.) er ikke vanskeligt at see.

ad. 2. Medens min Kone i dette Efteraar opholdt sig i nogle Uger paa Christinelund for at være vor Datter til Hjælp og Raad, følte ret hendes Savn I Familien. Andersen udtalte det stærkt og vi maatte tidt høre ham klage over, "at her var saa rædsomt fordi Fru Drewsen var borte, at det var heller ikke til at udholde". o. s. v.

##

[Følgende tekst er her nedfældet af Jonas Collin:]

Min Svigersøn, som med megen Omhyggelighed og Ærlighed har samlet og ordnet det som indeholdes i denne af ham skrevne Familiebog, har mere end een Gang anmodet mig om at skrive nogle Linier deri. Gerne havde jeg opfyldt dette Ønske, dersom jeg havde kunnet blive mig med mig selv om saadanne Linier. Enkelte Træk af et ældre Familieliv kunne fortælles og af den Vedkommende endog føres med en Slags Fornøjelse men til skriftlig Opbevaring egne de sig ikke. Betragtninger over Tiderne, enten de ældre eller nyere, finder jeg intet Kald til at anstille og endnu mindre til at føre i Pennen. De Optegnelser som kunne interessere mine Børn angaaende mit Embedsliv, har jeg andetsteds samlet. Jeg vil altsaa holde mig nøie til Anmodningen, at forsyne Bogen "med nogle egenhændige Linier"; og da Gud har forundt mig det Held med uforstyrret Helbred at leve saalænge, at jeg nylig er bleven Oldefader, saa vil jeg deraf tage Anledning til, paa dette Aars sidste Dag, at opfylde et halvt givet Løfte med disse fordringsfrie Linier hvormed de gode Læsere, som have mig kjær og ere mig kiære, velvilligen maa tage til Takke.

Den 31. Dec. 1850 *Collin*

117. Hjemmet i Amaliegaden.

[BFN586]

I, 316

Nytaarsaften 1850

Mel.: "Vi Sømænd gjør ei."

#

Endnu en Sang i dette Aar,
Snart har det selv udsjunget;

Men det har sjunget: "Dansken staaer,"
Saa det i Verden runget:
I Slægter lyde skal det Quad
Hvad Landsoldaten kunde
Ved Idsted og ved Frederikstad
Foruden ved Missunde.

#

Du gamle Aar har bragt os hver
Tidt mangel Hjerterens Glæde:
For eet vi takke Dig især,
Du brød ei denne Kjæde.
Hvert Led holdt fast, ja et kom til,
Den smaa Kirstinelunde:
(: Det Navn vi Barnet give vil,
Thi godt det passe kunde :)

#

Flyv gamle Aar, flyv fri og let!
Hvad vil Din Broder bringe?
Det Øie lee, som før har grædt,
Og Fredens Harper klinge!
Tør vore Ønsker komme frem
Blandt smaa, da komme dette:
Gid Ingeborg snart kommer Hjem,
Og kommer før den Sjette!

I, 317

#

Det nye Aar en Rosenknop
Op til Dit Hjerte holder;
Hvad rulle Rosers Blade op,
Naar Blomsten sig udfolder?
Hvad staaer vel paa dens sidste Blad
For os og vore Kjære?
Gid mangel Nytaarsaften glad
Vi her maa sammen være!

H.C. Andersen

##

Aftenen blev som sædvanligt høitideligholdt hos min Svigerfader, men der savnedes min Kone, som er paa Christinelund for at passe vor Datter, der er syg efter sin Forløsning. d. 7. Dec. d. A. med en endnu udøbt Datter, hvorfor Andersen i andet Vers har døbt hende. Vi havde Alle næret det Haab, at min Kone dog skulde være hjemvendt til hendes Faders forestaaende Fødselsdag d. 6te Januar, men da denne Vise blev sjunget, vidste vi ifølge en Meddelelse fra hende, at dette Haab ikke vilde blive opfyldt.

118. Den sjette Januar 1851. (hos Edvard Collin)

I, 318

Mel.: "Lad dadle Quinderne hvo vil".

#

Det er den sjette Januar,
Gid glad og tidt den feires atter,
Iaar er det for Oldefa'er,
Han fik en Datter-Datter-Datter!
Den lille paa Christinelund
Ham sender Sangen som det lader,
og hendes fine Barnemund
Dig kysser, Oldefader!

#

Hør Sangen bruser, som en Elv,
Og Glædens Taarer sagte trille,
Undskyld, hun kommer ikke selv,
Hun er endnu saa bitte lille,
Men nok hun leve skal den Dag,
At komme ind og med til Bordet,
Idag er det Poetens Dag,
For hende føre Ordet.

#

Hun sender Kys til Oldefa'er
Og Hjertets Ord med Barne-Munde,
Hurra den sjette Januar!
Det raabte hun, ifald hun kunde.

Til Oldefader hun barnlig from
Engang seer op med al sin Tanke,

I, 319

Hans Hjerter heelt til hende kom,
For ham vil hendes banke.

#

Den Lille paa Christinelund
Dig sender Sengen, som det lader,
Og hendes fine Rosenmund
Usynligt kysser Oldefader.
Iaar hun første Gang er med,
Hun skal idag Din Skaal udbringe,
Dig, som er heel vor Kjærlighed
Skal Sang og Hurra klinge!

H.C. Andersen. –

119. *Privattheatret.* (: samme steds :)

No1.

Mel.: "Der Sultan lebt in Sous"

1.

De gamle Stykker drages frem
Og stærkt man critiserer dem 1)
Privattheatret her hos os
En slig Kritik tør byde Trods

2.

For Publicum, jeg mener Dem
Et Stykke nu jeg drager frem
Som vi alt ofte opført har
Det er den sjette Januar.

3.

I, 320

I Aaret 1776 2)
Blev Stykket skrevet, ei paa Vers
Og megen Lykke gjort det har
Med Navnet "Sjette Januar"

I Aaret 4 fødtes der 3)
En Datter – gid hun nu var her
Fra den Tid Stykkets Tittel har
Forandret sig, og kaldtes – "Fa'er"

5.

Men det blev atter lavet om
Da Jonna her til Verden kom
Det Scenen strax forandret har
Saa blev det kaldet – "bedstefa'er"

6.

Nu skiftes Navn igjen iaar
Et andet efter ham det faaer
Som her den første Rolle har
Det er "den nye Oldefa'er" –

7.

En Pause nu der være maa
Før anden Tittel det kan faa
Thi det gaaer ikke i en Svip
At faa det øget med en Tip.

8.

Vi alle her nok sige tør
Hver i sit Fag er god Acteur
Men ingen her saa godt som han
En ædel Fader være kan.

Edvard Collin

I, 321

ad. 1. Theaterdirecteuren, Etatsraad Heiberg, vilde gjennem Theatret danne den classiske Smag, og lod derfor oftere end Publicum yndede det, opføre ældre Stykker af Shakespeare, Moliere, Holberg og andre, hvorimod

han udelukkede, idetmindste tildeels, de nyere lette franske Stykker, og behandlede Synge-Stykket stifmoderligt.

ad. 2 og 3. Min Svigerfader er født 1776 og min Kone som endnu er paa Christinelund hos vor Datter (see p. 317 Noter) er født 1804. –

120. Den gamle og den nye Gaard

d. 6. Januar 1851 (sammesteds)

/: Den gamle Gaard taler :/

Mel.: "Menuetten af Elverhøi"

1.

Nu har jeg staaet her i mange Aar
Og har saameget prøvet
Men hveren Gang jeg gennemgaaer
Alt hvad jeg haver øvet
Da ingen Tid jeg mindes kan
Saa skøn, saa riig paa Lykke
Som den Collin, den Hædersmand
Her monne boe og bygge.

2.

De nye Gaarde i gaden her
Stolt over mig sig hæve;
De sige: "Ak, han staaer saa nær,
Han [...] de Mure skjæve!"

Men Brødre siig: I troe dog ei
At bag jer' Mure smukke
I levet har et Liv som jeg
Saa frit for Sorg og Sukke?

I, 322

3.

Hvergang Collins blot sammen kom
Til Fryd i disse Haller
Af Latter fast jeg styrted' om;

I sagde: "Nu han falder!"
– Men opslog Sorgen her sin Bo
Da strømmet mine Taarer;
I sagde: "See, det regner jo!"
O blinde, blinde Daarer!

4.

En Sorg – kun een – har han mig voldt
At han forlod mig Arme!
Da først jeg følte: Her er koldt,
O Sal, hvor er din Varme?
Dog nei – for høit han skatter mig
Til reent mig at forlade,
Derfor han gav sin Datter mig
Han kan jo ikke hade.

5.

Saa hav da Tak for hvert Secund
Du her mon boe og bygge,
Fordi Du har mig hende undt
Som gjengav mig min Lykke!

Hav Tak, fordi Du har for Skik
Hvergang forbi Du iler
Til mine Vinduer saa mildt et Blik
At sende, saa de smiler.

I, 323

(: Den nye Gaard taler :)

Mel.: "Komme hvo, som komme vil"

Saa Du gamle knurrepot Tier
Du end'ligt stille
Naa det var da saare godt
At Du slutte vilde.
Hvis en anden Gang Du meer

Synge vil, saa jeg Dig be'er
Syng ei Menuetten!:

2.

Lig'saa lang Tid, som Lind har
Bøger, han vil nyde, 1)
Lig'saa lang Tid op den ta'er,
Det maa jeg forbyde.
Thi jeg selv vil synge, Ven
Om Collin og Callisen 2)
: Begge mine Herrer :

3.

Under Callis' blev jeg graa
Længe førend Tiden
Alle, som ikkun mig saae Sagde: I, 324
"Næ, hvor skiden!" 3)
Men da Jonas flytted' ind
Skiftede jeg strax mit Skind
Og jeg yndigt rødmed'!

4.

Rødtligt blev mit Ansigt, Ja,
Mine Sider grønne
Kjærlighed og Haabet – hva?
Jo-jo jeg kan skjønne –
Viindruerne i min Gaard
Der jo som Symboler staaer
: Inde dyrkes Bacchus :

5.

Gamle Gaard med Maven fuld
Af Grandjeanske Kager 4)
Troer Du, Jonas er Dig huld?
Du ham ei behager.
Dig forlod han, drog til mig

Og hver Dag feteres jeg

: Nu med herlig Kaffe :

6.

Gid da at en lang, lang Tid

Kaffekanden snurre

Til din Priis og Ære! Gid

Ja, gid af om Borre

Samt om Skræpper I end tidt

I, 325

Maatte disputere lidt; 5)

: Det gjør godt til Kaffen :

Augusta Collin.

Denne Sang blev indført af Augusta Collin med en Tale, der gjorde stormende Lykke, og hvori hun omtrent sagde, at man altid havde sagt om hende, at hun var saa taus og tilbageholden, nu vilde hun vise os, at hun ogsaa kunde træde frem, og hun kom derfor med denne Sang. Den var underskrevet af hende, men hvem der er dens Forfatter er en Hemmelighed. Efter at den var sjunget, udbragte Andersen med en lille Tale en Skaal for den nye Digter. – Forfatteren har senere navngivet sig, det er min Søn Viggo. – See forresten p. 10 til 16 og mange af Viserne. f. Ex. p. 164 og 200, 203, 208 ofl.

ad. 1. Lind beskyldtes for at beholde lovligt længe de Bøger han laante især af Collin, der fik de fleste nyt udkomne Skrifter, som vi Andre derefter læste.

ad. 2. Lægen, Etatsraad Callisen havde eiet Gaarden i Amaliegaden, før Collin købte den.

ad. 3. Gaardens Udseende fra Gaden af var i Callisens Tid meget trist, den havde en mat skiden Farve, ligesom ogsaa de to høie Mure, der indesluttede begge Siderne, selv Forgaarden var brolagt. – Collin lod Bygningen strax male med en lyserød munter Farve, Vinduerne fik store Ruder, paa hver Side af Porten plantedes et Budskads og op ad de høie Sidemure slyngede sig vilde og [.....] Viin-Stokke, han fik fra Astronomen Chr. Schumacher i Altona saa at det Hele fik et livligt Udseende.

ad. 4. En stor Deel af den gamle Gaard benyttedes af Conditor Grandjean, som der havde sin Boutik.

ad. 5. Andersen havde for faa Dage siden ved Caffen været ærgerlig over, at man i en tysk Oversættelse af hans Eventyr havde aftegnet Skræppen, som den Plante der bærer den bekjendte Borre; en Disput, som reiste sig deraf var i 1,326 fuld Gang, da jeg kom til og yttrede, at man paa Landet her i Sjælland, hvor jeg var kjendt, ogsaa kaldte Borreplanten for Skræppe, og at denne Benævnelse brugtes for forskellige Planter. Andersen tog denne Sag meget heftigt. Bøger bleve efterseete, han gik til den botaniske Professor, Et. Schanck [fejlciteret; korrekt info: J.F. Schouw], for at faa hans votum vi. vi. –

121. *Privattheatret*

No2. (sammesteds)

Mel.: "Der Sultan lebt in Sous"

1.

laften er her scenisk Fest
Actheurerne er hver en Gjest
Vi gennemsee dem i en Fart
Begyndende med Edevart

2.

Som Elsker er han en Agurk
Lidt bedre spiller han som Skurk
Aristokrat er han især
Hans store Næse hjælper her.

3.

Pere noble spilles af Adolph
Saa nordisk som en Krake Rolf
Hans bedste Rolle er dog den
Som den galante Gartnersvend.

4.

Den største Force i Komik
Har Lind – som Foersom paa en Prik. 1)
I Opera'en er ei hans Plads
Men naar han synger er det Bas.

5.

Forføreren er Theodor
Routinen den er ikke stor
Han giver Cavailleren pænt
Og spiller ogsaa Malcontent. 2)

I, 327

6.

Det Stolte Andersen gjør bedst
Her spiller han dog kun som Gjæst
Verdenstheatret er det Sted
Som han er engageret ved.

7.

Gottlieb er først i Dandsens flug
Fra ham Balletten laaner sin Lugt^x
Emil er den Fortrolige
Og Wanscher er den Rolige

^x) Duft [Digterens Anmærkning]

8.

Der Sultan, Fengo og Chasseur 3)
Er hver for sig en god Acteur
De nye af lærvilligt Sind
De kan nok bringe Breve ind.

9.

Men Damerne ei tales om
Tænk om det ud i Verden kom
At de behandles her med Skjerts
Een af dem dog skal ha'e et Vers.

10. Vor Primadonna Ingeborg
At Du er borte er en Sorg 4)
Glæd Dig dog ved, hvad der Du har
Og drøm inat om Din Aimar. 5)

I, 328

11.

Men før vor Skuespillertrop
Fra Scenen gaaer og bryder op
Et Hurra klinge fra hver Mund
For Ingeborg og Christinelund

- ad. 1. En for kort siden afdød Skuespiller, der udmærkede sig i de lavere komiske Roller.
ad. 2. Han udtalte stundom stærkt sin Misfornøielse f. Ex. med Rigsdagen, Lægernes Stilling o. a.d.
ad. 3. Den første er Edvards, den anden Theodors og den tredie min Svigerfaders Hund.
ad. 4. See p. 321 ad. 2 og 3.
ad. 5. See "Røverborgen" af Oehlenschläger.

122. *Valdemar og Pouline*

(: sjunqen hos os :) [Drewsen]

Mel.: "Jeg ønsker mig en yndig Viv."

[Hidtil upubliceret]

Et Stykke Danmarks Deilighed
Er Silkeborg, det maa man love,
Der Gudena har Leilighed
At see sig om i dybe Skove,
Der er det Himmelbjerget staaer,
Det staaer saa fast som Norges Dovre,
I Mosen kulsort Storken gaaer –
Der er saa smukt derovre.

I, 329

#

Og der groer nu en Kjøbstad frem,
Fabrikken er dens gode Kjærne,
Ja finder der man først sit Hjem,
Saa bliver man og bliver gjerne;
Der er saa triveligt at boe,
Og at det hele faaer sin Kron,
Saa maa man bygge to og to,
Der være Mand og Kone.

#

I Kjærlighed er Hjertet ungt,
I den er Livets Lykke givet.
O Elskovs Guld, meer rigt end tungt,
Følg begge disse gjennem Livet,
Og styrk dem under Kamp og Sorg, –

I Kamp og Sorg – ? I spørge hvilke.
– Gid I engang paa Silkeborg
Maa spinde Livets Silke!

H.C. Andersen.

##

Da min Søn Valdemar i Midten af Januar 1850 besøgte os, blev hans Forlovelse med Pouline Beutner (see Stamtavlen over Familien Drewsen p. 5) bekendtgjort, og veddet Selskab, der i den Anledning var hos os Aftenen d. 20. Januar blev ovenstaaende Sang sjunget.

Om Anlægget af Silkeborg Papirfabrikker og Silkeborg by har jeg i et Manuscript, mine Børn anbefales at opbevare, meddelt endeel der paa Stedet under mit I, 330 Ophold i afvigte Sommer samlede efterretninger. Min ældsBroders Sønner Christian og Michael have [.....] dette store Værk. I Aaret 1844 reiste Michael derover, og d. 1. Mai samme aar begyndte han at opføre den første mægtige Fabriksbygning, som sidst i September næsteften var færd men Maskineriet fra England kom ikke før i November; Fra 1. Januar 1845 var Fabrikken i Gang. 1847 blev den anden Papirfabrik bygget af dem, og det er ved disse to Værker at min Søn Valdemar er Fabrikmester (see p. 260 og 63). Hine Fabrikker vare anlagte paa høire Side af Aaen og i 1846 byggede de nævnte Brødre Gjæstgiveriet paa dens venstre Side. Dette var den første Begyndelse til Silkeborg Kjøbstad, der anlægges paa en stor, næsten ufrugtbar Sandmark og som i afvigte Sommer talte 25 til 30 Huse og Gaarde, havde en Hovedgade, et Torv, to tværgader, to Gjæstgiverier m. m.

ad. Vers 1 in fine – I Silkeborgs Skove, hvis 7 reservede kongelige Skove – foruden Bønderskovene – ere concentrerede paa et Areal af omtrent een Quadratmiil og udgjøre 4933 Tdr. 13746 Ø Al. Land og indeholde en Mængde Søer og Aaer, der tilsidst danne Gudena, findes blandt mange mærkelige Naturgjenstande, ogsaa sorte Storke, som yngle der i Skoven.

Denne saa mærkelige og deilige Skovstrækning bestaaer af flere, tildeels meget høie, af Vande og dybe Dale afbrudte Aase, der alle løbe ud fra Jyllands høieste Punkt, det kun 1/2 Miil mod Sydvest fjernede Himmelbjerg.

H.C. Andersen var i Sommer i nogen Tid paa Silkeborg hos Michael Drewsen, hvor han blev ganske henrevet af den paa Naturskønheder saa rige, i sit Slags eneste Egn i Danmark. Særligt interesserede det ham der at finde sin Yndlingsfugl – Storken – kulsort.

123. Faderen, Vennen

[BFN579]

I, 331

Geheimeraad

Jonas Collin,

den 18de Februar 1851.

[Tilføjet: Ved Gildet hos Gottlieb Collin]

Mel.: "Der er et Land, dets Sted er høit mod Norden."

#

Med Seirens Grønt Soldaterne fremdrage,
En Jubel gennem hele Danmark gaaer,
Og sindrigt, smukt, just mellem disse Dage.
Det være maa, din Hæders Festdag staaer;
Du ogsaa ærligt kjæmped' for det Sande,
Alt Godt og Herligt tjente Du saa tro,
Velsignet er rundtom i Kongens Lande
Din Virken i Halvtredsindstyve Aar.

#

Did Daad er gjemt i Frugter, der vil trives,
Dit Navn det staaer i Slægters Kjærlighed,
Men ingen Kjærlighed dog større gives
Til Dig, end den, Du i vort Hjerte veed;
Vi dine Nærmeste, vi Lykkelige,
Som dagligt see Dig, dagligt staa Dig nær.
Tæl os, som Sjæle i dit Hjerte-Rige,
Saa inderligt vi holde af Dig hver.

#

See med os mange Aar det Foraars-Grønne,
Der opad Muren gror til Spurvens Ly,
Hør med os Fredens Klokker for det Skjønne,
Pluk Frugter af det Gode i det Ny.
Med Seiers Blomst staaer Thyras "Vang og Vænge",
Du ogsaa, Oldefader, evig ung;
Du leve med os, leve for os længe;
Hurra! da er os ingen Sorg for tung!

I, 332

H.C. Andersen.

##

Den 18 . Febr. 1801 betraadte min Svigerfader Embedsveien som Copiist i Rentekamret; det var altsaa d. 18. Febr. 1851 hans halvhundrede aarige Embedsjubilæum. Han selv havde ikke erindret hiin Dag, og blev først

mindet derom, da min Kone maatte indhente hans Samtykke til at træffe nogle Anstalter til at modtage dem, der maatte komme at lykønske ham; men hans venner havde tænkt paa at betegne denne Dag paa en Maade, der kunde bevare dens Minde og saaledes høitideligholde den u[den] noget kommer i Strid med hans ulyst til al Brask og Bravo. Ved Wanschers Foranstaltning havde de, under et andet Paaskud, faaet hans vellykkede Portrait malet af Constantin Hansen og ved Communal-Bestyrelsen ophængt i Torvaldsens Musæum, i den store Kunstners eget Værelse, som en Gave til denne National-Helligdom, i hvis Tilbliven Collin har saa væsentlig en Deel. Et Brev derom, underskrevet af dem Alle og udkastet af Biskop Münster, blev ham tilstillet om Morgenen d. 18. Febr. 1851, om Formiddagen modtog han de talrige Lykønskninger og om Middagen var han med sin nærmeste Slægt samlet hos hans Søn Gottlieb, hvor denne og følgende Sange blev sjungne.

Berlingske Tidende af samme Dato indeholdt en Oversigt af hans Embedsvirksomhed.

124. Den 18de februar 1851

I, 333

Mel.: "Ja Vinen fryder Mandens Sind."

Vi synge vil en Jubelsang
Vi mindes vil den Dag med Hæder
Da som Copiist han første Gang
Betraadte Rentekamrets Bræder:
Den Spire til en Virksomhed
Som blev hans Stolthed og hans Lykke
Vi var ei hele Tiden med
Vi følge nu et lille Stykke

#

At Veien den var lang, vi ved
Beskrives kan det ei i Toner
Hvormange trange han var med
I alle Verdens Commissioner
Et Træ i denne store Skov
Kan jeg nu meget nøie erindre
Da Præsterne han skaffed' Lov
At sulte meget mere mindre.

#

Opmuddringen i Kjøbenhavn
Og Brænderi og Møllenæring
Korntørring, Helsingørske Havn

Grønlænder, Islandsbo og Færing
Og Plantninger og Stutteri
Og Kjøbenhavns Forsyning med Brænde -
De Commisioner var han i
Og Commissionerne fik Ende 1)

I, 334

#

Han tømrede et Badehuus
Han smedede en Sparekasse
Ved ham Fabrikkerne i Us-
serød gav Klæde ud i masse
Og Skindergade-Bygningen
Som Folket kaldte "Trøstens Bolig"
Før blev han vred derover, men
Nu er han meget mere rolig. 2)

#

Finantserne han retted' ved
Det hjalp, han kunde Emolletten
Og da han først var rigtigt med
Han skrev Forordningen af Tretten 3)
Han planted' Eeg og Gran og Røn
I Kongelund, Amagers Prater
Den var alt mangen Sommer grøn
Og spiller med paa vort Theater 4)

#

Hvad Bondens Jorder vandt med ham
Som Landhuusholdnings-Selskabs Præses,
At synge om, det var en Skam
Det kan i mange Bøger læses
Hans Sprog for Bonden var kun kort
Nu holdes Taler, som er lange
En Bondeven af *den* Tide Sort
Dog bedre var, end nu de mange

I, 335

#

Dog nei – de Ting, som han har skabt
For mange er; den hele Klynge
Ei nævnes kan, jeg gi'er mig tabt

Og holder altsaa op at synge
Den *ottende* i Februar
Den Dag vi mindes vil med Hæder
Den Dag, da som Copiist vor Fa'er
Betraadte Rentekamrets Bræder

Edv. Collin

Forsaavidt Visen nævner forskellige Gjenstande for Collins Embeds-Virksomhed, maa jeg henvise til den p. 332 nævnte Artikel i Berlings Tidende, der nok er af Etatsraad og Geheime Arkivar Wegener. Her maa jeg indskrænke mig til disse Bemærkninger:

ad. 1. Slige nedsatte Commissioner vare tidt uendelige, men Collins bekjendte Virksomhed bragte Resultatet frem i dem, hvori han deeltog.

ad. 2. Han havde foreslaaet Fred. 6te at anvende en disponibel Capital til derfor at bygge en Stiftelse med billige Huusleiligheder og saaledes blev den kgl. Bygning i Skindergade til, men han kunde aldrig lide, at man kaldte den "Trøstens Bolig".

ad. 3 Han skrev Frd. 5. Januar 1813, der efter Dagen, den udkom, skulde været dateret 6te Januar, men da dette var hans Fødselsdag forandrede han den til 5te.

ad. 4. I den nu saa hyppigt opførte Vaudeville "en Søndag paa Amager" – At Kongelunden er blevet til Amagernes Dyrehave, er tidligere berettet.

125. Den 18de Februar 1851

I, 136

Mel.: "Elskov, som til Jordens Glæde."

Mens et halvt Aarhundred' endes
I Dit Liv, saa rigt paa Daad
Og med Spor af Dig, der kjendes
Som i Handling, som i Raad
Mens Din egen Hu sig bøier
For Din egen Idræts vægt
Her til Sang sig Andet føier
I din Kreds og blandt Din Slægt

#

Meget er til Hvile vandret
Svundet mangen daadrig Stund
Meget i sin Form forandret

Meget rystet i sin Grund
Men Din Aand sig ei lod kue
Altid enig med sig selv
Og dit Øies Stille Lue
Fulgte rolig Tidens Elv

#

Hvad Din bramfri Virken skyldes
Har Din Samtid alt erkjendt
Og Din klare Tænkning fyldes
I det Lys, Du selv har tændt.
Men Dit Hjertes milde Strømme
Men Din Godheds skjønne Færd
Ingen kan som vi bedømme
Dette Hjertes sjeldne Værd

I, 337

#

Derfor, Fader, naar Du mindes
Livets Dont, dets Sorg og Lyst
Vi, der til Dit Hjerte bindes
Tale kun med Hjertets Høst
For et stormfuldt Liv befriet
Til vor Kjærlighed Du tyr!
Søge, til Dig selv indviet
I vor Kjærlighed et Ly!

Henrik Hertz.

126. Den 18. Febr. 1851

Mel.: "Hvor Bølgen larmer høit i Sky"

Mens Jubeltoner imod Sky
Hen over Nakken klinge
Og blomsterkrandset staaer vor By
Trygt under Seirens vinge
Vi glemme ei, at Kraftens Ild
Ei kjendes blot i Kampen vild

:/: Men og i Faders Skygge :/:

Den Kraft, som virker uden Bram
Og som kun vil det Rette
Den boer i Brystet dybt hos ham
Til hvem vi Krandsen flette
Hvad der var Ædelt, Skjønt og Sandt
I ham en Støtte stedse fandt
:/: Hans Navn velsignet være :/:

I, 338

Constantin Hansen

127. Sølvbrylluppet

[BFN593]

den 18de October 1851

Og det var Adolph Drewsen
Som ung Jurist han stod
Og beiled' til Liden Ingeborg
Af den Collinske Rod

Mel.: "Erindrer De"

Erindringer, de bittre og de søde,
I lyse Billeder gaae nu forbi!
Erindre I det første kjære Møde,
Strandmøllen, Skoven, Aftnens Trylleri?
Erindre I saa Brudeklokkens Kimen,
Og *Mjønsters* Tale og hvor Orglet lød;
:/: Saa hellig glad og alvorsfuld var Timen,
I Skov- og sø-omkrandste *Søllerød* :/:

1)

I, 339

#

Erindre I, ja det er Længe siden,
Endogsaa over fem og tyve Aar,
Da i *den gamle Gaard*, i Friertiden,
For Digterøret endnu klart det staaer!
Hun ved sit Sybord sad og livligt talte,

Han stod med Frakke paa med mange Slag.
:/: I Digter-Hjertet Billedet sig malte,
Thi synge vi derom paa denne Dag! :/:

2)

#

Erindre I den ny ved Lille Bælte,
Nu har den navn som Danmarks Seiersstad,
Der liden *Jonna* sig i Huset meldte,
Med Øine blaa og Kindens Rosen-Blad.
Erindre I *den gamle Gaard*, den spanske,
Som *Carl Bernhard* har i en Roman?
:/: De Aftner der, saa levende, saa danske?
End grønnes Linden der ved *Linds Altan* :/:

3)

#

Erindre I det Tydske for det Jydske,
Den Hadereise, som blev gjort til Ems?
Med Heibergs der, slog Dansken reent det Tydske,
I vare ganske som i Eders Hjems.
Let var i Politikens Uskylds Dage,
Og dengang Vaudevillen her var Alt.
:/: "De svandt, de svandt, de glade Barndoms Dage!"
O gid at aldrig – – her er Noget galt! :/:

4)

#

Hvor mange Børn hans hjerte maa omfatte,
Det Frøken *Bremer* alt har skrevet om;
I den collinske Have Gud ham satte
Til Gartner og et Skjønheds Flor der kom,
Slyngplanter og Guirlander, grønne Tæpper,
Selv Strandens Maager her hidbragte han;
:/: Han lader porrer voxer frem paa Skræpper,
Og det er meer, end selv Naturen kan! :/:

5)

6)

#

Der Perler er, hvis værd ei heelt vi fatte,
Saa sjælden, gjennemsigtig' som et Vand,
Og her er een, vi helt ei kunde skatte,
Før Straalen ret kom frem fra Aandens Land.
Et smukt Naturspil ville vi først sige,

I, 340

En Aandens Perle blev det riig og stor,
:/: Hvor Alt er Hjerte heelt og uden Lige,
Ja, Du det er, Du Sølvbrud hør vort Chor! :/:

#

De sidste Aar har meget omkalfatret,
Smidt om, ført ind, vendt baade op og ned,
Vi tabte meer end Pladser i Theatret,
Men mere stærk blev Hjemmets Kjærlighed.
Og nu har vi vel faaet nok af Sangen,
Endskjønt den taler hjertets Maal.
:/: En Sang er dog en Blomsterkrands paa Stangen,
I det der drikkes Festens første Skaal! :/:

I, 341

#

Men efter første Skaal den anden kommer,
En Skaal for *Oldemoder* og *Oldefa'er*;
To friske Træer i Livets Eftersommer,
To Gamle, som den Unges Ungdom har!
De Festens Stjerner ved vort glade Gilde,
De Hjertets Rod for Brudgom og for Brud,
:/: De smile gjennem Taarer, glade, milde,
De opfyldt see den Bønnde bad til Gud! :/:

7)

#

Den første Skaal! den for de kjære Unge,
Som levet har i fem og tyve Aar.
Dem prise vi med hjerte og med Tunge,
Saa Sangen over Vold og Vænge gaaer.
Gud lad os Alle leve længe sammen!
Paa Jorden her er meget godt at boe;
:/: Og naar vi skilles her, I Guds Navn Amen!
Vi mødes, samles glade som *I To!* :/:

H.C. Andersen

ad. 1. Vi bleve forlovede paa Strandmøllen d. 27de December 1822 og viede i Søllerød af nuværende Biskop Munster d. 18. Oct. 1826.

ad. 2. Andersen kom i Collins Huus lige fra den første Tid han kom til Kjøbenhavn. See derom hans Levnet.

ad. 3. I Januar 1826 blev jeg ansat som Auditeur ved fynske Infanteri-Regiment, som garnisonerede i Fredericia, hvor Jonna blev født, og hvor vi vare til tidligt paa Aaret 1828, da jeg blev ansat som I, 342 Auditeur ved Kongens Regiment, der laa i Garnison i Kjøbenhavn; det første boede vi i Quæsthuusgaden i Agent Zines Gaard og flyttede saa til Collins gamle Gaard i Bredgaden 159 indtil vi med ham flyttede til den nye Gaard i Amaliegaden.

ad. 4. See p. 148

ad. 5. See p. 290 I et Skrift Frøken Bremer udgav om sit Ophold her i Kjøbenhavn blev min Virksomhed i den nævnte Retning ogsaa berørt.

ad. 6. See p. 325.

ad. 5. - Kort Tid før Sølvbrylluppet var vor gamle Disput om Skræpper og Borrer atter blevet fornyet ved Caffeen. Naar Andersen engang har sat sig Noget fast i Hovedet er det ikke muligt at faae det berigtiget, om det er nok saa galt; som i dette Tilfælde hans Opfattelse af min Paastand. Han bebudede mig, at det skulde komme i Sølvbryllupsvisen og dette har givet Anledning til de 6 sidste Linier i dette Vers.

ad. 7. Min Svigerfader gjorde Sølvbryllupsfesten, som stod i hans Værelser; min Moder, skjøndt temlig lidende, var tilstede ved Bordet.

128. Den 18de October

1826

1851

Mel.: "Langt meer end Guld er Druen værd."

O, standser her en føie Stund

Før længer frem I drage!

Med Smil i Øie og paa Mund

I nok tør see tilbage.

En yndig Vei I vandret har

I, 343

Ved Freias Stjerne, blank og klar

#

I traadte ud ved Morgentid

Mens Hjertet laa i Dvale

Det laved af en Drøm saa blid

Som Urt i Vaarens Dale

Ved hvert et Fjed meer aabenbar

blev Frejas Stjerne, sød og klar.

#

I seiled bort fra Ungdoms Kyst
Paa Livets lette Strømme
Huldt [...] vaaged ved Jert Bryst
Og Smerten blev kun Drømme
Thi ret en trofast Fører var der
Frejas Stjerne, mild og klar.

#

Om [...] stundom skyen jog
Og vælted mørken
Frygt kunde Eders Hjerter dog
Som Barn i Vuggen sove
Thi kjærligt for det ædle Par
Jo vaaged Frejas Stjerne klar.

#

Hver himmelsk Blomstergave som
Formilder Reisens Møje
I fyldig Flor sig samlede om
Den Vei, I maatte pløje
Til Sølv blev Frandsen, som I bar
Og Alt – med Frejas Stjerne klar.

#

Læg bi nu her i Dagens Havn
Og drøm om hine Dage!
Saa kan I atter, Favn i Favn
Mod Maalet freidigt drage
Og der paa Livets Gaade Svar
I faae af Frejas Stjerne klar!

Chr. Winther

I, 344

129. Den 18. October 1851.

Mel.: "Der staar et Træ i min Faders Gaard"

Naar Brudeparret for Altret staar
Og Præsten læser Formularen

Og Hjertet, medens det sagte slaaer
Har hvert hans Ord i tro bevaren
Da sees en Genius for Parret staae
Med røde Roser og med Øine blaa
Ak, Ungdoms Lyst!
Fuldt er vor Bryst!
Thi *Haabets* Genius gaaer med os

#

Og fremad gaaer det, med Hjertet ungt
Men ei med Solskin alle Dage
Til man omsider har naaet det Punkt
Da man med Lyst kan see tilbage
Med røde Roser og med øine blaa
Igjen en Genius der monne staae
Ak, Ungdoms Lyst!
Hen til din Kyst
Erindrings Genius os drager

#

Men I, hvis Bryllup vi feire her
Por anden Gang med Sang og Glæde
Hvad Tiden voved', skal rykke nær
Og hen til der forynget træde
Det Liv, der svandt i Tidens Strømme hen
Det gives Jer i Eders Børn igjen
Ak, Ungdoms Lyst!
See, i dens Røst
I vækkes til en glad Erindring.

#

Med Glassets Sølvklang og saa med Sang
Vi vil en Skaal for Eder drikke;
Og Formularen vi denne Gang
Ei heller under stolen stikke
Som I har troligt deelt det fælleds hjem
I vandre freidigt Eders Bane frem
Ak, ungdoms Lyst!
Da vil dens Trøst

I, 345

Med Eder stadigt følge. Amen!

Henrik Hertz

##

130. Til

I, 346

Hr. Justitsraad Drewsen

og

Fru Ingeborg Drewsen,

født Collin

paa deres Sølvbryllupsdag

d. 18. October 1851

Mel.: Op til Dands, til Dands, til Dands.

Held for Dem, for Dem, for Dem
Hvis Sølvbaand Tiden har spundet
da, for hvem
Fem Gange Fem
Om Troskabs Krandse har bundet!

Ofte paa Tiden hører man Klage
At den forstyrrer det, som bestaar,
At den vor Lyst forvandler til Plage
At den ei holde det, som den spaaer.
Dog ei stedse den svinder
Med forstyrrende Haand
Tidt den fastere binder
Troskabs hellige Baand.

Held for Dem, for Dem, for Dem
Hvis Sølvbaand Tiden har spundet
Ja for hvem
Fem Gange Fem
Den Troskabs Krandse har bundet!

I, 347

Sølvet I vandt, har faaet sit Stempel
Kjæligheds allerbedste Karat 1)
Datteren alt Forældres Eksempel
Følger, og er til Sølvspind parat;
Snart en Søn sig bereder
Samme Bane han gaaer;
Begge skue hos Eder
Hvad dem Fremtiden spaaer.

Held for Dem, for Dem, for Dem
Hvis Sølvbaand Tiden har spundet
Ja for hvem
Fem Gange Fem
Den Troskabs Krands har bundet!

Sjeldent er Sølv, og dog har man fundet
Bedre Metal, naar Lykken var Fuld
Nu skal den Tid, der Sølv har spundet
Byttes med den, som spindes af Guld
Fremtid ikke man kjender
Ønsket vorde dog bragt
Her af trofaste Venner
For den [nærige] Pagt!

Held for Dem, for Dem, for Dem,
Hvis Sølvbaand Tiden har spundet,
Ja, for hvem
Fem Gange Fem
Om Troskabs Krands har bundet!

I, 348

J.L. Heiberg

ad 1. Heiberg havde gjort opmærksom paa den Feil, han her havde begaaet, med at bringe Karat i Forbindelse med Sølv, men han haabede, at da der ikke var nogen Guldsmid ved Bordet, vilde Feilen ikke blive opdaget.

131.

Mel.: "Nu luske vi saa smålig om."

1. I Søllerød den Præstegaard

Idag for 25 Aar

Et muntert Selskab samlet smaae

Med Bryllupsklæder paa

En Brudgom kørte, kom glad i Sind

og saa en Brud med Rosenkind

Der var Fred, der var Haab, der var Munterhed

Familien var nemlig med

2. Amaliegaden seer tilfreds

I Hundrede og Fem og Treds

(: ÷ 10 :) alt paa den muntre Slægt 1)

Som modstod Tidens Vægt

Der er høstet godt, hvor der godt er saaet

Vi er unge endnu, vi er raske paa'et.

Der er Sang, der er Viin, der er Munterhed

I, 349

Naar Familien blot er med.

3. Dog Ungdom er just ei vor Ting

Før løb vi milevidt i Spring

Nu luske vi saa smaat omkring

Og løbe ei i Ring

Kunde være ung, naar han vilde blot

Men han finder det Meste kjedeligt koldt

(: Fordi Favin er stolt) 2)

4. Med Forbigaaelse af Gott

lieb, Edvard og Louise blot

Samt af de ædle Brudefolk

Hvis Skaal alt fandt en Tack

Vil vi, mens vi drikke endnu, [Salut]

Vi staae op, tale lidt om deres Børn
De fik een, de fik to, de fik tre, de fik fem
Ja, de fik nok af dem.

5. Men først vi hilse vil de To
De Slægtens Ældste, det er jo
Fru Drewsen og Geheimraad Fa'er
Som første Rang har har.
Og idet at vi nu drikke Skaa-
ler, maa vi ogsaa huske paa
At dengang var Conferentsraad Aa
gesen med Guldmedaljen. 3)

6. Nu komme vi til Børnene I, 350
Først Rosen iblandt Tjørnene
Den Due mellem Bjørnene
Det allerførste Barn
Egentlig hun er en Jydepig'
Som var altid meget nydelig
Men nu er hun en Dame af Hjerter og Aand
Hurra for vores Lon! 4)

7. Den ældste Søn af Ingeborg
Logerer nu paa Silkeborg
Han kommer nu som sjælden Gæst
Til vor Familiefest
Hans Papir har ingen ende meer 5)
Ligsaalidt som vor Fryd ved at see ham her
Og nu hilse vi ham og hans Hjertenskjær
Pauline Beutener

8. Nu komme vi til Viggo
Il nostro caro amico
Han smagte paa Castales Væld
Og det bekom ham vel 6)
Han den sobreste er af Jer alle Børn

Den som kjæler for F, kan ei slaa til Søren 7)
Han er Recenscent, men er ikke dyr
Han er en billig Fyr. 8)

9. Fra Broderen, som reiser 12) I, 351
Gaa vi nu hen til Peiser
Han skummer ei som Geiser
Men læser roligt i
Ingemanns Romaner, 10 Gange hver
Spiller godt Claveer paa et skidt Claveer 9)
Det er meget, men han er musikalsk
Hvis han sang, sang han vist ei falsk.

10. Blandt Pére-Træets Karudser
Vi komme til Balusser
Tilgiver at jeg studser
For han faldt langt derfra.
Thi han er kun kort, men proportionert
Han er ikke stor, "men han er confirmert",
Han er myrderlig stærk og kan bruge sit Værk
Tøj, som deilig Håndværksmand. 10)

11. Hvis vi ei maatte vrøvle meer
saa skrev vi ingen Viser fleer
Balusser kom ei med sin Høvl
Og glat paa vores Vrøvl
Her vi spørge ei om Digterkald
Heller ei om Styr med Sigtefald 11)
Men Fa'er har gi'et os dette Skrald I, 352
For at vi os more skal!

12. Ei al Viin gi'er en Perial
Ei alle Viser en Moral
Dog følgende er ei saa gal
Lad høre Adolph! Tal:
"Tykkes Dig, Du er kjed i dette Liv

Gaa da hen og tag Dig blot en Viv
Tag Dig een, tag Dig to – det er sandt, jeg har glemt
Det er forbudt – (det var slemt)

Edvard Collin.

ad. 1. $165 \div 10$: Amaliegaden No. 155

ad. 2. Denne Linie indeholder et i vor Kreds optaget og jævnlig brugt Udtryk, der hidrører fra en Anecdote, om den just ikke for Vittighed bekendte forrige Gouvernements Secretair v. Holten, der sagde om en af sine Sønner: "Jeg kan godt lide Favin, for han er saa stolt."

ad. 3. Min Svoger, Chor. og Bankdirecteur Aagesen var med ved Gildet.

ad. 4. See p. 341, ad. 3. Jonna kaldes endnu bestandig Lon, som hun kaldte sig selv som Barn.

ad. 5. See p. 329. Anm. Paa de nærværende Papirmaskiner gjøres Papir uden Ende.

ad. 6. See p. 321-325.

ad. 7. "At slaa til Søren" er at slaa en Sviir af, men Søren kaldes ogsaa min Svigerfaders Hund Chasseur, ligesom min Svoger Theodors Hund, fengo, kaides F., og I, 353 navnlig kaldes den altid saaledes af Viggo, der elsker den, og kjæler meer for den, end hans Klæder kunne taale.

ad. 8. Heibergs yndede Vaudeville "Recenscenten og Dyret"

ad. 9. Einar kaldes endnu Peise, som var hans Barndoms Kjælenavn. Den Kritik, hvor for vort Claveer længe har vær Gjenstand, er desværre begrundet.

ad. 10. Harald kaldes ogsaa endnu stundom ved sit Barndom Kjælenavn Balusse. – Han er endnu lille af Væxt og stikke derved mærkeligt af mod sine tre Brødre, der alle er høi. Han har og bruger jævnligt en Høvlebænk med meget Værktøj. "Karudsen i Pæretræet" af Ordsproget: "Han er skudt som Karudsen i Pæretræet". – "Men han er confirmeert" en i vor Kreds brugelig Talemaade, der hidrører fra en nu vistnok glemt Historie, Gotlieb Bindesbøll fortalte. Eftertryk lægges særdeles paa "er". Harald blev confirmeret sidste Mikkeldag.

ad. 11. I Prof. Hjorts Grammatik ere de overalt brugelige Latinske Benævnelser afløste af danske, han har lavet: Præposition kaldes saaledes "Styr", "Sigtefald" er Accusativ.

ad. 12. "Broderen som reiser"; Viggo gjorde i aar, foruden at deltage i Studentertoget til Norge, en Reise med H.C. Andersen, efter dennes Indbydelse, i Tyskland, nedtil Prag

132. Børnene til de Ældre.

Juleaften 1851.

Mel.: "Ved Vintertid, naar Skoven staaer".

1. Hør Fædre, Mødre! Vist I veed

Vi Unge ikke ret Jer tro'de
 Naar I os vilde gi'e Besked
 Om hvad i Jer Tid var i Mode;
 Om hvordan I ved Bordet stod I, 354
 Og skulde tavst de Ældre hædre
 Vi smilte, hvergang I udlod
 Jer med: I vor Tid var det bedre!³⁴ 1)

2. Dog engang vi maaske vil see I, 355

³⁴ Juleaften 1851 feiredes paa sædvanlig Maade hos min Svigerfader (see p. 250), hvor alle de fra ham nedstemmende Slægter, med Undtagelse af min Datter og min Søn Valdemar, vare tilstede. Men forud Juletræet, Bordene med Julegaver og min Svigerfaders Tombola, i hvilken var en Gave til hver Tilstedeværende, ledsaget af et Vers af H.C. Andersen, blev der dennegang spillet Comoedie af Børnebørnene, og det to Stykker "Cæsar" og "Fy eller de heldige Sennes-blade", der netop vare skrevne i dette Øiemed respective af Edvard Collin og H.C. Andersen. Sidstnævnte havde taget Motivet til sit Stykke af to dadlende og [.....] Critiker, der nyelig have staaet i Berlings Avis og Flyveposten, over hans i denne Maaned paa Casinos Theater opførte nye Stykke "Hyldemoer". Theatret var indrettet blot ved Hjælp af to Skjærnbrædte og et Tæppe i Spisestuen i Stueetagen. Viggo havde havt megen Umage med at sætte Stykkerne i Scene og instruere de Spillende, hvis Dragter vare sammensatte af, hvad de respective Familier kunde levere af deres Huse, saaledes var Harald som Cæsar blandt andet iført som Tunica min Faders grønne blomstrede Atlaskes Nattrøie og som Hjelm en til Krigsbyttepreussisk Pikkelhue, som en af Edvard Collins Karle har bragt Hjem fra Krigen . –

Einar hjalp til bag Scenen. – Børnene spildte med megen Alvor og Iver, saa at det Hele ikke blot skaffede dem selv megen Morskab men ogsaa os ældre, som Tilskuere, navnlig var det af stor Virkning at see den toaarige Agnete Lind med Buxer og Knebelsharter at gaae med afmaalte Skridt og en vred Mine, som Viggo havde lært hende at sætte op, i Lictorernes

Tog, og senere at komme ind blandt Cæsars Mordere, som Cinna. (Til Agnetes Priis en Parenthes! – det kan maaske i Tiden moere hende at læse dette – Fra hun kom, omtrent kl. 6 om Aftenen og til hendes Forældre gik med hende kl. omtrent 2 om Natten, deltog hun uden nogen Afbrydelse og stedse i overgivent Lune i de Andres Commers, og vilde gjerne blive ved, da hun skulde gaae, alt med en Utrættelighed, som selv i denne Kreds vakte Forundring.) De to ovennævnte Stykker tilligemed Placaten, som er af Viggo, og Epilogen, som Hjalmar Collin fremsagde, vil jeg opbevare her – jeg haaber, at flere af de Medspillende ville i Tiden takke mig derfor, naar de læse dette som Ældre. –

At sandt det var, hvad I beretted'
Engang naar – Gid det seent maa ske!
I er af vores Tal udsletted'
Naar saa vi savne Slægtens Aand
Og vi ei meer, som vore Fædre
Omslynges af det samme Baand
Vi sige: Nei, *før* var det bedre!

3. Og naar vi gaa ad Gaden smal
Hvor "gamle Gaarden" end sig dukked',
Vi vist ret ofte tænke skal
Ak! Nu er den for os jo lukket.
Hvor er nu vel det Liv, den Magt
Som lokked' sammen vore Fædre?
Med Huset der blev den skrinlagt
I gamle Dage var det bedre! –

4. Og naar vi gaa ad Gaden bred
Hvor "nye Gaarden" stolt sig hæver
Vi standse vil, vi Alt jo veed
Og ved den Tanke Hjertet bæver:
Hvor er nu vel det Caffebord
Som samled' herhen vore Fædre?
Det lagdes ned med dem i Jord
– I gamle Dage var det bedre!

5. Men spredes vi end vidt omkring
Og mon' vi end hinanden glemme
I har os efterladt en Ting
Som siger os, hvor vi har Hjemme.
Ja naar af os der mødes to
Der knapt veed, de har samme Fædre
Ved *Eders Sange* de kjendes – Jo!
Tro mig, saa bli'er nok alting bedre!

Viggo Drewsen

Anm. til Vise 132. Denne blev ligesom Visen 120 indført med en lille Tale af Augusta Collin, der sluttede med, at det var en Krands af Hyldeblomster, hun dennegang kom med. - Da den var sjunget og min Svigerfaders Skaal drukket, under det dybe Indtryk Visens alvorlige Tone maatte frembringe i denne Kreds, reiste H.C. Andersen sig og som Hyldefa'er udbragte han ved en lille Tale en Skaal for Humeuret. -

ad. 1. Saalænge den gamle Madam Collin, min Svigerfaders Moder (see om hende p. 23. Hun var en meget mærkelig Kone af den gamle Skole, navnlig meget streng) levede, maatte hans Børn under Maaltiderne staa ved Bordet, ligesom hun i andre Henseender holdt dem under streng Tugt - som betegnende vil jeg her bemærke at min Kone som lille Barn hver Dag maatte læse et Stykke af Bibelen op for hende, og havde saaledes ved sin Farmoders Død læst hele Bibelen en og en halv Gang op for hende, naturligviis uden at forstaa det Læste.

Hvis man af nærv. Vers vil slutte, at de Ældre i vor Kreds ere laudatores temporis acti, tager man Feil, navnlig høre hverken min Kone eller jeg til dem, der mene, at Verden stedse bliver siettere, tværtimod ere vi overbeviste om det Modsatte. Derimod mene vi, at Børnetugten har været strengere og Børnenes Fordringer i mange Retninger (Ex. Med [.....] til Klædedragt og Comfort) ringere i en tidligere Tid, end nu, og det haver vi ved given Leilighed [.]

##

Til Bedste for de i Søndags Brandlidte

a)

gives

Juleaften:

Cæsar

Sørgespil i 1 Act af Shakespeare:

Cajus Julius Cæsar - Hr. Harald Drewsen

Calpurnia, hans Gemalinde - Frøken Louise Collin

Marcus Brutus - DHr. An. Lind

Tillius Cimbor - " M. Collin

P. Servilius Casea - " El, Collin

P. Æmilius Cenna - xxxxxxxxxx

(Æsophus - Helg. Collin

Sosca - J. Lind

b)

Lictorer. Stykket spilles i Rom paa Cæsars Tid.

NB xxxxxx – en Debutant

NB. Man ombedes at lægge mærke til Cæsars Lægge c)

#

Pas de Lammefod! d)

gives formedelst indtrufne Omstændigheder ikke

#

Fy! eller De heldige Sennopsblade [Skjerk, HCA - *Fy! Eller De heldige Sennopsblade*, 1988]

rørende Lystspil med en god Ende.

Personerne:

Moderen, Frue, retskaffen – Fru Ingeb. Lind

Laura, hendes Datter, dum, ved et Tilfælde – Frøken Louise Collin

Rudolph, forlovet og fortvivlet – Hr. Harald Drewsen

Hans retskafne Moder – Fru Helga Collin

Et Bud fra Flyveposten – Hr. Jonas Collin

Et Bud fra Bazar – *Bestyrerinde* – Frøken Elna Collin

Et Bud fra Dronningens Tvergade – Mimi Collin

En Doctor – Hr. Edgar Collin

Hymen – Frøken Anna Lind

Scenen er i en galant Familie

Cæsar

I, 356

Sørgespil af Shakespeare: 1 Act

Cajus Julius Cæsar. Dictator

Calpurnia. Hans Gemalinde

M. Brutus

Tillius Cimber Senatorer

P. Serviliys Casca

Æsapius

Sosca ærlige Slaver

Ligtoren

1ste Scene

(Lictorerne marschere over Skuepladsen, syngende):

(Mel.: "Katten er mit Søkendebarn")

Romas Vinger, Lægge er
De maae synke, naar de
Ikke har en Bærer meer
Cæsar han er borte
Her marschere vi saa smaat
Men det gaaer os ikke godt
Maa vi ikke hyle
Jo vist maa vi hyle.

De marschere bort. *Æsopus* og *Sosca* træde ind.

Sosca: Hvem var det, der sang saa sørgeligt?

Æsopus: Det var Cæsars Lictorer

S. - Ja men det var da inte dem, der hylede?

Æ. - Jo de hylede fordi Cæsar ikke har det godt.

S. - Det maa da være, som hos den fornemme hurra, at hans Ligtorne hyle, naar han har det

daarligt. – jeg hylar, naar mine Ligtorne har det daarligt.

Æ. - Aa din Nar, jeg siger Lictorer, og Du taler om Ligtorne. Troer Du at Ligtorne saaledes kan gaae i Sørgemarsch?

S. - Ja, mine Ligtorne marschere ligesaameget som jeg, og det er en temmelig

sørgelig Marsch.

I, 357

Æ. - Saa hold op at harcellere - thi der kommer vor Frue (De gaae)

2den Scene

Calpurnia

Efter det sidste Brev at dømme maa Cæsar være blevet stærkt forkjølet i sit sidste Slag. Den galliske Krig har ogsaa varet ualmindeligt længe, det er nok bedst, at han snart kommer Hjem og skriver en Bog om den.

(Mel.: "Det var en Løverdags-Aften")

1. Du reiste bort til Gallien
Saa modig var din Sjæl
Dit Sværd det sang ved Tailen
Og Sporer ved din Hæl
Saa gik Du ud i Slaget, saa blev
Du !

2. Du vilde Laurbær plukke
Af dem Du nok mon have
De er dog ei saa smukke
Som din Calpurnia
Det er nok bedst, Du kommer Hjem
Det kan jeg sige Dig!

3die Scene

Calpurnia-Brutus.

Brutus (træder ind). Jeg kan bringe Calpurnia den Efterretning, at Cæsar har begyndt en ny Krig. Han iler efter Pompeius, og er nu ifærd med at vinde Slaget ved Pharsalus.

Calpurnia. - Det glæder mig meget at høre. Gud veed, hvor han kan overkomme det Altsammen.

(Sosca bringer et Brev)

Det er fra Cæsar, Lad see, hvad han skriver – 'Veni, vidi, Vici.

Lotus tuus. Cæsar.

Postscriptum: jacta est alea'.

Det er et rart Brev. Skal jeg oversætte det for Dem?

Brutus: Aa, jeg be'er. Jeg er ifølge min Stilling nødsaget til at forstaae dette Sprog. Jeg vil nu melde det for Senatet (: Gaae begge.)

4de Scene

Cæsar

Jeg vil overraske Calpurnia. Men først vil jeg takke Guderne, fordi jeg
er saadan en berømt Mand.

I, 358 (1)

(Mel.: "Nu lunke vi så småningom")

1. Jeg er den store Cæsar som
Dictator er for hele Rom
Feltherre, Statsherre, og Scribent
Og alting excellent.
Der er Faa, der har vundet saamange Slag
Jeg vandt næsten et hver evige Dag
Jeg vandt eet, jeg vandt to, fire, fem, sex, ti
Det sidste er nu forbi.

3. Nu vil jeg ind at hvile mig
Calpurnia vil glæde sig
Jeg lider lidt af Sult og Tørst
Dem vil hun stille først
Alt det Lækkreste sætter hun paa sin Dug
Macaroni er ei fundet op endnu
Men bedre Drik fandt jeg ei hvor jeg kom
Hurra for "Gammel-Rom" (gaaer)

5te Scene.

Senatet

Senatorene (komme saa lumske ind)

Brutus - Saa bliver det ved Aftalen. Du Cimber beder om Naade for din Broder, og naar han saa siger Nei, saa kil paa ham.

Alle: Det er godt.

Cæsar (komme)

Cæsar (sagte) - Jeg har faaet adskillige Advarsler om at man tragter mig efter Livet. Men den store Cæsar troer det ikke og er derfor ikke bange (høit) God Dag, Borgere

Alle: Velkommen vor store Cæsar!

Cimber (gaaer lige hen til ham) Cæsar, vær naadig mod min Broder og skaan hans Liv.

Cæsar: Det gjør mig meget ondt, gode Cimber, men jeg tør for Princippets Skyld ikke. (Cimber griber ham i Togaen, Casca støder ham med en Dolk bagfra, da Brutus stikker ham, udraaber Cæsar:

"Ogsaa Du min Søn Brutus! (han dør) (Alle flye)

Anm. til Cæsar.

I, 358 (2)

ad. a. Søndagen forud var der fra Kakkellovnen i Collins Pigekammer gaaet Ild i hans Skorsten, hvilket i høi Grad allarmede hans Pige Bolette og gav Anledning til høier.

ad. b. De her nævnte Herrer vare: Anna Lind, Mimi Collin, Elna Collin, Helga Collin og Ingeborg Lind

ad. c. Harald, som mener sig at have veldannede Been, havde bedet os at lægge Mærke til hans Lægge.

ad. d. At danse "Lammefod" kaldte Agnete Lind nogle Trin, hun gjorde.

Fyeller De heldige Sennopsblade

I, 359

rørende Lystspil med en god Ende.

I een Act.

Personerne (: ganske som Placaten, kun at de Spillendes Navne ere udeladte.)

1ste scene

Moderen. Hr. Doctor er det ikke et skrækkeligt Tilfælde i en dannet Familie, min Latter er blevet dum!

Doctoren. Besynderligt! Høist besynderligt, naar man ikke er født med det. -

Fruen. Vi ere alle gode Hoveder i vor Familie. Ja jeg forsikkrer Dem, selv Dyrene blive dannede i vor Omgang – det mærker jeg paa vore elleve Kanarihanner og Kakkeduer, ikke at tale om Moppen.

Doctoren. Det er troeligt, det er denne indbyrdes Undervisning, dette Patriarkaiske (oversteget) i Huuslivets Ark, som en stor Digter siger eller kunde sige!

Fruen. Nu var Laura blevet forlovet med et høiest intelligent Menneske, der skal være digter til Nytaar, saa skriver ham sin første Bog – men anonym, desuden er han Contorist, men nu! Tænk dem, da Laura er blevet dum, er det velsignede Menneske i den Grad rystet deraf, at han kan ikke digte, og vil gaae ud af Fædrelandet til de vestindiske Tropper.

Doctoren. Stakkels Menneske!

Fruen. Hvad gjør vi, Hr. Doctor, hvad Redning er der for min Laura?

Doctoren. De veed ikke, om hun har været i dumt Selskab?

Fruen. Aldrig.

Doctoren. Har hun ikke sovet i Lunden og en lille Tudse eller Snog kan være krøbet ind i hende og ædt paa Forstandens ædlere Dele?

Fruen. Sværge paa det kan jeg ikke! Vi laae jo ved Landeveien ifjor i det yndige Bomhuus, men der var jo hverken Krat eller Skov hvor der kunde komme Udyr fra. Men dum er hun!

Doctoren. Bene! Jomfruen maa have noget ind. Ondt skal ondt fordrive!

Giv De Deres Datter et godt Kinderpulver

I, 360

Fruen. Hr. Doctor, hvad er det De tillader Dem; Hvad siger De i min nærværelse!

Doctoren. En Doctor veed De nok, min søde Frue, tør tale om Alt og sige Alt. Ergo! Jomfruen skal have et Kinderpulver.

Fruen. De bruger tyske Ord i min nærværelse! Veed De ikke, De er i et dansk Huus! De siger – fy! Jeg bliver ækel!

Doctoren. Men det hedder jo nu engang Kinderpulver.

Fruen. Hr. Doctor! Jeg beder Dem! Her har De Deres Gratiale for iaar vil De saa skaane mig for Deres Nærværelse.

Doctoren. Kan alene Navnet: Kinderpulver saaledes sætte Fruen i Bevægelse hvad vil det da ikke rippe op i Jomfruen, naar hun faaer ordentlig Kinderpulver, (gaaer)

Fruen. Fy! Jeg dør! Det var en ækel Karl! og saa gjentog han det fæle Ord! O min ulykkelige Datter! Du stille Tænkerinde, som sagde saa meget piquant! Gud! Bare jeg havde taget det op, hun tidligere sagde. Det kunde have blevet en Bog, ligesom Clara Raphael! Jeg var saa stolt af dette Barn, af denne Latter, der læste kun "Enten-Eller" og om Naturlovene! Og nu er hun dum!
Hun kan ikke engang see op til sin stakkels Moder.

Rudolphs Moder. Frue! Min Rudolphs Svigermoder: Hvorledes gaaer det med vor lille Laura?

Lauras Moder. Dum! Dum! (græder)

Rudolphs Moder. Dum! Dum! (græder)

Lauras Moder. Kys mig! Dum! Dum!

Rudolphs Moder. Stakkels Moder! Dum! Dum!

Rudolph (kommer)

Moder! Første Moder og anden Moder! Mine Mødre, her er den ulykkelige Rudolph! Jeg kommer for at se mig dumme Kjæreste, aldrig glemme hende og gaae til de vestindiske Tropper!

Rudolphs Moder. Det er Pathos! Det er Tragedie! Gud, Rudolph, hvor Du kunde spille Hamlet!

Rudolph. Og hun forstod mig dog ikke! Hvad er vel det hele Publicum! Dum! Dum! Dum!

I, 361

Lauras Moder. Gaae ikke fra os Rudolph; gaae ikke til de vestindiske Øer! Der er mange Sorte og de gjør oprør: der er fæl stærk Rum og Kakkerlakker! Og der er Hundedage hele Vinteren!

Rudolph. Lad mig see Laura! Min første rigtige Kjærlighed! – for det sværger jeg høit, jeg elskede her kun Barnet, for det Umiddelbare! dette uskyldige-upassede i Barnets søde Englemund; jeg sværmede for den ædle Quinde i Romanen, Idealet!

Rudolphs Moder. Og han skal gaa til de vestindiske Tropper!

Lauras Moder. Laura! Mit Engle Barn! Min kloge forstandige Latter, din Moders Billede! Ak! Hun er dum! Kom ud til os!

Rudolph. Laura! Min Laura!

Laura (kommer og bliver staaende)

Lauras Moder. Tal! Mit kloge Barn! Tal! Hvad søger din Tanke!

Laura. Bladene!

Rudolph. Du elsker!

Laura. Bladene

Rudolphs Moder. Min Skaber! Hvad ligner dog al den Vaar!

Laura. Bladene!

Lauras Moder. Men kjender du ikke Rudolph; kjender du ikke mig og Fruen? Staa dog ikke som Jomfruen i Hyldemoer! Ak, du vender os Ryggen! Hvor vil Du hen? Hvad søger du?

Laura. Bladene! (gaaer)

Rudolphs Moder. Bladene! Hun svarer jo ikke Andet end Bladene! Nu gaaer det op for mig! Bladene skal Bladene fordrive! Hun har faaet Noget galt i sig! – Hun maa have Sennesblade!

Lauras Moder. Sennesblade! Ja det er det danske Ord! Det skulde han have sagt, Doctor! Ondt maa Ondt fordrive! Jeg gaaer at koge Sennesblade.

Rudolph. Med Svedsker! For min Kjærlighed Skyld, med Svedsker! Gjør hende det saa nydeligt som mueligt!

Lauras Moder. Stol paa mig! Med Svedsker! (gaaer)

I, 362

Rudolph. Moder, mit Hjerter banker, skal vi synge en Arie til Svedskerne ere kogte!

M. Hvad Melodi kan Du?

R. Det er det Samme, jeg synger dem alle paa een Tone.

M. Saa klæder den mig bedst, Menuetten af Elverhøi

R. Den er deilig naar man kan den.

Moder og Søn.

Jeg har et ynkeligt Humeur

Og det er ei figurligt

Ja dersom jeg gaaer hen og dør

Saa er det høist naturligt!

Jeg tænker paa – jeg ved ei hvad

Jeg tør jo ikke mene!

Du lille grønne Sennesblad

Er Haabets Blad alene! –

Lauras Moder (kommer) Hun har faaet Bladene, de grønne Blade! og tænk dem, Byen veed det. Maren, vor Kokkepige, har aabenbaret det for Amagerkonen, denne har sagt det til Sjoerne paa Hjørnet – og der hænge Placat – Byen veed det!

Et Bud: Jeg skulde hilse meget flittigt fra Flyveposten, om der var kommet noget Resultat fra Jomfruen, om han da maatte faa det, da han gjerne vilde have det optaget i Aftennummeret!

L.M.: Det har endnu ikke virket, vi veed ikke Noget, og vi har ikke seet Noget. Hils Din Mester (gaaer ind til Laura)

Rudolph: Jeg følger min Svigermoder, som aldrig bliver min Svigermoder! (gaaer med)

Et andet Bud: Jeg skulde spørge fra Bazar-Bestyrerinden, De veed, Bazaren er i ædelt Øiemed – det vil sige, det Halve tilfalde de Trængende, og Resten Fruen, og derfor vilde gjerne Bazar- Fruen have – i Spiritus paa Flaske, det Aparte, der kunde være kommet ved denne Leilighed.

Rudolphs Moder: Det er for tidligt endnu min Ven, vi have ingen Resultater.

I, 363

Et tredje Bud: Jeg skulde hilse fra Dronningens Tværgaden, at dersom det var noget Uærligt, der kom fra Jomfruen, saa blev de vrede der.

Rudolph: (jublende) Heureka! Heureka! Hun er frelst! Hun er klog! Ak, hvad har hun ikke ogsaa fordøiet!

Flyvepostens bud: Hvad var det da? Jeg staaer paa Naale!

Alle: Hvad var det?

Rudolph: Der er min Laura, min straalende Laura! Klog og deilig, nu gaaer jeg ikke til Vestindien. Jeg bliver her, "Hvor Bølgen høit mod Kysten slaaer", thi her boer Kjærlighed.

Laura: Min Rudolph!

Rudolph: Laura!

Rudolphs Mor: Det er et stort Øieblik!

Alle: Og vi opleve det!

Lauras Mor. (Med to Tallerkener paa hinanden) Og her er det forbandede Tøi, min Datter havde faaet i sig.

Alle. Hvad er det?

Laura. Fy!

Alle. Fy!

Rudolphs Mor. Det springer dog ikke? Jeg er saa bange for, hvad der springer Lauras Mor: Det er dødt og magtesløs, see kun! Den har det ulykkelige Barn slugt - en berlingsk Tidende med en forbandet Kritik!

Alle. Fy!

Hymen (træder op)

Ja Fy og atter fy, tre Gange fy!
Nær var det blevet Stof for Eugen Sne,
Til en pikant og frygtelig Historie,
Men nu skal Brylluppet staae i al sin Glorie,
Ved det vi samles jublende glade;
Der er Point i vore Sennesblade!

Epilog.

I, 364 (1)

Vi holde ei af den lange Snak,
Thi skal jeg kun sige saa mange Tak!
Og bede Dem glade gaae bort herfra;
Der oven paa har vi Tombola!
Men siig nu til Afsked i deres Flugt:
Den Epilog, den sagde han smukt!

[Tilføjelse i teksten oprindeligt fra H.C. Andersens egen hånd:]

Efter Anmodning af Hjalmar lavede jeg Epilogen oppe i Stuen medens Smaabørnene bleve klædte paa til Comoedien, han læste den øieblikkelig.

— H.C. Andersen

Anm. til Fy! Om Motivet dertil see p. 354.

Andersens Satire skaaner ikke selve Familien. Til Dyrene ([.....] Hundene) der blive dannede i dens Omgang (Fruens anden Replik i 1ste Scene) og til Uvillien ved Ordet Kinderpulver, istf. Børnepulver (som det allerede i

1826 kaldtes i Fredericia) ere Motiverne hentede fra vor Kreds. – Det tredie Bud, der hilser fra Dronningens Tværgade (p. 363) blev til, fordi der i Stykket var alluderet til en Begivenhed med Sennesblade, Jonas Collin for kort Tid siden havde havt, men herimod protesterede hans Moder, og det blev udelukket, men saa kom det tredie Bud istedetfor. Publicum som ikke modtog "Hyldemoer" godt efter første Forestilling og Hr. Høedt, for hvis Fremstilling af Hamlet, Andersen ikke sværmer, I, 364 (2) som de Fleste gjør det, maa tage Rudolphs og hans Moders Replikker p. 360 in fine til Indtægt.

Anm. 2. begge Stykkerne bl. atter opførte Sammesteds d. 25. Januar næstefter, for at Andersen, Jonna o. fl. kunde see dem.

Istedetfor Epilogen kom Agnete frem i sin Dragt fra Julius Cæsar og sagde: "Jeg skulde hilse fra Tante Jette, at det var en ækel Comoedie!" –

133. Nytaarssang.

I, 365

(Nytaarsaften 1851)

Mel.: Der er et Land, dets Stad o.s.v.

Et Aar forsvinder – Løst er nu dets Gaade –
Den gamle Verden styrtet er i Grus
Den gamle Gud endnu deroppe raader –
Held os, han har beskjermet dette Huus!
Og derfor vende vi vort Blik tilbage
Med Fryd paa Aaret, som er snart forbi
Og takke det for de forsvundne Dage
Før evigt bag os Skranken lukkes i.

#

Men fremad, fremad bruser Tidens Vinge
Ja fremad, fremad, det er Livets Ord
Det Aar, som kommer, hvad mon det skal bringe
Hvad mon vel bag dets dunkle Forhæng boer?
Af Nattens tause Skjød det nu oprinder
Med nye Skjæbner for den gamle Jord
O maatte vi, naar atter det forsvinder
Som nu det hilse med et Glædeschor!

Kaalund

Nytaarsaften blev feiret paa sædvanlig Maade hos min Svigerfader, og denne samt følgende Sang afsjungne ved Bordet.

134. Nytaarsaften [Offentliggjort 18. feb. 1851; BFN580]

I, 366

1851.

Mel. Du gamle Træ

Du gamle Aar, endnu engang

Du høre Sangen klinge.

Her, hvor vi hilse Dig med Sang;

Vi vil Dig Afsked bringe!

Tak for hvad Godt, Du har os bragt

Og alle vore kjære!

:/: I Guds Haand er vor Fremtid lagt!

Nytaar velkommen være! :/:

#

Alt træder det i Stuen ind,

Alt rækker det os Haanden

Med Alvor i sit Barnesind

Og viet ind af Aanden,

Den Evige, som ei forgaaer

Og altid os omsvæver!

:/: Velkommen vær, Du nye Aar!

Den gamle Gud jo lever! :/:

H.C. Andersen

135. Den sjette Januar 1852.

I, 367

Mel.: "Der er et yndigt Land."

Der er et deiligt Hjem, os Verdens bedste stykke,

For Børn og Børnebørn saa rige Minders sted,

Der boer vort skønne Sammenhold, Familie-Livets Lykke,

Og der det Hjerter slaaer, som heelt er Kjærlighed!

#

Den sjette Januar *hans* Fødselsstjerne tindrer,
Da samler Kredsen sig, den for en Enighed;
Og denne glade Fødsels-Dag den unge Slægt erindrer,
Naar alle Vi er bragt til Aandens Mødested!

#

Du Slægt, som følger os, naar vi er gamle Minder,
Tag frem den gjemte Bog, hvor vore sange staae,
Og som en deilig Digtning da Du vore Dage finder,
Din Phantasie *ham* seer, som vi ham altid saae

#

Og I vil ønske Hver, I høit det sige villle:
"O gid vi leved' da og havde været med"!,
Ja vist Du kjære, unge slægt! men da er det forsilde!
Det synge vi alt nu her om vor Kjærlighed!

#

Vi fik ham, har ham, ja ham længe vil beholde
Vor Fader og vor Ven, den kjære Oldefa'er!
Lyt til hans Skaal: Hurra! Hurra! som
Skud fra Byens Volde!
Gud lad os feire tidt vor sjette Januar!

I, 368

H.C. Andersen

##

Sjungen hos Gottlieb Collin, hvor Dagen feiredes.

136. 6te Januar 1852 (sammesteds)

Mel.: Mazurka Polka.

1

Hver Søn, som gift er,
Aarligt skifter
Med Fadrens Fødselsdag
Men Dagens Giver

Ei Viser skriver

Det er ung Edwards Sag

De si'er, det morer dem saa mageløs 1)

Om det endog i alle Muser gøs!

Leve!

2

Ei Fa'ers

Men hans [...] [Korrekturforslag: Moders]

Her tages Hensyn til

Om Mad og Drikken

Og Politiken

Vi *nu* synge vil

I, 369

Og ei om Willisen og von der Tann

Vi bare synge vil en munter Sang

3

Ja vi vil synge

Hvad vor Klynge

Morer – deruden for

Vor store Digter

Som hans Pligt er

Alt hyldet Fa'er.

Saa lad os synge om hans Hyldemoer

Det Stykke var hans ømme Byld ifjor. 2)

4

Den gamle Berling 3)

Er klog paa Sterling

Men vi paa Hyldemoer

Thi Poesien

Som er der i'en

Den *er* [Sam.....]

Han fa'n, som ærgred' sig saa mageløs

Fordi, at Traaden den var altfor løs. -

5

Og [S.....]

[..... af]

Ogsaa skrev en Critik

Hvad Kunsten ei er

Det hr. Meyer

Veed paa en Prik

Der [.....] blev i største Hast

4)

Den sa'e, at Traaden, den var altfor fast

I, 370

6

Jeg maa den tolke

At den i Folke

Bevidstheden kan gaae op

Jeg maa om Stykket

Faa noget trykket

Sa'e Digteren. Top!

At Traaden den var meget bedre han

Beviste strax i Bladet "Fædreland"

5)

7

Som Smagens Vægter

Sin Sags Forfægter

Han brugte sin Lampesax

Nu, Bogen trykt er

Kritikens Lygter

Klaredes strax

Det gamle Træ, det maatte de la'e staa

6)

Og Hyldemoer nu i Ro kan gaae.

8

Det er ei hendes

Skyld at Sennes

Bladene maatte til

Man seer af dette

At man skal sætte

Tryk imod Tryk
Man hjælpe maa paa Folks Fordøielse,
Naar de skal nyde en Fornøielse

I, 371

9

At en Mazurka
Paa Hyldemoer ka'
Synges, det vise vi
Det er en Slurk a'
(Naturam furca) – 7)
Vort Vrøvleri
Men Gudskelov, at Verset det slog Ni
Saa Visen gjerne være kan forbi.

Edvard Collin

Forfatteren har forgjæves gransket efter at finde nogensomhelst Mening i dette Vers.

/: Forfatterens A /

Anm.:

ad 1. Til de i Øieblikket gjængse Sange hører en paa Melodien af Mazurka Polka, af stykket "For Alvor", der i denne Vinger opføres paa Casino Theatret, heraf er Ideen taget til at benytte denne Melodi; der hentydes hist og her til hiin Sang, som til dens meget yndede

"Jeg staaer og ærgrer mig saa mageløs."

ad 2.

ad 3. Redacteuken af Berlings Avis, gamle Nathanson kaldes ogsaa gl. Berling.

ad 4. Flyvepostens Redacteur Edvard Meyer kunne lide at høre, at han tidligere var Rokkedreier.

ad 5. Paa Grund af hine to Blades Critiker, fortalte Andersen Indholdet af "Hyldemoer" i en Artikel i "Fædrelandet"

I, 372

ad. 6 En af Sangene i "Hyldemoer" begynder med "Det gamle Træ, o lad det staa".

ad. 7. Naturam furca pellas ex

Hun kommer dog igjen den Hex. – [citat fra Horats travesteret af Baggesen]

137. Nogle Familie-Portraiter

Mel.: "Was glänzt dort im Walde" vi.

1.

Jeg troer ei, at der i Kjøbenhavn
Er een Familie at finde
- Idetmindste ikke af noget Navn
Som vilde føle saa stort et Savn
Ved ei at more sig inde
Nu vil vi her Løier ta'e frem et Par
Af os selv og see, hvad vi mærkeligt har.

2.

Hvo er det, som aldrig er kræsen, men ta'er
Tiltakke med Suppe og Vælling
Udmærker sig med sin Færdighed
Og en imponerende Værdighed
Som i hans Alder er sjælden!
Han er en af de Yngste ved dette Bord
Det er Lægen og Jægeren Theodor

3.

I, 373

Hvad er det, som staaer der i Luftens Blaa
Som en Væg, der betager mig Synet
Der kneiser stolt som en Hanekam
Bedækket stramt med en Svaneham
Og skarp som Æggen af Lynet
O spørg ei, thi Selskabet veed det nok
Edwards Næse, Familie-Næsen en bloc

4.

See nedenfra op paa ham paa den Plads
Og søg hans Ansigt at finde
Og hvis Ly ei raaber da: "Was ist das"
Saa maa Du gjerne kalde mig Mads
Thi Skjægget la'er Alting forsvinde
Og spørge I, svarer Jer Echo snart

"Das ist Gottliebs wilder verwogener Bart"1)

5.

Naar vid're vi gaae for at søge ad
En maa vi ikke forglemme
Som fylder godt i vor Bænkerad
Thi i en ualmindelig Grad
Han har baade Sæde og Stemme
Er lys af Hjerte, men mørk af Skind
Cancelleriraad, Ridder af Dannebrog, Lind.

6.

I, 374

Og dernæst komme vi med vor Skjerts
Til ham – jeg troer ei, der flere'er
Som farer sammen paa Kryds og Tværs
Saasnart han mærker paa sin Revers
At Theodor magnetiserer
Den Ridder af Ørn og Falk og Ravn
Anders Christian Hansen det er hans Navn 2)

7.³⁵

³⁵ Ny Vers 7.

Idag kom en Trækfugl søndenfra
Det var ingen And eller Andrik
Og heller ingen af Kjøge-Høns
Vi kjendte snarligt vor Svigersøns
Du vanlige Træk - det var Henrik
Hvorfor mon han saadan et Hastværk har?
Han vil være med ved Festen for Fa'er!

Jeg tænker at Selskabet har faaet nok
Af disse Familie Portraiter
Vi gjemme derfor til næste Gang
Naar vi skal ha'e en Familie-Sang
To Svogr', en Neveu og en Fætter
Naar først vi har sunget om alle Lapse
Af Hankjønnet – skal I faae Damesnapse.

Edvard Collin

Anm.: Sungen ved samme Leilighed som de to foregaaende Viser

ad. 1. "Das ist Lützows wilder verwogener Jagt" i Visen, hvoraf Melodien er taget – Gottlieb Collins Skjæg og Edvard Collins store krogede Næse, vil, haaber jeg, blive bevaret vore Efterkommere i de Portraiter, der haves af disse to Brødre,

ad. 2. Hans Christian Andersen er meget nerveus, hvilket giver Theodor Collin hyppig Anledning til at gjøre Drillerier dermed. Vi Andre ere ofte næsten borte i Latter over de Scener, dette ved Caffen foranlediger, naar den lille Theodor banker, knuger og klemmer, løfter eller nedlægger, bøier eller øver anden legemlig Vold mod den store Andersen, hvilket han altid gjør med megen Lune og Gratie og hvorover den ellers saa pirrelige Andersen aldrig bl. vred, men han skriger og farer omkring i de mærkeligste Bugter (: Nei, lad være! Jeg kan ikke taale det! Jeg er saa nerveus! Du Lille! raaber A. - - Naar Europa saa det! - -)

Det samme Resultat opnaaes, naar Theodor blot gjør Magnetiseer bevægelsen med begge Arme hen i den Retning, hvor A. staaer, dette kan han slet ikke taale og Th. kan drive ham Stuen rundt derved. – Efter at Rigmor i Vinter af min Moder har faaet en Dukke, som ved en Mekanisme skriger, hvergang den trykkes paa Maven, giver Th. stundom denne Forestilling ved at trykke A. paa Maven; A. kan da ikke lade være med at skrike himmelhøit til stor Moro for Publicum i Stuen.

138. Den 22de August 1852

I, 375

Mel.: "Vi gaee her og synge i Maaneskin".

Til Festen d. 6. Jan. 1853 hos Edvard Collin kom Stampe om Morgenens fra Christinelund og reiste Hjem igjen næste Morgen. Edvard havde ladet nærværende Vise afskrive, og den blev sjunget efter de to andre viser til denne Dag, med ovenstaaende nye Vers istedetfor det gamle.

Engang i den fagreste Sommertid
En venlig Stund
Mens Maanen sig hæved' saa faur og blid
Bag Bøgelund

Mens alle smaa Blomster de dufted' sødt
I Skov og Eng.
En Pigelil slumred' saa luunt og blødt
I Vuggeseng

I, 376

Mens hun i Vuggeseng hvilte tyst
Vi tænkte ei
Hun skulde os blive saa sød en Trøst
Paa Livets Vei

Men sunget for hendes Vugge der
Den Stund det blev
Hun skulde os Alle blive saa kjær
Som nu vi veed

Hvem sang vel for hende den Vuggesang?
Jeg troer det vist
At Engle som bygge i Lysets Vang
De sang den hist

De sjunge, det troer jeg, vist meget meer
End vi forstaa
Med kloge Blik see de saa meget her
Vi aldrig saae

Den Sang, som lød, hvor vor Jonna hun laa
I Vuggeseng
O gid den for alle Vugger saa smaa
Man synge igjen

O gid, mens da Aar efter Aar gaae hen

Saa mangel Gang
Vor Jonnas Dag vi maa hilse igjen
Med Fryd og Sang

I, 377

Elise Stampe

Sjungen paa Nysøe, hvor Dagen feiredes; af vor Kreds var min Kone tilstede.

139. *Velkommen!*

Mel.: "Der er et Land"

#

Velkommen hjem fra Præstøkantens Enge,
Hjem fra Christinelund, hvor Du stod bi,
Der, hvor Indvaanerne kan ikke regne,
Men tælle tolv, naar de skal tælle ni.
Paa vore Knappe talte vi saa længe,
At Knapperne tilsidst af Kjolen gik,
Og uden Moder gik de stakkels Dreng,
Som Dig *Fru Ingeborg* til Moder fik!

#

Vi gik med Længsel, Jonna gik med Pine,
Men vi maa Storke-Equipagen smaa,
Da endelig hun kom "*Nøle-Cathrine*,"
"*Snegleprindsessen*", der skal ventes paa,
Naa hun har meget, hun maa afbetale,
Og Digteren især forlanger Sligt,
Hun blive maa en Skjønhed til at male,
En Quinde værd det allerbedste Digt

I, 378

#

Lad see hvordan hun skiller sig ved dette,
Endnu hun staaer sig ei i Kjøbenhavn,
Men Frøken kan med Aarene sig rette,
Hun, "*Staar i Stampe*" være hendes Navn,

Hun for sin Mormo'er takke maa sin Skaber,
Ved hende hun i visen nævnet blev, –
– Men nu vi os i Hjemkomst-Glæde taber,
Hvor føle vi, som om vi Visen skrev!

#

H.C. Andersen

den 31. Dec. 1852.

Sjunget hos min Svigerfader, da han som sædvanligt feirede Nytaarsaften. – Ligesom min Kone var paa Christinelund, da Rigmor kom til Verden (see Viserne Nr. 116, 117 og 118, 119 og 121 og pag. 56) saaledes ogsaa da min. anden Datterdatter fødtes d. 19. Dec. 1852 [oplyst i margin: Astrid Stampe] Men hun tog i den anledning derud allerede d. 9. Oct. og det med Extrapost paa Grund af et Brev fra Nysøe at hun maatte skynde sig for ikke at komme for sildigt, og hun kom først Hjem d. 31. Dec. – Denne hendes lange Fraværelse fremkaldte her naturligviis Utaalmodighed og Længsel, ikke mindst hos Andersen, der ogsaa strax, da han hørte, at Barnet var født, erklærede at det burde hedde "Nøle Cathrine" eller "Snegle-Prindsessen" (see p. 316: Kirstinelunde).

140. Den 6te Januar 1853

I, 379

Mel.: "Erindrer De".

Den Skaal, som nu vor Sang skal her indlede
Den tømmes vidt om, hjertelig og sand,
Høit under Nordlys-Blus i Sneen nede,
Hvor Hundekoblet blev et Herskabs Spand,
Hvor Sønnen boer af "Sigurds" ædle Sanger 1)
Han tænker paa den sjette Januar;
:/: Og jubler, medens Nattens Nordlys pranger:
Hurra til Danmark og for Bedstefa'er! :/:

#

Hvor Solen brænder, Sukkerrøret trives,
Og fri den Sorte synger glad sin Sang,
Der ogsaa fra et Hjerte skaalen gives:
"Den kjære Bedstefa'er i Dannevang!" 2)
Og under Norges Kyst, hvor Fyret blinker

Er Fest for *Hanne* sjette Januar, 3)

:/: Og paa Christinelund selv *Rigmor* klinker:

"Hurra! Det er en Skaal for Oldefa'er!" :/:

#

Og Andre, som fra gode gamle Dage,

Dig skylde, at det gik dem lykkeligt,

De huske Dagen, Glassene de tage,

Og Skaalen er Taknemlighed og Pligt,

I, 380

Men vi, som er groet ind i Dine Dage,

Og er Dig nær, Du os i Hjertet har

:/: Velsignende og glad' vi Glasset tage,

"Hurra! vor Ven, vor Fader, Bedstefa'er!" :/:

#

Fra Spurve, som Du gav Ly og Hygge, 4)

De stakkels Dyr – og op til Fattigfolk,

Forstaaes, her maa et Hjerte boe og bygge,

Dog "Godt i Løndom" vil vi have Tolk! 5)

Du er vort Sammenhold, Familie-Kjæren,

Patriarkalsk Dit Telt Du udspændt har,

:/: Og Aaringer endnu mod Fødsels-Stjernen

Vi juble her: Hurra for Oldefa'er! :/:

#

H.C. Andersen

Sjunget vea Gildet hos Edvard Collin

ad. 1. Edvard Boye, en Søn af Pastor Boye, har i flere Aar været i Grønland, hvor han er Assistent ved handelen,

ad. 2. Boyes ældste Datter, Henriette Petersen, boer i Byen paa St. Thomas, hvor hendes Mand er Læge. –

ad. 3. Matthias Boye med familie boer i Christiansstad, hvor han er Toldcasserer. –

ad. 4. See p. 204 ad. 1. Om Sommeren fik Spurve Brød paa Bordet udenfor Havestuen ved Caffen, hvilket Collin aldrig glemte, om Vinteren, da Caffen var i Dagligstuen, forsømte han ikke at strø Brødet til dem i haven, hvor de flokkedes om ham. –

ad. 5. Fattige saaes hver Dag paa Trappen hos Collin.

Mel.: "En Abekat blandt Dyrene." 1)

1.

Vil om os selv I Noget have
Vi maa begynde med at stave
Rart var det, hvis vi kunde lee
Af en Familie A. B. C. 2)
Tiuk vudev u etc.

2.

Nys var den kjære Juletid
Da vilde Skjæbnens fule Nid
At her vi savned' Ingeborg 3)
Det var os ei en ringe Sorg
Men Lyne svæver i Himlen

3.

For Manden var det dog det Værste
Han holdt sig tappert fra at berste
Men naar han hver Dag Folk maa stævne
Af Sorg man ei saa let kan revne.
Vend Dig om, bed igjen, sagde Præstens Hustru

4.

Det er en vigtig Sag i Grunden
At han har skarpe Træk om Munden
Seer Tyven paa ham, strax han si'er
"Hr. Criminell, ich melde mir" 4)
Tiu vudev u etc.

5.

Fra Sil'borg kommer Waldemart
Er glubsk og løber med en Fart
Fra den Tid han forlovet ble'

I, 382

Han skriver sig med dobbelt W
Men Lyne svæver i Himlen

6.

Han spillede med i Lotteri
Før dette Spil var reent forbi
Han fik en Terne, som heed Pauline
Men egentlig han vandt en Quine. 5)
Men vogt Dig mit Barn for de falske Mandfolk

7.

Der sidder han, som af Avisen
Man seer vil sælge under Prisen 6)
Nu maa han drikke sig et Skab
Hvori han gjemme kan sit Tab
Udi Ringsted hviler Dronning Dagmar

8.

Han, hvad der som tilovers bliver
Til en Liner sin Kone giver
Og faaer hun nok da til os Alle
Vi hende maa lyksalig kalde.
Tiu vudevú vi.

9.

Det høieste Bjerg man kalder Pio
Den høieste her vi kalde Viggo
Den Norske vilde troe os gal
Han kalder sligt et Bjerg en Dal 7)
Men Lyne svæver i Himlen

10.

Den Svageste ved dette Bord
Er vistnok Doctor Theodor 8)
Han maatte ligge paa hver Side

I, 383

En Ugestid, det raaa I vide
Men hvo skal føre vore Runer
Naar vi det ikke selv maa

11.

Saasnart det lakked' henad Juul
Louise blev saa tankefuld
Hun anede at efter Nytaar
Hun skulde sælges til en Conditor 9)
Men vogt Dig, vogt Dig o mit Barn,
Conditoren han seer Dig

12.

Emil er nu en af de Heste
Som Fortuna saa til Bedste
Først seent han nemlig blev saa dristig
At frie – men han erobred' "Christy" 10)
Tiu vudevu

13.

I Indien der findes Drager
Som Mangen megen Skræk indjager
Der findes ogsaa Folk af Stand
Der fødtes Christy Hornemann
Men Lyne vi.

14.

For al den Sang vi nu maa bøde
Vi skummed af al Digte-Fløde
Om Resten end kan laves Ost af
Den kan vi værdigt prise Ousta
Maa jeg ikke hyle, jovist maa jeg hyle.

15.

For ei paa Digtere at gjætte
Vi sige reentud, det er Jette

I, 384

Men hjulpet blev hun nok i Løn
Af hendes Svigerfaders Søn
Hun ta'er sit, ta'er ogsaa mit
See det er Livets Lykke

16.

Men Alle sidde vi som Ramme
Om ham, som er Familiens Stamme
Han er dens Træ, vi er dens Frø
Han er vort A, han er vort O
Hvert Old og hvert Aar
Har sin egen sin blomstrende Vaar

Edvard Collin

ad. 1. og 2. "En Abekat blandt Dyrene,

Meest findes Dig et Menneske."

En meget udbredt ABC har et Billede til hvert Bogstav og derunder to Linier Vers (til A de ovenstaaende) som de Fleste endnu kunne udenad, saameget mere som de synges paa en egen Melodi, hvert vers med det uudgranskeligste Omqvæd: Tic vudevü, vudevalla, kasjalla - tic vudevü vudevitz! Heiberg benyttede den i den Polemik han førte med Grundtvig, medens den nu var Capellan; saaledes fE. naar det hedder i Bogen: En Ørn kan meget gammel blive – og holder sig ved Rov i Live; heed det i Heibergs ABC: En Capelian kan gammel blive – Og holder sig med Haab i Live – I denne Vise er flere af ABC'ens Vers benyttede nemlig i Vers 5 (: T En Tiger er af Katteart – Er glubsk og løber med en Fart) i Vers 10 (V En Vædder ligger paa hver Side – Et halvt Aars Tid det maa I vide), i vers 12 (:Z Zanthus I, 385 var en af de Heste – Neptunus [...] tilbedste) og i Vers 13 (I I Indien der findes Drager – Som Mangen megen Skræk indjager; - forfatteren har her varieret Omqvædet, ved af bekendte Viser at tage, hvad der kunde have en Hentydning til det vedkommende Vers, - disse Omqvæd bleve naturligviis sjungne, hvert med sin egen Melodi. -

ad. 3. See p. 378 Anm.

ad. 4. Denne Linie er en bekjendt Strophe af en Berliner Farce hvor den er lagt i Munden paa [...] Kante, der staaer for Dommeren for at forhøres.

ad. 5. Min Søn Valdemar og hans Forlovede Pauline Beutnera vare blandt Gæsterne.

ad. 6. Wanscher og Kone vare ligeledes tilstede. – Disse to Vers til Wanscher sigte til et endnu svævende meget omdebatteret Forhold. Ved Regjerings Forslaget om Toldudjævningen mellem Danmark og Holsteen, der nu forhandles i Rigsdagen, er nemlig Udførselstolden af Klude foreslaaet nedsat fra 2 rbd. 5 til 5 pr Centner (: saaledes som Oprørsregjeringen i Holsten nedsatte den) og derved den Skræk paakommet

Papirfabrikanterne, at alle Landets Klude skulle blive udførte, og deres egen Stilling blive mislig. idet Brødrene Drewsen paa Strandmøllen og Silkeborg derfor søge at formindske deres Udgift er, have de ogsaa gjort et Forsøg paa selv at beholde endeel af den store Fortjeneste, Papirhandlerne hidtil have faaet ved at forhandle deres Fabricata og derfor have de i Slutningen af forrige Aar aabnet et eget Udsalg her i staden, tildeels med nedsatte Priser. Paa Grund deraf have de vigtigste herværende Papirhandlere bekendtgjort i Aviserne, at de sælge Strandmøllens og Silkeborgs Papirer til samme Priis, som Brødrene Drewsen sælge i disses eget Udsalg, hvilket de antages I, 386

ikke at kunne gjøre uden Tab.

ad. 7. En Nordmand opholdt sig over, hvor fladt Danmark var og da man engang viste ham en af vore høieste bakker, til Beviis paa at det dog ikke overalt var fladt, svarede han:

”Er det er Bjerg! Hos os vilde man kalde det en Dal.”

ad. 8. Theodor Collin havde i Dec. f. A. et heftigt, men kort Sygeanfald.

ad. 9. Den 3die Januar 1853 blev en Kjøbecontract underskrevet ved hvilken min Svigerfader (med endeel Restrictioner) solgte den gamle Gaard, hvori Linds boe til Conditor Grandjean

ad. 10. Emil Hornemann blev i forrige Aar gift med Frøken Christy Hohlenberg, hvis Fader var Embedsmand i Ostindien begge vare tilstede blandt Gjæsterne. –

142. Den 8de Februar 1853

Mel.: ”Vi Sømænd. .”

1.

Nu er her Gjæstebud igjen
Vi kund’ ei vente længer
Nu har vi faaet saamange Skjænd
For Alvor af Fru Fenger
Og naar man saa bestemt har lovt
At gjør’t rigtigt Gilde
Saa er det ogsaa noget grovt
Naar det skeer altfor silde.

2.

Siig, kjære Fru, er De tilfreds
Med vore Gjæsteretter?
Af Nyt jeg byder Dem Andres’
Som aldrig før har væ’t her

I, 387

Vi Andre blive aldrig træt
Af Fjaseri og Daarskab
Han sidder hos sit Skjærnbræt 1)
- En høist uskyldig Moorskab.

3.

Saa byder jeg Emil og Chri-
sty Hornemann som Gjæster
Den Ting forstaaes godt af vi
At vælge det, som bedst er
Dog der er ingen Kunst ved det
At vælge godt, saasnart man
Har slige Folk at tage med
Som Componisten Hartmann

4.

See dem, der ei kan skilles fra
Et Selskab for Fru Fenger
See det er Ingeborg og A
Dolph (uden deres Drenger)
Og hun som trodset Vind og Veir
Og reiste til os – Jonna!
De Folk, som hun engang har kjær
Dem vil hun ei slaa Haand af.

I, 388

5.

Man spise maa saa seent, naar man
Bevæerte skal Fru Fenger
Thi hendes Mand ei komme kan
Før andre Folk i Seng er
Og vi har ikke Plads til Bal
Med Polka-Galopiner
Vi gjøre kun et velmeent Skrald
For den velsignede Fru Fenger.

Edvard Collin

Sjungen ved et Middagsgilde hos Edvard Collin, hvilket han i længere Tid havde lovet Fru Fenger. Tilstede vare blandt Andre Lægerne Andreas Buntzen og Emil Hornemann, denne med sin Kone Christy, født Hohlenberg; min Datter med sin Mand, som i forrige Maaned vare komne hertil med deres Børn.

ad.1. Sigter til nogle Linier af Andreas Buntzen om at han ønskede et Skjærmbret med et Slot paa i sin stue at sidde ved

143. Den 16de Marts 1853

[BFN671]

I, 389

Mel.: "Vi Sømænd:"

Vi er i Marts, men Martsviol
Kun sees i Rude-Isen,
Man selv maa bringe Foraars Sol,
Og Wanscher bringe Visen.
Her er vi jo den faste Stok,
(: Det sagt er med Polidskhed :)
:/: Og more os, det skal vi nok,
Vi har jo Ungdoms Friskhed! :/:

#

See Stuen her, hvor pompeiansk,
Nei, det er den ved Siden,
Herinde, her er østerlandsk,
Med Nyden hele Tiden;
Hver Væg et Billedgalleri,
Imens vi kildre Ganen
:/: Paa kjøbenhavnsk kaldt Poesi,
Paa østerlandsk: "Divanen!" :/:

#

Det er omtrent engang hvert Aar,
Vi her slaae Basserallen,
I Danmarks nye Historie staar
Det ei – Skam faar von *Allen*.
Men Det er ligemeget Det,
Vi ærgre os slet ikke,
:/: Vi svinge Hue og Kasket,

I, 390

Vor egen Skaal vi drikke! :/:

#

Har Tiden ingen Martsviol,
Saa har den her "Slukefter," 1)
Din Skaal, min Skaal, vort Selskabs Skaal,
Hurra, af alle Kræfter!
Her er gemytligt, friskt og sundt,
Og ingen Rigsdags Tanker, 2)
:/: Drik ud Dit Glas, det er Dig undt,
Hvil "Hoved paa et Anker!" :/:

3)

##

H.C. Andersen

Ved et gilde hos Wanscher, hvor vor Kreds var samlet.

ad. 1. Slukefter er Navnet paa en bekjendt Kro paa Strandveien

ad. 2. Rigsdagen var opløst i Anl. af Arvesagen

ad. 3. Den sidste Linie ("hans Hoved laa paa et Anker") af Chr. Winthers Digt "Paa Toldboden steg en Matros i Land" – blev ofte benyttet i vor Kreds, fordi En, der altid vilde declaraere dette Digt og engang begyndte derpaa i nuværende Proprietair v. Halles Overværelse, blev af denne forhindret deri, idet v. Halle, da Declamator havde fremsagt Begyndelseslinien af første Vers, strax reciterede ovenstaaende Slutningslinier af sidste Vers.

144. Den 16. Marts 1853

I, 391

Mel.: "Jeg ønsker mig en yndig Viv."

1.

Vi har nu sjunget mangen sang
Og anvendt grumme mange Toner
Paa hver især af os hver Gang
Vi samledes med vore Koner
Men Listen den er altfor lang
Og altid er det 4 eens Personer
Derfor vi synge denne Gang
Om Kogles Professioner

2.

Her sidder En, hvis Profession
Er den at glæde sig og Andre
Ved Havekunst, men sin Person
Han glæder mest ved langt at vandre
Naar han er færdig med sin Ret
Han strax gaaer ud til fjerne Egne
Ei for at tjene gjør han det
Nei – paa Naturens Vegne.

3.

Her sidder En, hvis Profession
Er - ei som Skrædermester Marer
At sye – men skaffe hver Person
I Hæren gode uldne Varer
Og møder han en Militair
Som nøgen er – parat han flux er
Og siger: Værsgo! Kom kun her
Her er titusinde Buxer

I, 392

4.

Repræsenteret er ogsaa her
Theaterlægevidenskaben
Thi han skal hjælpe paa enhver
Af Scenens Menige og Staben
Hver Sanger, som har slaaet sit Fjæs
Naar om han styrter midt i Valsen
Hver Danser, som er blevet hæs
Eller faaet et Been i Halsen.

5.

Her sidder En, hvis Muses Flugt
I Færdighed har meget vundet
Beviis derfor er det Product
Af ham, som vi nu nys har sjunget
Det krydret er med Lunets Spil

Ja, vi tør sige at det har en
Værdi, som nærmer sig næsten til
Agnete og Bazaren.

6.

Her sidder og en Bondemand
Hans Huus er vaadt, hans Have
Han aldrig lidtnok ønske kan
"Aa gu la Vandet rende a det"
I Musik han holder meget af
Han stræbsom er i al sin Færden
En Mødding og en Opera
Det er for ham en Verden.

I, 393

7.

Saa er der og en Profession
Repræsenteret ved vore Fester
Et Ægtepar, hvor Konen hun
Er Datter af en Tømmermester
Til Faget hør' og hendes Mand
Det ligger ogsaa ham i Blodet
Thi naar han gaaer fra Gilde, han
Har Tømmersvende i Ho'det!

Edvard Collin

Sjungen ved samme Leilighed som forrige vise.

Vers 2 gjælder A. Drewsen, Vers 3-Lind, til hvis Embedsforretninger det hører at skaffe det fornødne Klæde til Armeen, Vers 4-Theodor Collin, Vers 5-H. C. Andersen, Vers 6-Henrik Stampe (see p. 310, ad. 2; og Vers 7 Edvard Collin. Den, hvis Hoved er tungt efter en Svir siges at have Tømmersvende i Hovedet.

145. Sang

[BFN632]

I, 394

til de Nygifte.

Oktober 1853.

Mel.: "At kjøre vand og at kjøre veéd."

#

Fornylig var der en Spørgen om,
"Men Gud, hvor er dog Bruden blevet?"
Men intet Brev, ingen Brud der kom,
Og saa blev ingen Vise skrevet;
Og Skyld var Dampen og de jyske Folk, 1)
Hun kom – og Amor er den bedste Tolk,
Strax sprang frem en Sang,
Nu da første Gang
Vi hilse her paa de Nygifte

#

Paa spindesiden hun til Danmark naaer,
Og her hun Lykketraaden spinde,
Med hende Manden nu Guldteen faaer,
Spind Guld for ham Du norske Quinde.
Her Frøken-Navn i Fruen ikke dør,
Hun hedder Jette Boye nu som før.
Det er udtænkt vel,
Clara Raphael
Ei kunde gjøre det med Navnet.

#

Det Sted i Danmark, hvor Alle veed, I, 395
At Holberg, norsk og dansk i Grunden,
Var hjemme, gav Du din Kjærlighed,
Der fløi dit Hjertes Ja fra Munden.
Det Hjem hvor Ludvig Holberg elsket stod,
Ja voxet fast, ²⁾ der styred' Du din Fod.
Og dit Hjem der staaer.
Med fra Himlen naaer
Velsignende en Faders Tanke.

#

En Krands er Danmark ved aaben Strand,
Her har Du Slægt, her har Du Venner,
Men fra Forældre og Fædreland
Du skiltes, denne Borg Du kjender.
Dog ham, Du gav Dig til fortrøstningsfuld,

Vil Dig det veie op med Hjerte-Guld.
I vor Sang i Dag
Hør vort Hjerteslag,
Og nu en Skaal for de Nygifte!

H.C. Andersen

##

Sjungen ved Torsdags Middags-Gildet d. 20. Oct. 1853 hos min Svigerfader, hvor dennegang hele den nærmeste Familie Collin og Boye var samlet med de Nygifte: Jette "Norske", d. 8de Oct. d. A. formælet med hendes Næstsøskendebarn Secretair Henrik Adolph Boye, Fuldmægtig under Justitsministeriet.

I, 396-97

ad 1. Jette Boye reiste herved fra Norge over Frederikshavn, men maatte opholde sig der en otte Dages Tid, fordi Dampskibet Valdemar ikke gjorde sin reglementerede Tour dertil; hun var der hos Procurator Rørby, gift med Sophie Heine af den hornemannske Familie. Det bestilte Bryllup var allerede opsagt paa Grund af hendes Udeblivelse, da hun endelig kom i den 11th Time.

ad 2. Hendes Mand er en Søn af Holbergs Udgiver og Kommentator afdøde Adolph Boye.

#

146. Nytaarsaften 1853.

[Hidtil upubliceret]

Mel.: "Du gamle Træ"

1

Du gamle Aar, snart har Du slukt
Dit Lys i Tidens Bølge;
Saa mangt et øie har Du lukt,
Og Angst var i Dit Følge. ³⁶

³⁶ ad 1. Aaret 1853 vil aldrig glemmes som det Aar i hvilket Cholera første Gang hærgede Danmark, især Kjøbenhavn, og det var jo utænkeligt, at vor Familie, saa stor den er, kunde gaae Ram forbi, blandt de første den bortrev var min Svoger, Præsten Boye, derefter fulgte Professor Liebmanns Kone, Marie Hornemann og hendes Søster Emilie Hornemann og tilsidst Edvard Collins Svigermøder, Madam Thyberg. Som bekendt rasede den især i Amaliegaden og de tilstødende Strækninger, idet den havde sit Hovedquarteer i Stadens almindelige Hospital, hvorfra den udstraalede. – Dette viste sig især mærkeligt Natten mellem d. 14 og 15de da en Østenvind førte Smitstoffet derfra ind over [I, 398 -399 (2)] Staden, navnlig den strækning, som ligger mellem Esplanaden og en Linie trukket fra Lille Amaliegade til Sølvgadens Caserne og den 15. Juli var Antallet

Dog Tak for hver, Du blive lod,
Hvis Smil her end vi møde,
Dem Du tog bort, paa Dødens Flod
Gik til Livs Morgenrøde!

af de anmeldte Cholera-Syge steget til 350, de Døde til 137 – den ommeldte Linie [I, 400-401] faldt netop mellem min Svigerfaders Grund i Amaliegaden og Nabostedet til Venstre (Admiral Wengels Gaard, nu eiet af Hjul- og Carethmager Nielsens Enke) i hvilken sidste to Døde, hvorimod den første og Husrækken fra den til St. Annæ Plads dengang forskaaenedes for Dødsfald. Dog naaede Giftstoffet os i fortyndet Tilstand, og var det end for svagt til at bringe Døden, havde det dog Kraft nok til at give os en alvorlig Mindelse om, hvad det var for et Herskab, der havde taget Magten her i Staden. Den 16de og 17de Juli bleve nemlig de fleste af os (min Svigerfader, min Kone og jeg, samt to af Pigerne) angreben af Choleralignende Tilfælde, af hvilke nogle af os først seent paa Aaret bleve aldeles helbredede. [I, 402-403] Lægerne (Th. Collin og Fenger) fandt det nu rigtigst, at vi flyttede fra det saa stærkt angrebne Gaardhus, hvilket ogsaa strax blev iværksat, saa at min Svigerfader tog ud til Linds paa Rygaard paa Ordrupveien, Th. Collin, min Kone, jeg og vor Søn Viggo, hvem vi ikke kunde formaa til at forlade Byen, fandt at, som vi troede, foreløbigt Tilflugtssted hos min Svoger G. Collin bag Hovedvagten, men det blev vort stadige Hjem under hele Epidemien, da min Kone, som strax blev sengeliggende, først henimod dens Ophør, da vi atter toge herhjem i Amaliegaden, kunde flyttes. Edvard Collin blev med sin Familie paa Rungsted, og hos dem var G. Collins Pigebørn, paa Christinelund, hvor min Søn Einar allerede var før Epidemien, fandt foruden ham ogsaa min Søn Harald og G. Collins Sønner Edgar og Arthur et Tilflugtssted; Hjalmar Collin var i Slesvig; H.C. Andersen i Fyen [hos Moltke på Glorup 17. juli – 3. aug.], deels paa Silkeborg [hos Drewsen 27. juni – 15. juli]. [I, 404-405] Saaledes var den [lille] [L...] bag Hovedvagten den eneste Rest af vor Kreds, som var tilbage i den mennesketomme By, men Edvard Collin og Lind, som her havde deres Embeder at passe, kom jævnligt til Frokost hos os. Ved Gottliebs og Gustavs kjerlige og Gjestfrihed havde vi der et hyggeligt Hjem midt under den Elendighed, der havde rammet Kjøbenhavn. Theodor Collin bekjæmpede, først som Overskibslæge, og siden som Teaterlæge, Sygdommen med samme Mod og Udholdenhed, som flere af vore Læger udviste. – Haven i Amaliegaden, hvor sjeldent andre end jeg havde deres Fod, prangede vel hele Sommeren med usædvanligt deilige Blomster (som ogsaa med frodigt Ukrudt), men den dog hele Tiden som forunderlig øde og forladt ud. Da jeg sidst i September [I, 406] efter en lille Udflugt til Christinelund atter gjenstaae den, var den fuld af Mennesker, idet hele vor Kreds atter var samlet ved den fædrene Arne. – Hvor sande ere dog Andersens Ord:

”Det er saa tungt at skilles ad,

Men saligt sødt at mødes!”

#

Det er saa tungt at skilles ad,
 Men herligt sødt at mødes!
 Du gamle Aar som Høstens Blad
 Flyv hen! et nyt gjenfødes!
 Det bringe hver, hvad som er bedst,
 Vort Lys ei paa det trykke.
 Velkommen! Haabet holder Fest,
 Gud give Held og Lykke!

#

H.C. Andersen.

Nytaarsaften 1853 feiredes paa sædvanlig Maade hos min Svigerfader, som dennegang havde samtlige sine Børn, Børnebørn og Børnebørnsbørn omkring sig. H.C. Andersen havde skrevet to smaa Comoedier, som i Spisestuen i Stueetagen bleve spillede for omtrent 30 Tilskuere (deriblandt Tjenestefolkene) og som morede i den Grad, at de begge bleve forlangte og spillede da capo. Viggo var atter denne Gang Børnenes Instructeur og Suffleur. – Jeg vil ogsaa her opbevare disse Comoedier.

De fire Elementer*[Hidtil upubliceret]*

en kort Comoedie.

Personer:	Jord - Mimi Collin	I, 396-397 (2)
	Luft – Anna Lind	
	Ild – Elna Collin	
	Vand – Agnete Lind	

Jorden.

See Jeg er Jorden og jeg er rund,
 Jeg aabner idag min lille Mund

Og beder om Kaabe og Vinter-Kyse,
For nu begynder jeg fælt at fryse.

Luften:

I, 398-399

Jeg fryser ogsaa i høien Sal,
O vær saa god og giv mig et Schawl,
Og Muffediser – thi de maa vide,
Man fryser slemt som bare Sylphide.

Ild:

Børnlille! ja nu maa der fyres i,
I Kakkelovnen skal dygtige Knuder,
Thi snart er Vinteren jo saa fri
At kaste Hagl paa de frosne Ruder.

Vand:

Mig Vinterens Haand vil ta' i Kalotten
jeg flygter til Eder, I Søstre tre,
Selv Havet fryser, der er Laag paa Potten,
Saa kan jeg ei Sol eller Maane see.

Alle fire: Vee!

Ilden:

Tab ikke Modet- see freidig omkring,
Vi dandse og svinge i susende Ring.
(: de dandse rundt)

Jorden:

De kunde jo blive en heel Tragedie
Men Jorden vil heller en smuk Comoedie,
Vi dandse og synge – Jeg faaer en Ide,
En Kjæmper vi vælge, han skal os forsvare
Mod Vinterens Kulde – hvor er han, lad see!
Kald Imi, den lille, den søde, den rare,
Hun bryder en Landse, til hende vi søge.

Luften:

Bag dæmrende Bøge

Vand:

Kom Imi herind.

Alle:

Kom Imi, forsvar os for Vinterens Vind,
Den suser, den bruser, kom Imi herind.

Stor Gruppe:

:/: Danned af de fire, hvorpaa Imi (i.e.: Rigmor Stampe)
kom ind, og velsignede den med udstrakte Hænder :/:

TRUTH.

[BFN1266]

1)

plastisk declamatorisk Opera uden Musik,
i en lang og en kort Act, men lang nok.

Personerne.

I, 400-401

Boas, riig Proprietair i Jylland --- ---- Helga Collin

Jerotham, ogsaa kaldet Mads Gedebuk, ungt

Menneske af hans Familie, ond, men

ikke uden Hjerte --- ---- Harald Drewsen

Naomi, udtalt Naomi, Enke fra Sjælland --- Louise Collin

Truth, hendes Svigerdatter, ogsaa Enke,

men yngre -- ---- Ingeborg Lind

En Avlskarl for Boas --- ---- Anna Lind

Den lange Act.

Tusmørke,

Jysk Landskab.

Naomi.

Jeg er en Enke, jeg har mistet min Mand,
Og nu er jeg ovre i Jydernes Land.
Min Svigerdatter lille Truth er med
Vi boe derinde i det daarlige Sted.
Hun er ogsaa Enke, for min Søn han døde,
Vi er Christenfolk, og slets ikke Jøde,
Men Navneværði det giver jo Glorie!
Det er, som vi kom fra bibelsk Historie.
Men der kommer Truth fra Hr. Boas Ager,
Hun har samlet Kartoffler og andre Sager.

Truth.

For en Høg, for en Gjøg, for en Kuk Kuk Kug,
Jeg Boas har seet, han er næsten smuk,
Han gav mig Kartoffler, ja Posen fuld,
Han selv er dog meer end Perler og Guld.

Naomi

Jeg havde min Tanke med Jyllands-Reisen,
Jeg siger som Tyrken: "[Marmor] bricht Eisen!"
Jeg siger saa meget og dog saa lidt.
Kom ind nu og spiis, Du lille Skidt!
(gaaer ind).

Truth.

I, 400-401 (2)

Jeg bliver og [.....] saa smaat
En plastisk Stilling gjør altid godt!
Min Ven! Der kommer, beklagelig
En, som er mig høist ubehagelig!

Jerocham

Her kommer jeg Truth, staa ikke saa mut,
Du er dog og bliver min sødeste Snut,

Derpaa vil jeg ofre Kugler og Krudt.

Truth

Du er saa ædel – Du er mig en Pine!

Jerocham

Men Truth, jeg kan tale af Lamartine,
Schakalens Hylen og Ørknens Stjerne!

Truth

For mig kan du tale meget gerne,
Gaa Du deres Vei, nu gaaer jeg til mit
(gaaer ind.)

Jerocham

Jeg ogsaa – men jeg, jeg kommer om lidt.
(gaaer)

I, 402-403

Boas og hans *Avlskarl* komme

Boas

Her boer den lille Jomfru eller Enke!
Og Jomfru er hun – det jeg huldt vil tænke.
Hun samlede Kartoffler, som Du [spred],
Og jeg – jeg føler Eaderkjærlighed!

Avlskarlen.

Jeg lugter Luntten, derfor vil jeg gaae. (gaaer).

Boas.

Ak den, som elsker, bliver aldrig graa!

Naomi.

God Aften, Boas, rige Proprietair,
En af din egen Slægt, du gjenseer her,
Jeg Enke blev, min SønneDatter [senere renskrevet:] Kone ~~Enke~~,

Det var nu Kone for Dig, tør jeg tænke!

Boas.

O tal ei saa, jeg er en gammel Mand,
Det er en gammel Skik i dette Land,
At Gubben maa for Ungersvenden vige;
Spørg Verden ad – spørg kun den unge Pige!

Naomi.

Min Boas, husk Du er et godt Parti!

Boas.

Jeg vil – nei jeg vil ikke! – Naomi! 2)
Hun tør ei gaae den unge Mand forbi! (gaaer)

Naomi.

O det er Vrøvl – men deilig Poesi!

Truth.

I, 402-403 (2)

Jeg kan ei blive der i Huset ene
Jeg føler, at der komme vil en scene!

Jerocham. (træder ind):

Ja, Truth, den kommer – Du er altfor smuk,
Og jeg fik Tilnavn jo Mads Gedebuk;
Nu vil jeg stange, være plastisk! Stange!
Men lille søde Truth, vær ikke bange,
Jeg kysse vil din Sko, din lille Taa,
Jeg myrder, flænger, banker brun og blaa,
Jeg er en HHelveds Ild – o sluk, o sluk!

Truth.

Jeg hader! hader Dig! Mads Gedebuk.

Jerocham.

Jeg stanger Dig – din Svigermoder med!

Naomi

Hør paa mig, før Du gjøre vil fortræd,
Lad vær at stange, rase, – fæle Synder,
Du kan jo fri, faae Bryllup, vies af Mønter. 3)
Der er ved Gud jo ingen Ting i Veien,
Vil Du en Kone, Du skal ogsaa eie'n!

Jerocham.

O søde Haab! – Den nye Barselstue! 4)
Jeg gaaer til Boas – Truth skal blive Frue.
(gaaer)

Truth.

I, 404-405

O skrækkeligt!

Naomi

Vær Du kun bare stille!
For Du maa vide, jeg er lumsk, min Lille!
Gaae Du til Boas – nu har Du en Leilighed
Han bliver fangen med din store Deilighed!

Truth.

Med Jerocham jeg aldrig slutter Pagt!
O rædsom lang var hele denne Act!

Den korte Act.

I Huset hos Boas, faa Meubler, men en
Sovesopha.

Boas sover.

Truth. (kommer.)

Han seer mig ikke og jeg staaer i Stilling. –

Boas (vaagner)

Hvis Truth var her, jeg troer jeg gav en Skilling,
Jeg gav en Daler, men der er hun jo!

Truth.

Du gode Rigsdagsmand, dig tør jeg troe!
Men ei Mads Gedebuk, Din fæle Frænde,
Han vil kun stange, han vil min Elende!

Boas.

Alt nok! Kom hvil Dig paa min venstre Arm,
Den sidder nærmest jo mit Hjertes Karm,
Ja, Hjertets Karm, det Udtryk er det rette,
Det kører der – og Kudsken – kan Du gjætte?
Dig er det, Truth!

Avlskarlen (kommer)

404-405 (2)

Ak, hvad maa jeg berette!

Dagvognen, Diligencen, nu i Qual,
Er overfaldet, slaaet rent ihjel,
Tragediens Talma, ei jeg nævner ham
Ved rette Navn, men tænk Dig Jerocham 5)
Har slaget ham, den store, død, reent død!
Ak gid jeg Avlskarl var aldrig født!

Boas.

Truth, Læg Dig lidt – lad kun som om Du sover,
Det klæder Dig – jeg breder Kappen over.

Truth sover, de andre gaae.

Jerocham.

See her er jeg igjen med Blod paa Tanden,
Med hvad, der sover Truth, det var som Fanden.

Truth.

Jeg sover ikke, fæle Gedebug.

Boas (kommer og farer mod Jerocham)

Afskum, Uhyre! Du fortjener Hug,
Du myrder, røver, Du er sort som Fanden;
Du slaar som Røvere, Drabanterne for Banden;
Og her i gammel Digterstil at snakke,
Du bed i Græsset med den stive Nakke, 6)
Du gaaer at tage Broscher og Sølvspænder:

I, 406

Som gamle Grundtvig: "det jeg høit bekjender," 7)
Du er et Asen, ret en Handskemager, 8)
En Morderknægt! Far derfor paa Amager!

Jerochum.

Miskjend mig kun, jeg er et stakkels Siv,
Tag Truth – Gertruth – hun være skal din Viv.
Jeg gaaer paa Bladcontoiret.
Og skriver blødt, om hvad jeg her har faaet,
Gummi[-Elastic], som af en Cherubini,
Jeg skrive vil – velsignet Eders Pagt.

Boas.

Det kom lidt pludseligt, men det er sidste Act.
(favner Truth)

##

ad. 1. Denne Comoedie er en Parodi paa et anonymt Stykke, Ruth [drama af Athalia Schwartz (1821-'71), opført 1. gang på Det kgl. Teater 24.11.1853, der blev "Saisonnens bedst modtagne Stykke" (Overskou, VI 180). Se evt. Henriette Wulff, II 156] som i Vinter har gjort en Slags Lykke paa Theatret, skjøndt det slæber sig gennem to Acter uden Handling med en Masse klingende Vers, og derfor træffende er betegnet med to Linier af denne Parodi: "jeg siger saa meget og derfor lidt", og "o det er Vrøvl - men deilig Poesi." –
ad. 2. bekjendt Strophe af Operaen Don Juan.

ad. 3. Provst og Sognepræst til Holmens Kirke. –

ad. 4. Et Lystspil af H.C. Andersen. –

ad. 5. Andersen kan ikke lide Høedt, erkjender ham ikke for en stor Skuespiller, og fordømmer hans Fremstilling af Jerochums Rolle. –

ad. 6. En bekjendt Strophe af Oehlenschlägers "Røverborg.",

ad. 7. see pag. [info udeladt; omskrevet tekst refererer sandsynligt til Grundtvigs lejlighedsdigt "Langt højere Bjerge", 1820] –

ad. 8. en nylig henrettet Morder paa Lolland. [www.tv2east.dk/historiske-mord/jagten-pa-handskemageren-massemorderen-de-kaldte-djaevlen]

147. Den sjette Januar 1854.

[BFN643]

I, 407

Mel. Menuetten af Elverhøi.

Lad Januari Atterkomst
Sin Zir paa Ruden sætte,
Den bringer os den bedste blandt,
Festdagen – paa den sjette:
Din Fødselsdag – den kjære Dag,
Der lyser, som en Stjerne.
Din Kjærlighed, Dit Hjertelag
Er jo vort Samlivs Kjærne.

#

Da Sot og Syge, stærk og haard,
Steg over Byens Volde,
Døds-Englen standsed' ved din Gaard,
Gud lod os Dig beholde. 1)
Som Heelt staae ei de unge Skud,
Er Træets Krone fældet,
Her Krone blev, Tak Godheds Gud,
Vor Tak fra Hjerter-Vældet!

#

"Hvor der er Børn, er evig Jul!"
Du har om Dig tre Slægter,
De sjunge med, som liden Fugl,
Og slaae med Lunets Plecter;
De alleryngste, hvis Du vil,

Gjentage for Dig atter,
 Vort Jule-Lyst-og Skuespil, 2)
 Med er selv Oldedatter. – 3)

#

Alt skifter om paa Tidens Bud, I, 408
 Alt kommer og forsvinder,
 "Den gamle Gaard" er skubbet ud, 4)
 Staaer kun i "gamle Minder!"
 Den nye Gaard i Grunden alt
 Er muddret om og drainet, 5)
 Kun *det* holdt ud, *det* aldrig faldt,
 Det, som os har forened'. –

#

Dig, vi fra vore første Aar
 Saae op til, som vor Leder,
Dig, som i Hjemmets Hjem nu staaer,
 En Skat hvorom man freder.
 Hver Dag vistnok sin Glorie har,
 Og Aaret mange Feste!
 Hurra! Den sjette Januar –
 Den er dog os den bedste!

H.C. Andersen

#

Festen stod dennegang hos Gottlieb Collin, hvor denne og de følgende tre Sange bleve afsjungne.

ad. 1. See p. 400 øverst [der refereres til: "De fire Elementer – En kort Comoedie"]

ad. 2. See p. 396 nederst [der refereres til: "TRUTH. plastisk declamatorisk Opera uden Musik,
 i en lang og en kort Act, men lang nok."]

ad. 3. See p. 399, at Rigmor Stampe var med i denne Comoedie

ad. 4. See p. 15 in margine [der refereres til H.C. Andersens lejlighedsdigt "Fra gammel Tid en Gaard her stod"
 sunget 14 dage forinden ved 22. december 1853 med titlen "Ved Krandsens Hejsning Paa Hr. Grandjeans ny
 Gaard"].

ad. 5. som en Følge af Choleraen, der efter de anseeteste Lægers Mening især trivedes i de Gader, der staa
 paa opfyldt Grund, foretoges her i denne vinter meget store Jordarbejder saa at Grunden under

Beboelseshuset i Amaliegaden ganske udgraves, draines, belægges med Blaaleer og Grundvandet føres til en i Gaarden gravet Ting, saa at de to stinkende i Kjelderen falde bort.

148. Den 6te Januar 1854

I, 409

Mel.: "Lad dadle Quinderne, hvo vil."

1.

Der er et Ordsprog, som I veed
"Har Bonden meget Quæg paa Stalde"
(: Det staaer udi vor A. B. C.)
"Da kan man ham lyksalig kalde".
Hvis lyksalig kaldes kan
Som samled' Køer og Faar og Heste
Hvad skal man sige om den Mand
Som samlede det Bedste!

2.

Som samled' Mennesker om sig
Der alle stræbe i een Retning
At virke til eendrægtelig
At være ham en tro Besætning
Som skaffer, hvad han trænger til
Til Aandens og til Hjertets Sødning
Og hvad han ellers have vil
Til Aandens Markers Gjødning.

3.

Hver bringer her sin Andeel med
Og efter Evne gi'er til Offer
Og godt Humeur, lidt Vittighed
Og Skjemt er vore Gjødningsstoffer
Som Fuglene fra grønne Blad
Vi synge lystigt alle sammen
Og Sangen lyder ungdomsglad

Skjøndt Stemmen er lidt gammel.

4.

Skjøndt vi er gamle, vi dog har' en
Fader, vi kan her beværte
Hvor høist lyksalig er det bare
Som end ei kjender Savnets Smerte
Og hvor lyksalig er den Fa'er
Som, uforstyrret i sit Stade
I Livets Aften sidde kan
Saa glad imellem glade.

I, 410

5.

Vi slutte med, hvad vi sang før
Og hvortil vi bemærke kunde
At – om vi ikke just er Køer
Og han ei heller er en Bonde
Og egentlig den hele Flok
Ei længer er hos ham paa Stalde
Vi er saadanne, at man nok
Kan ham lyksalig kalde.

6.

Men naar han saa lyksalig er
Saa seer, oprigtigt talt, jeg ikke
At der er en særdeles sær
Anledning til *hans* Skaal at drikke
Nei lad ham skjænke bredfuldt Maal
For hine høist udsøgte Børn
Lad ham saa drikke vores Skaal
Lad Fatter slaa til Søren.

Edvard Collin

149. Den 6te Januar 1854.

I, 411

Mel. af Caprisiosa "Tag Brødre Glas i Haand"

1.

Den muntre Viinguds Aand
Begeistrer os ved dette Bord
Tag Brødre Glas i Haand
Og drikker /: Ligesom ifjor :/
Naar bare Flasken siger: Plaf
Min sæl, min sjæl!
Saa Søstrene de komme af
Sig selv, sig selv,
Og Alting følger da som Eet
Med vor Majoritet.

2.

Den sjette Januar
Blev født, som Alle veed, vor Fa'er.
Familiens Markedsdag
Den samler Alle under Tag
Først Døttrene – saa Sønnerne
Med Skjæg, med Skjæg;
Fra Præstø kommer Bønderne
Med Æg, med Æg.
Med ægte barnlig Kjærlighed 1)
Alt har Presenter med. -

3.

Snart er vi hist, snart her
Ja denne Gang, saa er vi her
Men Hjemmets vante Duft
Vi føle selv i anden Luft
Hvis Phantasien frugte kan
Fra før, fra før,
Jeg synes, at jeg lugte kan
Chasseur, Chasseur.

I, 412

I Grunden er det dog en Skam
For det er ikke ham.

4.

Og snart vi flytte skal
Og Værten tager denne Sal
Han troer, vor Munterhed
Følg's med ved denne Leilighed
Ja, han kan gjerne bide sig
I Hus! I Hus!
Nei guten Morgen Kiilerich
Du er dum! Du er dum!
Vor Skjemt den flytter bort med os
Og bare Dig til Trods! – 2)

5.

Vi er en udbredt Slægt
Vor Stamme er af megen Vægt
I hver en Landets Krog
Vi tale alle Landes Sprog
En Green forstaar at tale Tysk
Mit Saft, mit Saft
Og andre tale Fynsk og Jydsk
Paa Kraft, paa Kraft;
Der tales og (: for Tiden blot :)
Bornholmsk af Stammen Groth. 3)

6.

My noble lady there!
/: det Sprog er dog lidt mere svær :/
Your children and your man!
/: Paa Dansk man det dog rime kan :/
I wish indeed to drink for you
En Skaal, en Skaal!
(Jeg kan ei synge Engelsk nu)
Din Skaal, din Skaal!

I, 413

Jeg vilde – men jeg veed ikke
Jeg mangler vist Knowledge! 4)

7.

Fra Grønland fik vi nys
Et Brev, hvor Edvard skriver: Tys!
Ranguhan, tangatok
Kilammi, baliuminok
Og dertil si'er han rørende:
Rakut! Rakut!
Og sine Øine tørrende:
Slaput! Slaput!
Det sidste viser tydelig
Han har forlovet sig. 5)

8.

Kom, tag nu hver en Prop
Slaa Flasken til og siger: Stop
Enhver sit Tøi nu tag;
Husk: Morgen er det atter Dag.
Jeg er i Hjerter og i Mund
Saa fuld, saa fuld;
Det kalder man, At Aftenstund
Har Guld, har Guld
I Munden – nu Godnat til Fa'er
Og sjette Januar.

I, 414

Edvard Collin

Sjungen ved samme Leilighed, som de to forrige.

ad.1. Stampe og Jonna vare med ved Gildet.

ad.2. Gottlieb Collin skal ifølge Opsigelse fra Værten Skrædermester Kiilerich fraflytte sin Leilighed, hvor
baade hans Kone og alle deres Børn ere fødte.

ad.3. Regimentschirurg Meyer, gift med Henriette Hornemann (See Familien Hornemanns Stamtavle p. 1)
boer og har i en lang Aarrække boet i Glütckstad, deres ældste Søn Vilhelm Meyer, Cand.chirg.med., var

tilstede ved dette Gilde; i Fyen boer især den Bredsdorfske Stamme af Familien, i Jylland den Bindesbøllske. SøLieutenant Groth, gift med Margrethe Boye (see den nævnte Stamtavle p. 4) er fortiden Commandant paa Christiansø. –

ad.4. Henriette Boye, gift med Landphysikus Petersen (samme Stamtavle p. 4) er i dette Efteraar kommet hertil fra Vestindien med Mand og Børn og var med ved Gildet.

ad.5. Edvard Boye (samme Stamtavle p. 4) som er Colonibestyrer i det nordlige Grønland, har i Vinter forlovet sig der. – Min Svigerinde Marie Boye, de tre nævnte Boye's Moder var ogsaa tilstede ved Gildet.

150. *Linge Linge Lowton*

I, 415

1.

(animato e con spirito vini)

Nu begynder det at ringe
For mine Øren
Klinge, linge, linge, linge
Det er et Vink
Drik nu ikke mer af
Portviin, Madera
Og spiis ei fleer af
Kagerne her.

2.

(mezzo voce)

Denne Melodi os minder
Om en Fraværende
Som studerer Kul og Cinder
Det er hans Fag
Abseus amicus
Præclarus Vigsus 1)
Kom nu fra dit store Ærinde 2)
Oplyst med Gas.

3.

(con sordini)

Drag da Københavns Commune

Af dens bløde Dyne
 Hvor vil Øinene da lyne
 Paa vor Ven, Hr. Mørk! 3)
 Til din Priis hver Vægter I, 416
 Vil for alle Slægter
 Synge smaa Caltecter
 Lydende som saa:

4. (parlando senza parole)

- - - - -
 - - - - -
 - - - - -
 - - - - -
 - - - - -

5. (furioso e quasi stacandato)

Nu begynder det at blæse
 Vi er dog ei hæse
 Men vi kan ei længer læse
 Hvad har jeg dog nydt?
 Det er ikke værd at tale om
 Alkohol og Kalium
 Eheu stercus, nihil alium! 4)
 Endt er vor Sang.

Edvard Collin

Sjungen ved samme Leilighed som de tre foregaaende.

Dens Forbillede, som har gjort Lykke i vor Kreds, bestaar ogsaa af 5 Vers, som alle have samme Text, saa at Forskjellen kun bestaaer I, 417 i Maaden hvorpaa de synges; det første med sædvanlig Stemme, men hver af de andre med meer dæmpet Tone, saa at det fjerde aldeles ikke høres, men man kun paa Miner og Gebærder kan see, at det synges, og derfra gaaer man fortissimo over til det femte. Texten til alle Versene er denne:

Linga, Linga, Linga, Lowton

Lowton ist todt
Linga, Linga, Linga, Lowton
Lowton ist todt
Lowton ist todt
Lowton ist todt
Linga, Linga, Linga, Lowton
Lowton ist todt!

- Denne Sang maa synges af Mange, som sidde omkring et Bord, naar den skal tage sig ud, og der er egne Gesticulationer, hvormed de Syngende ledsage den. –

ad. 1. Det er Viggo Poulsen (see p. 262 og 263), der har indført den hos os og har sin Force i at synge den, eller rettere føre den an. – Efter at have taget polytechnisk Examen er han i Efteraaret paa egen Bekostning reist til England for at studere Vand-Gas-og Cloakvæsenet. Han har nemlig Ansættelse under Vandcommerationen heri Staden.

ad. 2. Min Kone havde lært Rigmor at sige: Linge Lowton, hvergang hun skulde "et lille Ærinde", hvilket Barnet endnu troligt følger.

ad. 3. Næppe har nogen Commune været saadan Skive for Skjemt og Spot som Kjøbenhavn, fordi den i saamange Aar har sølet med at udrette det paatænkte Vand-Gas-og Cloakvæsen i Hovedstaden, saa at den ene Provindsstad efter den anden deri gaaer den forbi. Blandt andre Gloser og Gluffer staaer hver Bag følgende Avertisement i Bladet Fædrelandet:

I, 418

"Man tillader sig at bringe den paatænkte

Gasbelysning

i Communalbestyrelsens og Indenrigsministerens oplyste Erindring!

Ærbødigst J. Mørk.

Dette har givet Anledning til, at følgende to Avertisementer ogsaa daglig læses i samme Blad: "Man tillader sig at bringe den paatænkte

Vandforsyning

i Communalbestyrelsens klare Erindring

Ærbødigst H.R. Tørst."

"Hr *Tørst* har at henvende sig om *Vandforsyning*
til Indenrigsminister *Ørsted*."

ad. 4. [i.e.] Aa Skidt, intet Andet!

151. Den 15. Marts 1854

Mel.: "Mit fulde Glas og Sangens raske Toner."

Ei blot i Kjøbenhavn er de Collinske
Manerer en naturlig Sag
Er vi paa Landet maae vi straxen vrinske
Naar Venner ha'e en Fødselsdag
Og derfor synge vi før Hen-
rik Stampe som en rigtig Ven.

Vi hilse Dig fra Venner og Veninder
Som føle meget stærkt Dit Savn
Og fra Granonklerne med røde Kinder
Og fra det hele Kjøbenhavn
Og Ingen tænker paa Dig meer
End Anna Øst- og Vest Quarteer.

I, 419

1)

Blandt al Familieslægtens Mænd og Koner
Anseer det som en afgjort Sag
At fulde Glas og Sangens raske Toner
Er Noget, hvorfor Du har Smag.
Og skjøndt vi synge til Din Priis
Du synger med – naturligviis.

Vor hele Slægt forenes ved et Baand af
Humeur, Forstand og Harmoni
Du bandtes til os ikke blot ved Jonna
Men ved en ægte Sympathi
Familiens Deputation

Dig hilser paa Christinelund.

Thi Du har ikke nok af Viin og Toner
Du trænger til et Vennelag
Og derfor komme vi, "de muntre Koner"
Fra Windsor" med til denne Dag.
Vi rendte fra (det er s'gu sandt)
To gamle Mænd, som sad og spandt.

I, 420

2)

Edvard Collin.

Sungen paa Christinelund, hvortil min Kone, min Søn Einar og Louise Lind med Datter Agnete var tagne for at være tilstede paa Stampes Fødselsdag.

ad. 1. I disse Quarterer boe de fleste af vor Kreds.

ad. 2. I Barneeventyret om Soen og Pandekagen siger Datteren:

"Jeg rendte fra to gamle Koner som sad og spandt."

152. Ved samme Lejlighed.

Mel. "Seit Vater Noah."

See saa nu er vi forsamled' igjen
Til alleslags Løier og Fjas
Vi muntre vil være, vi ret skal ha'e Spend
Og dygtig Commers, ja og Knas;
Nu bort med al Politik
Vi Glassene tage
Og smage
Champagnen den søde Drik
Hurra Henrik!
Paa den vi s'gu nok skal faae Skik.

Louise, Ingeborg vær' saa go'
Nu viis Eders Lune og Vid
Lad Glædens Muse herinde boe

I, 421

Til Alvor vi har ikke Tid.
Vi rigtigt vil more os, thi
Desværre vi snarlig maa drage Tilbage
Med Sorg og Savn
Til Kjøbenhavn
Her hjælper s'gu en Fuleri.

Nu frem med Skaalen, jo alle veed
Det Henriks Fødselsdag er
Gid han var hos os til hver en Tid
Vi har ham saa hjertelig kjær
Hæv Glassene op til hver Mund
For Henrik den Flinke
Vi klinke
Og raabe et Hurra saa
Det lyde maa
Over hele Christinelund

En Ting endnu blot, jeg meget be'er
Lad al Kritik være væk
Thi Sangen er det s'gu ikke værd
Og har vist mangen en Læk;
Vis Eder derfor som min Ven
Jeg haaber, I altsaa mig skaaner
Og haaner
Ei denne Hang
En anden Gang
Maaske jeg da kommer igjen.

Einar Drewsen

153. *Valdemar Drewsens og Pouline*

I, 422

Beniners Bryllup

d. 22de Juni 1854.

[BFN651]

Mel.: "Vi Sømænd gjør ei mange Ord"

#

Hvor Bøgen groer ved Øresund,
Og Hilsen skibet sender,
I mødtes mangan Barndoms Stund
Som Børn, som nære Frænder;
Og Skov og Skibe vexled' tidt,
Men ei, hvad Hjertet eied';
Det klaredes lidt efter lidt,
Da først I overveied'.

#

Hvad overveied', nu ud sprang
Den Rose, Kjærligheden,
Et Nu og Alt var Lyst og Sang,
Og Jorden her et Eden.
Med Ungdoms Sind I Verden saae,
Og Alt var Ungdoms Lykke;
Dog, selv er Himlen deiligst blaa;
Kan komme Sky og Skygge.

#

For Danmarks Seier han drog afsted,
Saa ung – vi det jo kjende!
Hun i hans Hjerte fulgte med,
Hans Længsel blev hos hende,
Og Seirens Klokker ringed' Fred,
De klang med Hjertets Stemme;
Nu reise sig i Kjærlighed
Et Fredens Bo her hjemme!

I, 423

#

Og hvor i Glæde og i Sorg
Laa sammen Mand og Quinde,
Der er det Livets Silkeborg,
Hvor de kan Silke spinde.
Gjør Navnet i det jydske Hjem
Til Sandhed og til Ære!
Et Hjertets Silkeborg groe frem,

Der Eders Navne bære!

H.C. Andersen

Efter at Brudeparret var vied af Confessionarius Tryde i Trinitatis Kirke (i Frue Kirkes Forfald) kørte det med Bryllupsgjæsterne til Springforbi, hvor Festen feiredes ved hvilken denne og de 4 følgende Sange bleve afsjungne. Glæden og Lystigheden kan næppe ved noget Bryllup have været større end ved dette. – Dagen efter reiste de unge Folk til Silkeborg.

154. d. 22de Juni 1854

I, 424

Mel.: "Til Myklegaard og Spaseinland"

Det rygtes midt ved Øresunds Strand
Skjøn Jomfru bort vil drage
Hun seiler til et fremmed Land
I sin ungdoms feire Dage
Hvorhen, hvorhen fra Skov og Strand?
Saaledes sang paa Quiste
En liden Fugl og fløi foran
Ret ligesom den vidste –
Den vidste, ja den vidste
Den Jomfru til det fremmede Land
Vil alt med sin Brudgom drage.

Chor:

Den vidste, ja den vidste o. s. v.

"O faure Sund! O blomstrende Kyst!
Skjærsommer Tid, Du søde!
Til Afsked hilser Jer min Røst
Alle Bølger, blaa og blide!
Hvorhen, hvorhen Du Jomfru fiin?
Vi kan Dig ikke miste
Saa hvisker Bølgen og gaaer foran
Ret ligesom den vidste
Den vidste, ja den vidste

I, 425

Fra Sundet paa Skjærsommers Tid
Hun vil med sin Brudgom drage.

Chor:

Den vidste, ja den vidste o. s. v.

O, hør os, Brudgom! Hør os Brud!
Den Kyst, hvortil I kommer
Paa alle gode Geniers Bud
Har beredt en blid Skjærsommer.
Derhen, derhen I freidigt gaae!
Og vi, der Eder miste
Et muligt Hjem vi Eder spaae
Thi alt forud vi viste
Vi vidste, ja vi vidst
At hisset paa den yndige Kyst
Jer venter en blid Skjærsommer

Chor:

Vi vidste, ja vi vidste o. s. v.

Henrik Hertz

155. Den 22. Juni 1854

I, 426

Mel.: "O Værmeland, Du skjønna, Du herlige Land."

Med Ægteskabet er jo Romanen forbi
Hvad kan der nok om Ægteskabet siges!
Kan Kjærlighedens Drøm med dens rige Poesi
Med Hverdagslivets Prosa forliges?
Fra Phantasiens Himmel de elskende To
Maa stige ned til Jorden, naar de vil sætte Bo
Og Jorden, den er jo saa prosaisk!

Nei Jorden den er deilig og Priis for dem som troe
At ei der findes rigere Lykke
End naar paa denne skjønnne Jord de elskende To

Kan dele sammen Livets Lys og Skygge
Den Drøm, som ei har Sandhed, o den er Intet værd
Paa Jorden har vi hjemme, og det er netop her
At Kjærlighed skal stase som Guld sin Prøve

Til Lykke da, I Kjære, tillykke med det Baand
Som knyttet aldrig briste maa forneden
Nu skal I trofast vandre tilsammen Haand i Haand
Og bygge selv det hjemlige Eden
Og ikke skal I mærke, at Romanen er forbi
Thi Kjærligheden eier en evig Poesi
Og Tiden kan ei Vingerne den røre.

Kaalund

156. d. 22. Juni 1854

I, 427

Mel.: "der staaer et Træ i min Faders Gaard"

Tilgiv at jeg som ubuden Gjest
Og langveis fra til Eder kommer
At være Vidne til denne Fest
Og hilse Springforbi's Skjærsommer
Thi skjøndt jeg vandrer nu paa fjerne Kyst
Til Eder flyver Tanken dog med Lyst
Gid Eders Ven
Hurtig som den
Med Eder kunde sig forene.

Du lod Dig fange i Amors Næt
Du som var fri foruden Lænke!
Pauline I Har Lu betænkt det ret
Din Frihed saadan bort at skjænke?
Hvad skal vor frie Forfatning blive til
Naar Quinden ikke derom værne vil?
Du, som var fri

Valgte, Slaveri

Nu bliver Du frivillig Slave

Dog hil den Fange, hvis Fængselsmuur
Er Skov og lyngklædte Høie
Der sværme tør i den frie Natur
Med al Guds Herlighed for Øie
Hvor ingen Vagter har med Cattenpost
Hvor røden ei er simpel Fangekost
Det bli'er den ei
Troe Du kun mig
Skjøndt I skal leve meest af Klude.

I, 428

Hvor ingen Strengthed og ingen Tvang
Det glade Sind til Taushed tvinger
Hvor skyldfri Latter og munter Sang
Fra Morgen og til Aften klinger
Hvor Slutterne, som nan med Gysen seer
Der taus den tunge Nøgleknippe bær
Er Valdemar
Som kun Nøglen har
Til Hjertet og til Pengekassen

Hvor travle Virken den hele Dag
For Nattens Mørke selv ei viger
Hvor Storken bygger paa Husets Tag
Og Dig med venlig stemme siger:
Ja det er godt, at der er Storke til
Med Tiden vi Dig vistnok bringe vil
Ret mange smaa
Glæder og saa
Med Sorgen udaf Landet drage

Et saadant Fængsel Dig aabent staaer
Hvad Under da, at Du ei vrager
Med glade Minder fra Din Barndomsvaar

I, 429

Vemodig Du fra Hjemmet drager
Men ene Du ei vandrer bort herfra
Vi Alle følge Dig med Ønsker. Ja
Gid Kjærlighed
Lykke og Fred
Maa krone dine Fremtids Dage!

##

Denne Vise sagdes at være af Frøken Mine Bramsen.

157. den 22. Juni 1854

Mel.: "At Slyngler hæves til Ærens Port"

I Øresund Bølgen saa sagte slaaes
Mod flade Strand under gule Banker
Et klagende Suk gennem Lunden gaaer
Sørgmodig Blomsterne staa i Tanker
Som om de vidste
Hvad de forliste
Da Beileren kom og tog den Sidste
Fra Springforbi

#

Men høit klapprer Møllen ved Gudenaa
De Vandhjul bruse og lystig male
Ja, kunde den Klappren man blot forstaae
Saa fik vi høre en anden Tale
Om unge Mester
Som os nu Gjæster
Og bringer den yndige Brud, som fæster
Til Silkeborg

#

Hvor rødbruun Lyng har sit Tæppe lagt
Og rappe Aa gennem Søen glider
Der Bøgene fridske i Sommerpragt
Til fattige Gran, som mod [.....] strider

I, 430

Naar [.....] byttes
Og Lænken knyttes
Ei længer det hjemlige Baand kan hyttes
Hun følger *ham!*

#

Saa ofte de Gamle – fra grønklædt Ø
Med Længsel ud over Sundet skue
Skal styre en Fugl over Land og Sø
Fra Jyllands Kyst til den lille Tue Og qviddre trolig
O vær kun rolig
Jeg øinede tæt ved de Unges Bolig
Et Himmelbjerg!

#

Og Savnet formildes – og Møllen gaaer
Og Tiden med, alt som Hjulet svinger
og saa kommer Storken, der Aar for Aar
En lille skraaler til Huset bringer
See det vi haabe
Og Hurra raabe!
For Brudeparret, til sidste Draabe
Vi drikke ud.

I, 431

Denne Vise var af Grosserer Louis Bramsen, en Fætter til Pouline

158. Sang den 2den november 1854.

[Hidtil upubliceret]

Mel: "Der var engang"

#

En Sang er jo et Slags Hurra,
En Fest-Bouquet, man binder,
Hvo veed, hvor næste Aar man da
Vor Vise-Digter finder!
End er han heel! – Qg Hjertets Bud
Ham til en Sang forpligter;
Det koster ikke Hovedbrud

At være født til Digter!

Vor Tanke sætte som i Chor,
Tredobbelt Fest os kalder,
Augusta, Eduard, Theodor
I deres bedste Alder,
Fornøiede de sidde der,
Saa straalende, saa blide
Nu vil vi synge lidt om hver,
Det maae de kunne lide!

I, 432

#

"Den gamle Gaard" er ikke meer,
En ny er reist i Gaden,
Den lige ud mod Torvet Leer
Og seer paa Vagtparaden.
Og høit, hvor før var Luftens Blaa
Nu Fru *Augusta* hygger,
Som Genius hun passer paa,
Hvor nu ei Linden skygger. 1)

#

Tvergadens Hjem har faaet skik,
Det er som sat i Ramme,
En ny Etage Gaarden fik,
Men Hjertet blev det samme.
Og Theodor – som det sig bør,
En Læge har som Mange,
Han har hængt Tæpper for sin Dør,
Saa persiske, saa lange.

I, 435

#

Er Sangen endt, den bliver lagt
Ind i Familiebogen,
Da Visen skreven er med Tact
Den ei generer Nogen!
I Verden alt gaaer op og ned,
Selv Hjertets Traade briste –
– Familielivets Kjærlighed

Den holder til det Sidste!

H.C. Andersen

Festdagen feiredes saaledes: Om Formiddagen Gratulation hos Augusta Collin, der nu er flyttet fra "Bag Hovedvagten" (see p. 414. ad 2) til fjerde Etage i den Gaard Grandjean har opbygget i den nedrevne "gamle Gaards" Sted. (see p. 15 A); om Middagen var Familien hos min Svigerfader, hvor nærværende Vise blev sjunget, og om Aftenen var den hos Edvard Collin som ved denne Leilighed indviede sin aldeles ombyggede Bopæl; hos ham blev de efterfølgende tre Viser sjungne. –

ad. 1. Lindetræet, som ved den "gamle Gaards" Nedrivning og Grundens Bebyggelse maatte fældes, har i flere Aar sygnet, og forvitret meer og meer, saa at der ikke var meget tilbage af dens Krone, da den faldt for Øxen. Min Svoger Gottlieb havde betinget sig og fik Stammen.

En Misstemning, Digteren i længere Tid har været hjemsøgt af, fremtræder i første og sidste Vers.

159. 2. Nov. 1854

I, 434

Mel.: "Der var engang en tapper Mand."

1.

Familien atter samler sig
Den nye Spisestue
Indvies skal, dertil kan ei
En gammel Vise due
Derfor en ny vi synge vil
Ud af den gamle Gryde
At Stuen strax den vænnes til
Det Sprog, som her skal lyde 1)

2.

Thi ei forandre vi vort Sprog
Fordi at her er pyntet
Vi blive ved at synge og
At skrive Viser, skjøndt det
Var i den gode gamle Gaard
Vor Poesi har hjemme

Den nye Bopæl, som den faaer
Den skal den ikke skræmme.

3.

Portraiter see vi ikke her
Af Mormo'er eller Farmo'er
Familien passer ikke der
Hvor Væggen er af Marmor 2)
Og overhov'det gjør den ei
Saameget af at hænge
Da vil ha'n Lov at gaae den Vei
Det varer alt for længe.

I, 435

4.

Nu vil vi synge da engang
En Skaal om Vertens Fødsel
Han sparer aldrig paa sin Sang
Idag er han nu ødsel
Om Slægtningers og Venners Folk
At synge, var hans Vane
Idag han dog, mærkværdigt nok
Har bragt sig selv paa Bane

5.

See han har opsat Gildet til
At han blev Syv og Fyrre
Han sa'e, at han kun vente vil
Til Væggene blev tørre
Vi troe – men tale ei derom
Han vilde bare have
Tid til den nye Pige kom
Som skulde Maden lave.

6.

Og det er egentlig Bagta-
Lelse og ei hans Væsen

Han spiser, hvad han holder af
Saa si'er du, han er kræsen
Engang der løb en Fabel om
– Har du ei hørt, saa lær'en
At han som Lille altid kom
Med sorten Prik paa Næsen

I, 436

7.

Dog hør, er det ei denne Dag
At det er ogsaa Gersons 3)
Theodor-Augustus Fødselsdag
Ja det er denne hersens
Fleer Skaaler drik i eet Glas Viin
Hver sørger for sit Eget
Naar hver ta'er sin, og jeg ta'er min
Det koster ligemeget.

Edvard Collin

ad. 1. See p. 433 Not.

ad. 2. Den nye Spisestue havde et Marmor lignende Betræk

ad. 3. Den fortrinlige Claveerspiller, Lille-Gerson, er en gammel Ven af Edwards Huus.

160. *Ved samme Lejlighed*

Mel.: [efterladt tom]

Hele Verden veed af
Hvor man let bliver kjed af
Naar man altid altid driver spøg
Man kan tale vittigt
Man kan drikke flittigt
Men man kan ei altid gjøre støi.
Vore Viser, kjære
Stundom blanded' ere
Der er ofte Alvor i vor Spøg

I, 437

Snart vi lee herinde
Snart sees Taaren rinde
Man skuld' troe, de lavet var med Løg

#

Naar vi muntert samles
Og vi see den Gamles
Kjære Ansigt smile til os hen
Bli'er man blød om Hjerter
Og i Sind, da er det
At vor spøg sig vender lidt igjen
– Ei til Alvors Tanker
Som vort faste Anker
Hask og rørig som jo blandt os staaer
Vi bli'er alle gamle
Dog kan Glæden samle
Os igjen endnu i mange Aar

#

Ham vi nu vil hædre
Kan vi gjøre bedre
Naar vi her paany skal sætte Bo
At hans Skaal vi drikke
Hør' til vore Skikke
Derfor kan han aldrig have Ro.
Svende, Dreng, Piger
Hører, hvad jeg siger
I gjør Hytte her paa dette Sted
Det er saadan Gjæster
Som jeg troer at Mester
Allerhelst vil søge sammen med.

#

Edvard Collin

I, 438

161. Ved samme Lejlighed

Mel. "Vi Sømænd gjør ei mange Ord"

1.

De fleste af os Mandfolk her
Lært at botanisere
Saaledes vi, saaledes Fa'er
Saaledes mange Flere
Ei Græs og Urter søgte vi
Nei Quinder var de Planter
Derfor I Unge have I
Ei Onkler blot men Tanter

2.

Som sagt, det ikkun gjelder om
Paa disse Excursioner
At finde slige Planter som
Kan blive gode Koner
Og træffer man den rette
Da føler man det Skud som
Naar det gaaer gjennera Marv og Been
Et Mandfolk gjør til Brudgom

I, 439

3.

Saaledes gik det Valdemar
Han søgte kun det Skjønne
Og fandt et deiligt Exemplar
Af Jomfru'n i det Grønne 1)
Han talte til den lille Pig'
Hvis Aasyn var ham slaaende
Og Pigen sagde: Springforbi! 2)
Men Valdemar blev staaende.

4.

Han lod sig ei saa let gaa paa
Nu steg hans Interesse;
Hun mente det ei heller saa
Hun gav blot sin Adresse
Og sagde: "Hvilken Blomst jeg er

De seer vist af min Mine
Jeg hør' til Slægten Beutener
Og Arten er Pauline[""]

5.

Han vilde nævne Slægten sin
Men sagde: "Det er snart en
Skam, at jeg ei nævne min
Men kun kan sige Arten
Jeg har uheldigvis en Fa'r
Hvis Navn kan ikke rime
Jeg hedder ellers Valdemar
Og kan i Bøtten lime

I, 440

6.

Hun fandt Behag i Mandens Pli
Og Væsenet og Tonen
Og i hans store Fremskridt i
Papirproductionen
Han havde al for megen Sands
For Ynde og det Skjønne
Til ei at ønske i sin Krands
Den Jomfru i det Grønne

7.

Den Sag blev hurtigt expedert
Den stødte ei paa ydre
Forhindringer blev approbert
Af begge deres Mødre
Da begge disse to var gift'
– De kund' ei være't bedre –
Et Ja det holdt ei heller stift
At faae af deres Fædre

8.

Forlovelsen var meget lang

For disse søde Putter
 Det skal ei siges om min Sang
 Derfor jeg den slutter
 De mindes da med Spil og Sang
 – Det tog paa vore Kræfter –
 Forlovelsen var meget lang
 Og Talen var derefter 3)

I, 441

9.

Vi ønske nu det Ægtepar
 De ligne maa den Slægt, de har
 I Sands for hurtigt Lykke
 Om hende som en Hustru bra
 Vi ikkun Godt vil høre
 Og vi er visse paa, at Va
 Skal see, hvad Va kan gjøre. 4)

Edvard Collin

ad. 1. "Jomfruen i det Grønne" er en i Haver almindeligt dyrket Plante

ad. 2. see p. 423. I et Manuscript, hvori min afdøde Broder, Kammeraad Drewsen har givet endeel

Efterretninger om Strandmøllen og vor Familie, hedder det om Springforbi: "Før Johan Drewsens Tid var der intet Jordbrug til Strandmøllen, men ved Dyrehavens Anlæg 1670 var Stokkerup By blevet nedbrudt. Den laa, som overgroede Byggegrunde endnu antyde os, omtrent hvor Eremitagen nu ligger. Paa den fra Dyrehaven udelukkede lange Jordstrimmel langs Strandkanten byggede Ridefoged Tomas Holck et Krohuus, som han gav I, 442 det kunstige Navn Springforbi (: Spring ei forbi maatte have faldet ham naturligere, skulde man synes) og en Udflytter fra Stokkerup byggede tæt ved et andet Huus. Begge Huses Tilliggende taxeredes til 4 1/2 Tdr. Sædeland og 1 Læs Hø. Begge Husene kjøbtes og forenedes af Ulrich Luft, dengang de kgl.

Prinsessers Informator, men senere Landsdommer paa Langeland fra hvem de igjennem et Par andre Hænder kom til Niels Sebbesen, som den 8. Mai 1697 solgte dem til Drewsen for 530 rdl. Formodentlig have de udgjort et Slags Arvefæste, thi Drewsen fik kongeligt Fæstebrev paa dem (rigtignok først under 11. Juni 1713) imod en Indsætning af 10 rdl. Den 16. Febr. 1727 fæstede han saa endnu et Huus, som ligeledes var udflyttet fra Stokkerup, men samtlige disse Eiendomme, hver af saare ringe Omfang, forenede han dernæst med Strandmøllen, til hvilken de senere vedbleve at henligge." – Saavidt min Broders Optegnelse (egentlig er denne af Fr. Barfod, efter min Broders mundtlige Meddelelse og Strandmøllens Archiv), men en Tradition i vor Familie melder, at Krostedet hed: Spring ei forbi, men at det, da det ophørte at være Krosted, fik Navnet

Springforbi.³⁷ Det var bestemt til min Moders Enkesæde, og blev af min Broder Cammeraad Drewsen afstaaet til hans Svigersøn Captain Beutner, der endnu beboe det.

ad. 3. See p. 423 Not.

ad 4. See p. 263, ad 7.

162. *Jule-Aften 1854*

Mel.: "Naar Børn sig om mig slynge"

For mange Vintre siden
Da vi endnu var smaa
En Stue meget liden
Som glade Børn os saae
Det var den gule Stue
– O dengang var den stor!
Dervar vor Julestue
Dervar vort Julebord.

I, 443

#

Da maatte vi som Børn
I Stuen næstved staae
Et Kighul var paa Døren
Det kunde vi ei naae
Med spændt Enthousiasmus
Vi maatte holde Stand
Vi vidste, det var Rasmus
Som kom fra Schimmelmann 1)

#

Et Minde kan forynge
Naar det, som her, er blidt
– Nu Børn sig om os slynge
Fornye Mindet lidt
See, de maae ogsaa vente
Men saa gaaer Døren op

³⁷ Springforbi skal tidligere have hedt Sjølund, og Navnet skal være blevet forandret, da den blev til Krosted.

Og Øiet som en Glente
Flyder op i Granens Top

#

I Livet der dog findes
Saa mangt et Rosenskjær
Hvi skal da Julen mindes
Som noget mere værd?
Den Fryd, hvormed hver Tunge
Høit priser denne Stund
Den har for Gamle, Unge
En lønlig, hellig Grund

I, 444

#

Og tændes Julens Kjærter
Paa vore Juletræer
Taknemmelige Hjerter
Skal de belyse her.
Gid hver i Mindet gjemme
En Juletid saa blid
Da skal han aldrig glemme
Dig, elskte Barndomstid.

##

Edvard Collin

ad. 1. Da min Svigerfaders Børn vare smaa, blev der hver Juleaften fra nuværende Geheime-Conferentsraad Danckwarth, boende i Schimmelmanns Palai, sendt dem et Juletræ med fornødent Tilbehør af Presenter, Belysning vi. –
Nærværende Juleaften feiredes som sædvanligt hos min Svigerfader.

163. Den sjette Januar 1855

[BFN732]

I, 445

Mel: "Der er et Land, dets Sted er høit mod Norden."

#

I Stuen hænger et Familie-Billed,
En lille Dreng med Skjærf og Hat og Fjer, 1)

Saadan for mange Aar han gik og spilled'
Sin Bold og Top – hvor Frederiksberg man seer;
Fabrikkens Folk derude godt ham kjendte, 2)
"Den lille *Jonas*", opvakt, flink og rar; –
Kun nu hiin svundne Slægt, men den ham kjendte,
Nu er han Excellence, Oldefa'er!

#

See ham i Øiet under Alvors Tale,
Lyt til den Humor, som hans Hjerte har,
Hans Billed som Student, Du da kan male,
Der Liv og Villie var, de frem ham bar.
Den lange Morgensøvn, Livslede-Smerte,
Han kjendte ei, men bandt sin Borgerkrands.
To brune Øine fængslet' da hans Hjerte
End straale de i gamle Minders Glands!

#

I Frederik den Sjettes Konge-Dage
Saa mangel Plante gav Du Ly og Læ,
Naar Minderne som Trækfugle fremdrage,
Da klinger Sang for Dig fra mangt et Træ.
Hiin Tid til Frederiksberg drog Folk i Skarer, I, 446
At see "de Kongelige" seile der; 3)
Patriarkalsk var Tiden – den vedvarer
Om Dig, for Dig – i Kredsen, Du har kjær.

#

Dybt Tidens Plovjern skar i Verdens Lande,
Vi veed ei Sæden, Gud har der nedlagt,
Men i det Gode, Dygtige og Sande
Veed vi er den guddommelige Magt.
Og Eet i Tidens Vexel blev det Samme,
Vort Sammenhold med Dig, vor Kjærlighed;
Det er, som skifted' selv ei Arnen Flamme,
Fra gammel Tid den lyser til os ned.

#

Ja gammel Tid! i den just ligger Skatten,
Det Jordens Guld, vi engang lege med.

Fra Billedet hiint Barn med Fjer og Hatten,
Det første Blad om Dig, paa dette Sted,
Hvormange andre følge ikke siden,
Før Børnebørnsbørn er traadte til;
Gid der endnu maa ligge gjemt i Tiden
En Skat af Minder her, Du samle vil.

#

Bliv hos os længe, lyse Aar og Dage,
I Dig vort stille, bedste Liv vi har,
Er der end smukt og godt, hvorhen vi drage,
I Hjemmet her er Sjette Januar;
Lad Gud os den i Sandhed og i Glæde
Tidt feire med et Foraar i vort Bryst!
Skjærm Sammenholdets Lod i denne Kjæde,
Den Skaal, den tømmes ret med Liv og Lyst!

I, 447

H.C. Andersen

Festdagen feiredes hos Edvard Collin, hvor denne og de følgende tre Sange bleve afsjungne ved Middagsbordet.

ad. 1. Dette Billede er malet af Collins Moders Broder, Grethe Hansen, født Boltens Fader (: See p. 23 og 24), som var Kunstmaler og Collin eier flere af hans Malerier, men da han ikke fik Academiets store Guldmedaille, kom han aldrig til at reise udenlands og ernærede sig herhjemme ved sin Kunst. Det her nævnte Billede af Collin er malet, da han var 3 Aar gammel, og Dragten er den, hvori han dengang gik, kun at Fjeren i Hatten var sort, og ikke hvid som paa Billedet, men dette fandt Kunstneren saae bedre ud. Saaledes har Collins Moder fortalt ham, fra hvem jeg har denne Notits.

ad. 2. Om denne Fabrik har Collin givet mig følgende Oplysninger: Den var i Frontins nærværende Eiendom i Alleegade, paa høire Side fra Runddelen foran Frederiksberg Have. Dette Sted blev kjøbt af Collins Bedstefader Cancelliraad Collin (see p. 20) der som Classelotteri-Inspecteur var en velhavende Mand. I Begyndelsen drev han Fabrikken i Compagni med en vis Danneberg og denne Bedrift maa have været anseelig, thi de havde blandt Andet den Rettighed at betale deres Arbeidere med en særegen Myntsort, der ogsaa circulerede i Frederiksberg By og indløstes af Fabrikens Eiere. Collin har eiet saadanne Mynter, der vare runde Tegn, og I, 448-449 Dannebergs Navn stod blandt Andet derpaa. Collins Fader arvede Fabriken, der gav et tarveligt Udkomme, men i de sidste Aar drev han den ei for egen Regning, idet han leiede den til Mestrene mod en aarlig Afgift, hvilket Forhold vedblev indtil hans Enke [...] 1799 to Aar efter hans Død, solgte

den, nok for 9000 rdl. til Frontin en fransk Juvelleer, der handledes med Sølv- og Guldarbeider, og var en af dens Tid meget ansete og indflydelsesrige Borgere men forresten en Vindbeutel, siger C. – Collins Familie havde, saalænge den eiede Stedet, Sommerphold der, dog, saalangt C. kan huske tilbage, ikke anderledes, end at Tiden fra Løverdag Formiddag til Mandag Middag om Sommeren tilbragtes der, idet en Kareth, som holdtes derude tilleje med Heste hentede dem dertil og bragte dem derfra hver Gang, derfor spistes om Løverdagen ei middagsmad men varm Aftensmad, og Mandagen var C. en meget trist Dag, fordi han skulde tilbage til Kjøbenhavn; thi derude havde han megen Adspredelse og foruden det livlige Fabrikliv var der til Stedet et Vænge, hvorpaa Fabrikplanter, som Kardebolle og Vou dyrkedes og Creatureerne græssedes. C. s Moder derimod hadede, af ham ubekjendte Grunde, Stedet, og da C. ved Salget fik Bryderier med Frontin, satte hun ikke sin Fod derude, før for en deel Aar siden, da min Moder og min Svoger Conferentsraad Aagesen, der havde Sommerleilighed. C. besøgte dem for at gjense Stedet, men dette, som stod saa stort og herligt i hans Phantasie, forekom ham nu ringe og lidet. Klædefabriken er forlængst nedlagt, men Stedet eies endnu af Familien Frontin, nemlig af en Søn af den forannævnte F. Han er Hatte-Commissair ved Usserød Klædefabrik, i hvilken Egenskab C. har havet endeel med ham at gjøre.

ad. 3. I Fredr. 6tes Tid residerede Kongehuset om Sommeren paa Frederiksberg Slot, og foretog paa visse Dage om Ugen Rotoure i Havens Canaler under Musik, i Paasyn af de Menneskemasser Kjøbenhavn aldrig blev træt af at udsende dertil.

##

164. *De Fraværendes Skaal*

I, 448-449 (2)

Mel.: Hver Glædens Ven og hver dens tro Veninde

1.

Er det kun os, der sidde her tilsammen
 Som feire denne Dag i Fryd og Gammen?
 Nei, der er jo en talrig Hær
 Skarer af Venner og Frænder
 Alle de have Dagen kjær
 Alle de Hilsener sender

2.

Vi hilse dem, i Tankerne de nikke
 Henimod os, thi klinke kan de ikke
 Findes de kan i det hele Land
 Præstegaard, Borg eller Mølle

See, der er Slægten Hornemann
Bredsdorff og Bindesbølle 1)

3.

See vid're om, det Syn er jo saa herligt
Der kom et Nik! aa Gud hvor det var kjærligt
Det kom vist fra Christinelund
Nu blive Nikkene flere –
Hør kun! en Lyd fra Barnemund:
"Oldefa'er, vi gratulere!" 2)

4.

See nu derhen! Der'r en af Gottliebs Drenge
Han kan ei altid dyrke Mark og Enge.
Jorden maa hvile i Julens Tid
Thalia kalder paa Hjalme 3)
Kappes han vil i denne Strid
Med de sjællandske Talma'er 4)

5.

Maries Huus! der er nu (før paa Rødding)
Ung Sigismund, som stærkt studerer
Mødding Edvard, som spiser Tran og Lys
Vilhelm, hvis Studium begyndter
Carl d'Øresund, Adolph paa St. Kryds
Og saa den tro Jomfru Gynther 5)

I, 450

6.

I Norges Land er Hjerter og, som banke
For denne Dag, didhen gaaer nu vor Tanke
Men ingen Nik, det er for drøit
Derfor jeg maa mig betakke
Nikke til Folk, der boe saa høit
Det gjør jo ondt i min Nakke 6)

7.

Endelig vil vi nok en Hilsen sende Til
Silkeborg, til ham og sa til hende –
Fra deres Barndomshjem, de kom
Andetsteds søgte de mere
Valdemar og Pauline, som
Nu er et Par, maaske Flere

8.

Hver Slægtens Ven og hver dens tro Veninde
Hold denne Dag i trofast kjærligt Minde!
Dagen er kort, en urolig Ven
Som nu igjen vil bortflygte,
Dog er vor største Glæde den,
At den saa tidt os besøgte.

I, 451

Edvard Collin

Sjungen ved samme Leilighed, som den foregaaende.

ad. 1. See Familien Hornemanns Stamtavle, som findes vedhæftet bagved.

ad. 2. Stampe var med ved Gildet, men min Datter og Børnene ude paa Christinelund

ad. 3. Hjalmar Collin er paa Gunderslevholm hos Kammeraad Andersen for at lære Landvæsenet, men han var uventet kommet herind til Festdagen, og deltog i Gildet. Der havde været Tale om, at han derude skulde spille i en Comoedie.

ad. 4. Nytaarsaften blev der paa Herregaarden Lekkende hos Kammerherre Råben spillet Comoedie, blandt Andet "Indquartringen" Stampe og Jonna spillede – der siges meget godt – Ægteparrets Rolle deri, som her gives af Phister og Fru Heiberg. Min Søn Harald, iført Holger Stampes Husaruniform, var den [.....] Tjene

ad. 5. Af min afdøde Svoger, Pastor Boyes Børn (see ovennævnte Stamtavle) er Sigismund paa en Gaard i Fyen, for at lære Landvæsenet, efter at han har lært i Rødding Høiskole. Edvard er assistent i Grønland, Vilhelm er nærværdig til Universitetet. Carl ansat ved Øresunds Toldkammer og Adolph som Commandant til Vestindien. – Jomfru Gynther er denne Families mangeaarige Huusjomfru, en tro Pleiemoder for alle Børnene, fra de vare smaa. Hun og Marie Boye boe nu sammen i Frederiksberg.

ad. 6. Mathias Boye er Toldinspecteur i Christianssand i Norge.

165. 6te Januar 1855

I, 452-453

Mel.: "Vi Sømænd gjør ei mange Ord"

1.

Saa deilig som Guds fri Natur
Kan være i en Sommer
Saa lune var vore Stuer
Naar Vinteren den kommer
Om Somren ene Solens Smil
Kan gjøre glade Miner
Om Vintren be'r vi om lidt Ild
Og tykke Uldgardiner

2.

Om Somren i den Luft saa fri
Som Lærkerne vi sjunge
En Stak vi staae paa Hov'det i
At sige! hvis vi var unge
Naar Sneen dækker vore Øer
Og Isen vore Havne
Er vi jo nok med godt Humeur
Men sjunge kun som Ravne

3.

Vi unge Ravne holde Fest
For vores Ravnefader
Her sjunge de, som de kan bedst
Der hoppe de som Skader
Hver hjælper til paa sin Maneer
Da lykkes Alting næsten
Thi naar [...] kun Fader leer
Skidt være da med Resten

4.

Den, i hvis Lod det engang faldt
At være Slægtens Digter
Maa nu som altid gjøre Alt

Fordi de Andre svigter
Ved "Digtere" jeg mener blot
De ikke virkelige Ei
Andersen, den Underdrot

5.

Der ere dem, som sjunge kan
Naar blot de faaer et Stikord
Men sige: Det gaaer ikke an,
– Og det er Slægtens Viggo'er
De tale kun med F og Claus
Men blive pludselig en taus
Naar Talen er om Viser

I, 452-453 (2)

1)

6.

Her kommer da en Sang for ham
Som er vor Visepæres
Men det er virkelig en Skam
Om med Kritik den læses
Thi husk, hans Visekunst er saa
Ærværdig med dens Ælde;
Det gamle Træ, o lad det staa
Det maa Du ikke fælde.

I, 454

2)

7.

Tænk om engang der var et Fjog
Blandt vore Efterkommere
Og han fik fat i Adolphi's Bog
Engang om hundred' Somre
Og tænkte: hvad er det for et Træ
Hvorom min Oldefa'er prater?
– Det hører til, dit Oldefæ,
De klassiske [...].

8.

Saa siger En: min Oldefa'er

Det kan jeg see af Bogen
Var bland, men dog hans Næse har
En Smule jødisk Krogen 3)
En Anden si'er maaske: jeg faaer
En Tanke, som er [...]
Hans Billed for mit Aasyn staaer selv

I, 455

9.

Ak havde jeg den vittig Hund
Blot sat i Skammekrogen
Han lærte inden høie Stund
At læse ret i Bogen
Ja vidste jeg med Vished at
Man saadan Tort skal lide
Jeg tog min Efterkommer fat
Og banked ham itide.

10.

O kunde jeg med Aand og Vid
Som i et Panorama
Fremstille for den nye Tid
Vort Livs Familie-Drama
Det vilde fryde mig, saa tidt
At have grebet [.....]
Skjøndt jeg ei bragte det saa vidt,
Som nu Professor Ensten 4)

11.

For-vid're Snak om denne Dag
I være skal forskaaed'
Kun en Bemærkning huldt modtag
Som gjelder denne Maaned
Om denne Maaned siges kan
Adskilligt men dog særlig
At der er noget meget Jan
Uartigt med den Veirligt.

I, 456

12.

Vi sititte gjerne vores Sang
Med følgende Bemærkning
At Visen let kan bli'e for lang
Og det gjør altid Virkning
Idag vi slutte med, i Chor
At raabe i Forening:
Vi Sjømænd gjør ei mange Ord
– Deri er ingen Mening. –

#

Edvard Collin

Sjungen ved samme Leilighed, som foregaaende.

ad. 1. See p. 350 Vers 8 og dets Note

Claus var Navnet paa en tam Allike, Viggo havde for nogle Aar siden. Den havde naturligviis hartad
Menneske-Forstand, og om han elskede den, eller den ham meest, var vanskeligt at afgjøre.

ad. 2. Denne Strophe af "Hyldemoer" er oftere brugt i denne Visesamling – see fx p. 370

ad. 3. See p. 373, Vers 3

ad. 4. Prof. Ensten, der foreviser et udmærket Panorama heri Staden har dertil ogsaa malet flere Partier af
Danmark.

166. 6^e Januar 1855

I, 457

Mel.: Revue-Marschen. –

#

Vort Maaltid er nu strax forbi
Og alle vore Retter
Passeret have en Revue
Vi sjunge nu bagefter
Et Velkommen, Tak for Mad,
Men derfor ei vi skilles ad.

#

Thi det er dog en gammel Skik
Som vi jo alle kjende

At Chefen nok et Hurra fik
Naar Marschen var tilende
Saa sænkes Fanen og Enhver
Presenterer, hvis han har Gevær.

#

Men vi har ingen Faner her
Geværer meget mindre
Men lange Viinglas har Enhver
I hvilke Vine tindre
Som Bajonetter skinne de
Vi idetmindste finde det

#

Vi bruge derfor vore Glas
Istedetfor Geværer
De komme rigtig her tilpas
Thi nu vi præsenterer
Og give Chefen hans Honneur
Og saa: Gevær til Munden! Fyr. –

I, 458

#

Edvard Collin

Sjungen ved samme Leilighed som de tre foregaaende. –

Autors Beskedenhed var saa stor, at denne Vise var afskrevet paa Strimler Papirklippede af trykte Sager, hvor den ene Side af Papiret var ubenyttet og nu brugt til Visen.

#

Epiloqus

I, 459

Tomi primi.

[Oprindeligt nedfældet med Edvard Collins håndskrift]

Min Svoger siger: "Tvende Blade
Staae endnu ubeskrevne her
Og da vi skylde Dig blandt fleer
At ha'e faaet fyldt en Bog saa Svær
Saa vil til Dig jeg overlade

Min gode Edvard, Bogens Rest;
 Skriv deri, hvad Du finder bedst
 Om din Person, din kjole, Vest
 Hvad end Du skriver, vi er' ligegalde
 Lad Bogen vidne, om Du har havt Aand
 Men Efterslægten skal nu see *din Haand*
 Saae den ei den, da var det evig Skade"!

Da jeg erkjender, hvad din Bog er –
 Et heelt Familielivs Udvikling
 Til bladrigt Træ fra det var Stikling – I, 460
 Jeg takker Dig, min gode Svoger!
 Dog apropos om Haand, jeg frit bekjender –
 Du har kun talt om een, vi flere i Forening
 Skjøndt ogsaa jeg har faaet to Stykker i Forlening
 Men meer end een at faae, var dog nok ei din Mening –
 Min Haand var engang smuk, men aldrig mine Hænder.
 Jeg skuer da i denne Bog tilbage
 (At kun paa mine egne Vers jeg seer
 Ei dem af Boye, Andersen og Fleer
 Er vist; man maa ei fordre meer).
 Det minder mig om mange muntre Dage
 I Munterhedens Viingaard jeg arbeided' troligt I, 461
 Af mine Viser Bogen fyldt er
 Med idetmindste fire Tylter
 At Versene tidt gaae paa Stylter
 Det seer jeg nu aldeles roligt
 At jeg var udsat for en saadan Concurrence
 Som den mod Heiberg, Andersen, Boyes
 Har, da jeg ikkun skrev for Løier
 Mig aldrig bragt af min Balance
 Til Maalet kan ad flere Veie vandres
 - Vort muntre Samlivs Krydren med Musik
 Jeg nøies med det Pund, jeg dertil fik
 Og underkaster jeg ei det Kritik,
 Vil jeg endmindre kritisere Andres.
 Vor Spøg gik ei i det Bacchantiske – I, 462

Thi "vittig Skjæmt og Munterhed"
 Ei søger sig sit Opholdssted
 Hvor Musen flyede, Gratien græd –
 Min Poesi kan kaldes: *den grinantiske*.
 Og den har aldrig bedske Frugter baaret
 Satiren mener oftest noget Slem
 Vi kjendte kun til den urbane Skjæmt
 Hvori dog altid er et hjerte gjemt
 Tilfreds jeg seer: min Spøg har aldrig saaret;
 Men naar bestandig man kun rører ved Personen –
 Det har jeg altid gjort i mine Viser
 Jeg Alle kaprede som gode Priser
 Er det just ei saa let at holde Tonen
 Og slog jeg nogen Tid paa virkelige Brøster?
 – Og saadanne vi have Alle
 Blandt dem og moersomme kan falde
 Derom jeg spørge vil hver Broder og hver Søster.
 Jeg spørge vil hver Søster og hver Broder
 Om nogen Tid jeg sang med falske Noder
 Jeg spørge vil hver Fætter og Cousine
 Om jeg iskjænkede dem sure Vine
 Ja – spørge hver Cousine og hver Fætter
 Om jeg serverede med vamle Retter?
 Et stod mig altid fast: *Familien maa ei kjedes!*
 En Digter har det ganske anderledes;
 Han tænker altid paa at skrive noget Godt
 Mig gik det bedst, naar blot jeg vrøvlede saa smaat
 Han søger om et Billed', hentet fra Naturen,
 Jeg griber Øieblikket, støder rask i Luren. I, 464
 Det hændte sig vel tidt, den mig af Haanden smutted',
 Og at jeg da saa smaat ved Siden tutted';
 Men min Familie loe da lige galt;
 Mod Digtere den tænker ei saa liberalt.
 I al min Versetid jeg *det* bekræftet saae
 Kom med din Spøg *i rette Tid*, Kam'raterne sluge den raal!

I, 463

Og vidner denne Bog om mig: Talentet var kun tyndt –
Jeg bliver ved paa samme Maade, som jeg har begyndt.

Kjøbenhavn d. 28. Januar 1855

E. Collin

170 Sang Nytaarsnat 1855 & 56 [Skjerk, HCA og Henriette Collin, p. 3]*Mel: "Menuetten af Elverhøi"*

#

Til Afsked med det gamle Aar
 Vi dette Glas vil tømme,
 Een gav det Guld, Een tunge Kaar,
 Een sorg, Een Ungdoms Drømme!
 Det for Enhver skrev minderigt
 Et Blad til Eftertanke,
 Nu snart er Aarets skrevne Digt
 Afplukket Tidens Ranke.

#

Du nye Aar, Du Rosenknop
 I Evighedens Have,
 Hvad rulle dine Blade op?
 Alt er en Herrens Gave!
 Hans villie skee, thi det er vist,
 Der paa vi Tro tør fæste,
 Paa Jord og hvad vi Kalde hist
 Gud vil os kun det Bedste!

II, 24

H.C. Andersen

##

Nytaars-Aften blev som sædvanligt feiret hos min Svigerfader, Jonas Drewsens sange blev sunget.

##

172 Den 6th Januar 1856 [Skjerk, HCA Collinske Fødselsdagsviser, p. 61]

#

Sang i Den nye Gaard.

#

Mel. "Det gamle Træ."

#

Her stod "den gamle Gaard" engang
Med Stuer smaae og lave,
Altanen henad Muren hang,
Et Lindetræ var Have;
Quistkammeret var Sønners Bo,
Og oppe fra den Høide
Lød *Gottliebs* Jodlen smukt, Jo! Jo!
Omkaps med *Edwards* Fløite!

#

Forbi, forbi – og Gaarden med,
Nyt kommer for det Gamle,
Dog holder ud tro Kjerlighed,
Den veed saa godt at samle
Og holde fast – ja denne Stund
Er Minderne gienfundne,
Og Festen staar paa gammel Grund
Høit over det forsvundne.

II, 28

#

Hvor Duerne fløi mangen Gang
Og sad paa Gaardens Rygning,
'Nu Glasset tømmes til en Sang
Her i den nye Bygning.
Vor Ven, vor Fader, Oldefa'er
Du kjærlige, Du kjære,
Gid vi den sjette Januar
Tidt samled' med Dig være!

H.C. Andersen.

#

II, 31

174 Sang lidt ud paa Maaltidet

[Skjerk, *HCA Collinske Fødselsdagsviser*, 62]

: d. 6th Januar 1856.

Mel: "Og Keiseren boer paa det høie Slot"

1.

Og nu ska vi have en Sang med Humeur,
Tralala!
Husk, Livet det faaer fra os selv sin Courleur,
Tralala!

2.

Og Livet er deiligt, det gaaer som en Leg,
Spørg *Jonas*, han samler paa Fugle-Æg

3.

Smukt *Edgar* det finder paa Bog-Auction,
Og Rigmanden *Einar* i sin Skabelon.

II, 32

4.

Agnete det seer i sin Billedbog;
Og *Arthur* i det at rense hver Krog.

5.

Men "Morfaen" har det i Børnebørns Smil
Hos *Rigmor* og *Astrid* og *Aagelil*.

6.

Ja Livet er deiligt, om ogsaa tidt
Paa Et og paa Andet kan ankes lidt.

7.

I een Ting finder ei *Viggo* Behag,
At Morgenstund kommer saa tidligt hver Dag.

8.

Og *Jette* har Angest ved Ridningens Hast,
At Frøken *Louise* skal ei sidde fast.

9.

Og Tante *Augusta* hun klager for vist:

"Derude, hver Torsdag, jeg kommer nok sidst."

10.

Og *Theodor* sukker for Vapsi maae gaae,
Den Engel! – at han skal ha'e Mundkurv paa.

11

Theatret spiller paa *Dyveke*,
Og sørgeligt er det derovre at see.

12.

Men sligt hører med til Livets Couleur,
Og det gjør saa godt det gode Humeur.

13.

Og *Wanscher* stig op i den høie Tenor,
Saa klavre vi med, baade Lille og Stor.

14.

Og sees der endnu lidt Trist paa en Kind,
Strax dandser *Fru Ingeborg* Glæden herind.

15.

Og *Lind* vil nok sige et skiemtefuldt Ord,
Saa reise vi fra det festlige Bord.

16.

Og klinke og nikke til "*Olde'er*"
Hurra for den sjette i Januar. –

H.C. Andersen

##

177 Den 6th Januar 1857

[BFN1057 – NB følgende

Inpromptu samt fodnote 185]

Mel: "Vi Sømænd gjør ei mange Ord"

/: eller Menuetten af [.....]

Naar Sneen har bredt Julebord,
 Og Nytaars Nyet tændes,
 Sangfuglen da faaer Hjerter-Ord,
 Hvis Dyb og Sandhed kjendes.
 Fra Øiet straalere Tanken klar,
 Igjen et Aar er svundet,
 Den kjære sjette Januar
 Er os paany oprundet.

#

Fra Fødselsdag til Fødselsdag
 Er kun et Fjed i Tiden,
 Med hvert et Fjed steg Glædens Slag;
 "Fremad!" det er vor Viden.
 Hvem Gud har kjær, han giver Aar,
 Og Høstens gylde Dage,
 Og ungt den Ældres Hjerter slaaer,
 Glad skuer han tilbage!

#

Alt veksler her med hvert vort Fjed,
 Den Lærdom giver Livet,
 Men det, som groer i Kjærlighed,
 Blev Varigheden givet.
 Det gjennem Vintertiden groer
 Ind i en evig Sommer,
 Og Horizonten voxer stor,
 Thi større Kredsen kommer.

#

Du Børn og Børnebørn kan see
 Dig jublende omringe,
 De roser i din Vintersnee,
 De Klokker, som kan klinge

II, 40

Og synge høit, o bliv endnu
En Stund hos dine Kjære!
Vi flyve fremad – hver som Du,
Med Dig, hos Dig, vi være!

##

Dagen feiredes i dette Aar hos Edv. Collin, hvor foruden denne ogsaa Sangene 178, 179, 180, 181 og 182 bleve sungne. – Efter en af dem udbragte Andersen en Skaal med følgende Inpromptu:

Der er givet mig Ord af Barnemund
Fra Holmerød og Christinelund.
Veien herind var de Smaa for Lang,
Og drikke Oldefaders Skaal Nok en Gang.

[Hidtil upubliceret]

#

II, 58

185 Den 6th Januar 1858. [Skjerk, HCA's Collinske Fødselsdagsviser, 66 –

fodnote vise 177]

Mel: "Der er et Land, Dette Sted"

#

Naar Isen lægger Bro fra Nabo-Strande,
Og Skyen ryster ned sin Mandelblomst,
Naar Nytaarshaabet gjæster Jordens Lande,
Da har vort Hjertes Fest sin Atterkomst;
Den Glædens Dag uimellem Aarets Dage,
Den sjette Januar vi see igjen,
Og Mindes Svaner gjennem Tanken drage,
Besyngende vor Fader og vor Ven!

#

Din Kjærlighed mod os, Dit varme Hjerte,
Vor Lykke i at være dig saa nær!
Det er saa rigt i Glæde, godt i Smerte
At staae hos den, som tidligst blev os kjær.
Tak for dit milde Smil, din varme Tanke,
Tak for det Hjertelag, Du har for hver;
Fornem i Sangen her vort Hjerte banke,
Bliv længe hos os som har dig saa kjær!

II, 59

#

Selv Glæden Taaren seer! Nu, lad dem rinde!
Men Spøg og Humor flaggrer smukt derved.
Hvert Barnebarn, som ikke er herinde,
I Tankerne dog ved din Skaal er med!
Fra *Aage* til *Christine*, allesammen
De veed din Fest og juble "Oldefa'er"
I Jylland, Norge, rundt om er der Gammen,
Og Hurra for den sjette Januar!

H.C. Andersen.

Festen stod dennegang hos Gottlieb Collin, hvor denne og Sangene 186, 187, 188, 189, 190 og 191 blev sungne. –

II, 79

192 Sang ved Sølvbryllupsfesten

d. 24 Oct. 1858.

[Augusta Petzholdt og Gottlieb
Collin, HCAXII 539; BFN778]

Mel. [Ikke anført]

Saa hurtigt flyver Tiden,
Man selv det knap forstaaer,
Nys leged' man som Liden,
Nu graaner alt vort Haar;
Men Kjærlighed udfolder
En indre, stadig Staar,
En Blomsterflor, der holder
Igennem alle Aar!

#

Hvad bittert var, forsvinder,
Hvad tungt var, bliver let,
Man faaer en Skat af Minder,
Og Livet skeer sin Ret;
Man lærer det at skatte,
Og Prøvelserne med,

II, 80+81

En Krands Gud om det satte,
Og den er Kjærlighed.

#

Og hvor i den To mødes,
Og Trolig holde ud,
Et Aandens Samliv fødes
Fra her og ind til Gud;
Det siger Eders Øie,
Det hvisker Eders Mund,
Det jubler mod det Høje,
Den dybe Hjertegrund.

#

See, rundtom sidde Mange,
Endnu fra første Fest,
Sølvbryllups-Festens Sange
Stemmer gammel Gjest;
Og Fader er tilstede,
Som før paa dette Sted,
Ak, hvad var Festens Glæde,
Naar ikke han var med!

#

Nu er Sølvbryllups-Sommer
Med Børnekredsens Vaar,
Guldbryllups-Festen kommer
Om fem og tyve Aar.
Paa Sangens Svanevinge
Faaer Orden dobbelt Magt;
I Gang lad "Hurra" klinge,
Gusta og Gottlieb bragt!

Gottlieb og Gusta Collins Sølvbryllup blev fejret med en Fest hos Eduard Collin, hvor om Middagen denne Sang og 193 til 198 incl. Blev sjungne.

H.C. Andersen

199 Den 6th Januar 1859 [Skjerk, HCA's Collinske Fødselsdagsviser, 67]

Mel: "Jeg ønsker mig en yndig Viv"

Som ung man syntes Tiden krøb,
 Som ældre, synes den at rende;
 Snart springer Aaret af sit Svøb,
 Faaer Blomst og Frugt og er tilende!
 Thi pluk og nyd – føl Hjertets Slag
 I Sjæle-Sympathiens Kjæde,
 See Verden glad – som nu i Dag
 For os en dag til Glæde.

II, 100

#

Den kjære sjette Januar
 Lod til sin Fest igjen os Samle,
 Og Vennen, Faderen vi har,
 Alt ved det kjære, gode, gamle.
 Man mærked' knap at Aaret gik,
 End er i Øiet Ungdoms Straalen,
 Dert er, som for et Øieblink
 Vi er i fjor drak Skaalen.

#

Den drikkes nu i Danalund,
 I Kredsen her, vi er just dine,
 Den drikkes nu paa Klippegrund
 Af Waldemar og af Pauline! 1)
 Ved Præstø-Bugt, i Grønland med
 Og hvor maaske Du mindst det tænker,
 Taknemmelighed og Kjærlighed
 Sin Skaal for dig iskjænker!

#

Fra Hjertebunden Glæde øs,
 Derfra faaer Munterheden Kræfter.
 Fru Ingeborg slaaer Gjækken løs
 Og Jette Petersen ta'er efter;
 Men Eduard ta'er Proppen af

Champagnen, den kan knalde Sange,
Du Fest i Dag, som Gud o gav,
Kom endnu mange Gange!

II, 101

H.C. Andersen

I aften for Edv. Collin.

ad 1. Min Søn Valdemar med Familie havde f. A. nedsat sig i Norge, hvor han blev Bestyrer af Papierfabrikken Bentsebrug ved Christiania. Sin Landeiendom Holmerødgaard solgte han derefter.–

II, 118

207. D. 6 Januar 1860. [Skjerk, HCA's Collinske Fødselsdagsviser, 69]

"Jeg ønsker mig en yndig Viv."

#

Den gamle Gaard er bygget om,
Det Bedste, Gud skee Lov, er blevet:
Det rige Fader-Hjerte, som
Os samlede, hvori vi leved';
Det Hjerte slaaer endnu, det blev,
Dets Fest er vor, den altid bliver,
Den os en Minde Sum nedskrev,
Som Kjærlighed den giver.

#

Og seer Du Taarer trænge frem,
Idet vi her udbringer Skaalen,
Du vil forstaae og tyde dem,
De vil ei dæmpe Glædens Straalen.
Vi har Dig for hos os karsk og glad,
Den Fryds Accord naaer Hjertebunden,
Dig Børnebørnsbørn som quad
Vil trykke Kys paa Munden.

#

I Verden gaaer det sælsomt til,

Tidt kan man næppe med den følge,
Men hvo i Troskab holde vil,
Staaer fast mod selv den største Bølge.
Dit Hjertelag er som et Rav,
Det drager til sig, fast det holder,
– Bevar os Gud ham, Du os gav,
Hvad Tiden end udfolder.

II, 119

#

H.C. Andersen

Festen fejret iaar hos Gottlieb Collin, Jonas Drewsens Svoger, samt Nr 208, 209 og 210 blev sungne.

II, 134

214 Den 6th Januar 1861. [Skjerk, *HCA's Collinske Fødselsdagsviser*, 70]

Mel. "Den Sømand gjør vi mange Ord."

#

Velkommen sjette Januar,
Du Blomst med Livets Blade!
Du samler her om Oldefa'er
Os lykkelige, glade.
Han sidder der med Ungdoms Blik
Med Friskhed ind i Tanken;
Vort Sammenhold i ham vi fik,
Han Stammen er, vi Ranken.

#

End er det nye Aar kun Knop,
Hvad mon det vil udfolde?
Dog, hvad det ogsaa ruller op,
Gud lad os *Dig* beholde!
Du er et Smil som til os naaer
Fra kjære gamle Dage,
Du kalder vore Ungdoms Aar
I Fryd og Sang tilbage!

#

Din Dag var Arbeid. Hjertet slog
 Dertil saa sundt og kjærligt;
 Hvor Du med Ploven Furen drog,
 Der voxte Sæden herligt!
 I Solglands af din Børnekreds,
 Dit Hjertes Dyrebare,
 Du føle dig glad og tilfreds
 Mens Tidens Skyer henfare!

#

En Guld-Skat er i Hjertet gjemt,
 En Sum af rige Minder!
 Hvad der er glemt er ikke gemt,
 Hvor Sjælens Sol oprinder.
 Din Skat Du har – og *dig* vi har.
 Vor Tak Gud Herren vide
 For hver en sjette Januar
 Vi sidde ved din Side!

#

H.C. Andersen

See p 141. Nr 1. Denne Festdag har i en lang Aarrække været festligholdt afvekslende hos Gottlieb eller Edvard Collin, men paa Grund af min Svigerfaders meget fremrykkede Alder, 85 Aar, og den meget Strænge Vinter, har han i denne kun sjældent været at formaae til at gaae ud; og vilde det navnlig ikke paa sin Fødselsdag. Derfor blev Festen holdt for os, som laa i samme Huus [...] over ham, men paa Grund af den indskrænkede Plads, var kun hans Børn og Andersen tilstede om Middagen, og Børnebørnene hjem først om Aftenen. Juleaften havde han holdt som sædvanlig, men Nytaarsaften vare vi hos Edvard Collin, og uden ham.

223 Sang***med******Sølvbrylluppet******d. 25 November 1865.***

[Louise Collin og B.C.W. Lind,
 XII540; BFN896]

[Mel. ikke anført]

Erindrer Du – ? Ja, det er længe siden,

Og dog saa kort, kun fem og tyve aar,
Kun fem og tyve Sindelag af Tiden,
Der lyner fremad mod en evig Vaar;
Erindrer Du Bredgadens Gaard, den gamle,
Halv svandt med Muur, Balkon og Lindetræer?
Der var et Hjem, der kunde Hjerter samle;
Der kom og faae og vandt han Bruden her.

#

Hun var saa freidig, mild og snild tillige,
Og Beileren var brav og god Student;
Hvad Hjerterne da faae i Drømmens Rige,
Er rullet op og nu som Sandhed tjent.
Den deelte Sorg er halv, del deelte Lykke
Er dobbelt stor i Ægtekjærlighed.
Hver Prøvelse fløi den som Skyens Skygge;
Fra Himmel milde Øine see herved.

#

Den grønne Krands blev Sølv, nu Guld det kommer,
Hvert Aar vil Krandsen faae sit gyldne Blad;
Om fem og tyve Aar i Eftersommer
Den straalere – atter toner Bryllupsqvad.
Da kan I sige, naar de Visen sjunge:
"Sølvbryllupsdagen var jo Ungdomsdag!"
Syng Brudeparrets Skaal, de altid unge!
Fornem i Sangens Flugt vort Hjerteslag!

II, 186

H.C. Andersen

Linds og Louises Sølvbryllup blev fejret med en Middags-Fest, som stod hos os i Rosenvænget, og som gav et livligt Billede af den gamle Munterhed. Først efter Kl 1 om Natten gik Sølvbrudefolkene hjem til deres Bolig paa Østerbro. –

Familiens Viser

samlede 1847,~

af A. Drewsen.

Forord. Noget om Familien

[Uden titel; original digtpassage anlagt som prolog] **I, 2**

Ethvert Familieliv er en Musik

Fra Følelsen som Mand og Viv forener

[Uden melodi – gengivelse af rent digt]

Paludan-Müller (: *"Adam Homo"*)

[Eksakt: Et digt, anden del (1845-1848), 9. sang, 335f; udgivet 1849]

Forord **I, 3**

Noget om Familien

[Uden melodi – ren beskrivelse]

"En Familie, som den, hvori jeg ved mit Giftermaal er bleven optaget og et Familieliv, som det, den nu i en lang Aarrække har ført, hører vistnok til de sjældne. (...)"

[Adolph Drewsen]

[HCA's nedskrevne sorg ang. Henriette Collins død, 21. maj 1845] **I, 7**

"Med H.C. Andersens egen Håndskrift er flg. optegnet:"

[Uden melodi – ren beskrivelse]

"I "das Märchen meines Lebens" der oprindeligt er skrevet paa dansk, har jeg givet
Erindringen om hende, især Mindet om hendes Død, som det lever i mig: (...)"

H.C. Andersen

[BFN745]

Ved Krandsens Hejsning Paa Hr. Grandjeans ny Gaard **I, 15**

den 22. Dec. 1853

Mel.: "Vi Sømænd gjør ei mange Ord"

Fra gammel Tid en Gaard her stod

H.C. Andersen

[XXII500; BFN640]

¹ Indholdsfortegnelsens register består af 255 viser, digte og særlige forbemærkninger noteret i *Familiens Viser*.

H.C. Andersen-digtningen er her markeret blå i sit oprindelige indeks; *Forord. Noget om Familien* (11-59) optræder uden visenummer, mens *Familiens Viser* er tilføjet nummerering. Tekst sat i klamme oplyser redaktionelt om enten senere tilføjet info eller øvrig sekundær orientering. En asteriskmarkering henviser til en anden visebog: *Udvalg af Familiens Viser, samlede 1847 af A. Drewsen og derefter fortsatte* (377 håndskrevne sider), som Jonna Drewsen (1827-1878) modtog af sin far, 1851, og som Museum Odense er i besiddelse af (HCA/1986/202). Forkortelsen HCA tilføjet bindnr. og sidetal kildehenviser til *H.C. Andersens Samlede Skrifter*, 2. udgave, 1876. Forkortelsen BFN tilføjet nummer refererer til *Birger Frank Nielsen*, H.C. Andersen Bibliografi, Digterens Danske Værker 1822-1875, 1942. Hæfteudgivelserne *H.C. Andersens Collinske Fødselsdagsviser* (1983), *H.C. Andersen og Henriette Collin den Ældre* (1986), *H.C. Andersen og Ingeborg Drewsen f. Collin* (1987) samt *H.C. Andersen – En rest af Drewsens visebog* (1988) oplyses med lettere kortere betegnelser tilføjet nummer og udgivet af Jørgen Skjerk, Aarhus Teknisk Skole.

- Fødselsdagsskvad** **I, 17**
Til Etatsraad og Ridder J. Collin
den 6te Januar 1824
 Mel.: "Smilende Haab"
Tidens Gudinder slynge Livets Krands
Blok-Tøxen
- I Anledning af den 13. november 1803** **I, 17**
[Jonas og Henriette Collins bryllup]
 Mel.: "Og Odin han sendte Hermoder afsted."
En Pillegrim bad mig paa veien herhid
Blok-Tøxen
- Min Svigermoders Søster Karen Johanne Hornemann, f. 30. Dec.** **I, 26**
1765 eller 1766?, d. 30. januar 1807. Gift 1788 med Præsten Jens
Bindesbøll i Ledøie og Smørum, f. 13. Marts 1756, d. 20. Juli 1830. (...)
Denne mærkelige Mand blev besjunget af J.C. Boye saaledes (det er trykt).
 [Melodi ikke oplyst]
 Præsten Jens Bindesbøll
Paa Landsbykirkegaardens Høj
J.C. Boye
- Til Fru Hornemanns Begravelse [14. maj 1830]** **I, 29**
 [Uden melodi – rent digt]
Med hellig Andagts stærke Mod
A. Oehlenschläger
- Studenterforeningens Farvel til J. Lund** **I, 30 (1)**
d. 10. Dec. 1836.
 [Uden melodi – rent digt]
Igjen en Røst i denne Kreds forstummed!
En stille, en alvorlig Gjest drog ind
H.P. Holst.
- Ved Jens Wilken Hornemanns Grav** **I, 30 (2)**
d. 2. August 1841
 [Uden melodi – rent digt]
En ældre Ven, Du var os, Dig vi fulgte
Og Blomstens Hieroglypher vi forstod
H.C. Andersen
 [BFN401]
- Signeret digt fra Oehlenschläger til Adolph Drewsen** **I, 34**
 [Uden melodi – rent digt]
En gammel Bog fra mine Ungdoms Dage
Jeg her paa mine gamle Dage seer
 [Digterisk prolog tilegnet Adolph Drewsen 26. april 1847 på baggrund af et håndskrevet eksemplar af Oehlenschlägers digt "Hakon Jarls død" (1802), oprindeligt givet digterens svoger Carl Heger (1771-1836), derefter gået i arv til hhv. Christiane Oehlenschläger og Anna Drewsen; her i eje ved Adolph Drewsen]

A. Oehlenschläger

**Sang til den kjære Oldemoer Drewsen
paa hendes Fødselsdag d. 12. Januar 1852** **I, 37**

[Anna Christine Dorothea Drewsen f. Lassen (1777-1852)]

Mel.: "Menuetten af Elverhøi"

Og nu en Sang for Oldemoer

H.C. Andersen

[XXII489; BFN1249]

Johan Christian Drewsen i Søllerød Kirke d. 31. Aug. 1851 **I, 40**

Vers sunget af Livjægerens Sangforening

Fred! Du Fredegode! Med din Hvile

Carl Ploug

Johan Christian Drewsen i Søllerød Kirke d. 31. Aug. 1851 **I, 40**

[Melodi ikke oplyst]

Drivhjulet staaer – den trætte Gubbe hviler

[Constantin] Hansen

Kammerraad J. C. Drewsen død den 25. August 1851 **I, 40**

"I Berlings Avis No. 198 stod følgende Digt (...)"

Leen gaaer hen over Jorden og Kornet det høie maa segne

K.L. Rahbek [citat anvendt posthumt; Rahbek døde 1830]

[HCA's digt over Michael Drewsens død, 26. feb. 1874] **I, 41**

[Uden melodi – rent digt]

Legemet er kun et Straa, der kan ældes og modnes og blegne

Aanden, som Kjærnen deri, evigt igjen spirer frem.

H.C. Andersen

[Hidtil upubliceret]

[Fælles sørgedigt over Michael Drewsens død, 26. feb. 1874] **I, 42**

[Bragt i Berlings Tidende, 11. marts 1874]

[Uden melodi – rent digt]

Bevar som før dit Lune og Humeur

Gid Du faa mange løg paa Dine Ærter

Valdemar Drewsen

Fritz eller **Augusta Petzholdt**

Emil Hornemann

Michael Drewsen

Gottlieb Collin

Edvard Collin

Fru D. aka Ingeborg Drewsen

Adolph Drewsen

Viggo Drewsen

Jonna Drewsen

Louise Collin

Theodor Collin

Til Mille [Emilie Hornemann] [ca. 1840] **I, 46**

[Uden melodi – rent digt]

*Da jeg i Aftes laa saa stille
Alvorlig, tanke fuld i Sind*
Ingeborg Drewsen [f. Collin]

Til Louise [Louise Lind f. Hornemann][ca. 1840]

I, 46

[Uden melodi – rent digt]
*Du, som af alle Damer, høist jeg skatter
Du, hvis Begreb saa hurtigt er*
Ingeborg Drewsen [f. Collin]

**[“Med et Par Handskebaand til Mille Hornemann [ca. 1840]
sendte min Kone hende følgende Linier:”]**

I, 46

[Uden melodi – rent digt]
*De skulde være sorte
Det var bestemt*
[Ingeborg Collin]

**[“Med min Svigermoders Portrait, som hendes Søn Gottlieb
fik af sin Kone, fulgte disse Linier af Andersen”] [ca. 1839]
[HCA’s korte digt med tankerne sendt til Henriette Collin]**

I, 47

[Uden melodi – rent digt]
*Du elsked’ En før mig, jeg nok det veed
Jeg skjænker Dig din første Kjærlighed!*
H.C. Andersen

[BFN377]

(Impromptues)

I, 47

[“De er skrevne til Ingeborgs og min Bryllupsdag” [18.10.1831]]

[Melodi ikke oplyst – muligvis rent digt]
*Viggo
Jeg Amor fremstille maa*
H.C. Andersen
[Hidtil upubliceret]

Lille Viggo [1832]

I, 50

Mel.: Lille Viggo
[Uden melodi – rent digt; senere tilføjet musik ved H.S. Paulli
efter ønske fra HCA]
Lille Viggo, vil Du ride Ranke?
H.C. Andersen

[Viggo Drewsen født 15. nov. 1830; tekst offentliggjort
27. okt. 1832; BFN197]

**Til Conferentsraad Collin
d. 6 Januar 1846**

I, 51

[Melodi ikke oplyst]
Just i en Tid som var, i en sygnende Tid, hvor det Store
H.P. Holst

**Med “en Fødselsdag i Slutteriet”,
Vaudeville i een Akt af Th. Overskou, 1834.
Forfatterens Sang til sin velgjører og velynder, Hr. Conferentsraad**

I, 52

Collin, da Dækket var gaaet ned:

Mel.: Slutningssangen ("Saa haardt som Ils bedækker vor Søde", Auber)

Hvis det var Pligt for hver Creditor

Thomas Overskou

Til Conferentsraad Collin,

min – næsten i et halvt Aarhundrede – uforanderlig trofaste Ven

I, 52

Den 6te Januar 1846

[rent digt]

Du ømme Datter af det gjemte Minde

Taknemlighed i Vær Du min Sanggudinde

J.E. Wegener

Erindringens Genius

[Melodi ikke oplyst]

Der gaaer en Genius saa huld

J.E. Wegener

En Bouquet [Rimvers: I.N.G.E.B.O.R.G.D.R.E.W.S.E.N.]

I, 55

Glorup den 23. Aug. 42

[Melodi ikke oplyst – formodes rent digt]

Her er en stor Bouquet og nydeligt

Med Blomst ved Blomst sig fletter Dine Navne

H.C. Andersen

[Skjerk, HCA og Ingeborg Drewsen, 13]

Fru Ingeborg Drewsen, født Collin [24. Dec. 1846]

I, 55

[Melodi ikke oplyst]

Tør vel paa Dansk-Parnasset her en Tolder

Som har engang havt Pegasus paa Fo'er

J.M. Thiel

["Dette Digt af Stampe fik min Kone [Ingeborg Drewsen] paa

I, 56

hendes Fødselsdag 1851 af ham og Jonna med lille Rigmor af

Constantin Hansen med Blyant tegnede Portrait"]

[Melodi ikke oplyst]

Du, som mig kærlig tog i Dine Arme

Henrik Stampe

Til Fru Ingeborg Drewsen, født Collin

I, 57

Kbhvn. d. 1. Januar 1843

[Melodi ikke oplyst]

O maatte jeg min Tanke ret udtrykke

August Bournonville

['Rigmor']

I, 57

Kjøbenhavn 7. April 1853

[Melodi ikke oplyst – formodes rent digt]

Du er som en Fugl og saa ellevild

H.C. Andersen

["Rigmor" er offentliggjort feb. 1854; XII192; BFN645]

Til Hr. Assessor Drewsen, d. 1ste Januar 1845 **I, 58**
[Melodi ikke oplyst]
Ifjor jeg bragte Ønsker frem
August Bournonville

[Sang og 6 lommeørklæder til Theodor Collin som tak for havegyng; 1860] **I, 58**
[Melodi ikke oplyst]
Mellem bugnende Pære og vaklende Muur
Dine sex Niecer [aka Edvard Collin]

Familiens Viser

1. Til den 6te Januar 1826 **I, 61**
Mel.: *Hvi rose I saa vore Fædre*
Hvi skose I saa vore Fædre
J.C. Boye *5

2. Ved Professor i Botaniken Hornemanns Sølvbryllup **I, 69**
9. October 1826. Festen holdtes i Ermelundshuset.
Mel.: *"Til dette Land" (:af Aline)*
Til Vaarens Pryd
K.L. Rahbek

3. Ved samme Sølvbryllup [1826] **I, 71**
Mel.: *"I Krattet Lise Hvile Tager"*
Du, som studeret vel i Bogen
A. Oehlenschläger

4. Ved Collins Sølvbryllup d. 13. November 1828 **I, 73**
Festligholdt i Søllerød hos Boye
Mel.: *"Og Ole engang i Sinde fik"*
Og nu en Skaal for den Dannemand
A. Oehlenschläger*9

5. Ved samme Sølvbryllup [1828] **I, 75**
Mel.: *"I Ungdoms Vaar"*
Eet Held der er
K.L. Rahbek *11

6. Ved samme Sølvbryllup [1828] **I, 77**
Mel.: *"Hvi rase I saa vore Fædre"*
Endnu vil vi synge en Vise
J.C. Boye*14

7. [Vise ved Jonas og Henriette Collins sølvbryllup, 13. nov. 1828] **I, 81**
Mel.: *"Hvad siger Hr. Baronen vel?"*
Ei ene her ved Axels Vold
H.C. Andersen
[Hidtil upubliceret]

- 8. Det Collinske Tagkammer! [18.10.1831] I, 83**
o: Bagkammer til det velædle Brudepar
Tobaksrøg fik jeg saa mangen en Gang
H.C. Andersen
[Hidtil upubliceret]
- 9. Inpromptu Vise d. 19. April 1832 I, 86**
(: Emil Hornemanns Fødselsdag)
 Mel: "Komm lieber Mai"
Hil Dig Emil, Du blide
H.C. Andersen
[Skjerk, HCA – En rest af Drewsens visebog, 9]
- 11. Paa Nygaard – 1832 I, 88**
 Mel.: "Jeg ønsker mig"
Jeg ønsker mig et godt Glas Viin
Edvard Collin *20
- 10. Ved samme Lejlighed, som den foregaaende [1832] I, 90**
 Mel.: "Og Ole engang i Sinde fik."
En Skaal for Louise og for Augu-
Edvard Collin *18
- 12. Til d. 6. Januar [1833] I, 91**
 Mel.: [ikke anført]
Glæ, Glæ, Glæden med Vinger smaa
H.C. Andersen
[Hidtil upubliceret]
- 14. Den 2den April 1833 I, 94**
 Mel. : "Jeg ønsker mig en yndig Viv"
Idag er det da Andersens
Edvard Collin *26
- 13. Den 2den November 1831 I, 96**
 Mel.: "Druen voxer paa vor Klode"
Da den friske grønne Sommer
H.C. Andersen *22
[Hidtil upubliceret]
- 15. Den 6 Januar 1834 I, 98**
 Mel.: "Komm lieber Mai"
O kom dog snart tilbage
Edvard Collin *28
- 16. Den 19de Mai 1834 paa Jonstrup I, 100**
ved Wanschers Bryllup
 Mel.: "Jeg lever roligt og muntert her"
Og Wanscher engang i Sinde fik
Edvard Collin *32

- 17. Den 23 August 1834** **I, 104**
 Mel.: "Velkommen varme Purpurskaal"
Nu er vi atter veltilfreds'
Edvard Collin *37
- 18. Den 2. Nov. 1834** **I, 105 (2)**
Sang ved den unge Hr. Edwards Overfart i et nyt Leveaar, i hans Følge er en Svigerinde og en Broder. Skrevet af en Huusven og afsjunget paa Dagen (:som ogsaa staar i "Dagen") den 2den. Nov. 1834. al. (Autors Hjerne)
Trykt udi Forfatterens Hjerter.
 Mel.: "Jeg ønsker mig en deilig Viv"
Der er en Yngling faur og fiin
H.C. Andersen *40
[Hidtil upubliceret]
- 19. Den 6te Januar 183? [1835]** **I, 107**
 Mel.: "Jeg ønsker mig en deilig Viv."
Hvert Aar den 6te Januar
H.C. Andersen *43
[Skjerk, HCA's Collinske Fødselsdagsviser, 27]
- 20. Sang i Bredgaden d. 2. Nov. 1835** **I, 108**
i Anledning af Hr. Doctor (: in Spe :) Theodor Collins og Edvard og Gustas høie Fødselsfest
 Mel.: "Druen voxer paa vor Klode"
Dronningens *Geburtsdagsvise*
H.C. Andersen *44
[Hidtil upubliceret]
- 21. Paa Moderens Fødselsdag d. 26. Nov. 1835** **I, 110**
 Mel.: "Og kjøre Vand og kjøre Ved"
Hold Mund og syng saagodt I kan!
H.C. Andersen *47
[Optræder i originalbrevet til Henriette Collin d.æ. ref. HCA XXI-C-1]
[Hidtil upubliceret]
- NN D. 6. Januar 183? [1837]** **I, 111 (2)**
 Mel.: "Hvis et godt Raad I følge vil"
Strax dengang Aaret fik de Fem
H.C. Andersen
[Skjerk, HCA's Collinske Fødselsdagsviser, 28]
- 22. Drikkevise d. 6. Januar 1836** **I, 111 (3)**
 Mel.: "Der er en Stjerne, jeg troer Polar."
See der er Bollen, og her er vi!
H.C. Andersen *50
[Hidtil upubliceret]
- 23. Sang den 10de August 1836** (Edvard Collins Bryllupsdag) **I, 114**
 Mel.: "Livet skal nydes! O Livet er herligt"
Middagens Hede nu hersker i Skoven

Henrik Hertz *52

- 24. Paa Edvard Collins og Henriette Thybergs Bryllupsdag den 10. August 1836** **I, 115**
Mel.: "Mit fulde Glas og Sangens raske Toner"
Ei Adams Synd forjog hans Slægt fra Eden
Th. Overskou *54
- 25. Den 10de August 1836** **I, 117**
Mel.: "Lad dadle Quinderne, hvo vil"
Det var i Fordums Tider Skik
Andreas Buntzen *57
- 26. Den 4de October 1836** **I, 119**
Consistorialraad Wegeners Sølvbryllup feiret paa Joenstrup
Mel. "Komm lieber Mai"
Alt Vinterstorme klage
H.C. Andersen *60
[XII533; BFN294]
- 27. Ved samme Anledning [1836]** **I, 121**
Mel.: "Danmark deiligst Vang og Vænge"
Held Enhver, som roligt seer tilbage paa sit Liv
Edvard Collin
- 28. Den 4de Octbre. 1811 – 1836** **I, 122**
Mel.: "Mit fulde Glas og Sangens raske Toner"
Med fulde Glas og Sangens raske Toner
Wm. Wanscher
- 29. Ved samme Sølvbryllup [1836]** **I, 124**
Mel.: "Mit fulde Glas og Sangens raske Toner"
De fleste kjende jo dens Magt
Edvard Collin
- 30. Den 26. November [1836]** **I, 126**
Mel.: "Vi Sømænd gjør ei mange Ord"
En Vise faaer Du her, jo, jo!
H.C. Andersen
[Hidtil upubliceret]
- 31. Den 6te Januar 1837** **I, 128**
Mel.: "Hvis et godt Raad I følge vil"
Den som har gaaet i tredsindstyve Aar
Edvard Collin *62
- 32. d. 6te Januar 1837** **I, 130**
Mel.: "Mesopotamisk Drikkevisen"
Der staar en Borg tæt ved Hallandsaas
Arnesen *66
- 33. Den 26. Nov. 1837** **I, 133**

Mel.: "Druen voxer paa vor Klode"
Denne Dag gav os jo meget
H.C. Andersen
[Hidtil upubliceret]

34. Den 6te Januar (1838?) **I, 135**

Mel.: "Vift stolt paa Kodans Bølge"
Os aldrig glæden svigted'
H.C. Andersen *68
[Skjerk, HCA's Collinske Fødselsdagsviser, 31]

35. Ved Severin Bindsbølls Afrejse til Nakskov **I, 137**

i Slutningen af 1838 (hos Collin)
Mel.: "Jeg ønsker mig en yndig Viv"
Om Byen Nakskov gaaer det Ry
H.C. Andersen
[Skjerk, HCA – En rest fra Drewsens visebog, 11]

36. Ved samme Anledning (sammesteds) **I, 139**

Ved Severin Bindsbølls Afreise til Nakskov 1838 (hos Collin)
Mel.: "Kong Christian stod ved høien Mast"
Hr. Sever stod ved bredden Bord
Edvard Collin *71

37. Ved samme Lejlighed (sjungen hos os) [1838] **I, 141**

Mel.: "af Ungdom og Galskab"
Hvis et godt Raad Du følge vil
Edvard Collin *74

38. Den 6te Januar 1839 **I, 143**

Et Hjem
Mel.: "Danmark deilig Vang og Vænge"
Danmark deilig Vang og Vænge,
H.C. Andersen *77
[Skjerk, HCA's Collinske Fødselsdagsviser, 33]

39. Den 28. August 1839 ved Hjemkomsten fra Ems **I, 145**

Mel.: "Komm lieber Mai"
Da Heldgudinden Aaret
Edvard Collin *80

40. Ved Emil Hornemanns (Rejse) til Paris i 1839 **I, 148**

Mel.: "Hr. Peder kasted' Runer"
I fremmed Land er meget Stort og Herligt
H.C. Andersen
[Skjerk, HCA – En rest af Drewsens visebog, 14]

41. Til samme Anledning (hos os) [1838] **I, 150**

Vor Ven reiser til Paris
Mel.: "Jeg er et Søndagsbarn".
Hør Venners Stemme, drik og spiis!
H.C. Andersen

- 42. Den 26 November 1839** **I, 151**
Mel.: "Hr. Peder kasted' Runer"
Hver Aarstid bringer sine bedste Goder,
H.C. Andersen
[Hidtil upubliceret]
- 43. Den 6.te Januar 18 ? [1841]** **I, 155**
Mel.: "At kjøre Vand og kjøre Ved."
Da Aaret kom til sine Fem,
H.C. Andersen
[Hidtil upubliceret]
- 44. Den 25. November 1840** **I, 154**
(: Linds og Louise Collins Bryllupsdag :)
Mel.: "Hvor saare lidet vil der til."
At synge til en Glædesfest
A. Oehlenschläger *84
- 45. Den 25. November 1840** **I, 156**
Mel.: "Danmark deiligst Vang og Vænge."
Hæv Dig, Sangens muntre Tone
J.L. Heiberg *87
- 46. Den 25. November 1840** **I, 157**
Mel.: "Lad den skrantende Magister"
Tiden er, det vil man vide
Henrik Hertz *90
- 47. Den 25de November 1840** **I, 160**
Mel.: "Danmark deiligst Vang og Vænge"
Der omtrent hvor Gaden ender,
H.C. Andersen *93
[XII520; BFN392]
- 48. Til Louise Lind Fra hendes Brødre** **I, 161**
Egen Melodi af Hartmann
O Du, der knyttet fast de Baand
H.P. Holst
- 49. Den 2den December 1840 ved Selskabet hos Edvard Collin for de Nygifte** **I, 162**
Mel.: "Bertrands Afskedssang"
Det var den fem og tyvende November
Edvard Collin *96
- 50. Den 25de November den 6te December 1840** **I, 166**
(hos Wanscher)
Mel.: "Der staaer et Træ udi min Faders Gaard"
Naar Møen trofast rækker Svenden Haand
Christian Winther *100

- 51. Den 6te December 1840** **I, 168**
 (hos Wanscher)
 Mel.: "Hvis et godt Raad I følge vil"
Da vi var samlet hos Edvard sidste Gang
Edvard Collin *103
- 52. Til Linds og Louise Collins Bryllup [1840]** **I, 170**
 (sjungen hos os)
 Mel.: "Hvi rase I saa vore Fædre"
Hvordan skal vi faae os en Vise
Adolph Drewsen
- 53. Til samme Bryllup [1840]** **I, 172**
 (sjungen hos os / for Drewsens)
 Mel.: "Lad en skrantende Magister"
Ak, at nogle her ved Bordet
Edvard Collin *107
- 54. Drikkevise [1840]** **I, 175**
 Mel.: "Og Wanscher engang i Sinde fik"
Og Værten engang i Sinde fik
W. Wanscher
- 55. den 6te Januar 18? [1840]** **I, 177**
 Mel.: "At kjøre Vatten og kjøre Ved"
Den største Lykke, Hei Faldera!
H.C. Andersen
 [Offentliggjort første gang 23. feb. 1840; BFN373. (I ændret form: XII53, mel. "Du lille Purk" ("Nu kommer Visen med Knald, Hurra!"))]
- 56. den 26. November 1841** **I, 178**
En Theevise (hos Gottlieb C.)
 Mel.: "Vi Sømænd gjør ei mange Ord"
Hvor hyggelig er Stuen ei
P.L. Møller *111
- 57. Den 26 November 1841** **I, 180**
 (hos Gottlieb Collin)
 Mel.: "Ser staaer et Træ i min Faders Gaard"
I mange Aar har nu Andersen
Edvard Collin *114
- 58. Den 6te Januar 1842** **I, 183**
 Mel.: "Menuetten af Elverhøj"
Ryk Hædersstolen rigtigt frem
P.L. Møller *118
- 59. Nytaarssang den 6te Januar 1842** **I, 185**
 Mel.: "Kloden maatte styrte sammen"
Naar mon Aaret vel begynder?
Borgaard? [Tilf. m. blyant]

Mel.: "Der vanker en Ridder"
Nu syng vi Alle de andersenske Vers,
[NB: AD betvivler årstallet – 1841 er ret sandsynlig]
H.C. Andersen *129
[Hidtil upubliceret]

68. Den 6te Januar 1844 **I, 200**

Mel.: "Der er et Land, dets Sted er høit mod Norden"
Der er et Huus, afsondret med et Gitter
H. C. Andersen *132
[BFN688]

69. Efterklang af den 26de November [1844] **I, 201**

Mel.: "Hvis et godt Raad I følge kan"
Hæv Dig vor Sang! Her synges stort og smaat,
H.C. Andersen
[Offentliggjort 19. dec. 1854; BFN672]

70. Den 6te Januar 1845 **I, 203**

Mel.: "Menuetten af Elverhøj"
Nu hænger Ranken uden Blad
H.C. Andersen *133
[Skjerk, HCA's Collinske Fødselsdagsviser, 40]

71. [W. kaldte denne Sang: "Nidvisen"] [1845] **I, 205**

Mel.: "Peder Skjøt i Ungdomsalder"
(Hos Wanscher)
Det er da velbekjendt, at Lykken
Edvard Collin *136

72. Den 23. August 1845 **I, 208**

Mel.: "Der er et Land"
Der er en Gaard udi Amaliegaden,
H.C. Andersen *141
[Skjerk, HCA og Ingeborg Drewsen, 19]

73. Den 14de October 1846 **I, 209**

ved H.C. Andersens Hjemkomst fra Udlandet
(sjungen hos min Svigerfader)
Mel.: "Lille Viggo"
Storken flyver over dybe Bølger,
August Bournonville

74. Den 6te Januar 1847 **I, 210**

hos Edvard Collin
Mel.: "At kjøre Watten"
Vor Glæde flyver mod vor Ven,
H.C. Andersen *142
[Skjerk, HCA's Collinske Fødselsdagsviser, 42]

75. Den 6te Januar 1847 **I, 215**

sammesteds

Mel.: "Han gik til Ludlams Hule"
En Formiddag stod Jonna
Edvard Collin *145

76. Den 6te Januar 1847 **I, 215**

sammesteds
Mel.: "Hvad Vinen gjør godt og hvad Watten"
At Munterhed gavner, at Gnavenhed ska'er
Edvard Collin *148

77. Til Henrik Stampe den 15. Marts 1847 **I, 217**

for min Svigerfader
Mel.: "At kjøre Watten"
Den første Gang, Du blev indført,
H.C. Andersen *151
[Skjerk, HCA – *En rest af Drewsens visebog*, 19]

78. Den 2den April 1847 **I, 219**

(hos min Svigerfader)
Mel.: "Diogenes vranten og stolt"
En Digter, hvis han vil bestaa
Edvard Collin *154

**79. Valkyriens Overlæge Theodor Collin
den 30te April 1847** **I, 222**

Mel.: "Komm lieber Mai"
Nu syng vi vor Vise,
H.C. Andersen
[Skjerk, HCA – *En rest af Drewsens visebog*, 22]

80. Den 30te April 1847 **I, 224**

(for Collin: ved samme Fest)
Mel.: "Vi Sømænd gjør ei mange Ord"
Hvis Vinden ikke bli'er contrair
Edvard Collin *157

81. Den 22de August 1847 **I, 226**

(hos min Svigerfader)
Mel.: "Saa lunka vi" (Bellmann)
Naar man saamange Klager seer
Henrik Stampe

82. Julevise [1847] **I, 228**

Mel.: "Af Fredmanns Epistler"
Her stod Træet smukt
Edvard Collin *160

83. Den 6te Januar 1848 **I, 231**

(: hos Edvard Collin.)
Mel.: "Der er et Land, dets Sted er høit mod Norden"
Alverden reiser nu, det er jo Moden,
H.C. Andersen

- 84. Den 6te Januar 1848** **I, 234**
Hos Edvard Collin (: sammesteds:)
Mel.: "Fredmanns Ep. No. 69"
Nu vil vi til en Forandring lave selv en Vise
Edvard Collin *162
- 85. Jule-Sang** **I, 241**
i Det collinske Hjem 1848
(: Jule-Aften hos min Svigerfader)
Mel.: "Der er et Land, dets Sted er høit mod Norden"
Saa sidde vi igjen om Julebordet,
H.C. Andersen *169
[BFN1248]
- 86. Nytaarsaften** **I, 243**
1848
/:sammesteds:/
Mel.: "Menuetten af Elverhøi"
Farvel, Farvel, Du gamle Aar,
H.C. Andersen *171
[BFN584]
- 87. Den 6te Januar 1849** **I, 244**
/:hos Gottlieb Collin:/
Mel.: "Vi Sømænd gjør ei mange Ord"
Fornylig fik vi en Ballet,
H.C. Andersen *173
[Skjerk, HCA's Collinske Fødselsdagsviser, 46]
- 88. Den 6te Januar 1849** **I, 248**
(: sammesteds :)
Mel.: "Der var engang en tapper Mand"
En Digter sunget har sit Quad
Edvard Collin *178
- 89. Den 22. August 1849** **I, 252**
(for Drewsen)
Mel. "Seit Vater Noah"
En Tidlang splittet vort Selskab var
H. Stampe *183
- 90. Den 23de August 1849** **I, 254**
(I Søllerød Skov)
Mel.: "Lad dadle Quinderne"
Snart viger Sommertiden hen
Henrik Stampe *185
- 91. Den 25. August 1849** **I, 257**
(ved samme Leilighed)
Mel.: "Tivoli Visen"

En Sang den passer jo just i

H.C. Andersen

[H.C. Andersens Hus XXI-c-12; Skjerk, HCA og Ingeborg Drewsen, 20]

92. Den 6te December 1849 **I, 259**

Mel.: [Hvor skoven dog er frisk og stor]

En Vise faaer Du dog, min Ven!

H.C. Andersen

[*En rest af Drewsens visebog*, 24f]

NN [Uden nummer] Afskedssang **I, 261**

til Valdemar Drewsen fra Soranum

Mel.: "Der var engang en tapper Mand"

Nu bort herfra Du drage maa

Vighus Poulsen

93. Nytaarsaften 1849 **I, 263**

(hos min Svigerfader)

Mel.: "I Østen sølvblaa Dagen smiler"

See Uhrets Viser roligt glider

Edvard Collin *189

93. Nytaarsaften 1849 **I, 264**

Efter kl. 12.

Mel.: "Ved Vintertide".

Vi hilse Dig, Du unge Aar!

Edvard Collin

94. Den 6te Januar 1850 **I, 265**

(hos Wanscher)

Mel.: "O Stjerne, hav Tak!"

Nu see vi den hele Familie Collin

Edvard Collin *191

95. Den 6te Januar 1850 **I, 266**

(samme steds)

Mel.: "Der staaer et Træ i min Faders Gaard"

Der vandret har i Danmarks Urtegaard

Christian Winther *193

96. Den 6te Januar 1850 **I, 267**

(samme steds)

Mel.: "Jeg ønsker mig en yndig Viv"

Vor Tid omskifter Stort og Smaat,

H.C. Andersen *195

[BFN559]

97. Den 6te Januar 1850 **I, 268**

(samme steds)

Mel.: "Hør Skjønne, hvis I prøve vil"

Følgende Tidens store Sving

Edvard Collin *197

- 98. Den 6te Januar 1850** **I, 272**
 (sammesteds)
 Mel.: "Slunken Edderkop sidder paa Tue"
Slunken Edvard gaaer paa Contoiret
Edvard Collin *201
- 99. Henrik Stampes og Jonna Drewsens Bryllup** **I, 276**
d. 2. Februar 1850
 Mel.: "En Vise nu jeg synge vill!"
See nu er Brudehuset gjort,
H.C. Andersen *205
 [BFN562]
- NN Psalmevers** **I, 278**
ved Henrik Stampes og Jonna Drewsens Vielse
den 2. Februar 1850
 (Før Vielsen)
 Mel.: "Af Høiheden oprunden er"
I Jordens Vaar, ved Rosens Flor
[C. Boye]
- 100. Bryllupsfesten** **I, 279**
den 2. Februar 1850
Det lykkelige Brudepar
Baron Henrik Stampe og Frøken Jonna Drewsen
venligst tilegnet af B.S. Ingemann
 Mel.: "Moders Navn er en himmelsk Lyd"
Freidig Sjælen med Krands og Flag
B.S. Ingemann *208
- 101. D. 2. Februar 1850** **I, 281**
 Mel.: "Vintren rasat ut bland våra fjellar"
Vintren løfter Sceptret over Skoven
Henrik Hertz *210
- 102. Den. 2. Februar 1850** **I, 284**
 Mel.: "Der staaer et Tre udi min Faders Gaard"
Mens gyldne Perler op sig hæver!
Christian Winther *213
- 103. Velkomst** **I, 284**
Til Brudefolkene
d. 5. Februar 1850
 Mel.: "Unge Gjenbyrdsliv i Norden"
Gammel Viin og Blomster unge
N.F.S. Grundtvig *215
- 104. Nok en Vise [1850]** **I, 286**
Til Henrik og Jonna!
 Mel.: "Vort Fødeland var altid rigt"
Vi har alt sunget mangen Sang

Svenn Grundtvig *217

- 105. Den 5te Februar 1850** **I, 288**
Mel.: "Seit Vater Noah im Becher goß."
Alt vandrer Salen for tredie Gang
Constantin Hansen *220
- 106. Faders Skaal** **I, 289**
Hurra!
Den 20. Marts 1850
(for Stampe)
Mel.: "At kjøre Vatten"
Naar ret man sidder og lever flot,
H.C. Andersen *221
[Skjærk, HCA – En rest af Drewsens visebog, 29f]
- 107. Den 20de Marts 1850** **I, 290**
(sammesteds)
Mel.: "O, Du schöner Maienmond"
Denne Gaards Familie-Tolk
Edvard Collin *223
- 108. Den 20de Marts 1850** **I, 292**
(sammesteds)
Mel: "Se Movitz hvi står Du och gråter"
Os samler nu i disse Haller
Edvard Collin *226
- 109. Stor Aria** **I, 294**
for en galant Familie
Den 2den April 1850
(hos Edvard Collin)
Mel.: "Druen voxer paa vor Klode"
Det er Skik paa denne Klode,
H.C. Andersen *228
[Hidtil upubliceret]
- NN [Uden nummer] Antistrophe [1850]** **I, 296**
[Melodi ikke oplyst]
Troer dog ej, vi ere gale;
Edvard Collin *232
- 110. (Ved samme Leilighed) [1850]** **I, 297**
Mel.: "Der Sultan lebt in Sous"
Af Baronesser der – Lad see
Edvard Collin *232
- 111. D. 2den April 1850** **I, 299**
(sammesteds)
Mel.: "At Vinen gjør godt"
Vi nærme os Enden af denne Diner
Edvard Collin *235

- 112. Værtens og Værtindens Skaal [1850] I, 301**
 (En næsten ny Drikkevise)
 (sammesteds)
 Mel. "Vi Sømænd gjør ei mange Ord"
Der snakkes nu saa vidt og beredt
J.C. Boye *237
- 113. /: Sammesteds :/ [1850] I, 302**
 Mel.: "Hør Skjønne, hvis i prøve vil"
Forrige Gang, vi sammen sad
Edvard Collin *239
- 114. D. 22. August 1850 I, 305**
 (sjunget paa Nysøe)
 Mel.: "Danmark deiligst Vang og Vænge"
Nysøes gamle Mure rødme
Elise Stampe *306
 [NB: ikke som antaget med tekst af Adolph Drewsen]
- 115. ["ved Thebordet paa Christinelund (Stampe, og Jonna, min Svigerfader, min Kone og min Svigerinde Augusta Collin) kom han [Edvard Collin] frem med denne Sang"] [1850] I, 307**
 Mel.: "Lad den skrantende Magister."
Da I har at drikke Theevand
Edvard Collin *243
- NN [Uden nummer] ["En halv sørgelig, halv bedrøvelig Vise om, hvorledes Jomfru Elise Brammer blev indtaget (forfattet af mig selv)"] [1850] I, 307**
 [Melodi ikke oplyst]
I denne Tid snakkes forbandet
[Viggo Drewsen]
- 116. Sang ved Rejsegildet for de Modfaldne I, 311**
Festmaaltidet D. 27. Nov. 1850
 Mel: "Komm lieber Mai"
En Sang vi nu vil heise
H.C. Andersen *247
 [Skjerk, HCA og Ingeborg Drewsen, 23]
- NN [Uden nummer] ("Følgende med gl. Collins skrift") I, 313**
Den 31. Dec. 1850
 "Min Svigersøn, som med megen Omhyggelighed og Ærlighed har samlet og ordnet det som indeholdes i denne af ham skrevne Familiebog, har mere end een Gang anmodet mig om at skrive nogle Linier deri."
Jonas Collin d.æ.
- 117. Hjemmet i Amaliegaden I, 316**
Nytaarsaften 1850
 Mel.: "Vi Sømænd gjør ei"
Endnu en Sang i dette Aar,

H.C. Andersen *250

[BFN586]

118. Den sjette Januar 1851 **I, 318**

(hos Edvard Collin)

Mel.: "Lad dadle Quinderne hvo vil"

Det er den sjette Januar,

H.C. Andersen *252

[Skjerk, *HCA's Collinske Fødselsdagsviser*, 52]

119. Privattheatret [1851] **I, 319**

No1

(samme steds)

Mel.: "Der Sultan lebt in Sous"

De gamle Stykker drages frem

Edvard Collin *254

120. Den gamle og den nye Gaard **I, 321**

d. 6. Januar 1851 (sammesteds)

/: Den gamle Gaard taler :/

Mel.: "Menuetten af Elverhøi"

Nu har jeg staaet her i mange Aar

Augusta Collin *257

["Forfatteren har senere navngivet sig, det er min Søn Viggo"]

NN [Uden nummer] (Den nye Gaard taler) [1851] **I, 323**

Mel.: "Komme hvo, som komme vil"

Saa Du gamle knurrepot Tier

Augusta Collin *259

["Forfatteren har senere navngivet sig, det er min Søn Viggo"]

121. Privattheatret [1851] **I, 326**

No2 (sammesteds)

Mel.: "Der Sultan lebt in Sous"

laften er her scenisk Fest

Edvard Collin *262

122. Valdemar og Pouline [1851] **I, 328**

(sjunqen hos os) [Drewsen]

Mel.: "Jeg ønsker mig en yndig Viv."

Et Stykke Danmarks Deilighed

[Nærværende første strofe optræder med tilnærmelsesvis samme tekst i HCA "Silkeborg (*Hvor klostret stod ved søens siv*)", offentliggjort november 1853, BFN639, dog optræder her to øvrige strofer og i "Silkeborg" en anden sat i stedet]

H.C. Andersen *266

[Hidtil upubliceret]

NN [Uden nummer] [1851] **I, 329**

[Fodnotetekst]

["Da min Søn Valdemar i Midten af Januar 1850 besøgte os, blev hans

Forlovelse med Pouline Beutner..."]
["Om Anlægget af Silkeborg Papirfabrikker og Silkeborg by..."]
["H.C. Andersen var i Sommer i nogen Tid paa Silkeborg hos Michael Drewsen..."]
["sorte Storke (...) Yndlingsfugl – Storken..."]
Adolph Drewsen

- 123. Faderen, Vennen** **I, 331**
Geheimeraad
Jonas Collin,
den 18de Februar 1851
(Ved Gildet hos Gottlieb Collin)
Mel.: "Der er et Land, dets Sted er høit mod Norden"
Med Seirens Grønt Soldaterne fremdrage,
H.C. Andersen *268
[BFN579]
- 124. Den 18de februar 1851** **I, 333**
Mel.: "Ja Vinen fryder Mandens Sind"
Vi synge vil en Jubelsang
Edvard Collin *270
- 125. Den 18de Februar 1851** **I, 336**
Mel.: "Elskov, som til Jordens Glæde"
Mens et halvt Aarhundred' endes
Henrik Hertz *273
- 126. Den 18. Febr. 1851** **I, 337**
Mel.: "Hvor Bølgen larmer høit i Sky"
Mens Jubeltoner imod Sky
Constantin Hansen *275
- 127. Sølvbrylluppet** **I, 338**
den 18de October 1851
Mel.: "Erindrer De"
Og det var Adolph Drewsen
H.C. Andersen *277
[BFN593]
- 128. Den 18de October** **I, 342**
1826-1851
Mel.: "Langt meer end Guld er Druen værd"
O, standser her en føie Stund
Chr. Winther *281
- 129. Den 18. October 1851** **I, 344**
Mel.: "Der staar et Træ i min Faders Gaard"
Naar Brudeparret for Altret staar
Henrik Hertz *283
- 130. Til Hr. Justitsraad Drewsen og** **I, 346**
Fru Ingeborg Drewsen, født Collin
paa deres Sølvbryllupsdag

d. 18. October 1851

Mel.: "Op til Dands, til Dands, til Dands"

Held for Dem, for Dem, for Dem

J.L. Heiberg *285

131. [Uden titel; sølvbryllupsviser for sine forældre] [1851] I, 348

Mel.: "Nu luske vi saa smålig om"

I Søllerød den Præstegaard

Edvard Collin *287

132. Børnene til de Ældre

I, 353

Juleaften 1851

Mel.: "Ved Vintertid, naar Skoven staaer"

Hør Fædre, Mødre! Vist I veed

Viggo Drewsen *292

NN [Uden nummer; to private komedier] [1851]

I, 355

Til Bedste for de i Søndags Brandlidte gives Juleaften:

Cæsar

Sørgespil i 1 Act af Shakespeare

1ste Scene

Lictorerne marschere over Skuepladsen, syngende

Mel.: "Katten er mit Søskendebarn"

Romas Vinger, Lægge er

2den Scene

I, 357

Calpurnia

Mel.: "Det var en Løverdag-Aften"

Du reiste bort til Gallien

3die Scene

Calpurnia-Brutus

[uden viser eller digte]

4de Scene

I, 358

Cæsar

Mel.: "Nu lunke vi så småningom"

Jeg er den store Cæsar som

5te Scene.

Senatet

[uden viser eller digte]

Edvard Collin

**Fy! eller de heldige Sennopsblade
rørende Lystspil med en god Ende**

I, 359

Moder og Søn

[uden melodi]

I, 362

Jeg har et ynkeligt Humeur

Hymen (træder op)

I, 363

[uden melodi]

Ja Fy og atter fy, tre Gange fy!

Epilog

I, 364

[uden melodi]

Vi holde ei af den lange Snak,

H.C. Andersen

[Skjerk, HCA – "Fy!" eller "De heldige Sennopsblade", 1988]

133. Nytaarssang

I, 365

(Nytaarsaften 1851)

Mel.: "Der er et Land, dets Stad o.s.v."

Et Aar forsvinder – Løst er nu dets Gaade –

Kaalund *296

134. Nytaarsaften

I, 366

1851

Mel.: "Det gamle Træ, o Lad det staa" (fra *Hyldeamor*, 1851)

Oprindelse i dansk folkemelodi: "En vise jeg nu skrive vil"

Du gamle Aar, endnu engang

H.C. Andersen *294

[Offentliggjort 18. feb. 1851; BFN580]

135. Den sjette Januar 1852

I, 367

Mel.: "Der er et yndigt Land"

Der er et deiligt Hjem, os Verdens bedste stykke,

H.C. Andersen *297

[Skjerk, HCA's *Collinske Fødselsdagsviser*, 54]

136. 6te Januar 1852

I, 368

(sammesteds)

Mel.: "Mazurka Polka"

Hver Søn, som gift er,

Edvard Collin *299

137. Nogle Familie-Portraiter [1852]

I, 372

Mel.: "Was glänzt dort im Walde"

Jeg troer ei, at der i Kjøbenhavn

Edvard Collin *303

138. Den 22de August 1852

I, 375

Mel.: "Vi gaae her og synge i Maaneskin"

Engang i den fagreste Sommertid

Elise Stampe *308

139. Velkommen! [1852]

I, 377

Mel.: "Der er et Land"

Velkommen hjem fra Præstøkantens Enge,

H.C. Andersen *323

[Skjerk, HCA og Ingeborg Drewsen, 30]

140. Den 6te Januar 1853 **I, 379**

Mel.: "Erindrer De"

Den Skaal, som nu vor Sang skal her indlede

H.C. Andersen *310

[Skjerk, HCA's Collinske Fødselsdagsviser, 55]

141. Den 6te Januar 1853 **I, 381**

Mel.: "En Abekat blandt Dyrene"

Vil om os selv I Noget have

Edvard Collin *312

142. Den 8de Februar 1853 **I, 386**

Mel.: "Vi Sømænd gjør ei mange Ord"

Nu er her Gjæstebud igjen

Edvard Collin *316

143. Den 16de Marts 1853 **I, 389**

Mel.: "Vi Sømænd gjør ei mange Ord"

Vi er i Marts, men Martsviol

H.C. Andersen *318

[BFN671]

144. Den 16. Marts 1853 **I, 391**

Mel.: "Jeg ønsker mig en yndig Viv"

Vi har nu sjunget mangen sang

Edvard Collin *320

145. Sang **I, 394**

til de Nygifte

Oktober 1853

Mel.: "At kjøre vand og at kjøre veéd"

Fornylig var der en Spørgen om,

H.C. Andersen

[BFN632]

146. Nytaarsaften 1853 **I, 396**

Mel.: "Det gamle Træ, o Lad det staa" (fra *Hyldeamor*, 1851)

Oprindelse i dansk folkemelodi: "En vise jeg nu skrive vil"

Du gamle Aar, snart har Du slukt

H.C. Andersen

[Hidtil upubliceret]

NN [Uden nummer; to privat komedier] [Nytårsaften 1853] **I, 396**

De fire Elementer

en kort Comoedie

Personer:

Jord - Mimi Collin

Luft - Anna Lind

Ild – Elna Collin
Vand – Agnete Lind

[uden melodi]
See Jeg er Jorden og jeg er rund,
H.C. Andersen
[Hidtil upubliceret]

TRUTH
plastisk declamatorisk Opera uden Musik,
i en lang og en kort Act, men lang nok

I, 399
I, 406

Personerne
Boas, riig Proprietair i Jylland: Helga Collin
Jerotham, ogsaa kaldet Mads Gedebuk, ungt Menneske af hans Familie,
ond, men ikke uden Hjerte: Harald Drewsen
Naomi, udtalt Naomi, Enke fra Sjælland: Louise Collin
Truth, hendes Svigerdatter, ogsaa Enke, men yngre: Ingeborg Lind
En Avlskarl for Boas: Anna Lind

Den lange Act
Tusmørke,
Jysk Landskab

[uden melodi]
Jeg er en Enke, jeg har mistet min Mand,

Den korte Act
I Huset hos Boas, faa Meubler, men en Sovesopha
Boas sover.
Truth (kommer)
[uden melodi]
Han seer mig ikke og jeg staaer i Stilling. –

H.C. Andersen

[Trykt i Eiler Høeg: "Om H.C. Andersens "Afreageren", 1940, 9-24; BFN1266]

147. Den sjette Januar 1854

I, 407

Mel.: "Menuetten af Elverhøi"
Lad Januari Atterkomst
H.C. Andersen *[327]
[BFN643]

148. Den 6te Januar 1854

I, 409

Mel.: "Lad dadle Quinderne, hvo vil."
Der er et Ordsprog, som I veed
Edvard Collin *[329]

149. Den 6te Januar 1854

I, 411

Mel. af Caprisiosa "Tag Brødre Glas i Haand"

Den muntre Viinguds Aand
Edvard Collin *[331]

150. Den sjette Januar 1854

Linge Linge Lowton

I, 415

[*"Sjungen ved samme Leilighed som de tre foregaaende"*]

[Melodi ikke oplyst; privat drikkeviser]

(*animato e con spirito vini*)

Nu begynder det at ringe

Edvard Collin *[335]

151. Den 15. Marts 1854

I, 418

Mel.: *"Mit fulde Glas og Sangens raske Toner"*

Ei blot i Kjøbenhavn er de Collinske

Edvard Collin *[338]

152. Ved samme Lejlighed [15. marts 1854]

I, 420

Mel. *"Seit Vater Noah"*

See saa nu er vi forsamled' igjen

Einar Drewsen *[339]

**153. Valdemar Drewsens og Pouline Beniners Bryllup
d. 22de Juni 1854**

I, 422

Mel.: *"Vi Sømænd gjør ei mange Ord"*

Hvor Bøgen groer ved Øresund,

H.C. Andersen *[341]

[BFN651]

154. d. 22de Juni 1854

I, 424

Mel.: *"Til Myklegaard og Spaseinland"*

Det rygtes midt ved Øresunds Strand

Henrik Hertz *[344]

155. Den 22. Juni 1854

I, 426

Mel.: *"O Værmeland, Du skjønna, Du herlige Land."*

Med Ægteskabet er jo Romanen forbi

Kaalund *[343]

156. d. 22. Juni 1854

I, 427

Mel.: *"der staaer et Træ i min Faders Gaard"*

Tilgiv at jeg som ubuden Gjest

[*"Denne Vise sagdes at være af Frøken*

Mine Bramsen"] *[346]

157. den 22. Juni 1854

I, 429

Mel.: *"At Slyngler hæves til Ærens Port"*

I Øresund Bølgen saa sagte slaaes

[*"Denne Vise var af Grosserer Louis
Bramsen, en Fætter til Pouline"*] *[349]

158. Sang den 2den november 1854

I, 431

Mel: *"Der var engang "*

En Sang er jo et Slags Hurra,

H.C. Andersen *[351]

[Hidtil upubliceret]

159. 2. Nov. 1854

I, 434

Mel.: "Der var engang en tapper Mand."

Familien atter samler sig

Edvard Collin *[353]

160. Ved samme Lejlighed [2. nov. 1854]

I, 436

Mel.: [efterladt tom]

Hele Verden veed af

Edvard Collin *[358]

161. Ved samme Lejlighed [2. nov. 1854]

I, 438

Mel. "Vi Sømænd gjør ei mange Ord"

De fleste af os Mandfolk her

Edvard Collin *[355]

162. Jule-Aften 1854

I, 442

Mel.: "Naar Børn sig om mig slynge"

For mange Vintre siden

Edvard Collin *[360]

163. Den sjette Januar 1855

I, 445

(:Feiret for Onkel Edvard:)

Mel: "Der er et Land, dets Sted er høit mod Norden"

I Stuen hænger et Familie-Billed,

H.C. Andersen *[362]

[BFN732]

164. De Fraværendes Skaal [1855]

I, 448

Mel.: Hver Glædens Ven og hver dens tro Veninde

Er det kun os, der sidde her tilsammen

Edvard Collin *[365]

165. 6te Januar 1855

I, 452

Mel.: "Vi Sømænd gjør ei mange Ord"

Saa deilig som Guds fri Natur

Edvard Collin *[368]

166. 6te Januar 1855

I, 457

Mel.: Revue-Marschen

Vort Maaltid er nu strax forbi

Edvard Collin *[373]

NN Epiloqus [Kjøbenhavn d. 28. Januar 1855]

I, 459

Tomi primi

I, 464

[Digt uden sang]

Min Svoger siger: "Tvende Blade

Staae endnu ubeskrevne her

Edvard Collin

- 170. Sang Nytaarsnat 1855 & 56** **II, 23**
 Mel: "Menuetten af Elverhøi"
Til Afsked med det gamle Aar
H.C. Andersen *[383]
 [Skjerk, HCA og Henriette Collin d.æ., 38+39]
- 172. Den 6th Januar 1856** **II, 27**
Sang i Den nye Gaard
 Mel. "Det gamle Træ, o Lad det staa" (fra *Hyldeamor*, 1851)
 Oprindelse i dansk folkemelodi: "En vise jeg nu skrive vil"
Her stod "den gamle Gaard" engang
H.C. Andersen
 [Skjerk, HCA's Collinske Fødselsdagsviser, 61]
- 174. Sang lidt ud paa Maaltidet** **II, 31**
d. 6th Januar 1856.
 Mel.: "Og Keiseren boer paa det høie Slot"
Og nu ska vi have en Sang med Humeur,
H.C. Andersen
 [Skjerk, HCA's Collinske Fødselsdagsviser, 62]
- 177. Den 6th Januar 1857** **II, 39**
 [hos Edvard Collin]
 Mel: "Den Sømand gjør ei mange Ord"
 /: eller Menuetten af [...]
Naar Sneen har bredt Julebord,
H.C. Andersen
 [BFN1057 – NB følgende *Inpromptu*]
- NN [Uden nummer] [1857]**
[Uden melodi: "Efter en af dem udbragte Andersen en Skaal
 med følgende *Inpromptu*:]
Der er givet mig Ord af Barnemund
H.C. Andersen
 [Hidtil upubliceret]
- 185. Den 6th Januar 1858** **II, 58**
 Mel: "Der er et Land, Dette Sted"
Naar Isen lægger Bro fra Nabo-Strande,
H.C. Andersen
 [Skjerk, HCA's Collinske Fødselsdagsviser, 66]
- 192. Sang ved Sølvbryllupsfesten** **II, 79**
d. 24 Oct. 1858 (Augusta Petzholdt og Gottlieb Collin)
 Mel. [Ikke anført]
Saa hurtigt flyver Tiden,
H.C. Andersen
 [XII539; BFN778]

- 199. Den 6th Januar 1859** **II, 99**
 Mel: "Jeg ønsker mig en yndig Viv"
Som ung man syntes Tiden krøb,
H.C. Andersen
 [Skjerk, *HCA's Collinske Fødselsdagsviser*, 67]
- 207. D. 6 Januar 1860** **II, 118**
 [hos Gottlieb Collin]
 Mel.: "Jeg ønsker mig en yndig Viv."
Den gamle Gaard er bygget om,
H.C. Andersen
 [Skjerk, *HCA's Collinske Fødselsdagsviser*, 69]
- 214. Den 6th Januar 1861** **II, 134**
 Mel. "Den Sømand gjør vi mange Ord"
Velkommen sjette Januar,
H.C. Andersen
 [Skjerk, *HCA's Collinske Fødselsdagsviser*, 70]
- 223. Sang ved Sølvbrylluppet** **II, 185**
d. 25 November 1865 [Louise Collin og B.C.W. Lind]
 [Mel. Ikke anført]
Erindrer Du – ? Ja, det er længe siden,
H.C. Andersen
 [XII540; BFN896]